

Οι τρεις βασικοί υποψήφιοι

μιλούν για την οικονομία

Δήμητρα Καλογήρου
**Πώς προστατεύονται
οι επενδυτές στην ΕΕ**

**Οι ευρωπαϊκές
τράπεζες στην
εποχή Liikanen**

Νέα Δημοκρατία
**Μεγάλη εκδήλωση
στη Λευκωσία**

Όσοι κοιτούν ψηλά,
πετυχαίνουν.
Αυτούς αξίζει
να τους στηρίζουμε.

Τιμή | Price

_____

Προορισμός | Destination

παντού

Κρατήσεις | Reservations

όλο το χρόνο

Διαθέσιμες θέσεις | Available seats

σε όλες τις πτήσεις

Στηρίζουμε όλες τις επιχειρήσεις με το Business on Board.

Στην Olympic Air βρισκόμαστε δίπλα σε όλες τις επιχειρήσεις με το νέο μοναδικό πρόγραμμα επιβράβευσης Business on Board. Τώρα, σε κάθε επαγγελματικό ταξίδι κερδίζει μίλια και προνόμια και ο εργαζόμενος αθλή και η επιχείρηση στην οποία εργάζεται.

Αποκλειστικά από την Olympic Air.

- ▶ www.olympicair.com
- ▶ στα ταξιδιωτικά γραφεία

 Business on Board
OLYMPIC

» Επανεκκίνηση της Οικονομίας

Η μεγάλη πρόκληση για την Κύπρο είναι η επανεκκίνηση της οικονομίας.

Τέρμα στην ανασφάλεια, στην αβεβαιότητα, στην ανεργία.

Ο Νίκος Αναστασιάδης, μαζί με μία ισχυρή ομάδα ειδικών, έχει ένα **ολοκληρωμένο πρόγραμμα** που **βγάζει την Κύπρο από την κρίση**.

Ένα πρόγραμμα που **φέρνει την ανάπτυξη** και **δημιουργεί θέσεις εργασίας** μέσα από:

- **φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις** *αντί αύξηση των φόρων*
- **αναβάθμιση του τουρισμού με δημιουργία καζίνο, θεματικών πάρκων, μαρίνων**
- **τόνωση της επιχειρηματικότητας με διαδικασίες fast-track** *αντί γραφειοκρατίας*
- **καλύτερη αξιοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων** *αντί πολιτικής της άδειας καρέκλας*
- **αξιοποίηση της κρατικής περιουσίας** *αντί φορολόγηση της περιουσίας των πολιτών*

Ένα πρόγραμμα που την ώρα της κρίσης, **προστατεύει τον εργαζόμενο** και τις **μικρομεσαίες επιχειρήσεις** μέσα από:

- **σχέδιο επιμήκυνσης της αποπληρωμής δανείων επιχειρήσεων και νοικοκυριών**
- **εγγυοδοτικό μηχανισμό για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις**
- **μέτρα για μείωση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος**
- **μείωση ΦΠΑ για απόκτηση πρώτης επαγγελματικής στέγης**

Η κρίση θέλει ηγέτη

Νίκος Αναστασιάδης
— 2013 —
Ενώνουμε Δυνάμεις

**ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ**

www.eurokerdos.com

E-mail: liveras@cytanet.com.cy

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2013, Τεύχος 166

Εκδότης - Διευθυντής ..... Θεοφάνης Λιβέρας
Διευθύντρια ..... Νικολέττα Λιβέρα
Αρχισυντάκτης ..... Στέφανος Κοτζαμάνης

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:

Ουράνιος Ιωαννίδης ..... Πολιτικός Αρθρογράφος
Χριστόδουλος Χριστοδούλου ..... Χρηματοοικονομικά
Μάριος Μαυρίδης ..... Οικονομολόγος
Χρήστος Ιακώβου ..... Πολιτικός Αναλυτής
Χρίστος Χριστοδούλου ..... Δ/νων Σύμβουλος CSC Christodoulou Ltd
Νεόφυτος Νεοφύτου ..... Συνέταιρος Ernst & Young
Δημήτρης Στυλιανίδης ..... Σύμβουλος Επικοινωνίας
Χάρης Κουρούκλης ..... Αθήνα
Σωτήρης Παπαδόπουλος ..... Ειδικός Συνεργάτης

Τυπογραφείο: ..... Cassoulides Masterprinters
Διανομή: ..... Πρακτορείο "ΚΡΟΝΟΣ"
Ελεγκτές: ..... Ιωάννου, Theodoulou Ltd
..... Γρηγορίου και Σία
Νομικός Σύμβουλος: ..... Χρίστος Κογκοροζής, Δικηγόρος

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Γ. Μιχαήλ 14, Ακρόπολη, Στρόβολος
Ταχ. Θυρίδα 16088, 2085 Λευκωσία.
Τηλ: 22311272, Fax: 22317127

web site: ..... www.eurokerdos.com

E-mail: ..... liveras@cytanet.com.cy

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Κύπρος ..... **100** ΕΥΡΩ
Ευρώπη ..... **150** ΕΥΡΩ
USA – CANADA-SOUTH AFRICA – AUSTRALIA ..... **150** ΕΥΡΩ

Η Άποψή μας	7
Άρθρο Ουράνιου Ιωαννίδη	8-9
Άρθρο Χριστόδουλου Χριστοδούλου	10-11
Οικονομία	12
Εκλογές 2013	14
Τραπεζικά θέματα	16
Ασφαλιστικά θέματα	18

Συνέντευξη Νίκου Αναστασιάδη 20-21

Συνέντευξη Σταύρου Μαλά 22-23

Συνέντευξη Γιώργου Λιλλίκα 24-26
15 χρόνια EUROKERDOS 28-31

Νέα Δημοκρατία	32-33
Με το Φακό μας	34-38
Άρθρο Δήμητρας Καλογήρου	40-41
Άρθρο Μιχάλη Καμμά	42
Πανεπιστήμιο Νεάπολης Αποφοίτηση	43
Κυπριακό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο	44
Άρθρο Μάριου Νικολάου	46
Συνέντευξη Πέτρου Λόη	48
PwC	50-51
KPMG	52-53
PwC - Έρευνα	54
Άρθρο Αντώνη Στυλιανού	56
Crowe Horwath	58
Eurobank	60
CYTA	62
KOT	64
Τραπεζικά νέα	66-68
Επίκαιρα θέματα	70-74
Annual Investment Meeting	75
Άρθρο Νίκου Σύκα	76
Άρθρο Μιχάλη Δημοσθένους	77
Άρθρο Θεόδωρου Παναγιώτου	78
Άρθρο Ανδρέα Ασιώτη	79
Άρθρο Δημήτρη Στυλιανίδη	80-81
Άρθρο Δημήτρη Εργατούδη	82

Το «μαύρο χρήμα» και η «μαύρη προπαγάνδα»

✓ **Οι Γερμανοί ήταν οι πρώτοι που... ξέπλυναν την υπόθεση Siemens με πονιές χάδι - Όλοι καταλαβαίνουν πως άλλα είναι τα πραγματικά αίτια για το κύμα δυσφήμισης της Κύπρου.**

Αναμφίβολα, η συντριπτική πλειονότητα των πολιτών ολόκληρης της Ευρωπαϊκής Ένωσης -και της Κύπρου συμπεριλαμβανομένης- δεν είναι υπέρ του ξεπλύματος του βρώμικου χρήματος. Απλά, γιατί στις πλείστες των περιπτώσεων κάποια παράνομη ενέργεια υποκρύπτεται πίσω από αυτό: Στην καλύτερη περίπτωση φοροδιαφυγή και κατάχρηση, ενώ στη χειρότερη ναρκωτικά, πορνεία, αρχαιοκαπηλία, παράνομο εμπόριο όπλων, κ.λπ.

Αυτό ωστόσο που είναι προφανές ακόμη και στον πλέον καλόπιστο πολίτη της Ευρώπης, είναι πως ο ζήλος των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων για το φορολογικό συντελεστή της Κύπρου και για τις διαδικασίες ξεπλύ-

ματος βρώμικου χρήματος, είναι απολύτως υποκριτικός. Για παράδειγμα, η Γερμανία της Siemens έρχεται να σηκώσει το δάχτυλο στην κουκίδα του χάρτη που λέγεται Κύπρος. Προφανώς, δεν έχουμε τίποτε εναντίον της συγκεκριμένης εταιρείας, αλλά είναι τοις πάσι γνωστό πως οι μεγάλες βιομηχανίες των χωρών του «Ευρωπαϊκού Βορρά» χρησιμοποιούν συχνότατα το μαύρο χρήμα, προκειμένου να παίρνουν εργολαβίες, παραγγελίες όπλων και διάφορα άλλα projects στα υπόλοιπα κράτη του κόσμου.

Και μάλιστα, ακόμη και όταν αποκαλύπτονται τέτοιες περιπτώσεις μαύρου χρήματος (βλέπε Siemens) οι κατηγορούμενοι «πέφτουν στα μαλακά» και τα κράτη δείχνουν ιδιαίτερα απρόθυμα να παράσχουν τις απαραίτητες πληροφορίες στις χώρες που πραγματικά εθίγησαν.

Οι μεγάλες πολυεθνικές επίσης επιχειρήσεις της Γερμανίας, του Ηνωμένου Βασιλείου, των ΗΠΑ, της Γαλλίας και τόσων άλλων χωρών είναι εκείνες που χρησιμοποιούν κατά κόρον το σύστημα των υπερτιμολογήσεων και των υποτιμολογήσεων, προκειμένου να μεταφέρουν κέρδη σε χώρες με πολύ χαμηλό φορολογικό συντελεστή. Ελάχιστες από αυτές τις εταιρείες των χωρών αυτών, έχουν παρουσία στην Κύπρο! Άλλωστε, αν το ζήτημα είναι η φοροδιαφυγή, τότε η Κύπρος βοηθά θετικό το φορολογικό ισοζύγιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς -κατά κύριο λόγο- μεταφέρει φόρους από τη Ρωσία στην Κύπρο.

Η απάντηση λοιπόν στο ζήτημα από κυπριακής πλευράς, είναι εύκολη: Μπορούμε να ακολουθήσουμε τους ευρωπαϊκούς κανόνες και κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις μπορούμε και να τους αναβαθμίσουμε. Ωστόσο, η υποκρισία στις μέρες μας δεν ωφελεί κανέναν. Αν θέλει ο «πλούσιος Βορράς» να εξαλείψει το μαύρο χρήμα, ας κοιτάξει τα του οίκου του, καθώς από εκεί ξεκινάει το πρόβλημα...

Aegean Visa

Η κάρτα που κάνει τις αγορές σας ταξίδια!

Η Alpha Bank μαζί με την Aegean δημιούργησαν για εσάς τη νέα Πιστωτική Κάρτα **Aegean Visa**. Χρησιμοποιήστε την Aegean Visa στις καθημερινές σας συναλλαγές και συλλέξτε μίλια για κάθε ευρώ που ξοδεύετε:

- **1€ = 2 μίλια** για αγορά εισιτηρίων στην Aegean
- **1€ = 2 μίλια** για αγορές στα καταστήματα Cyprus Airports Duty Free
- **1€ = 1 μίλι** για κάθε άλλη αγορά οπουδήποτε στην Κύπρο και στο εξωτερικό

Κερδίστε ακόμη:

- **5.000 μίλια δώρο** με την έκδοση της κάρτας
- Εγγραφή στο Πρόγραμμα Πιστότητας Miles&Bonus της Aegean
- Δυνατότητα εξαργύρωσης σε αεροπορικά εισιτήρια σε όλο τον κόσμο με την Aegean και τις εταιρείες-μέλη της Star Alliance
- Δυνατότητα εξαργύρωσης στους συνεργάτες του Προγράμματος Miles&Bonus

Περισσότερες πληροφορίες στο www.alphabank.com.cy και στα Καταστήματα της Alpha Bank.

Ανεκάν Γραφή Επικοινωνίας

800 ALPHA

(2 5 7 4 2)

ALPHA BANK

A STAR ALLIANCE MEMBER

Ζητείται Πρόεδρος για δύσκολες αποφάσεις!

Το ζήτημα είναι ο νέος Πρόεδρος της Δημοκρατίας να αποδείξει πως όχι μόνο μπορεί να οδηγήσει το καράβι, αλλά επίσης γνωρίζει και προς τα πού πρέπει να το πάει.

**ΘΕΟΦΑΝΗΣ
ΛΙΒΕΡΑΣ**
Εκδότης

Παρακολουθώντας κάποιος από κοντά τις οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα, διαπιστώνει εύκολα πως οι δισταγμοί και οι καθυστερήσεις στη λήψη δύσκολων μέτρων οδήγησε σε πολύ χειρότερη θέση τα πράγματα, στο... τέλος της ημέρας.

Θυμίζουμε πως οι Ευρωπαίοι είχαν χτυπήσει το καμπανάκι στην Ελλάδα από τις αρχές του 2009. Η δωδεκάμηνη ολιγωρία (των Κώστα Καραμανλή αρχικά και Γιώργου Παπανδρέου στη συνέχεια) στην αντιμετώπιση της κατάστασης, οδήγησε τη χώρα στο μνημόνιο.

Στη συνέχεια, η πολιτική των καθυστερήσεων και η απειλή-μπλόφα του Ευάγγελου Βενιζέλου προς την τρόικα το καλοκαίρι του 2011, έφεραν την Ελλάδα ένα βήμα πριν από το Grexit.

Αντίθετα, τώρα που η τρικομματική κυβέρνηση του Αντώνη Σαμαρά δείχνει να βιάζεται και να επισπεύδει τις αποφάσεις της, το κλίμα που επικρατεί φαίνεται να βελτιώνεται σημαντικά.

Ας έρθουμε τώρα στην περίπτωση της Κύπρου. Πρώτον, είχαμε μεγάλη καθυστέρηση από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια μέχρις ότου να αντιληφθεί την κατάσταση και να αρχίζει να αντιδρά. Θυμίζουμε πως τα πρώτα μέτρα ελήφθησαν πολλούς μήνες αφ' ότου η Κύπρος είχε βγει εκτός αγορών!

Δεύτερον, είχαμε δραματικές καθυστερήσεις τόσο στην αλλαγή θεσμικού πλαισίου γύρω από την άντληση ρευστότητας των τραπεζών, όσο κυρίως στην αξιολόγηση των τραπεζικών χαρτοφυλακίων από ξένο Οίκο.

Και τρίτον, βλέπουμε να χάνεται και πάλι σημαντικός χρόνος, λόγω των επικείμενων Προεδρικών εκλογών. Εδώ και κάποιες εβδομάδες,

Κυβέρνηση και τρόικα φαίνεται να έχουν αφήσει κάτω τα μολύβια και να έχουν αναβάλλει όλες τις μεγάλες αποφάσεις για μετά τις εκλογές. Η ζημιά των καθυστερήσεων είναι μεγάλη. Όσο περισσότερο οι τράπεζες δεν έχουν ρευστότητα και όσο περισσότερο πλανάται η αβεβαιότητα, τόσο περισσότερο βουλιάζει ολόκληρη η οικονομία προς τα κάτω.

Ο νέος Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα κληθεί να πάρει πολύ δύσκολες αποφάσεις μέσα στον Μάρτιο. Όλοι ξέρουν πως ο «λογαριασμός» θα είναι σαφώς μεγαλύτερος για τον απλό πολίτη, από αυτόν που είδαμε στην προσυμφωνία με την τρόικα. Νέες δουλειές δεν μπορούν να έρθουν άμεσα και η ανεργία δεν πρόκειται να καταπολεμηθεί μέσα σ' ένα χρόνο.

Οι πλείστοι αντιλαμβάνονται πως ιδιωτικοποιήσεις θα γίνουν, είτε συμφωνεί κάποιος μαζί τους, είτε όχι (που οι πλείστοι επίσης δεν συμφωνούν, με ισχυρά μάλιστα επιχειρήματα). Οι περισσότεροι επίσης κατανοούν πως η κρίση δεν ήρθε για να διαρκέσει λίγους μήνες, αλλά για να μας συνοδεύει επί μακρόν.

Το ζήτημα είναι πως τα δύσκολα αυτά μέτρα να ληφθούν γρήγορα και ο νέος Πρόεδρος να αποδείξει πως όχι μόνο μπορεί να οδηγήσει το καράβι, αλλά ξέρει και προς τα πού πρέπει να το κατευθύνει.

Ένα δεύτερο ζήτημα επίσης, είναι την επόμενη μέρα των εκλογών, τόσο τα Πολιτικά Κόμματα, όσο και ο Κυπριακός λαός να επιδείξουν την απαιτούμενη σύνεση και αυτοσυγκράτηση, όπως έχουν πράξει πολλές φορές κατά το παρελθόν, όταν η Κύπρος βρέθηκε σε κάποια δύσκολη συγκυρία.

Στον Καιιάδα

Η άρχουσα τάξη απευθύνει από τα παλάτια στα οποία ζει κηρύγματα για θυσίες από όλους, η κατώτερη τάξη ξεσπά με οργή στους δρόμους και τις πλατείες και η μεσαία τάξη παρατηρεί τα «τεκταινόμενα» είχε πει ο Στίβεν Μαρτς. Η κρίση που ζούμε όπως όλες οι μεγάλες κρίσεις του κάθε συστήματος, αποδεικνύει πως η μεσαία τάξη είναι μια τάξη μεταβατική και πολύ προσωρινή που γεννιέται και υπάρχει μόνο σε περιόδους παχιών αγελάδων, σε περιόδους ευμάρειας.

Τούτο οφείλεται στο ότι στην κάθε κρίση η ανώτερη τάξη, οι πλουτοκράτες διατηρούν τον πλούτο τους και διατηρούν την κοινωνική τους θέση, αφαιρώντας τον πλούτο της μεσαίας τά-

**Του
Ουράνιου
Ιωαννίδη**

Πρώην Υπουργού
Παιδείας και
Πολιτισμού

ξης, καθιστώντας την κατώτερη τάξη, που προσπαθεί να επιβιώσει. Τα μέσα είναι πολλά. Είτε με παιγνίδια στο χρηματιστήριο, είτε με την αγορά και πώληση ομολόγων και αξιολόγων, είτε με τη διακύμανση των μετοχών. Βέβαια το κυριότερο όπλο των πλουτοκρατών είναι τα επιτόκια. Τα λεφτά τους αυγατίζουν με τα ψηλά κα-

ταθητικά επιτόκια και των υπολοίπων τα λεφτά εξανεμίζονται με ακόμα ψηλότερα δανειστικά επιτόκια. Όμως ο κάθε εργάτης, ο κάθε χειρωνακτής, ο κάθε ένας της κατώτερης τάξηςιώθει ότι αργά ή γρήγορα θα μεταπηδήσει στη μεσαία τάξη, ότι θα γίνει μικροαστός και δεν θα παραμείνει οριστικά προλετάριος.

Η πολιτική συμπεριφορά όμως όσων ανήκουν στη μεσαία τάξη, τούτη την προσωρινή και μεταβατική τάξη, χαρακτηρίζεται από δύο κυρίαρχα συναισθήματα: το φόβο της πτώσης στην κατώτερη τάξη και την ελπίδα της ανόδου στην ανώτερη τάξη. Όμως η συντριπτική πλειοψηφία των μικροαστών θα βιώσει την πτώση στην κατώτερη τάξη σε περιόδους κρίσεων, όπως την τωρινή. Και θα οδεύσει οικογενειακώς στα συσσίτια, στα κοινωνικά παντοπωλεία, στη διακοπή σπουδών των παιδιών του, στην ανέχεια και χάρη στην τρόικα και τα μνημόνια της θα χάσει τη δουλειά του, θα μειωθούν οι όποιες απολαβές του και στο τέλος θα κάνει αγώνα να περισώσει το κεραμίδι που έβαλε πάνω από το κεφάλι του.

Και όταν η απόγνωση τον καταλάβει τότε θα

παρανομήσει, όχι για να πλουτίσει αλλά για να επιβιώσει. Θα γίνει επαίτης, θα πάρει από γνωστούς και φίλους δανεικά κι αγύριστα και θα χάσει κάθε επαφή με το κοινωνικό σύνολο πριν φτάσει και από απονενοημένο διάβημα, της αυτοκτονίας. Αυτά είναι τα χαρακτηριστικά της καπιταλιστικής επανάστασης, της οικονομίας της αγοράς του συστήματος που άλλαξε το οικουμενικό τοπίο, με την κατάρρευση του κομμουνιστικού συστήματος. Όμως σήμερα αφού κάλυψε όλο το δρόμο είναι και ο καπιταλισμός ένα μη επαναστατικό αλλά ένα γερασμένο σύστημα που δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τη φτώχεια και την εξαθλίωση.

Έχω την ισχυρή αίσθηση ότι ζούμε τις τελευταίες ημέρες της Πομπήιας. Λέγονται και άδονται πολλά και ελάχιστα γίνονται. Ψηφίζονται απνευστί μνημονιακά νομοσχέδια με στόχο την είσπραξη φόρων. Οδηγούμαστε στην ευημερία των αριθμών και οδηγούμε τους ανθρώπους στα τάρταρα. Η μοναδική μας σταθερά, το κοινωνικό κράτος, ήδη κατέρρευσε. Δεν μπορεί να τιμωρούμε με νομοσχέδια τους πολύτεκνους, τους μονογονιούς, τους φοιτητές, τους

ανάπηρους και τόσους άλλους όταν αφήνουμε στο απυρόβλητο τους μεγαλοφοροφυγάδες. Λειτουργούμε κατά τρόπο που καταστρέφουμε οριστικά τη κοινωνική συνοχή.

Τα κοινωνικά παντοπωλεία και τα συσσίτια δεν είναι η λύση αλλά το πρόβλημα. Τα κοινωνικά παντοπωλεία και τα συσσίτια είναι η κορυφή του παγόβουνου. Αυτό που είναι ορατό. Το μεγάλο πρόβλημα της πείνας, της δυστυχίας, της ανέχειας βρίσκεται καλά κρυμμένο κάτω από το νερό. Κανένας όμως δεν καταδέχεται για να δει το βάθος του, να δει με τρόπο τι συμβαίνει σε όσα δεν φαίνονται.

Βάλουμε στόχο να σώσουμε τις τράπεζες και να καλύψουμε τη διαπλοκή τους με το πολιτικό-κοινωνικό κατεστημένο, να καλύψουμε τις διαγραφές χρεών, να σώσουμε τους τραπεζίτες που εξαθλίωσαν τους πολίτες με θράσος και αλαζονεία.

Δεν ξεχνούμε ότι οι διαγραφές χρεών ξεκίνησαν από τις αρχές της δεκαετίας του ενενήντα και δεν αφορούσαν τους ταλαιπωρημένους πρόσφυγες του 74 αλλά τους μεγαλόσχημους κλέφτες των τραπεζών. Δεν ξεχνούμε τη χρη-

ματιστηριακή απάτη που έφερε τους διαπλεκόμενους στην κορυφή του πλούτου και έσπρωξε τους μικρομεσαίους στον πυθμένα και την εξαθλίωση. Δεν ξεχνούμε τη φούσκα των ακινήτων και τις υπέρογκες τιμές που ουδέποτε εισπράχθηκαν και ούτε μπορούν να εισπραχθούν. Δεν ξεχνούμε τα ψηλά επιτόκια που άνοιξαν την ψαλίδα των εχόντων και κατεχόντων με τους μη έχοντες και μη κατέχοντες και την αναδιανομή του πλούτου. Δεν ξεχνούμε πως το κομματικό κατεστημένο αύξησε μισθούς και προσωπικό στο δημόσιο και ημιδημόσιο τομέα και τον έκανε αναποτελεσματικό και εν πολλοίς ζημιολόγο για τους πολίτες.

Δεν ξεχνούμε ότι η φορολόγηση περιουσίας με το νομοσχέδιο που κατατέθηκε, δεν θα γίνει για να προστατευθούν τα μεγάλα συμφέροντα. Δεν ξεχνούμε τα δισεκατομμύρια που έφυγαν από την Κύπρο χωρίς να φορολογηθούν. Και άλλα τόσα που μπορούν να γραφούν. Αγνοούμε προκλητικά ότι κράτος που δεν μπορεί να σώσει τους πολλούς φτωχούς δεν μπορεί να σώσει ούτε τους λίγους πλούσιους. Οι υποψήφιοι πρόεδροι οφείλουν απαντήσεις σε όλα τούτα. Φτάνει να κρύβονται όλα κάτω από το χαλί. Να τιμωρηθούν οι ένοχοι. Εδώ και τώρα. Είναι δύσκολο αν όχι αδύνατο να αντιληφθούμε οι πολλοί πόσο είναι το χρέος του νησιού μας.

Όταν η εταιρεία PIMCO το καθορίζει λέμε ότι θα ελέγξουμε την μεθοδολογία της για να δούμε αν το βγάζει όσο το θέλουμε για να είναι βιώσιμο και όχι όσο το βρίσκει. Και διερωτάται ο κάθε νουνεχής πολίτης, τούτου του τύπου γιατί δεν συμφωνήσαμε από πριν τη μεθοδολογία και ψάχνουμε τώρα από την Alvares ή την Black Rock για να κάμει έλεγχο.

Επίσης μας λένε ότι η Ε.Ε. δεν θα συμφωνήσει να μας δανειοδοτήσει για τα δυόμισα δις που πήραμε πριν ένα χρόνο από τη Ρωσία. Γιατί όμως δεν θα το καλύψει το Ρωσικό δάνειο αφού τους είπαμε και τους εξηγήσαμε που το χρησιμοποιήσαμε. Εκτός βέβαια κι αν δεν τους το είπαμε. Ή αν ακόμα δεν ξέραμε που το σπαταλήσαμε.

Με τούτο όλο το μπάχαλο που μας περιβάλλει ήλθαν τα μέτρα των νομοσχεδίων που ψήφισε η βουλή που έκαναν τη μεσαία τάξη κατώτερη και την κατώτερη να χαθεί όταν τα πάντα ακριβαίνουν, είτε είναι ΦΠΑ, είτε είναι καύσιμα, είτε είναι τόκοι και φθάνουμε στο σημείο να μη μπορούν οι πολίτες να ανταποκριθούν στις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Αποτέλεσμα άμεσο και ορατό η ύφεση να βαθαίνει και το κακό να μεγαλώνει με κλείσιμο καταστημάτων, με εγκατάλειψη επιχειρήσεων, με εξαγωγή κεφαλαίων από τους έχοντες και κατέχοντες και πωλήσεις

από τους μη έχοντες, χρυσαφικών και ασημικών, για να εξασφαλίσουν οι δυστυχείς γονιοί τις σπουδές των παιδιών τους και τη διατροφή τη δική τους. Και η ανεργία να φτάνει σε ύψη ρεκόρ που ποτέ τούτος ο τόπος δεν γνώρισε. Και το χειρότερο να μειώνονται οι συντάξεις των ανθρώπων εκείνων που δούλεψαν για δεκαετίες για να έχουν τα προς το ζην στο τέλος του βίου τους. Που όμως είναι αδύνατον πια να ζήσουν με όσα τους απομένουν μετά τις περικοπές. Και στην ηλικία που βρίσκονται να μην είναι εναρμονισμένοι με τη σύγχρονη τεχνολογία και συνεπώς ουδείς να μπορεί να τους εργοδοτήσει, όσο κι αν θέλει να βοηθήσει.

Αυτή δυστυχώς είναι η κατάσταση σήμερα ανεξαρτήτως του τι λένε οι διάφοροι κράκτες των προσωπικών συμφερόντων και που σπονσάρουν για το θεαθήναι τα κοινωνικά παντοπωλεία και τα συσσίτια. Πως από το ρηθέν «η οικονομία μας είναι αλώβητη» φτάσαμε να είμαστε επαίτες για ένταξη στο ΔΝΤ. Και οι ένοχοι να παραμένουν στο απυρόβλητο.

Είναι αξίωμα ότι σε περιόδους κρίσης οικονομικής εκείνοι που πληρώνουν τα σπασμένα είναι οι της μεσαίας τάξης. Οι πλούσιοι ούτως ή άλλως δεν πληρώνουν ποτέ τις ζημιές γιατί έχουν και τη δύναμη και την επιρροή να καθορίζουν τους όρους του παιχνιδιού και να ρυθμίζουν τα θέματα μέσω των διασυνδέσεων με τους υποτακτικούς τους. Γι' αυτό και οι οικονομικές κρίσεις κάνουν τους πλούσιους πλουσιότερους αφού αναδύονται οι ευκαιρίες να πάρουν τις περιουσίες των πολιτών της μεσαίας τάξης.

Ο κόσμος που ξεπηδά μετά τις οικονομικές κρίσεις καταργεί τη μεσαία τάξη και δημιουργεί νέο κατεστημένο σύστημα, το σύστημα των ελαχίστων πλουσιών και των πολλών φτωχών. Η μεσαία τάξη που προσπάθησε μια ζωή να ανέβει λίγα σκαλοπάτια της κοινωνικής κλίμακας, σπουδάζοντας τα παιδιά της κτίζοντας ένα σπι-

τάκι ή αγοράζοντας ένα διαμέρισμα με χρέη και δάνεια που μόλις μπορούσε να αποπληρώνει, βλέπει τους κόπους της ζωής να χάνονται εν μια νυκτί και μόνο. Τα παιδιά τους με πτυχία και σπουδές να βρίσκουν, όσο βρίσκουν δουλειά, ως πιτσαδόροι και οι πολλοί να μένουν άνεργοι και τα σπίτια ή τα διαμερίσματα τους να θύονται στο βωμό της επιβίωσης, αφού τα ξεπουλούν όσα-όσα για να εξασφαλίσουν τα της διατροφής τους.

Αυτή η νέα τάξη των νεοπτώχων, των πολλών νεοπτώχων είναι που αγανακτεί γιατί βλέπει να χάνεται το βίος για το οποίο δουλεύει από το πρωί μέχρι το βράδυ, σε δυο και τρεις δουλειές για την ελπίδα της ανόδου.

Την ίδια ώρα όσοι οδήγησαν με την ανικανότητα και την πλεονεξία τους στην οικονομική κρίση, όσοι ξεγέλασαν τους πολλούς με τις καλοστημένες απάτες τους μένουν στο απυρόβλητο, φοροδιαφεύγουν, στέλλουν τα μη φορολογημένα χρήματα τους στο εξωτερικό και μάλιστα τα μετατρέπουν σε δολάρια, λίρες και ότι άλλο εκτός από ευρώ, σε όλους τους ευρωπαϊκούς παραδείσους των φοροφυγάδων της Ευρώπης και όχι μόνον.

Από την άλλη το φοροεισπρακτικό σύστημα υπνώττει και δεν μπορεί να εισπράξει τα οφειλόμενα ανοίγοντας μια μαύρη τρύπα στην οικονομία την οποία απαιτεί να κλείσουν, οι μονογονιοί, οι ανάπηροι, οι πένητες και τα καταχρεωμένα νοικοκυριά.

Το σύστημα νοσεί. Το σύστημα πάσχει. Το σύστημα εξυπηρετεί την εκμετάλλευση. Τούτο όμως δεν μπορεί να συνεχισθεί επ' άπειρον. Οι αντιδράσεις των πολλών θα διογκωθούν. Θα αλλάξουν τα δεδομένα και το πολιτικο-οικονομικο-κοινωνικό κατεστημένο θα βρεθεί στον Καιάδα. Αρκετά οι πολίτες έδειξαν ανοχή πληρώνοντας την ανικανότητα του πολιτικού συστήματος. Και οι επιπτώσεις θα είναι απρόβλεπτες.

Όταν τα ιδεολογικά σύνδρομα επικυριαρχούν

Η κυπριακή οικονομία βρίσκεται, αναμφίβολα, σε κατάσταση που προδήλως αδικεί το λαό της. Είναι η κρίση, που κυριολεκτικά μαστίζει την οικονομία μας εδώ και τρία περίπου χρόνια, πολύ κατώτερη των περιστάσεων και, οπωσδήποτε πολύ κατώτερη των ικανοτήτων, των δυνατοτήτων και των παραδοσιακών μας επιδόσεων. Ακόμη και τότε, το μαύρο καλοκαίρι του 1974, που η τουρκική κατακτητική βουλμία κατέστρεψε όλες τις παραγωγικές μας υποδομές και δημιούργησε ερείπια, χάος και όλεθρο, η οικονομία μας δεν κατολίθωσε σε κατάσταση χειρότερη της σημερινής. Τουλάχιστον υπό την έννοια της ψυχολογίας

Του Δρα Χριστόδουλου Χριστοδούλου

Πρώην Υπουργού Οικονομικών και Εσωτερικών και τέως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου

του απλού πολίτη, του εργαζόμενου και του εργοδότη, του επιχειρηματία και του αυτοεργοδοτούμενου. Κι ήταν, τότε, το ένα τρίτο των κατοίκων του νησιού μας προσφυγοποιημένο. Εκδιωγμένο από τις πατρογονικές του εστίες, άστεγο και δεινοπαθημένο. Πληγωμένο βαθειά από τις δηώσεις και τις συλήσεις του βάρβαρου εισβολέα και με ανεπούλωτα τα ψυχολογικά τραύματα από τις απώλειες σε νεκρούς και τραυματίες και από τις εκατοντάδες των αγνοουμένων και των ατιμασμένων γυναικών.

Μέσα σ' εκείνη τη συμφορά, που όλα τά' σκίαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η απελπισία, ο Κυπριακός Ελληνισμός δεν ελύγισε, δεν ορρώδησε και δεν εκάμφθη. Ανασηκώθηκε μέσα από τα ερείπια, ύψωσε αγέρωχα το παράστημά του απέναντι στη συμφορά του κι ενωμένος και μονοιασμένος αντιμετώπισε τα δεινά της άδικης μοίρας του. Όλοι τότε γίναμε μια δύναμη. Επιστρατεύσαμε τις αρετές και τα ψυχικά μας εφόδια και δώσαμε με προσμονή, ελπίδα και πίστη, τον υπέρ πάντων αγώνα της επιβίωσης και της σωτηρίας, εναντίον ενός απείρωσ υπέρτερου εχθρού. Και κατορθώσαμε το ακατόρθωτο. Και πετύχαμε το ανθρωπίνως αδύνατο. Και κάναμε

εκείνο που όλοι αποκάλεσαν, δίκαια και αντικειμενικά, πραγματικό θαύμα.

Σήμερα η κατάσταση είναι, δυστυχώς, σε ορισμένους βασικούς τομείς χειρότερη. Βιώνουμε μια πραγματικότητα που η σύγχυση επικυριαρχεί, η ψυχολογία έχει εκμηδενισθεί και το μέλλον δεν αντικρύζεται με τόλμη, αποφασιστικότητα και αισιοδοξία. Επιχειρήσεις τερματίζουν τις εργασίες τους ή κηρύσσουν αναστολή της λειτουργίας τους, ο αριθμός των ανέργων ανήλθε στις 50.000 περίπου, αντιπροσωπεύοντας το 14% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, η ανάπτυξη της οικονομίας είναι αρνητική, οι τράπεζές μας αδυνατούν να ανταποκριθούν στην απαιτούμενη κεφαλαιακή επάρκεια και τις χρηματοδοτικές επενδυτικές ανάγκες της οικονομίας, ενώ τα δημόσια οικονομικά βρίσκονται στη χειρότερή τους ώρα. Με το δημοσιονομικό έλλειμμα να κυμαίνεται γύρω στο 6% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, το δημόσιο χρέος να έχει υπερβεί το 90% και να οδεύει ανυψωτικά στο 120% ή και περισσότερο, ενώ οι διεθνείς αγορές να αρνούνται να μας δανειοδοτήσουν ή να ανανεώσουν τα υφιστάμενά μας δάνεια.

Η αξιολογία της χώρας μας έχει υποστεί και-

ριο πλήγμα, με συνέπειες ανυπολόγιστα δυσμενείς σε όλους τους τομείς: τον εθνικό, τον οικονομικό, τον κοινωνικό. Και, ταυτόχρονα, θέσαμε την οικονομική αυτοτέλεια και την κρατική μας κυριαρχία κάτω από τις οδυνηρές επιταγές και μειωτικές υπαγορεύσεις της τρόικα.

Και βεβαίως δεν είναι για να επιχαιρεί κανείς γι' αυτή την τραγωδία μας. Γιατί περί τραγωδίας πρόκειται, τα φοβερά απότοκα της οποίας ο λαός έχει ήδη αρχίσει να αισθάνεται. Με τα συσσίτια, τις πιέσεις των δανειστών για εκποιήσεις περιουσιών, την ανέχεια και την ένδεια και, το χειρότερο, με τη φυγή στο εξωτερικό των ανέργων νέων επιστημόνων μας.

Η τραγική αυτή κατάσταση, που συνθέτει το κοινωνικό πλαίσιο της ζωής μας, δεν είναι τυχαία. Ούτε αναπόφευκτη ήταν. Είναι, χωρίς καμιά προκατάληψη ή υπερβολή, το αναπόδραστο αποτέλεσμα μιας αποτυχημένης πενταετίας διαχείρισης των πολιτειακών μας πραγμάτων, εδρασμένης σε παρωχημένες οικονομικοκοινωνικές ιδεοληψίες. Μιας διαχείρισης εμποτισμένης από το σύνδρομο της ανασύλωσης του καταποντισθέντος κομμουνιστικού συστήματος, το οποίο

συνέχει τους ιδεοληπτικούς εραστές του στην Κύπρο.

Οι από πενταετίας κυβερνώντες απεδείχθησαν ανεπαρκείς να διαχειρισθούν με στοιχειώδη επιτυχία την εξουσία. Υπονόμευσαν το σύστημα με τους ερασιτεχνισμούς και τις απειρίες τους, σπατάλησαν τα δημοσιονομικά πλεονάσματα που παρέλαβαν, γέμισαν την Κύπρο με λαθρομετανάστες - δήθεν πολιτικούς πρόσφυγες - υπερδιπλασίασαν τα δημόσιο χρέος, καταπόντισαν το τραπεζικό σύστημα με τις διαρκείς αντιπαραθέσεις τους με τον κεντρικό τραπεζίτη της επιλογής τους, που τώρα του φορτώνουν ολόκληρη την οικονομική κακοδαιμονία μας λόγω ανεπαρκούς εποπτείας των τραπεζικών ιδρυμάτων, ευεργέτησαν και ευεργετούν τους τουρκοκύπριους με δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, της οποίας το κόστος ξεπέρασε το τετραπλάσιο εκείνης που επισήμως μας πληροφορούν, ενώ ταυτόχρονα, τροφοδότησαν την αύξηση της ανεργίας και της αρνητικής ανάπτυξης.

Οι κυβερνώντες αιτώνται τρεις κυρίως παράγοντες για την οικονομική μας κακοδαιμονία: Πρώτον, την παγκόσμια οικονομική κρίση, δεύτερον, το καπιταλιστικό σύστημα και τρίτον, τον αρχιεπίτοπη του τραπεζικού συστήματος. Και, βεβαίως, τους μόνους που εξαιρούν είναι τους εαυτούς τους. Τον Πρόεδρο και την κυβέρνησή του. Ως εάν άλλοι να είχαν την εξουσία και την ευθύνη να προλάβουν ή να αποτρέψουν τις επιπτώσεις τις διεθνούς οικονομικής κρίσης. Λησμόνησαν αίφνης τις αλαζονικές τους διακηρύξεις ότι η οικονομία μας είναι πανίσχυρη και άτρωτη και διαγράφουν από τη μνήμη τους την απραξία, την απάθεια και την ατολμία τους να πάρουν δόκιμα μέτρα. Μέχρι που, αφού πέρασαν σχεδόν τέσσερα χρόνια αδράνειας και εφησυχασμού, αντελήφθησαν ξαφνικά ότι «η κυ-

πριακή οικονομία καίγεται και μαζί μ' αυτή καγόμαστε κι εμείς». Όλα τα ήξεραν και όλα τα επαγγέλταν ο κ. Χριστόφιας, ο ηγέτης του ΑΚΕΛ και οι κομματικοί και κυβερνητικοί του συνεργάτες. Η πενταετία τους είναι μια ακατάγωνιστη περίοδος υποσχέσεων που δεν τήρησαν, διαβεβαιώσεων που ανείρεσαν, προβλέψεων που διαψεύστηκαν, εκτιμήσεων και στοχεύσεων που αποδείχθηκαν ευσεποθισμοί και μυθοπλασίες.

Και, περί το τέλος της θητείας τους, ανακάλυψαν ότι δεν είχαν χρήματα για να πληρώσουν μισθούς και συντάξεις, να αποπληρώσουν υφιστάμενα δάνεια και να εκτελέσουν έργα ανάπτυξης που περιλαμβάνονταν στους κρατικούς

προϋπολογισμούς. Και προσέφυγαν στις φορολογίες και τις μειώσεις μισθών και συντάξεων και αναστολές τιμαριθμικών αναπροσαρμογών και προσαυξήσεων. Για να ανακαλύψουν, και πάλιν εκ των υστέρων, ότι ούτε αυτά, τα σκληρά και οδυνηρά, δεν ήταν αρκετά για να αντιμετωπίσουν τις τεράστιες ανάγκες που προκάλεσε η ανεύθυνη και αναξιόπιστη διαχείρισή τους.

Και κατέληξαν στην δαμονοποιημένη τρόικα. Και γονάτισαν το λαό με νέους φόρους, νέες μειώσεις απολαβών και νέες περικοπές. Και, ακόμη, συνεχίζουν το εκθεμελιωτικό οικονομικοκοινωνικό τους έργο. Με επαχθή μέτρα που θα ακολουθήσουν. Γιατί, δυστυχώς, τα χειρότερα έπονται. Η τρόικα δεν δανειοδοτεί χωρίς επιπρόσθετες θυσίες. Και οι κυβερνητικοί αρμόδιοι να παραδέχονται ότι το κράτος μπορεί να αντεπεξέλθει στις απαιτούμενες δαπάνες μόνο μέχρι τον προσεχή Μάρτιο. Ούτε σχέδιο Β, μήτε στοιχειώδης σχεδιασμός για έξοδο από την κρίση και αποφυγή του αδιεξόδου.

Κατά τα άλλα ο Πρόεδρος διακηρύττει ότι φεύγει περήφανος και με το κεφάλι ψηλά. Γιατί, λέει, έπραξε στο ακέραιο το καθήκον του. Και με πρώτη και ύψιστη παραγγελία προς τους κομματικούς του συντρόφους: «το κόμμα και τα μάτια σας».

Είναι περισσότερο από φανερό ότι τα ιδεολογικά σύνδρομα επικυριάρχησαν στην πενταετία της προεδρίας Χριστόφια. Και εισπράξαμε τα τραγικά επακόλουθα. Όμως, επίκειται η ώρα των δραστηκών αλλαγών. Ο λαός μπορεί να ξαναβρεί το δρόμο του. Να δημιουργήσει και να θαυματοουργήσει. Αρκεί να υπάρξει ηγετική έμπνευση, σχέδιο και πρόγραμμα. Και αξιοποίηση των τεράστιων δυνατοτήτων του. Ας ατενίσουμε με αισιοδοξία το μέλλον. Δεν μας απομένει, άλλωστε, άλλη επιλογή.

Μετεκλογικά, οι μεγάλες αποφάσεις

✓ Οι προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η επόμενη Κυβέρνηση και τα «όπλα» της κυπριακής πλευράς - Ανεξήγητα υψηλές εμφανίζονται οι κεφαλαιακές ανάγκες υποστηρίζουν οι τραπεζίτες.

Εντονη ανησυχία που φαίνεται πως δεν θα κοπάσει πριν τις κυπριακές Προεδρικές εκλογές, επικρατεί γύρω από το μέλλον της οικονομίας, καθώς η χώρα βυθίζεται στην ύφεση, η χρηματοδότηση του δημόσιου χρέους της βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα και οι ξένοι πιέζουν για μια σειρά από θέματα (χαμηλός φορολογικός συντελεστής, υποτιθέμενο ζήτημα ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, εκμετάλλευση φυσικού αερίου μέσω Τουρκίας, κ.λπ.). Οι θετικές εξελίξεις που υπάρχουν γύρω από το θέμα, είναι:

Πρώτον, η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει πως η Κύπρος αποτελεί συστημικό κίνδυνο για την Ευρωζώνη, με ό,τι θετικό αυτό συνεπάγεται

Του Στέφανου Κοτζιάμη

για τη δυνατότητα μελλοντικής χρηματοδότησης της χώρας. Στις δυσμενείς επιπτώσεις που θα μπορούσε να επιφέρει στην Ευρωζώνη μια πιθανή πτώχευση της Κύπρου αναφέρεται και έκθεση της UBS, με τίτλο «γιατί η Κύπρος είναι αρκετά μεγάλη, ώστε να προξενήσει πρόβλημα», παρά το γεγονός ότι η χώρα είναι η μικρότερη σε μέγεθος οικονομία της Ευρωζώνης, με εξαίρεση τη Μάλτα και την Εσθονία.

Δεύτερον, το σενάριο του κουρέματος των ιδιωτών αν και ακούστηκε, δεν φαίνεται να βρίσκει υποστηρικτές, καθώς στο μεγαλύτερό του βαθμό, το δημόσιο χρέος της Κύπρου είναι εσωτερικό. Ενδεικτικά υπολογίζεται πως ενώ το μεγαλύτερο πρόβλημα του χρέους προέρχεται από το χρηματοπιστωτικό σύστημα, οι τρεις μεγάλες εμπορικές τράπεζες (Κύπρου, Λαϊκή, Ελληνική) έχουν επενδύσει γύρω στο 1,2 δις ευρώ σε κρατικά χρεόγραφα, ενώ γύρω στο 1,8 δις ευρώ φέρεται να έχει τοποθετήσει ο Συνεργατισμός. Μάλιστα, το ενδεχόμενο ενός κουρέματος στο δημόσιο χρέος της Κύπρου απέκλεισε και ο επικεφαλής του Διεθνούς Χρηματοοικονομικού Ινστιτούτου κ. Charles Dallara.

Τρίτον, φαίνεται να ανοίγει για μια ακόμη φο-

ρά το ζήτημα του δανεισμού της Κύπρου από τη Ρωσία. Συγκεκριμένα, ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος εξέφρασε την αισιοδοξία του ότι τελικά η Ρωσία θα δώσει δάνειο ύψους 2,5 δις ευρώ προς την Κύπρο, ιδίως μετά και τη μεσολάβηση της Ρωσικής Εκκλησίας.

Τέταρτον, πως στο μέτωπο της οικονομίας, κάποια άμυνα στη υφεσιακή πορεία ενδέχεται να αποτελέσουν η φετινή πορεία του τουρισμού (αισιοδοξία για τόνωση του εισερχόμενου ρεύματος), όσο και κάποια διαφανιζόμενη αναζωπύρωση του ενδιαφέροντος για αγορές κυπριακών ακινήτων από Ρώσους και Κινέζους.

Και πέμπτον, η πρόοδος που σημειώνεται στον τομέα της έρευνας για την εξεύρεση και άντληση φυσικού αερίου. Έτσι, ενώ στο «οικόπεδο 12» αναμένεται μια επιβεβαιωτική γεώτρηση μέχρι τον Ιούνιο (τα αποτελέσματα της οποίας θα γίνουν γνωστά μέσα στο 2014) ακολούθησε η συμφωνία ερευνών με τις εταιρείες ENI και KOGAS για τα «οικόπεδα 2, 3 και 9», η οποία μάλιστα απέφερε άμεσα στο κυπριακό δημόσιο 150 εκατ. ευρώ. Επίσης, σύντομα αναμένεται η υπογραφή σχετικής συμφωνίας και για τα «οικόπεδα 10 και 11» με τη γαλλική Total.

Σωρός τα προβλήματα

Τα ευχάριστα όμως νέα φαίνεται να σταματούν κάπου εδώ, καθώς τα νούμερα που ακούγονται για το κεφαλαιακό «άνοιγμα» των τραπεζών είναι ιδιαίτερα υψηλά και η αισιοδοξία για την κάλυψη αυτών από ιδιωτικά κεφάλαια είναι σαφώς περιορισμένη. Σύμφωνα με το ρε-

πορτάζ, έντονες ανησυχίες επικρατούν στον τραπεζικό κλάδο, καθώς το τελικό άνοιγμα που φαίνεται να προκύπτει από την έκθεση της PIMCO είναι υψηλό και κυρίως γιατί -όπως υποστηρίζεται- είναι μεγαλύτερο από αυτό που χρειάζεται! Μάλιστα, κύκλοι προσκείμενοι στον τραπεζικό χώρο υποστηρίζουν πως δεν γνωρίζουν τις παραδοχές και τα κριτήρια με τα οποία οι κεφαλαιακές ανάγκες διαμορφώθηκαν σε τόσο υψηλά επίπεδα. «Ζητούμε να ενημερωθούμε για τις παραδοχές, προκειμένου να μπορέσουμε και εμείς να αντιπαραθέσουμε τις απόψεις μας» υποστηρίζουν.

Συγκεκριμένα, οι τραπεζίτες βρίσκονται αντιμέτωποι από τη μια πλευρά με τη διαφανιζόμενη διόγκωση των κεφαλαιακών τους αναγκών και από την άλλη, με το κλίμα που έχει διαμορφωθεί εναντίον των τραπεζών κατά την προεκλογική περίοδο. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε, πως τραπεζικά στελέχη θεωρούν καλό το γεγονός ότι το ζήτημα της οριστικής υπογραφής του μνημονίου και της ανακοίνωσης του κεφαλαιακού ανοίγματος των τραπεζών θα γίνουν μετά τις εκλογές, προκειμένου τα συγκεκριμένα ζητήματα να εξετασθούν «με νηφαλιότητα και χωρίς φωνές».

Αποτέλεσμα όλων αυτών, είναι να υπάρχουν και εκείνοι που αμφιβάλουν για το κατά πόσο το δημόσιο χρέος της Κύπρου είναι βιώσιμο, ή αλλιώς να υπάρχουν πολύ περισσότεροι φοβούνται πως για να καταστεί το χρέος βιώσιμο, θα πρέπει να εφαρμοστούν μέτρα λιτότητας «τύπου Ελλάδας», με όποιες συνέπειες επιφέρουν αυτά στην οικονομία και την κοινωνία. Και αυτό καθώς πριν η χώρα υπογράψει με την τρόικα, είναι εμφανής η μείωση της ζήτησης, τα λουκέτα των εμπορικών καταστημάτων και η εκτόξευση της ανεργίας των νέων.

Ένα δεύτερο κύμα ανησυχίας προέρχεται από τις παράπλευρες απώλειες που ενδεχομένως να προκύψουν για την κυπριακή οικονομία στο κομμάτι της προσέλκυσης ξένων καταθέσεων, κυρίως λόγω της φιλολογίας που έχει ξεσπάσει στο εξωτερικό γύρω από το κατά πόσο οι κυπριακοί μηχανισμοί ελέγχου ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στην Κύπρο, είναι ελλιπείς.

Σε κάθε περίπτωση, οι «ψυχραιμότερες» φωνές αναγνωρίζουν τις υπάρχουσες προκλήσεις, ωστόσο πιστεύουν πως το δημόσιο χρέος της Κύπρου είναι διαχειρίσιμο και πως σταδιακά η οικονομία της χώρας θα καταφέρει να σταθεροποιηθεί και στη συνέχεια να ανακάμψει.

Εμπιστευθείτε μια Πρώτης Τάξης τοπική Διεθνή Τράπεζα στην Κύπρο

Κέντρα Διεθνών Επιχειρήσεων Ελληνικής Τράπεζας:

- Χρησιμοποιείτε το σύστημα Internet Banking: ψηφίστηκε ως the «Best Integrated Consumer Bank Site» στην Ευρώπη σύμφωνα με το περιοδικό Global Finance το 2009.
- Επωφεληθείτε από το ηλεκτρονικό σύστημα πληρωμών μας και εκτελέστε τις πληρωμές σας με της ίδιας μέρας αξία αργά το απόγευμα.
- Εξασφαλίστε τις επενδύσεις σας. Χρησιμοποιείτε το «Top rated Custodian Services» από το περιοδικό «Global Custodian» του 2009/2010.
- Διαχειριστείτε την περιουσία σας με την υπηρεσία Private Banking της Ελληνικής Τράπεζας «The No1 Private Banking Unit in Cyprus», σύμφωνα με το περιοδικό «Euromoney» του 2009.
- Καλέστε οποιαδήποτε στιγμή τον Λειτουργό Σχέσεων της Τράπεζας για όλες τις τραπεζικές σας ανάγκες.
- Αναβαθμίστε τις σχέσεις σας με την Τράπεζά μας και εκπληρώστε τις επιχειρηματικές σας προσδοκίες.

Κύπρος - Ελλάδα - Κίεβο - Αγία Πετρούπολη - Νότια Αφρική - Μόσχα

CYS ISO 9001:2008

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

www.hellenicbank.com

γραμμή εξυπηρέτησης 8000 9999 γραμμή από εξωτερικό +357 22 743843

• Κέντρο Διεθνών Επιχειρήσεων Αθαλάσσης, Λευκωσία: ibc.nicosia@hellenicbank.com, Τηλ.: +357 22501888
• Κέντρο Διεθνών Επιχειρήσεων Θεμιστοκλή Δέρβη, Λευκωσία: ibc.dervi@hellenicbank.com, Τηλ.: +357 22500500
• Κέντρο Διεθνών Επιχειρήσεων Λεμεσού: ibc.limassol@hellenicbank.com, Τηλ.: +357 25502400
• Κέντρο Διεθνών Επιχειρήσεων Λάρνακας: ibc.larnaca@hellenicbank.com, Τηλ.: +357 24503535

Τι λένε οι τρεις υποψήφιοι για την οικονομία

✓ **Ποιές θέσεις παίρνουν τα επιτελεία των τριών υποψηφίων για την Προεδρία της Δημοκρατίας σε τέσσερα καυτά θέματα που απασχολούν την οικονομία.**

• **Του Στέφανου Κοτζαμάνη**

Για πρώτη φορά μετά από αρκετές δεκαετίες, το κύριο στοιχείο συζήτησης και αντιπαράθεσης σε μια προεκλογική μάχη για την Προεδρία της Δημοκρατίας στην Κύπρο είναι το οικονομικό και όχι το Εθνικό θέμα. Βασικά αίτια για την αλλαγή πεδίου του προεκλογικού αγώνα αποτελούν τόσο η στασιμότητα και η απαισιοδοξία που επικρατούν γύρω από τις εξελίξεις στο Εθνικό θέμα, όσο και η δυσχερής θέση στην οποία βρίσκεται σήμερα η κυπριακή οικονομία, η οποία:

α) βρίσκεται ουσιαστικά αποκλεισμένη από τις αγορές από την άνοιξη του 2011

β) βλέπει το δημόσιο χρέος να σκαρφλώνει στα 15 δις ευρώ (στο 85% του ΑΕΠ) όταν στο συγκεκριμένο νούμερο αναμένεται να προστεθεί το πολύ μεγάλο ποσό που θα κληθεί να καταβάλει το Κυπριακό Δημόσιο προκειμένου να επανακεφαλαιοποιηθεί το τραπεζικό σύστημα της χώρας

γ) η κυπριακή κυβέρνηση έχει προχωρήσει σε μια προσυμφωνία με την τρόικα, η οποία θα οριστικοποιηθεί από τη νέα κυβέρνηση που θα προκύψει από τις εκλογές του Φεβρουαρίου

δ) σύμφωνα με δηλώσεις του Υπουργού Οικονομικών κ. Βάσου Σιαρλή, τα διαθέσιμα του κράτους επαρκούν μέχρι το τέλος Μαρτίου.

Μέσα λοιπόν σ' αυτό το περιβάλλον, ιδιαίτερη σημασία έχει για την τελική επιλογή των Κυπρίων ψηφοφόρων οι θέσεις των τριών επικρατέστερων υποψηφίων προέδρων: του κ. Νίκου Αναστασιάδη (στηρίζεται από το Δημοκρατικό Συναγερμό και το Δημοκρατικό Κόμμα), του κ. Σταύρου Μαλά (στηρίζεται από το ΑΚΕΛ) και του κ. Γιώργου Λιλλήκα (στηρίζεται από την ΕΔΕΚ). Με βάση τις δημοσκοπήσεις, προηγείται σαφώς ο κ. Νίκος Αναστασιάδης (με ποσοστό κοντά στο 40%), ενώ οριακές διαφορές υπάρχουν μεταξύ των άλλων δύο υποψηφίων που θα αγωνιστούν για τη δεύτερη θέση. Αυτός που θα επικρατήσει, θα περάσει στο δεύτερο γύρο των εκλογών, σε περίπτωση που ο πρώτος υποψήφιος δεν συγκεντρώσει το 50%.

Ιδιωτικοποιήσεις

Στον τομέα των ιδιωτικοποιήσεων, ο κ. Νίκος Αναστασιάδης είναι ο μόνος υποψήφιος Πρόεδρος που πιστεύει στην ανάγκη της αποκρατικοποίησης των ημικρατικών Οργανισμών, μέσα από τη διάθεση ποσοστού

σε ιδιώτες και ενός ακόμη πακέτου μετοχών σε εργαζόμενους. Η θέση του είναι πως ήδη η χώρα έχει δεσμευθεί ως προς το θέμα απέναντι στην Τρόικα και πως το ζήτημα είναι απόλυτα συυφασμένο με τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους. «Ουδείς μπορεί να ξεφύγει από την προσυμφωνία της χώρας με την Τρόικα» αναφέρεται χαρακτηριστικά, ενώ συμπληρώνεται χαρακτηριστικά πως η κυβέρνηση του κ. Δημήτρη Χριστόφια (ΑΚΕΛ) ήταν εκείνη που προγραμματίζε για το 2012 την ιδιωτικοποίηση του Χρηματοπιστηρίου Αξιών Κύπρου. Από την πλευρά του, ο κ. Σταύρος Μαλάς και το ΑΚΕΛ δηλώνουν ενάντιοι στις ιδιωτικοποιήσεις, υποστηρίζοντας πως το χρέος της Κύπρου είναι βιώσιμο και προς αυτή την κατεύθυνση αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο επανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών απ' ευθείας από την Ευρώπη. Συμπληρώνουν δε πως το ποσό που αντληθεί από την πώληση των ημικρατικών Οργανισμών μπορεί να εξοικονομηθεί και με το παραπάνω σε βάθος χρόνου, από τα πλεονάσματα αυτών των Οργανισμών.

Ο τρίτος υποψήφιος Πρόεδρος, ο κ. Γιώργος Λιλλήκας είναι αντίθετος στις ιδιωτικοποιήσεις και μάλιστα πιστεύει πως αυτές -όπως και η τρόικα μαζί με το μνημόνιο- θα μπορούσαν να αποφευχθούν, μέσα από την προείσπραξη εσόδων έναντι της μελλοντικής εκμετάλλευσης των κοιτασμάτων φυσικού αερίου που φαίνεται να διαθέτει η χώρα.

Μνημόνιο-Ανάπτυξη

Ο κ. Νίκος Αναστασιάδης πιστεύει πως το 50% της λύσης έγκειται στο να κερδηθούν οι μάχες στα μέτωπα της εμπιστοσύνης και της ψυχολογίας και δηλώνει πως όταν εκλεγεί θα καλέσει σε συστράτευση όλες τις πολιτικές δυνάμεις προκειμένου να αντιμετωπίσουν την κρίση. Δηλώνει πως θα επαναδιαπραγματευθεί το μνημόνιο ενώ πιστεύει ως επιτυχημένη επιλογή το εγχείρημα της τρικομματικής συγκυβέρνησης στην Ελλάδα.

Σε ό,τι αφορά τον τομέα της ανάπτυξης, βασικές εξαγγελίες του κυβερνητικού του προγράμματος είναι η θέσπιση φορολογικών κινήτρων για επενδύσεις, η προσέλκυση μεγάλων projects μέσα από διαδικασίες fast-track, η δημιουργία καζίνων και θεματικών πάρκων στον τουρισμό, η επιμήκυνση δανείων και η λειτουργία εγγυοδοτικού μηχανισμού για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ο κ. Σταύρος Μαλάς πιστεύει και αυτός στην επαναδιαπραγμάτευση των όρων του Μνημονίου, υποστηρίζοντας πως σε περίπτωση που εκλεγεί στη θέση του Προέδρου, η Κύπρος δεν θα υπογράψει δεύτερο μνημόνιο. Θα γίνουν κινήσεις προκειμένου το τραπεζικό άνοιγμα να μην περάσει στο δημόσιο χρέος της χώρας, τουλάχιστον κατά ένα σημαντικό ποσοστό του. Ενδεικτικό είναι το αίτημα του σημερινού Προέδρου της

Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια, ο οποίος ζητά να μη μετρηθεί στο κυπριακό δημόσιο χρέος το κόστος που υπέστησαν οι κυπριακές τράπεζες από το ελληνικό «κούρεμα».

Ο κ. Γιώργος Λιλλήκας τάσσεται καθαρά εναντίον του μνημονίου και των καταστροφικών συνεπειών που θα επιφέρει στην κυπριακή κοινωνία και οικονομία, υποστηρίζοντας πως οι αποτυχημένες συνταγές της τρόικας αυξάνουν τον κίνδυνο χρεοκοπίας της Κύπρου. Ο κ. Λιλλήκας παρουσιάζεται ως δύναμη του καινούργιου και δηλώνει πως θα προσπαθήσει να απαγκιστρωθεί από την τρόικα και το μνημόνιο, όσο το δυνατόν γρηγορότερα.

Φυσικό αέριο

Ο υποψήφιος πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Γιώργος Λιλλήκας υποστηρίζει πως θα μπορούσε μια προεκμετάλλευση του φυσικού αερίου να διώξει την τρόικα από το Νησί της Αφροδίτης μέσα στο 2013. Αναφέρεται μάλιστα στην περίπτωση της Ιαπωνίας, που προαγοράζει για τριάντα χρόνια.

Από την άλλη πλευρά, αξιοσημείωτη είναι η απόφαση στην άποψη αυτή, του επιτελείου του κ. Σταύρου Μαλά. Σύμφωνα λοιπόν με την άποψη αυτή, για να μπορέσει να υπάρξουν κάποια πρώτα έσοδα από το φυσικό αέριο, θα πρέπει να προηγηθεί η επιβεβαιωτική γεώτρηση που αναμένεται γύρω στον προσεχή Μάιο-Ιούνιο, τα αποτελέσματα της οποίας θα γίνουν γνωστά μέσα στο 2014.

Αξιόγραφα τραπεζών

Το επιτελείο του κ. Αναστασιάδη υποστηρίζει πως οι αρμόδιοι φορείς καλούνται να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα που προέκυψε από την διαγραφόμενη αδυναμία των δύο μεγάλων τραπεζών να αποπληρώσουν τα αξιόγραφα που εξέδωσαν και διέθεσαν σε επενδυτές. Αν το πρόβλημα δεν έχει επιλυθεί μέχρι τότε, ο κ. Αναστασιάδης έχει υποσχεθεί πως θα εξετάσει το ζήτημα σε βάθος, διαχωρίζοντας τους ιδιώτες επενδυτές που ενδεχομένως να εξαπατήθηκαν-παραπληροφόρηθηκαν από τους λοιπούς ιδιώτες και τους θεσμικούς, που απλά επέλεξαν μια επένδυση υψηλότερου κινδύνου από την κατάθεση.

Το διαχωρισμό μεταξύ θεσμικών και ιδιωτών επενδυτών υιοθετούν και οι άλλοι δύο υποψήφιοι Πρόεδροι. Συγκεκριμένα, το επιτελείο του κ. Μαλά αναφέρεται στη γενικότερη πολιτική της τρόικας για «κούρεμα» τέτοιων χρεογράφων, ωστόσο υποστηρίζει πως ο κ. Μαλάς θα αντιταχθεί σε μια τέτοια απαίτηση.

Τέλος, ο κ. Λιλλήκας μιλά για θέμα με οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις και δεν θεωρεί λύση τη μετατροπή των ομολογιών σε μετοχές.

Φορολογικές Πληροφορίες

Το Φορολογικό σύστημα
της Κύπρου

Παρακαλώ σαρώστε
τον κωδικό με το
smartphone σας για
να δείτε την έκδοση.

2013 - Κύπρος

Όλοι εμείς στην PwC είμαστε εδώ για να σας προσφέρουμε την πολύτιμη τεχνογνωσία και εμπειρία μας και να σας στηρίξουμε στο πώς να πετύχετε τους δικούς σας στόχους. Οι εξειδικευμένες λύσεις που σας προσφέρουμε προσαρμοσμένες στις δικές σας ανάγκες θα σας βοηθήσουν για έναν σωστό φορολογικό προγραμματισμό.

pwc

Ο Φορολογικός οδηγός διανέμεται δωρεάν από τα τμήματα υποδοχής των γραφείων της PwC σε όλη την Κύπρο. Μπορείτε επίσης να τον βρείτε και στην ιστοσελίδα μας.

Τι τράπεζες τελικά θέλουμε;

✓ **Αφού διαγνώσουμε τα μεγάλα λάθη που έκαναν τραπεζίτες, Κεντρική Τράπεζα και Κυβέρνηση, ας απαντήσουμε στο βασικό ερώτημα: Τι τράπεζες τελικά θέλουμε;**

Τελικά είναι ο κ. Βγενόπουλος τόσο σφύρος, ή μήπως τελικά οι υπεύθυνοι παράγοντες της Κύπρου δεν άφησαν λάθος για λάθος που να μην υποπέσουν;

Περίπτωση πρώτη: Είχε προτείνει προ διετίας ο κ. Βγενόπουλος να ελεγχθούν τα χαρτοφυλάκια των κυπριακών τραπεζών από την Blackrock, προκειμένου να υπάρξει μια καθαρή εικόνα για το ποιες είναι οι κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών. Για μήνες και μήνες, η Κυβέρνηση δεν σχολίαζε και ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας κ.

Του Στέφανου Κοτζαμάνη

Αθανάσιος Ορφανίδης αντιτίθετο. Με τεράστια καθυστέρηση -και αφού άλλαξε ο Διοικητής της Κεντρικής- επελέγη προς έλεγχο των τραπεζών η PIMCO και πριν καλά-καλά εκδώσει τα αποτελέσματά της η PIMCO, ερχόμαστε να φέρουμε την Blackrock ώστε να ελέγξει την PIMCO! Με άλλα λόγια, ενώ σήμερα περιμένουμε εναγωνίως από μέρα σε μέρα προκειμένου να προκύψει το ύψος του «ανοίγματος» των κυπριακών τραπεζών, η κυπριακή πλευρά άργησε πάνω από ένα χρόνο να ξεκινήσει τις διαδικασίες!

Περίπτωση δεύτερη: Ο κ. Βγενόπουλος είχε αντιτεθεί με τον τρόπο που υλοποιήθηκε η κεφαλαιακή ενίσχυση της Λαϊκής Τράπεζας, υποστηρίζοντας -για μια σειρά από λόγους- πως η αύξηση κεφαλαίου θα αποτύγχανε πλήρως και πως το Κυπριακό Δημόσιο θα φορτωνόταν ένα επαχθέστατο χρέος. Όπως τελικά αποδείχτηκε, η αύξηση κεφαλαίου απέτυχε και τώρα (ευτυχώς) ο νέος Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας κ. Πανίκος Δημητριάδης δεν συνέχισε το λάθος του προκατόχου του και θα ακολουθήσει άλλη πολιτική σχετικά με τον τρόπο κεφαλαιακή ενίσχυσης της Τράπεζας Κύπρου.

Περίπτωση τρίτη: Επί τόσα χρόνια, το ΑΚΕΛ διαπληκτιζόνταν με τον τέως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας κ. Αθανάσιο Ορφανίδη, για το ποιος οδηγεί τη χώρα στο γκρεμό! Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας υπογράφει στην Ευρω-

παϊκή Σύνοδο Κορυφής το «κούρεμα» των ελληνικών κρατικών ομολόγων, χωρίς να θέσει το θέμα μιας έμμεσης ενίσχυσης της Κύπρου, λόγω και των μεγάλων απωλειών που θα υφίστατο. Όσο για την αντίδραση του τέως Διοικητή της Κεντρικής, την περιέγραψε ο ίδιος ο κ. Ορφανίδης: Πήρε τηλέφωνο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αλλά αυτός δεν τον πήρε πίσω...

Από τις τρεις προαναφερθείσες περιπτώσεις, προκύπτει αβίαστα πως οι κυπριακοί χειρισμοί επί του θέματος ήταν τραγικοί. Κυβέρνηση και Κεντρική Τράπεζα δεν είχαν καταλάβει τι θα ερχόταν και όταν εκ των υστέρων διέγνωσαν το μέγεθος της καταστροφής, η πρώτη κάλεσε την τρόικα για χρηματοδότηση και ο κ. Ορφανίδης αποχώρησε από τη θέση του.

Εκ του αποτελέσματος λοιπόν προκύπτει πως ο κ. Βγενόπουλος είχε διαγνώσει πολύ καλύτερα το πρόβλημα των κυπριακών τραπεζών και μάλιστα είχε προτείνει και τις κατάλληλες λύσεις, τις οποίες σύρθηκε να ακολουθήσει η Κύπρος με μεγάλη και επιζήμια καθυστέρηση.

Η επόμενη μέρα

Πέραν αυτού όμως, είναι και κατά πόσο υπεύθυνος ο κ. Βγενόπουλος για την κατάσταση που διαμορφώθηκε στη Λαϊκή Τράπεζα και το κυπριακό τραπεζικό σύστημα γενικότερα;

Το προφανές είναι πως ακόμη και αν είναι ένοχος, σημαντικές ευθύνες φέρει και ο τέως Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας κ. Αθανάσιος Ορφανίδης, ο οποίος ήταν και υπεύθυνος της Εποπτεύουσας Αρχής.

Η ουσία είναι πως τόσο η Κεντρική Τράπεζα, όσο και διεθνείς σύμβουλοι «ξεψαχνίζουν» εδώ και μήνες τις τράπεζες, προκειμένου να ανιχνεύσουν πιθανές ποινικές ευθύνες. Τα πολιτικά κόμματα, αλλά και οι πολίτες αναμένουν

τα σχετικά πορίσματα. Καλό μάλιστα είναι να συντομεύσει όσο το δυνατόν περισσότερο η έκδοση των συμπερασμάτων των Οίκων, προκειμένου να αποκτήσουμε μια καλύτερη εικόνα για τυχόν ποινικές ευθύνες στελεχών στις κυπριακές τράπεζες. Μεγαλύτερο ωστόσο ενδιαφέρον, σε αντίθεση με το ευρύτερο προεκλογικό και αρκετά λαϊκιστικό κλίμα, είναι να αξιολογηθούν οι μη ποινικές ευθύνες των τραπεζιτών. Να εστιάσουμε δηλαδή στο ποια επιχειρηματικά λάθη έκαναν οι τραπεζίτες μας (που, σίγουρα έκαναν) προκειμένου να μην επαναληφθούν στο μέλλον.

• Εφαρμόστηκαν οι απαιτούμενες πολιτικές διαχείρισης κινδύνου, ή σε κάποιο βαθμό θυσιάστηκαν προς όφελος της επίτευξης όσο το δυνατόν υψηλότερης κερδοφορίας βραχυμεσοπρόθεσμα;

• Συνέβαλαν στο να δημιουργηθεί μια υπερδανεισμένη κυπριακή οικονομία, στην οποία υπήρχε πολύ μεγάλος αριθμός τραπεζικών καταστημάτων;

• Μήπως παρασύρθηκαν και επεκτάθηκαν στο εξωτερικό, πολύ πιο γρήγορα απ' ό,τι μπορούσαν και επιβαλλόταν;

Η απάντηση σε αυτά, αλλά και σε άλλα ερωτήματα είναι πολύ χρήσιμη, προκειμένου να σχεδιαστεί η επόμενη μέρα του κυπριακού τραπεζικού συστήματος. Θα πρέπει για παράδειγμα οι κυπριακές τράπεζες να πουλήσουν τις θυγατρικές τους στο εξωτερικό και να περιοριστούν στα στενά όρια της Κύπρου; Αν ναι, τότε οι κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών θα μειωθούν, όπως επίσης θα περιοριστεί και ο ενδεχόμενος κίνδυνος του κράτους από τον τραπεζικό τομέα. Από την άλλη πλευρά όμως, ψαλιδίζονται δραστικά οι προοπτικές ανάπτυξης, όχι μόνο των τραπεζών, αλλά και της κυπριακής οικονομίας ολόκληρης.

Θα πρέπει κάποια στιγμή επίσης να δούμε το σενάριο των συγχωνεύσεων, προκειμένου οι τρεις μεγάλες τράπεζες να γίνουν δύο; Αναμφίβολα, η διεθνής τάση δείχνει μια κατεύθυνση προς λιγότερους τραπεζικούς παίκτες και η τάση αυτή ενισχύεται αν συνεκτιμηθεί το μικρό μέγεθος της κυπριακής αγοράς και η μεγάλη τραπεζική διείσδυσή του. Από την άλλη πλευρά, κάτι τέτοιο θα επηρεάσει αρνητικά τους εργαζόμενους, την αγορά ακινήτων και ενδεχομένως το επίπεδο του ανταγωνισμού.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να αποφασίσουμε για το τι τράπεζες θέλουμε να έχουμε...

Grasp knowledge into your hands

KPMG Academy Upcoming Seminars: February - June 2013

The Memorandum of Understanding and its Consequences
Date: 07/02/2013

Administrators, Receivers and Liquidators
Date: 11/02/2013

Profitable Market Analysis
Dates: 18-19/02/2013

**A Global Perspective on Today's Insurance Challenges: Solvency,
Capitalization and Available Restructuring Tools**
Date: 27/02/2013

Cash Management in Stressed Scenarios
Date: 11/03/2013

Business Process Reengineering
Date: 08/04/2013

Accounting and Finance for Non Accountants
Date: 15/04/2013

Tax updates 2012*
Date: 20/05/2013

International Tax Principles
Date: 03/06/2013

**Cyprus as a Jurisdiction For Alternative Investment
Funds and Asset Management: ICIS Funds, Cyprus
Alternative Fund Managers and MIFID Investment
Firms***
Dates: 10-11/06/2013

IFRS Updates and Advanced Applications*
Date: 17/06/2013

* The programmes have been approved by the HRDA.
Enterprises participating with their employees who satisfy
HRDA's criteria, are entitled to subsidy.

These seminars may contribute to Continuing
Professional Development requirements.

For more information please contact:

Persa Papademetriou

T: +357 22209053

F: +357 22513294

E: ppapademetriou@kpmg.com

Visit our website at:
www.kpmg.com.cy

Ασφαλιστικός κλάδος:

Πτώση παραγωγής φέρνει η κρίση

- ✓ Πτωτική παραγωγή και αύξηση ακυρώσεων στον κλάδο ζωής
- ✓ Ανακούφιση από τις δηλώσεις ότι δεν θα γίνει κούρεμα κυπριακού χρέους
- ✓ Πολύ κουβέντα για deals, αλλά χωρίς διαφανόμενο αποτέλεσμα
- ✓ Ανάλογο το περιβάλλον επικρατεί και στην ελλαδική αγορά

• Του Στέφανου Κοτζαμάνη

Με αρνητικό πρόσημο έκλεισε η παραγωγή του κλάδου ζωής το 2012, σύμφωνα με εκτιμήσεις παραγόντων της αγοράς, οι οποίοι δεν θα εκπλήσσονταν αν το ποσοστό πτώσης κυμαινόταν μεταξύ του 5% και του 8%. Το σίγουρο επίσης είναι πως η καινούρια χρονιά ξεκίνησε με περισσότερες δυσκολίες, καθώς οι εταιρείες του κλάδου καλούνται να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις που λίγο-πολύ συμβαίνουν σε κάθε περίοδο κρίσης, δηλαδή:

Πρώτον, τη μεγαλύτερη δυσκολία σύναψης νέας ασφαλιστικής παραγωγής.

Δεύτερον, τις αυξημένες -σε σχέση με προηγούμενα χρόνια- ακυρώσεις παλαιότερων συμβολαίων, από άτομα που καλούνται να καλύψουν άμεσες υποχρεώσεις.

Τρίτον, τις απώλειες στις επενδύσεις που πραγματοποιούν οι εταιρείες, άλλες εκ των οποίων επιβαρύνουν τους πελάτες και άλλες τις ίδιες τις ασφαλιστικές εταιρείες.

Και τέταρτον, την εντεινόμενη τάση ορισμένων πελατών να αιτούνται αποζημιώσεις που δεν δικαιούνται από τα συμβολαία τους.

Το έτος λοιπόν ξεκίνησε με χαμηλές προσδοκίες καθώς έχει φανεί πως -σε αντίθεση με την ορθολογική συμπεριφορά, η οποία επιβάλλει μεγαλύτερη ασφαλιστική κάλυψη σε εποχές υψηλής αβεβαιότητας- οι Κύπριοι περιορίζουν τη ζήτηση για ασφαλιστικά προϊόντα ζωής, όταν περικόπτεται το εισόδημά τους. Και για το 2013, οι προβλέψεις μιλούν για μια υποχώρηση του ΑΕΠ κατά περίπου 3%-3,5%.

Πέραν όμως της πτωτικής ζήτησης, οι ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου ζωής προβληματίζονται γενικότερα με τις μακροοικονομικές εξελίξεις στη χώρα, αλλά και ειδικότερα με την πορεία των κυβερνητικών χρεογράφων. Για παράδειγμα ένα ενδεχόμενο «κούρεμα» των κυ-

πριακών κρατικών ομολόγων θα περιορίζε τα εποπτικά κεφάλαια των ασφαλιστικών εταιρειών και ιδίως εκείνων του κλάδου των γενικών ασφαλίσεων. Παράγοντες ωστόσο της ασφαλιστικής βιομηχανίας δέχτηκαν με ανακούφιση τις θέσεις του Οικονομικού Επιτρόπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης πως δεν συναινεί στο να κουρευτούν τα Κυπριακά ομόλογα (το χρέος είναι κυρίως εσωτερικό).

Μονόδρομος πλέον για τις ασφαλιστικές εταιρείες είναι πλέον ο περιορισμός του λειτουργικού τους κόστους και αναμένεται να γίνουν κινήσεις προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση.

Κινητικότητα και deals

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, αρκετοί είναι οι ιδιοκτήτες ασφαλιστικών εταιρειών, οι οποίοι μελετούν το ενδεχόμενο είτε να ρευστοποιήσουν τις εταιρείες τους, είτε να τις συγχωνεύσουν με άλλες επιχειρήσεις του κλάδου.

Είναι γνωστές για παράδειγμα οι σκέψεις για προσέλκυση στρατηγικού, ή στρατηγικών επενδυτών-συνεταίρων στις θυγατρικές εταιρείες της Τράπεζας Κύπρου (Eurofile και Κύπρου Γενικών Ασφαλειών), προκειμένου το Συγκρότημα να περιορίσει τις ανάγκες του σε εποπτικά κεφάλαια. Παρά το γεγονός ότι υπήρξε το τελευταίο χρονικό διάστημα κάποια σχετική φημολογία, σύμφωνα με το ρεπορτάζ δεν φαίνεται να υπάρχει κάποια εξέλιξη επί του συγκεκριμένου

θέματος, η οποία να προδικάζει κάτι για το ορατό μέλλον.

Πέραν αυτού όμως, πληροφορούμεθα πως υπάρχουν κάποιες διερευνητικές επαφές και μεταξύ μικρότερων ασφαλιστικών εταιρειών της Κύπρου προκειμένου να συγχωνευθούν μεταξύ τους, όπως επίσης υπάρχουν και κάποιες σκέψεις για συγχωνεύσεις μεταξύ κυπριακών και ελλαδικών ασφαλιστικών εταιρειών. Απ' ότι γνωρίζουμε ωστόσο, οι όποιες επαφές υπάρχουν βρίσκονται σε πρωτόλειο επίπεδο και δύσκολα κάποια από αυτές θα προχωρήσει στο άμεσο μέλλον.

Κάμψη και στην Ελλάδα

Υποχώρηση της ασφαλιστικής παραγωγής μέσα στο 2013 αναμένουν οι παράγοντες της ελλαδικής ασφαλιστικής αγοράς, λόγω και του νέου πακέτου μέτρων αusterής λιτότητας που άρχισαν να εφαρμόζονται από την αρχή του έτους. Άλλοι παράγοντες που πολύ πιθανόν να επηρεάσουν αρνητικά την παραγωγή του 2013 είναι:

- Η κατάργηση των φορολογικών απαλλαγών στα προϊόντα του κλάδου ζωής.

- Η μείωση των τιμολογίων των ασφαλιστρών στον κλάδο αυτοκινήτου, μετά και τη μεγαλύτερη προώθηση προϊόντων μέσω του Internet.

- Η προσφορά χαμηλότερου κόστους προϊόντων από τις ασφαλιστικές εταιρείες, προκειμένου να μπορούν να αγοραστούν από τους πελάτες.

- Η δραστική μείωση του κινδύνου εξόδου της Ελλάδας από τη ζώνη του ευρώ αναμένεται να επηρεάσει πτωτικά τις πωλήσεις ορισμένων ασφαλιστικών-επενδυτικών προϊόντων που ουσιαστικά προσφέρονταν ως έμμεση τοποθέτηση κεφαλαίων στο εξωτερικό.

Από πλευράς deals, το βέβαιο είναι πως ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς; Έχει βγάλει προς πώληση τη θυγατρική της ΑΤΕ Ασφαλιστική, ενώ παράγοντες της αγοράς εκτιμούν πως και η Εθνική Τράπεζα θα ρευστοποιούσε την Εθνική Ασφαλιστική, αν ερχόταν στα χέρια της μια ικανοποιητική πρόταση. Αυτό που πάντως φαίνεται μέχρι στιγμής πως αναζητείται, είναι ο τρόπος σύμπραξης μεταξύ της Εθνικής Ασφαλιστικής και των δύο ασφαλιστικών εταιρειών της Eurobank, τώρα που οι δύο τραπεζικοί Όμιλοι θα συγχωνευθούν.

Royal Crown Insurance

- Business Combined Insurance
- Household Comprehensive Insurance
- Yacht and Pleasure Craft Insurance
- Private Dwelling Insurance
- Motor Insurance

THE QUALITY INSURANCE

- Personal Accident Insurance
- Marine Insurance
- Employer's Liability Insurance
- Contractors' all Risk Insurance
- Travel Insurance

ISO 9001:2000
QUALITY
MANAGEMENT
SYSTEM

HEAD OFFICE:

ROYAL CROWN HOUSE

20 Mnasiadou Str.
P.O.Box 24690, 1302 Nicosia
Tel: 22 885555
Fax: 22 670757

ROYAL CROWN COURT

16 Mnasiadou Str.
P.O.Box 24690, 1302 Nicosia
Tel: 22 885555
Fax: 22 670757

LIMASSOL OFFICE:

ROYAL CROWN HOUSE II

90 Ay. Fylaxeos Str., 3025
P.O.Box 51492, 3506 Limassol
Tel: 25 825825
Fax: 25 825828

ΓΡΑΦΕΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

AVENSIA COURT III

Apt. 310, Gr. Afxentiou Av.
& Ap. Varnava Str., 6023 Larnaca
Tel: 24 623544
Fax: 24 629183

E-MAIL: info@royalcrowninsurance.eu

HOME PAGE: www.royalcrowninsurance.eu

Νίκος Αναστασιάδης: Η Κύπρος χρειάζεται νέο μοντέλο ανάπτυξης

✓ Ο υποψήφιος Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης σκιαγραφεί το μίγμα της οικονομικής και της αναπτυξιακής πολιτικής που θα ακολουθήσει, αν εκλεγεί στις επικείμενες εκλογές. Τι λέει για το νέο μοντέλο ανάπτυξης, δημοσιονομική πολιτική και οικονομική φιλοσοφία.

Η Ευρωπαϊκή Κύπρος του 21ου αιώνα, της εποχής της παγκοσμιοποίησης και της διεθνούς οικονομικής κρίσης, θα πρέπει να αναζητήσει νέες επιλογές στην αναπτυξιακή της πορεία. Το νέο όραμα ανάπτυξης πρέπει να επικεντρώνεται στην εφαρμογή μιας σύγχρονης ενεργειακής πολιτικής, η οποία θα πυροδοτεί την ανάπτυξη της οικονομίας μας, θα δημιουργεί νέες διεθνείς συμμαχίες και θα συντελεί στην ενδυνάμωση της ασφάλειας, αλλά και της γεωστρατηγικής θέσης της Κύπρου.

Η διασφάλιση της σταθερότητας και η ανάκτηση της αξιοπιστίας μας, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την κεφαλαιοποίηση και αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του τόπου και τη συλλογική συνδιαμόρφωση ενός νέου οράματος και μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής υπέρβασης της κρίσης.

Προς αυτή την κατεύθυνση, η εξυγίανση τόσο των δημοσίων οικονομικών αλλά και του χρηματοπιστωτικού τομέα, αποτελούν άμεσες προτεραιότητες. Πρέπει να δημιουργηθούν οι συνθήκες που θα επαναφέρουν τη δυνατότητα χρηματοδότησης του κράτους και των επιχειρήσεων με λογικό κόστος, έτσι που να μπορέσουν να επιβιώσουν στο έντονο ανταγωνιστικό περιβάλλον και να προχωρήσουν σε νέες επενδύσεις, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας.

Μέχρι σήμερα η ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας στηρίχθηκε σε μικρό αριθμό τομέων, όπως είναι ο τουρισμός, η οικοδομική βιομηχανία, οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, οι εταιρείες διεθνών δραστηριοτήτων και οι σχετικές υποστηρικτικές υπηρεσίες. Σήμερα, οι τομείς αυτοί δε φαίνονται ικανοί να συνεχίσουν να στηρίζουν από μόνοι τους την ανάπτυξη, γι' αυτό είναι ξεκάθαρη η ανάγκη για ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο που θα ενθαρρύνει την επέκτασή σε νέους τομείς, όπου έχουμε συγκριτικά

πλεονεκτήματα. Ευτυχώς για μας, η όλη προσπάθεια διευκολύνεται από τις δυνατότητες που δημιουργεί η ανεύρεση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων. Το ζήτημα της ενέργειας είναι ζήτημα υψίστης στρατηγικής σημασίας για τη χώρα. Έχει να κάνει με τη δυνατότητά μας να εξέλθουμε το συντομότερο δυνατό από την οικονομική κρίση αλλά και να διασφαλίσουμε τις μελλοντικές γενιές. Γι' αυτό απαιτείται σοβαρή και υπεύθυνη διαχείριση. Δεν επιτρέπονται ούτε ερασιτεχνισμοί, ούτε πειράματα αλλά ούτε και ξεπουλήματα. Δεν νοείται να αρχίσουμε την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων πριν χαρακτηριστεί μια ολοκληρωμένη, συγκροτημένη στρατηγική σοβαρής και υπεύθυνης διαχείρισης του φυσικού μας πλούτου. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει επίσης να δοθεί στην επέκταση της παραγωγικής δραστηριότητάς μας σε νέους τομείς, στον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση της κρατικής μηχανής στον εκσυγχρονισμό του φορολογικού μας συστήματος και στην πάταξη της φοροδιαφυγής, στην αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας των ημικρατικών οργανισμών, στη στήριξη της μεσαίας τάξης και στην ανακατανομή του εθνικού εισοδήματος κατά τρόπο στοχευμένο και δίκαιο.

Τέλος, θα πρέπει να πειστεί ο λαός ότι όσοι ευθύνονται για σκάνδαλα ή παραλείψεις που

έβλαψαν ή βλάπτουν τα συμφέροντα είτε του συνόλου είτε επιμέρους ομάδων, είτε αυτοί είναι κρατικοί αξιωματούχοι, είτε δημόσιοι ή τραπεζικοί υπάλληλοι, είτε μέλη συμβουλίων ημικρατικών οργανισμών ή τραπεζών, θα βρεθούν προ των ευθυνών τους. Μόνο έτσι θα επέλθει η κάθαρση και θα αναβιώσει το αίσθημα ασφάλειας και εμπιστοσύνης προς τους θεσμούς και την οικονομία μας.

Νοικοκυρεμένη Δημοσιονομική Πολιτική

Η εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών, με ταυτόχρονη αύξηση της παραγωγικότητας και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, είναι η κινητήριος δύναμη για την ανάπτυξη. Η Κύπρος έχει σήμερα ανάγκη από ένα κράτος που θα στηρίζει τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας. Που θα είναι σύμμαχος του ιδιωτικού τομέα για την ανάπτυξη. Που θα σέβεται τον πολίτη και θα το διευκολύνει στις σχέσεις του με το κράτος και που με πνεύμα κοινωνικής αλληλεγγύης θα στηρίζει τις ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Προς το σκοπό αυτό χρειάζεται μια εκτεταμένη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, ένας πλήρης εκσυγχρονισμός της κρατικής μηχανής, ώστε να δημιουργηθεί ένα κράτος λει-

τουργικό και αποτελεσματικό, αλλά ταυτόχρονα και ένα κράτος νοικοκυρεμένο. Ένα κράτος που θα ξοδεύει συνετά και στοχευόμενα, μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του έτσι ώστε να μη φορτώνει τις επόμενες γενιές με ελλείμματα και χρέη. Η εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών αποτελεί λοιπόν βασικό πυλώνα μιας νέας σύγχρονης οικονομικής πολιτικής. Μόνο με αυτό τον τρόπο θα δημιουργήσουμε τις δομές μιας βιώσιμης οικονομίας, η οποία θα μας επιτρέψει να χρηματοδοτούμε τις βασικές μας ανάγκες χωρίς να στηριζόμαστε στην κηδεμονία κανενός τρίτου και χωρίς να υποθηκεύουμε το μέλλον των παιδιών μας με τον ανεξέλεγκτο δανεισμό. Μόνο έτσι επίσης θα αποκαταστήσουμε την οικονομία ως ισχυρό όπλο στη διεκδίκηση των εθνικών μας δικαιών.

Για να το πετύχουμε απαιτείται σειρά μέτρων όπως είναι η συνεπής τήρηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας με ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς όπως προβλέπει το Δημοσιονομικό Σύμφωνο, η κατάρτιση Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου, όπως έχει συμφωνηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο και η εισαγωγή του Δημοσιονομικού Κανόνα και πάλι μέσα στα πλαίσια των ευρωπαϊκών αποφάσεων.

Η Οικονομική μας Φιλοσοφία

Υποστηρίζουμε την ύπαρξη μιας ανθρωποκεντρικής οικονομικής πολιτικής η οποία έχει ως στόχο την ευημερία των πολιτών και ταυτόχρονα την ταχεία και ισορροπημένη ανάπτυξη μέσα σε συνθήκες σταθερότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης και κοινωνικής συνοχής. Θεωρούμε το μεικτό οικονομικό σύστημα το οποίο συνδυάζει την ιδιωτική πρωτοβουλία με τον κρατικό παρεμβατισμό, εκεί όπου χρειάζεται, ως το πιο αποτελεσματικό στο σύγχρονο οικονομικό περιβάλλον. Απορρίπτουμε τόσο το νεοφιλελεύθερο οικονομικό μοντέλο όσο και το μοντέλο του κρατισμού.

Βασικοί άξονες της οικονομικής μας φιλοσοφίας αποτελούν ακόμα η εξυγίανση της οικονομίας μέσω των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό - το οποίο πρέπει να στηρίζει την ανάπτυξη - καθώς και η τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρήσεων και της δημόσιας υπηρεσίας με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση της εξυπηρέτησης του πολίτη. Υποστηρίζουμε επίσης την ανάπτυξη του τομέα της έρευνας και ανάπτυξης και της οικονομίας της γνώσης.

Το νέο μοντέλο ανάπτυξης θα πρέπει να ενθαρρύνει την επιχειρηματικότητα, να δίνει έμφαση στην έρευνα και την καινοτομία, να στηρίζει την ιδιωτική πρωτοβουλία και να ενισχύει τον

ανταγωνισμό, με απλουστευμένες διαδικασίες και χωρίς γραφειοκρατικές περιπλοκές.

Η επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης μέσα σε συνθήκες δημοσιονομικής σταθερότητας, από μόνη της θα βοηθήσει στη μείωση της ανεργίας, που μαστίζει ειδικά τους νέους και θα προωθήσει την κοινωνική συνοχή. Τα δημοσιονομικά μέτρα που προτείνουμε, αλλά και η πάταξη της διαφθοράς και της αναξιοκρατίας, θα δημιουργήσουν μια πιο δίκαιη κοινωνία. Όμως υπάρχουν οικονομικά και κοινωνικά αδύναμες ομάδες που χρειάζονται ακόμα μεγαλύτερη και πιο στοχευόμενη στήριξη και αυτή θα τους δίνεται κατά τρόπο δίκαιο και ανάλογο με τις ανάγκες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Ένα Νέο Όραμα

Όλες οι δυνάμεις του τόπου, με συλλογικό αίσθημα ευθύνης και υπό συνθήκες εθνικής συνεννόησης, συναίνεσης και συνευθύνης, πρέπει να πιστέψουν και να εργαστούν για το σχεδιασμό και την υλοποίηση αυτού του νέου οράματος.

Του οράματος μας για:

1. τη μετατροπή της Κύπρου σε ενεργειακό κόμβο ευρωπαϊκής σημασίας, πρότυπο πράσινης ανάπτυξης και παράδειγμα χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
2. την αναβάθμιση μας σε πόλο έλξης νέων επενδύσεων, χώρο παραγωγής προϊόντων υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας.
3. την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος.
4. την ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

5. την ενίσχυση του τομέα της εμπορικής ναυτιλίας.

6. την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

7. την ανάδειξη της Κύπρου σε διεθνές εκπαιδευτικό, ιατρικό και ερευνητικό κέντρο.

Ενός οράματος για μια πραγματικά ισχυρή και ανταγωνιστική οικονομία βασισμένη στην πρωτοβουλία και την εργασία όλων των δημιουργικών δυνάμεων του λαού, τη διαρκή καινοτομία, τις νέες τεχνολογίες και τις αξίες μιας αειφόρου ανάπτυξης.

Η τεχνολογία και η παγκοσμιοποίηση ενοποιούν τις εθνικές οικονομίες, υποβοηθούν τη διακρατική κινητικότητα των κεφαλαίων και γενικότερα διαφοροποιούν τη φύση του παγκόσμιου ανταγωνισμού. Σε αυτό το ταχύτατα εξελισσόμενο σκηνικό, χρειαζόμαστε νέες και κυρίως αποτελεσματικές πολιτικές και νέες προσεγγίσεις, προσαρμοσμένες στα νέα δεδομένα. Απαιτούνται ρήξεις με παρωχημένες πολιτικές, νέα εργαλεία παρέμβασης, ταχύτητα και ευελιξία στις διαδικασίες και αποτελεσματική αντιμετώπιση των στρεβλώσεων που έχουν δημιουργηθεί στην οικονομία μας.

Η έμφαση πρέπει να δοθεί στην ανάπτυξη. Στα πλαίσια βεβαίως δημοσιονομικής και νομισματικής σταθερότητας. Μόνο έτσι θα οδηγήσουμε την κυπριακή οικονομία σε επανεκκίνηση, θα δημιουργήσουμε νέες θέσεις εργασίας, θα βελτιώσουμε το βιοτικό επίπεδο του λαού μας και γενικότερα θα μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε τις κοινωνικές επιπτώσεις της ύφεσης και της κρίσης των τελευταίων χρόνων, αλλά και να επιλύσουμε και το δημοσιονομικό μας πρόβλημα πάνω σε μόνιμη βάση.

Σταύρος Μαλάς: Οι προτάσεις μου για την οικονομία, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και την ανεργία

Ασφαλώς το μείζον θέμα στις εκλογές της 17ης Φεβρουαρίου μαζί με το πολιτικό μας πρόβλημα είναι η οικονομία. Το κεντρικό ερώτημα για το οποίο πρέπει να αποφασίσουν οι πολίτες είναι: Ποιός πρόεδρος, με ποιά πολιτική και ποιο επίτελείο θα εξασφαλίσουν να βγούμε από το μνημόνιο και την ύφεση όσο γίνεται πιο γρήγορα και με τις μικρότερες κοινωνικές συνέπειες. Ποιός μπορεί να δώσει με τις θέσεις του και την αξιοπιστία του πραγματική ελπίδα στην κοινωνία και ιδιαίτερα στους πιο αδύναμους οικονομικά που αγωνιούν, στους νέους ανθρώπους και στη μεσαία τάξη που αισθάνεται αβεβαιότητα.

Εμείς εργαστήκαμε σκληρά και συστηματικά με έμπειρα στελέχη, με πολλούς ειδικούς επιστήμονες έμπειρους και νέους. Οι προτάσεις που επεξεργαστήκαμε και παρουσιάζουμε, αποτελούν προσωπική μου δέσμευση. Γίνονται. Είναι η δική μας προοδευτική απάντηση και διέξοδος στην κρίση που περνά ο τόπος. Εάν ο λαός μάς εμπιστευθεί, με αυτό το πρόγραμμα, ξαναυπάρχει αισιοδοξία και θετική προοπτική για την Κυπριακή κοινωνία. Για να πάμε μπροστά με συνοχή, αλληλεγγύη και ανάπτυξη για την Κύπρο που αξίζει στα παιδιά μας.

Διαπιστώσεις

Η Κυπριακή οικονομία διαχρονικά κτίστηκε πάνω σε συγκυριακές ευκαιρίες και λίγες ήταν οι περιπτώσεις που υπήρξε πραγματικός προγραμματισμός όσον αφορά την κατεύθυνση της οικονομίας. Η δομή της Κυπριακής οικονομίας και ιδιαίτερα το γεγονός ότι υπήρξε ένας ελκυστικός προορισμός για δραστηριοποίηση υπεράκτιων εταιρειών, οδήγησε στα ακόλουθα:

1. Υπερμεγέθυνση του τραπεζικού τομέα μέσω καταθέσεων από το εξωτερικό.
2. Αύξηση των δημοσίων δαπανών ειδικά μέσω της αύξησης του κρατικού μισθολογίου.
3. Μείωση της ανταγωνιστικότητας λόγω της μείωσης της παραγωγικότητας.
4. Αύξηση του δημοσίου χρέους και δημιουργία δημοσιονομικού ελλείμματος.
5. Εξάρτηση μεταξύ του τραπεζικού συστήματος και των δημόσιων οικονομικών.

Θέσεις για την οικονομία

Μια υγιής και ανταγωνιστική οικονομία είναι θεμέλιο για τη στήριξη των προσπαθειών για επίλυση του εθνικού μας προβλήματος και παράλληλα συ-

ντελεστής ευημερίας των πολιτών της χώρας μας. Στα πλαίσια του μεικτού οικονομικού συστήματος απορρίπτουμε το μοντέλο ανάπτυξης που θυματοποιεί τον άνθρωπο στο βωμό των νόμων της αγοράς. Ακρογωνιαίος λίθος του σχεδιασμού μας είναι βραχυπρόθεσμοι σχεδιασμοί που να εδράζονται στο τρίπτυχο:

1. Προσέλκυση ξένων επενδύσεων για τη δημιουργία νέων οικονομικών δυνατοτήτων και εσόδων.
2. Εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος για αποκατάσταση της χρηματοδότησης στην οικονομία.
3. Δημοσιονομική προσαρμογή και σταθερότητα που να διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή.

Μια τέτοια οικονομία δημιουργεί και παρέχει εργασία, ιδιαίτερα στους νέους, αξιοποιεί τη γνώση και το δυναμισμό με στόχο την ευημερία, την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή. Ταυτόχρονα διασφαλίζει τις μελλοντικές γενεές και ενισχύει την αλληλεγγύη μεταξύ των πολιτών, αναδεικνύοντας το συλλογικό πάνω από το ατομικό συμφέρον.

Για την επίλυση των προβλημάτων της οικονομίας εισηγούμαστε όπως διαχειριστούμε την κρίση με δύο παράλληλους σχεδιασμούς: Ένα βραχυπρόθεσμο σχεδιασμό και ένα μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό, με σκοπό,

1. Να βοηθήσουμε άμεσα εκείνους τους τομείς που παρουσιάζουν σήμερα τις μεγαλύτερες δυνατότητες να οδηγήσουν την οικονομία σε ανάκαμψη, έτσι ώστε στα επόμενα δύο χρόνια να αρχίσει η ανά-

καμψη της κυπριακής οικονομίας και να μειωθεί η ανεργία.

2. Να καθορίσουμε τη στρατηγική της χώρας μας για τα επόμενα δέκα χρόνια και να δημιουργήσουμε τις δομές σωστού σχεδιασμού και πολιτικής, αλλά και υλοποίησης της πολιτικής για ανάπτυξη.

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της Κυπριακής Οικονομίας και η συμβολή τους στην ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα του Κυπριακού επιχειρείν και της οικονομίας γενικότερα είναι καθοριστική.

Στόχος μας ο άμεσος καθορισμός ενός Σχεδίου Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (Σ.Σ.ΜΜΕ) 2013 - 2015, που θα στοχεύει στην ενίσχυση της δυναμικής τους με τη δημιουργία θέσεων εργασίας, με την προώθηση της ανταγωνιστικότητας τους τόσο σε επίπεδο Ε.Ε. όσο και στις παγκόσμιες αγορές, με τη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου λειτουργίας τους. Το σχέδιο θα αξιολογείται σε ετήσια βάση.

Η δική μας ορθολογιστική πρόταση βασίζεται σε τέσσερις άξονες:

1. Ενίσχυση της ρευστότητας και χρηματοδότησης
2. Δημιουργία Φορέα Υποβοήθησης ΜΜΕ
3. Στήριξη, εκσυγχρονισμός, αναβάθμιση του ρόλου των ΜΜΕ

4. Εκσυγχρονισμός Νομικού και Θεσμικού Πλαισίου.

Στόχος της πολιτικής μας πρότασης είναι η προώθηση μέτρων και καινοτομιών ώστε πραγματικά να ενισχυθούν οι ΜμΕ. Με αυτό τον τρόπο, αφ' ενός θα βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα και αφ' ετέρου θα συμβάλει στην αντιμετώπιση της ανεργίας.

Δράσεις:

A. Ενίσχυση της ρευστότητας και χρηματοδότησης

1. Δημιουργία εγγυοδοτικού ταμείου για μικρομεσαίες επιχειρήσεις- Δημιουργία μηχανισμού παροχής εγγυήσεων για χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

2. Τροποποίηση διατάξεων που μειώνουν το υπερμετρο κόστος δανεισμού και περιορίζουν τις υπερβολικές χρεώσεις, για εξασφάλιση πιο εύκολης χρηματοδότησης και δανειοδότησης από τις τράπεζες. Προωθείται σχετική πρόταση νόμου.

3. Εξασφάλιση ρυθμίσεων σε συνεννόηση με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, για αναστολή πληρωμών -για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα- των δανειοληπτικών δόσεων.

4. Διασφάλιση χαμηλότοκων δανείων και ελάχιστων κεφαλαίων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

5. Δημιουργία Τράπεζας Δημόσιου χαρακτήρα με κύριο στόχο την παροχή χρηματοδότησης σε επιχειρήσεις που δεν εξασφαλίζουν χρηματοδότηση από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η υλοποίηση αυτής της πρότασης ακολουθεί το παράδειγμα καλών πρακτικών άλλων χώρων της ΕΕ για τη δημιουργία δημόσιων ιδρυμάτων παροχής πρόσθετης ρευστότητας.

B. Δημιουργία Φορέα Υποβοήθησης ΜμΕ

Ο Φορέας θα συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη πρόσβαση των ΜμΕ σε ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις: Με άμεση χρηματοδότηση μέσω επιδοτήσεων, ή με έμμεση χρηματοδότηση μέσω εθνικών και τοπικών διαμεσολαβητών. Επιτυγχάνεται η διασφάλιση χαμηλότοκων δανείων και ελάχιστων κεφαλαίων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και τοπικές τράπεζες. Επιπρόσθετα, δημιουργία ειδικού στοχευμένου χρηματοδοτικού σχεδίου, για τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση του ευρωπαϊκού σχεδίου JEREMIE.

Παράλληλα, ο Φορέας θα έχει την ευθύνη συντονισμού συμμετοχής στα προγράμματα της ΕΕ που αφορούν την Πολιτική Συνοχής 2014 - 2020 για επενδύσεις στην ανάπτυξη και θέσεις εργασίας. Τέτοια προγράμματα είναι τα:

PROGRESS, για πιστώσεις σε επιχειρήσεις και άτομα που έχουν χάσει τη δουλειά τους και επιθυμούν επιχειρηματική επαναδραστηριοποίηση.

HORIZON 2020, που στοχεύει στη στήριξη επιχειρήσεων για επενδύσεις σε έρευνα και καινοτομία.

COSME, για σύσταση νέας επιχείρησης και βελτίωσης επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Ο Φορέας θα διαχειρίζεται και θα διευκολύνει την παροχή χορηγιών σε ΜμΕ, με ταχύτητα και ευελιξία στην μελέτη και έγκριση αιτήσεων. Παράλληλα, θα στοχεύει στην προώθηση των εξαγωγών.

Ανεργία

Η εκρηκτική αύξηση της ανεργίας είναι ίσως η πιο σκληρή έκφραση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Νέοι και νέες δεν έχουν την ευκαιρία τους να εργαστούν και να σταδιοδρομήσουν στον τομέα που επέλεξαν, να δημιουργήσουν οικογένεια και να προχωρήσουν τη ζωή τους. Εργαζόμενοι χάνουν τις δουλειές τους και βρίσκονται μπροστά σε οικονομικά, οικογενειακά και προσωπικά αδιέξοδα. Ο τόπος χάνει την παραγωγική προσφορά ενός σημαντικού μέρους του εργατικού δυναμικού και του διανοητικού κεφαλαίου μας.

Η δική μας πρόταση είναι ξεκάθαρη. Άμεση στήριξη των ανέργων γιατί κατανοούμε ότι είναι εκείνοι που πληρώνουν το πιο μεγάλο τίμημα της κρίσης. Στοχευμένες δράσεις για να διατηρηθούν οι υφιστάμενες θέσεις εργασίας με αξιοπρεπείς απολαβές και όρους εργασίας. Ανάπτυξη σύγχρονων πολιτικών οικονομικής παρέμβασης για τη δημιουργία νέων, ποιοτικών, μόνιμων και ρυθμισμένων θέσεων εργασίας με αξιοπρεπείς απολαβές, πλήρη δικαιώματα και ασφάλιση.

Η κυβέρνηση του Σταύρου Μαλά θα εργαστεί σε πέντε επίπεδα για να αναχαιτιστεί η ανεργία:

1. Ώθηση στην ανάπτυξη για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασία, εστιάζοντας στην ενέργεια, στις πράσινες και τις νέες τεχνολογίες. Παράλληλη προώθηση της καινοτομίας και της έρευνας. Ο Σταύρος Μαλάς έχει ήδη δεσμευτεί για αύξηση της χρημα-

τοδότησης στην έρευνα και την καινοτομία κατά 40 εκατομμύρια ευρώ που θα βοηθήσει μέχρι και 2000 νέους επιστήμονες να εργοδοτηθούν.

2. Εκπόνηση στοχευμένων πολιτικών αναχαίτισης της ανεργίας

3. Φραγμό στην υπερεκμετάλλευση της ξένης φτηνής εργασίας και στην εργοδοτική ασοδοσία. Αυστηρή εφαρμογή των συλλογικών συμβάσεων και της εργατικής νομοθεσίας.

4. Πλέγμα κοινωνικής προστασίας για τους άνεργους και αρωγής για επανένταξη στην εργασία

5. Δημιουργική και διεκδικητική συμμετοχή στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής για την απασχόληση

Ο Σταύρος Μαλάς προτείνει και δεσμεύεται για:

Μέτρα και κίνητρα για τη δημιουργία υποδομών και υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας και φροντίδας (π.χ. βρεφοκομικούς και παιδοκομικούς σταθμούς) από οργανισμούς, υπηρεσίες τοπικής αυτοδιοίκησης και επιχειρήσεις με μεγάλο αριθμό εργαζομένων.

Σύνδεση της ανάληψης έργων του δημοσίου με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την απορρόφηση των ανέργων μέσα από την υποχρέωση των επιτυχόντων προσφοροδοτών να απευθύνονται στις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης για το επιπρόσθετο απαιτούμενο προσωπικό. Μέτρα και κίνητρα προς την τοπική αυτοδιοίκηση, το συνεργατισμό και τους ημικρατικούς οργανισμούς για την ανάπτυξη και επέκταση υποδομών και υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας, δημιουργώντας έτσι νέες θέσεις εργασίας. Επέκταση των προγραμμάτων προώθησης της νεανικής και της γυναικείας επιχειρηματικότητας με περαιτέρω απλοποίηση των διαδικασιών. Ρύθμιση μέσω κινήτρων για να επιτραπεί στις ξενοδοχειακές μονάδες να παραμένουν ανοικτές κατά τους χειμερινούς μήνες.

Εργοδότηση ανέργων στο Κτηματολόγιο για την υλοποίηση της επανεκτίμησης και επικαιροποίησης των αξιών των ακινήτων.

Άμεση στήριξη των ανέργων:

Αύξηση της εξαμηνιαίας περιόδου παραχώρησης επιδόματος ανεργίας σε 9 μήνες και εισαγωγή κριτηρίων που να προσαρμόζουν το επίδομα στη βάση των αναγκών.

Δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και δωρεάν χρήση των δημοσίων συγκοινωνιών για τους άνεργους και ρυθμίσεις για μείωση του ηλεκτρικού ρεύματος σε μακροχρόνια άνεργους. Προσωρινή απαλλαγή των ανέργων από τέλη (π.χ. δημοτικά). Ενίσχυση της εξατομικευμένης καθοδήγησης και της συμβουλευτικής αρωγής των μακροχρόνια ανέργων από τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης. Επέκταση των προγραμμάτων επιδότησης της επαγγελματικής κατάρτισης των ανέργων.

Συνέντευξη του υποψήφιου Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Γιώργου Λιλλήκα

Έξοδος απ' το Μνημόνιο μέσω φυσικού αερίου

- ✓ Μοναδική λύση για ταχεία ανάπτυξη στην οικονομία η προώθηση φυσικού αερίου
- ✓ Το περιεχόμενο των προτάσεων για τα επιτόκια χορηγήσεων των τραπεζών
- ✓ Δέσμευση για στροφή στην οικονομία της γνώσης - Έμφαση σε έρευνα-καινοτομία

Ερ: Κύριε Λιλλήκα, τελευταία συζητείται πολύ έντονα η πρότασή σας για αξιοποίηση των κοιτασμάτων φυσικού αερίου στο Οικόπεδο 12 της κυπριακής ΑΟΖ προκειμένου να απεμπλακεί η Κύπρος από το Μνημόνιο. Ποιά είναι ακριβώς η πρότασή σας και σε ποιά δεδομένα τη στηρίζετε, καθώς οι πολιτικοί σας αντίπαλοι κάνουν λόγο για ανέφικτες εισηγήσεις.

Απ: Η άμεση αξιοποίηση του φυσικού αερίου που διαθέτουμε στο Οικόπεδο 12 αποτελεί τη μοναδική λύση που έχουμε αυτή τη στιγμή για γρήγορη ανάπτυξη της Κύπρου. Είναι η λύση που θα επιτρέψει στην Κύπρο να απεμπλακεί από το Μνημόνιο εντός του 2013. Δεδομένου ότι έχουμε μπροστά μας την προγραμματισμένη επιβεβαιωτική γεώτρηση στο Οικόπεδο 12, εισηγούμαι να προχωρήσει η Κύπρος σε άντληση κεφαλαίων από τις διεθνείς αγορές προπωλώντας μέρος των αποθεμάτων του φυσικού της αερίου. Μια τέτοια κίνηση θα θέσει τη χώρα σε τροχιά ανάπτυξης μέσα στο 2013, θα βελτιώσει τη ρευστότητα στην οικονομία μας, θα μειώσει τα δανειακά επιτόκια και, ασφαλώς, θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας. Αποκεί και πέρα, ακούω κι εγώ τους ισχυρισμούς των ανθυποψηφίων μου ότι δήθεν η πρότασή μου είναι ανέφικτη. Προχώρησαν μάλιστα και στην αμφισβήτηση της αξίας του Οικόπεδου 12 καθώς και της αξίας των κοιτασμάτων του φυσικού μας αερίου. Έφτασαν στο σημείο να λένε ότι η αξία του δεν ξεπερνά το 1,2 δισ. ευρώ. Έρχεται όμως ο διεθνής χρηματοπιστωτικός παράγοντας να τους διαψεύσει: Σας υπενθυμίζω την τελευταία Έκθεση της Royal Bank of Scotland, μόλις προ λίγων ημερών, η οποία εκτοξεύει τα έσοδα από τα αποθέματα του φυσικού αερίου στην κυπριακή ΑΟΖ στο 580% του ΑΕΠ της Κύπρου. Στην ίδια Έκθεση εκτιμάται ότι αν οι επόμενες γεωτρήσεις στην

Σας υπενθυμίζω την τελευταία Έκθεση της Royal Bank of Scotland, μόλις προ λίγων ημερών, η οποία εκτοξεύει τα έσοδα από τα αποθέματα του φυσικού αερίου στην κυπριακή ΑΟΖ στο 580% του ΑΕΠ της Κύπρου.

ΑΟΖ μας είναι επίσης επιτυχημένες, τότε η αξία των αποθεμάτων μας θα ανέλθει στα 530 δισ. ευρώ Δηλαδή, στο 2.950% του κυπριακού ΑΕΠ. Με τα νέα δεδομένα, απήυθυνα έκκληση στους ανθυποψηφίους μου αλλά και στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να καθίσουμε όλοι γύρω από το τραπέζι και να συζητήσουμε με πνεύμα ενότητας, θέτοντας πάνω απ' όλα το καλώς νοούμενο συμφέρον του κυπριακού λαού, για το πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε το ταχύτερο δυνατόν τα αποθέματα του φυσικού αερίου από το Οικόπεδο 12. Μιλάμε πλέον για ένα ζήτημα πολιτικής βούλησης και αποφάσεων, κι όχι για μια αχαρτογράφητη δημοσιονομική πορεία. Με λύπη μου διαπιστώνω ότι η βούληση αυτή δεν περιέχεται στις προτάσεις των ανθυποψηφίων μου. Και αναρωτιέμαι ποιος τελικά ωφελείται από αυτήν τη στάση τους, δεδομένου ότι η Deutsche Bank, επίσης τις τελευταίες μέρες, δημοσιοποίησε την εκτίμησή της ότι η τελική συμφωνία για το

κυπριακό Μνημόνιο θα περιλαμβάνει πιο ξεκάθαρη δέσμευση των μελλοντικών εσόδων από το φυσικό αέριο. Ποιός ευνοείται λοιπόν από την άρνηση των κ. κ. Αναστασιάδη και Μαλά; Σίγουρα, όχι ο κυπριακός λαός και η οικονομία μας.

Ερ: Πρόσφατα ανακοινώσατε τις προτάσεις σας για τα επιτόκια των τραπεζών. Ποιές είναι αυτές;

Απ: Θα είμαι σαφής: Πρέπει να δοθεί ένα τέλος στο φέσι με τα επιτόκια που καλούνται να πληρώνουν πολίτες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Κατέθεσα μια δέσμη μέτρων στην κρίση του κυπριακού λαού, με την οποία επιδιώκω ναβάλω «νομοθετικό φρένο» στις αυθαιρέσιες και καταχρήσιες των τραπεζών. Σύμφωνα με τις εισηγήσεις μου, τερματίζεται, πρώτον, η κατά το δοκούν αυξομείωση των επιτοκίων από τις τράπεζες. Τα κυμαινόμενα επιτόκια καθορίζονται βάση του Euribor και του Libor. Δεύτερον, δεν επιτρέπεται η επιβολή τόκων υπερημερίας από

τις τράπεζες, επειδή ο χρεώστης αδυνατεί να ανταποκριθεί στις δόσεις του δανείου του. Τρίτον, απαγορεύεται η μονομερής τροποποίηση των όρων ενός δανείου. Η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να ενημερώσει προσωπικά τον οφειλέτη και ο οφειλέτης έχει το δικαίωμα να διακόψει τη συμφωνία εντός προκαθορισμένου χρόνου. Τέταρτον, απαγορεύεται η περαιτέρω επιβάρυνση του οφειλέτη, είτε με αύξηση του επιτοκίου, είτε με άλλες πάσης φύσεως χρεώσεις. Επιπλέον, εφαρμόζεται ο νόμος που προνοεί ότι δεν ισχύουν οι μονομερείς τροποποιήσεις στα δάνεια. Ένας νόμος που ψηφίστηκε το 1996, αλλά στην πράξη δεν εφαρμόστηκε ποτέ.

Ερ: Πολύ συχνά αναφέρατε στα «λαμπρά μυαλά» που θα συμμετέχουν στη διακυβέρνησή σας, εφόσον εκλεγείτε στο ύπατο αξίωμα του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ποιά είναι αυτά τα «λαμπρά μυαλά»;

Απ: Πράγματι, έχω εξαγγείλει τη δέσμευσή μου ότι θα αξιοποιήσω τους «άριστους» σε κάθε τομέα και την επιβεβαιώνω και τώρα. Και ισχυρίζομαι πως άριστοι υπάρχουν σε όλους τους ιδεολογικούς χώρους, υπάρχουν σε όλα τα στρώματα της κοινωνίας των πολιτών και στην κυπριακή νεολαία. Μια σύγχρονη διακυβέρνηση πρέπει να αξιοποιεί την επιστημονική γνώση και τους πιο ικανούς φορείς της. Αδιαπραγμάτευτη επιδίωξή μου είναι να αξιοποιήσω τους άριστους Κύπριους επιστήμονες στον σχεδιασμό στρατηγικής και στην παραγωγή πολιτικής για θέματα διακυβέρνησης, αλλά και στη θεσμοθέτηση του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας. Οι επιλογές μου δεν θα στηριχτούν σε δογματικές λύσεις του παρελθόντος, που εκ των πραγμάτων αποδείχθηκαν αναποτελεσματικές. Πρέπει να αλλάξουμε αντιλήψεις και μεθόδους για να αλλάξουμε ταχύτητα και να γίνουμε πιο παραγωγικοί ως κράτος. Η διασύνδεση της επιστήμης και της τεχνολογίας με την πολιτική είναι κάτι που λείπει από την Κύπρο κι αυτό το κενό πρέπει να καλυφθεί άμεσα. Είναι επιτακτική ανάγκη να αξιοποιήσουμε τους άριστους, ιδιαίτερα σήμερα με τα σύνθετα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε και τη στρατηγική που επιβάλλεται να χαράξουμε σε σημαντικά ζητήματα, όπως το Κυπριακό και η εκμετάλλευση του φυσικού μας αερίου. Οι άνθρωποι που μπορούν να εργαστούν και να συνεισφέρουν ουσιαστικά προς αυτή την κατεύθυνση, χωρίς κομματικά βαρίδια και ιδεολογικούς αποκλεισμούς, είναι οι άριστοι τους οποίους θα εμπιστευτώ για να εφαρμόσω τις ριζοσπαστικές πολιτικές μου αποφάσεις. Για να γίνει καλύτερα αντιληπτή η φιλοσοφία μου πάνω σε αυτό το θέμα, σας παραπέμπω στην πρωτοβουλία που υλοποιήσαμε ήδη με τη διεξαγωγή του

1ου Διεπιστημονικού Συμβουλίου στη Λευκωσία, με συμμετοχή πέραν των 50 Κυπρίων επιστημόνων από διάφορους τομείς και ειδικότητες, όπως νομικούς, οικονομολόγους, γιατρούς, διευθυνολόγους αλλά και συμβούλους επιχειρήσεων, εκπαιδευτικούς και ακαδημαϊκούς.

Ερ: Συνεπώς, η ανάπτυξη και η έρευνα είναι δύο άξονες βαρύνουσας σημασίας για τη διακυβέρνησή σας...

Απ: Ασφαλώς. Δεσμεύομαι για στροφή στην οικονομία της γνώσης. Το πολύ καλό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού μας στην Κύπρο, η διαρκώς βελτιούμενες υποδομές εκπαίδευσης και έρευνας, η εδραίωση των πανεπιστημιακών μας ιδρυμάτων αλλά και οι σύγχρονες ανάγκες για μια πιο ανταγωνιστική οικονομία απαιτούν έναν νέο σχεδιασμό που να βασίζεται στη γνώση. Δεσμεύομαι για ένα διαφορετικό μείγμα έρευνας και καινοτομίας από αυτό που γνωρίζουμε μέχρι σήμερα. Για ένα διαφορετικό μείγμα οικονομίας, κατ' επέκταση. Προς αυτή την κατεύθυνση, έχω εξαγγείλει στον κυπριακό λαό δώδεκα πολύ συγκεκριμένα μέτρα:

1. Αύξηση της συμμετοχής της ΕΕ στα Διαρθρωτικά Ταμεία στο 100% λόγω της ένταξης της Κύπρου στον Μηχανισμό Στήριξης.

2. Διασύνδεση της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης με τον τομέα της Βιομηχανίας, με τα ακαδημαϊκά ιδρύματα να λειτουργούν βάσει του τρίπτυχου: Παροχή εκπαίδευσης-Εκπόνηση υψηλού

επιπέδου έρευνας-Προσφορά στην κοινωνία.

3. Ενίσχυση της προσπάθειας των κυπριακών ΜΜΕ για να στραφούν σε δραστηριότητες εντάσεως γνώσης.

4. Μετατροπή της Κύπρου σε σημείο αναφοράς σε θέματα ενέργειας και ασφάλειας στην Ευρώπη.

5. Αξιοποίηση των εσόδων των υδρογονανθράκων της κυπριακής ΑΟΖ.

6. Επανεργοποίηση του θεσμού των Εκκολαπτηρίων Επιχειρήσεων.

7. Ενίσχυση των προσπαθειών του ιδιωτικού τομέα για δημιουργία μηχανισμών χρηματοδότησης επιχειρηματικών ιδεών με έμφαση στις νέες τεχνολογίες και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

8. Εκσυγχρονισμός εθνικού συστήματος Έρευνας & Καινοτομίας, καθώς και του διαχειριστικού πλαισίου των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας.

9. Ενεργοποίηση του Τεχνολογικού Πάρκου στο Πεντάκωμο.

10. Εκσυγχρονισμός πολιτικής για βιομηχανικές περιοχές.

11. Αναβάθμιση της διακρατικής συνεργασίας με το Ισραήλ και επέκτασή της σε θέματα Έρευνας και Τεχνολογίας, καθώς και εταιρικών συνεργασιών.

12. Εισαγωγή της Καινοτομίας και της Επιχειρηματικότητας στην Εκπαίδευση.

Φοροαπαλλαγές σε επιχειρήσεις που θα επενδύσουν στην έρευνα και την καινοτομία, δημιουργώντας νέες εργασιακές ευκαιρίες, ενώ θα δοθεί οικονομική και τεχνική στήριξη σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που θα προχωρήσουν σε συγχωνεύσεις, εξαγορές και συνεργασίες.

Ερ: Ξεπέρασαν τις 50.000 οι άνεργοι. Επίδοση-ρεκόρ για την Κύπρο μετά την εισβολή του 1974. Πώς θα μειώσετε την ανεργία, κ. Λιλλήκα;

Απ: Κόντρα στο Μνημόνιο της λιτότητας και των περικοπών, εγώ αντιπροτείνω ένα Μνημόνιο Ανάπτυξης για νέες θέσεις εργασίας. Στις εισηγήσεις μου προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν τα 30 εκατ. ευρώ που δαπανά ετησίως η κυπριακή πολιτεία σε ενοίκια, για την ανέγερση ιδιόκτητων κυβερνητικών γραφείων, τονώνοντας έτσι την υπό κατάρρευση οικοδομική βιομηχανία. Επιπλέον, θα υπάρξουν φοροαπαλλαγές σε επιχειρήσεις που θα επενδύσουν στην έρευνα και την καινοτομία, δημιουργώντας νέες εργασιακές ευκαιρίες, ενώ θα δοθεί οικονομική και τεχνική στήριξη σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που θα προχωρήσουν σε συγχωνεύσεις, εξαγορές και συνεργασίες. Φοροαπαλλαγές θα υπάρξουν και για ιδιώτες που θα επενδύσουν προσωπικά κεφάλαια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όπως και επιχορηγήσεις σε εταιρείες που θα προχωρούν στην πρόσληψη άνεργων νέων. Συγχρόνως, θα προκυρηχθεί διαγωνισμός για αδειοδοτήσεις καζίνο, μια κίνηση που πέραν από νέες θέσεις εργασίας θα δημιουργήσει και έσοδα για το κράτος από τη φορολόγηση. Τέλος, θα προβλέπεται η μη ανανέωση αδειών παραμονής και εργασίας για εργαζόμενους από τρίτες χώρες, ειδικά σε τομείς όπου υπάρχει ενδιαφέρον από Κύπριους άνεργους και κυρίως νέους. Εδώ, θέλω να τονίσω και το εξής: Σημασία έχει να δώσουμε προοπτική όχι μόνο για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, αλλά και επαναλαμβανόμενων πηγών πλούτου. Σας διαβεβαιώνω πως τέτοιες προοπτικές μπορούν να προέλθουν μόνο από την ανάπτυξη και όχι από νέες φορολογίες και περικοπές.

Ερ: Αναφερθήκατε σε εργαζόμενους από τρίτες χώρες... Έχετε ολοκληρωμένη μεταναστευτική πρόταση στο πρόγραμμά σας;

Απ: Τα μέτρα που εισηγούμαι όσον αφορά το μεταναστευτικό λαμβάνουν υπόψη τους όχι μόνο τις κοινωνικές δυνατότητες για ενσωμάτωση συγκεκριμένου αριθμού μεταναστών, τους οποίους μπορεί να απορροφήσει η κυπριακή οικονομία σε συνθήκες κρίσης, αλλά και το ότι οφείλουμε να προστατεύσουμε το δημογραφικό και εθνικό χαρακτήρα της ημικατεχόμενης πατρίδας μας. Από εκεί και πέρα είναι επείγουσα ανάγκη ο εντοπισμός και η άμεση απέλαση όλων των παράνομων μεταναστών που βρίσκονται στην Κύπρο. Προτείνω επίσης την επιβολή τιμωριών και κατά των παρανομούμενων εργοδοτών, που προσλαμβάνουν μετανάστες χωρίς νόμιμη άδεια παραμονής, σε βάρος της εθνικής οικονομίας

Επιβολή τιμωριών και κατά των παρανομούμενων εργοδοτών, που προσλαμβάνουν μετανάστες χωρίς νόμιμη άδεια παραμονής, σε βάρος της εθνικής οικονομίας αλλά και των Κυπρίων εργαζομένων.

αλλά και των Κυπρίων εργαζομένων. Στις δεσμεύσεις μου συμπεριλαμβάνεται και η μη ανανέωση αδειών εργασίας και παραμονής αλλοδαπών, εφόσον αυτές έχουν λήξει. Ένα ακόμη πρόβλημα που εντοπίζεται στην Κύπρο είναι οι ψευδείς αιτήσεις πολιτικού ασύλου. Πρέπει να προσδιορίσουμε ποιοι είναι οι πραγματικοί πολιτικοί πρόσφυγες στη χώρα μας, και στις υπόλοιπες των περιπτώσεων να διακόπτεται η παροχή των επιδομάτων από την Κυπριακή Δημοκρατία στους μέχρι τώρα δικαιούχους. Επιτρέψτε μου να επισημάνω όμως, ότι αποτελεσματική μεταναστευτική πολιτική προϋποθέτει αποτελεσματικούς μηχανισμούς ελέγχου από πλευράς κράτους, αλλά και πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Όστε να εξασφαλίζει συνθήκες ευημερίας και αξιοπρεπούς διαβίωσης τόσο στους Κύπριους πολίτες όσο και στους νόμιμους μετανάστες που βρίσκονται στη χώρα μας.

Ερ: Σκοπεύετε να στραφείτε και στην «πράσινη» ανάπτυξη για να τονώσετε την κυπριακή οικονομία;

Απ: Η «πράσινη» ανάπτυξη αποτελεί προτεραιότητα μου στο Πρόγραμμα Διακυβέρνησης. Καταρχάς δεσμευόμαι ότι θα προχωρήσουμε σε όλες τις αναγκαίες παραγωγικές αναδιαρθρώσεις, με στόχο ένα νέο μοντέλο ενεργειακού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού της Κύπρου. Θα δώσουμε έμφαση στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής βιομηχανίας, στην εξοικονόμηση ενέργειας, στη μείωση της εξάρτησης από το πε-

τρέλαιο, στην αύξηση της αποδοτικότητας των ενεργειακών δικτύων, στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, στην εξασφάλιση της ενεργειακής επάρκειας και στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, που όπως γνωρίζετε προσλαμβάνει επικίνδυνες διαστάσεις στην εποχή μας. Παράλληλα, θα προχωρήσουμε με τη σταδιακή εγκατάσταση Ηλιακών και Φωτοβολταϊκών σε όλα τα κρατικά κτίρια, Υπουργεία, σχολεία, νοσοκομεία με τη μέθοδο του BOT. Εκεί όπου είναι εφικτό, θα δημιουργήσουμε κοινοπραξίες στις οποίες θα καλέσουμε την ΑΗΚ να συμμετέχει. Πέραν τούτων, όπως έχω ήδη δεσμευτεί και δημόσια, θα επαναφέρω το σχέδιο για απόσυρση παλιών οχημάτων, εισάγοντας όμως περιβαλλοντικά κριτήρια για τις εκπομπές ρύπων. Έχει αποδειχθεί ότι με την εφαρμογή τέτοιων σχεδίων, το κράτος έχει αυξημένα έσοδα από εισαγωγικούς δασμούς και ΦΠΑ εκπομπής ρύπων.

Επίσης, ακόμα ένα μέτρο που θεωρώ ότι έχει άμεση σχέση με την «πράσινη» ανάπτυξη είναι η αναδιάρθρωση της Γεωργίας και της Κτηνοτροφίας μας. Προτείνουμε την ενίσχυση της βιομηχανίας τροφίμων και σύνδεση της παραγωγής με τον τομέα των υπηρεσιών, ιδίως με τον τουρισμό. Για να καταστεί αυτό δυνατόν, απαιτείται η δημιουργία ευέλικτης επιτροπής από τεχνοκράτες του Υπουργείου Γεωργίας και του ιδιωτικού τομέα για άμεση ανάπτυξη του τομέα της Γεωργοκτηνοτροφίας και άντληση ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Πριν σώσουμε τις τράπεζες, ας προστατεύσουμε τους πολίτες και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Είναι γεγονός ότι οι τράπεζές μας χρειάζονται στήριξη. Όμως, η ελευθεροποίηση των τραπεζικών επιτοκίων, με τα υψηλά ποσοστά και τις επιπλέον χρεώσεις κάνει τη ζωή των πολιτών όλο και πιο δύσκολη.

Πριν προχωρήσουμε στη στήριξη του τραπεζικού τομέα, πρέπει να προβούμε σε σειρά μέτρων, έτσι ώστε ο πολίτης να προστατευθεί, να μπορέσει να πάρει μια ανάσα και να δει το μέλλον του και πάλι με αισιοδοξία και ελπίδα.

Μπορούμε να

- > επιβάλουμε στις τράπεζες να εφαρμόσουν τα κυμαινόμενα επιτόκια που καθορίζονται με βάση το ευρωπαϊκό Euribor ή Libor και **να μην έχουν το δικαίωμα να αυξάνουν το επιτόκιο αυθαίρετα, κατά το δοκούν.**
- > Βάλουμε **ποινική ρήτρα για τους τόκους υπερημερίας** που προσθέτουν οι τράπεζες στα δάνεια.
- > **απαγορεύσουμε τη μονομερή τροποποίηση ενός δανείου**, αν αυτή βλάπτει τον οφειλέτη.
- > **απαγορεύσουμε την περαιτέρω επιβάρυνση του πολίτη** εξ αιτίας της αύξησης του επιτοκίου ή/και οποιωνδήποτε επιπλέον χρεώσεων.
- > κάνουμε **πράξη τη νομοθεσία** για τις καταχρηστικές ρήτρες σε καταναλωτικές συμβάσεις που ψηφίστηκε το 1996, αλλά δεν εφαρμόστηκε ποτέ.
- > συστήσουμε δια νόμου **Επιτροπή Άρσης Καταχρηστικών Προνοιών**, που θα εξετάζει αν μια τραπεζική σύμβαση είναι καταχρηστική, χωρίς οικονομική επιβάρυνση του πολίτη.

Μπορούμε να προστατεύσουμε τους πολίτες.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ!

Όταν πριν από δεκαπέντε χρόνια ξεκινούσαμε το EUROΚΕΡΔΟΣ δεν είμαστε σε θέση να φανταστούμε το τι θα ακολουθούσε και πώς θα εξελίσσονταν τα πράγματα για την Κύπρο και την οικονομία της. Από το Φεβρουάριο του 1999 λοιπόν δεν άλλαξαν απλά πολλά: Άλλαξαν σχεδόν όλα! Το άπιαστο όνειρο της χώρας να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση έγινε πραγματικότητα. Λίγα χρόνια αργότερα είδαμε να αλλάζει και το νόμισμά μας. Αποχαιρέτισαμε με συγκίνηση τη λίρα, για να μπούμε στη «ζώνη των ισχυρών» της Ευρωζώνης! Στη συνέχεια ωστόσο αποδείχτηκε πως ούτε οι εταίροι μας στην Ευρωζώνη ήταν τόσο ισχυροί, αλλά -δυστυχώς- ούτε και εμείς.

Η Κύπρος που στο δεύτερο μισό της προηγούμενης δεκαετίας αποτελούσε μακροοικονομικό παράδειγμα προς μίμηση με τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, το χαμηλό χρέος και το δημοσιονομικό πλεόνασμα, σήμερα βρίσκεται με το ένα πόδι στο Μηχανισμό της Ευρωπαϊκής Στήριξης!

Η Ελλάδα κατάφερε πρώτη να μπει στην Ευρωζώνη και το 2004 διοργάνωσε με μεγάλη επιτυχία τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Οι επιχειρήσεις της διεθνοποιήθηκαν και σήκωσαν την ελληνική σημαία στα κεντρικότερα σημεία πολλών χωρών του εξωτερικού. Ωστόσο, η συνέχεια ήταν εντελώς διαφορετική, με τη χώρα να προσφεύγει στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την πραγματική ανεργία να προσεγγίζει το 30% και με μεγάλο ποσοστό πληθυσμού να ζει κάτω από όριο της φτώχειας. Οι κυπριακές τράπεζες αρχικά γιγαντώθηκαν και από εκεί που οραματιζόμαστε μια αξιοπρεπή παρουσία εκεί όπου υπάρχει Ελληνισμός, φτάσαμε να μετεξελιχθούμε σε υπολογίσιμες περιφερειακές δυνάμεις του κλάδου, με παρουσία στη Ρωσία και σε άλλες χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Σήμερα, οι τράπεζες χρειάζεται να επανακεφαλαιοποιηθούν και όλα δείχνουν πως αυτό θα γίνει με κονδύλια του Δημοσίου, μέσα από τη χρηματοδότηση της Ευρώπης.

Στις ΗΠΑ είδαμε για πρώτη φορά έγχρωμο Πρόεδρο, ο οποίος κλήθηκε να σώσει τη μεγαλύτερη οικονομία του πλανήτη στην πιο δύσκολη στιγμή της ιστορίας της. Η αλήθεια είναι πως τόσο οι ΗΠΑ, όσο και ολόκληρος

Ο απολογισμός ραγδαίων αλλαγών και εξελίξεων σε όλα τα μέτωπα

Οι προσπάθειες, τα λάθη μας και το μεγάλο **ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ** που οφείλουμε στους αναγνώστες μας και τους συνδρομητές μας

ο πλανήτης κινδύνευσε από ένα οικονομικό κραχ, το οποίο ευτυχώς απεφεύχθη στο... παρά ένα. Είδαμε το γκρέμισμα των δίδυμων πύργων στην Νέα Υόρκη να προκαλεί πολέμους σε όλο τον κόσμο και εισβολή των Αμερικανών σε Ιράκ και Αφγανιστάν. Εξελίξεις ωστόσο που έβλαψαν ποικιλοτρόπως τις ΗΠΑ, με αποτέλεσμα η κυβέρνηση του Μπαράκ Ομπάμα να προσπαθεί να βρει διεξόδους διαφυγής. Η Κίνα από φτωχός συγγενής του Δυτικού Κόσμου, μετατράπηκε σε βασικό παίκτη της παγκόσμιας οικονομίας, επιτυγχάνοντας αματωδείς ρυθμούς ανάπτυξης και μεγάλα εμπορικά πλεονάσματα. Σήμερα, Κίνα και Ιαπωνία αποτελούν μεγάλους δανειστές των χρεών της Δύσης.

Μια άλλη μεγάλη αλλαγή στον κόσμο είναι οι πολιτικές εξελίξεις στον Αραβικό κόσμο, με μεγάλες αλλαγές στα καθεστώτα και τις ηγεσίες πολλών χωρών, χωρίς κανένας να μπορεί σήμερα να προβλέψει μέχρι πού θα φτάσει η όλη υπόθεση.

Αν όμως δύο πράγματα ξεχώρισαν για την εξέλιξη του στην κυπριακή οικονομία κατά την περίοδο που πέρασε, **το πρώτο** ήταν η ιδιαίτερη και πολύπλευρη τόνωση των σχέσεων μεταξύ Κύπρου και Ρωσίας, σε μια περίοδο όπου η Ρωσία ανέκαμψε δραστικά, απέκτησε σοβαρά οικονομικά ερείσματα στη Δυτική Ευρώπη και μετεξελίχθηκε στο σοβαρότερο ενεργειακό παράγοντα της ευρύτερης περιοχής. Πότε μέσω των καταθέσεων τους στις κυπριακές τράπεζες, πότε μέσω των εκτεταμένων αγορών κυπριακής γης και πότε μέσω του τουρισμού, οι Ρώσοι αποδείχτηκαν σημαντικότεροι στυλοβάτες της οικονομίας μας, αλλά και δανειστές της. Και **το δεύτερο** οι επιτυχείς έρευνες για την εξεύρεση φυσικού αερίου στην Κύπρο, με αποτέλεσμα να προοιωνίζεται ένας ακόμη πολύ σημαντικός οικονομικός πόρος για το μέλλον της χώρας.

Αναμφίβολα πάντως, το μεγαλύτερο γεγονός της περιόδου ήταν η παγκόσμια οικονομική κρίση που ξέσπασε το καλοκαίρι του 2007 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Παρά την αρχική κυβερνητική αισιοδοξία, τα πράγματα αποδείχτηκαν πολύ χειρότερα για την Κύπρο, η οποία βρίσκεται σήμερα στο μάτι του κυκλώνα. Όλοι σήμερα καταλαβαίνουμε ότι το περιβόητο «κυπριακό οικονομικό θαύμα» θέλει... τουλάχιστον ένα λίφτινγκ.

Τα τελευταία δεκατέσσερα χρόνια η πορεία του Χρηματιστηρίου της Κύπρου πέρασε από «σαράντα κύματα». Αφού αρχικά δέχτηκε σοβαρό πλήγμα λόγω της «φούσκας» της περιόδου 1999-2000, στη συνέχεια εκσυγχρόνισε το θεσμικό του πλαίσιο και την τεχνολογική του υποδομή και τελικά οδηγήθηκε στην Κοινή Πλατφόρμα με το Χρηματιστήριο της Αθήνας. Έγιναν πραγματικά άλματα εκσυγχρονισμού, χωρίς ωστόσο τα προβλήματα να απουσιάζουν ακόμη και σήμερα. Κάθε άλλο μάλιστα, σε μια περίοδο πολύ χαμηλού όγκου συναλλαγών, με το ενδιαφέρον του κόσμου να διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα. Ωστόσο, «μετά το βαθύτερο σκοτάδι ξεκινά να χαράζει» και κάποιοι αισιόδοξοι βλέπουν πως το ΧΑΚ ίσως και να έχει δει τον «πάτο του βαρελιού», οπότε αρχίζουν να αγοράζουν και πάλι. Ίδωμεν...

Στον τουρισμό είχαν καλλιεργηθεί έντονες προσδοκίες από το δεκαετές Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης που ξεκίνησε το 2000. Γράφτηκαν τόσα πολλά πράγματα γι αυτό, ειπώθηκαν ακόμη περισσότερα, ωστόσο με την εκπνοή του, ο τώρα απολογισμός δείχνει να είναι ιδιαίτερα φτωχός: καθυστερήσεις, ατολμίες, ασυμφωνίες, τριβές και έλλειψη πραγματικής βούλησης απ' όλους για κοινή προσπάθεια και όραμα. Ο κινητήριος μοχλός της οικονομίας μας βρίσκεται σήμερα κοντά από τις επιδόσεις του έτους 2000, ωστόσο εξακολουθεί να παραμένει ένας από τους βασικότερους κινητήριους μοχλούς της οικονομίας μας. Μάλιστα, οι προοπτικές ανέγερσης του μέσα στο 2013, αποτελούν ένα «μαξιλάρι» απέναντι στη γενικότερη ύφεση που αναμένεται να πλήξει την οικονομία μας.

Σήμερα βρισκόμαστε ενώπιον-ενωπίον με μια μεγάλη οικονομική κρίση, με διεθνείς ρίζες που αναμφίβολα επηρεάζει και την Κύπρο. Η Κύπρος επίσης επηρεάζεται και από την κρίση της Ελλάδας, καθώς οι δύο οικονομίες λειτουργούν σύμφωνα με τη θεωρία των συγκοινωνούντων δοχείων.

Βιώνουμε πράγματι, πρωτόγνωρες καταστάσεις, που ακόμη και οι πλέον οξυδερκείς παράγοντες της οικονομίας προσπαθούν να αναλύσουν, προκειμένου να βγάλουν τα κατάλληλα συμπεράσματα και να ληφθούν τα απαιτούμενα μέτρα.

Αναμφίβολα, η ψυχολογία είναι κακή, και το κακό είναι πως δεν εκμεταλλευθήκαμε τους καλούς δείκτες που διαθέταμε όταν ξεκίνησε η κρίση. Δυστυχώς, καθυστερήσαμε πολύ να λάβουμε μέτρα, πήραμε σε πολλές περιπτώσεις λανθασμένες αποφά-

σεις, με αποτέλεσμα σήμερα να αμφισβητούν ορισμένοι ότι το κυπριακό δημόσιο χρέος είναι βιώσιμο ή όχι.

Ελπίζουμε και πιστεύουμε ότι η μικρή και ευέλικτη κυπριακή οικονομία θα τα καταφέρει για μια ακόμη φορά, έστω και αν ακόμη δεν έχουμε καταλάβει ακριβώς πού πάμε και τι θέλουμε... Πράγματι στα τελευταία δεκαπέντε χρόνια που πέρασαν έγιναν τεράστιες αλλαγές. Γνωστά επιχειρηματικά ονόματα «ξεθώριασαν», μικρές τότε εταιρείες αναπτύχθηκαν και σήμερα μεσουρανούν.

Από τον Πρόεδρο Γλαύκο Κληρίδη, περάσαμε στον αείμνηστο Τάσσο Παπαδόπουλο και στη συνέχεια στο Δημήτρη Χριστόφια. Σήμερα, η χώρα βρίσκεται σε προεκλογική περίοδο, με τους τρεις πιθανότερους Προέδρους να είναι οι κ.κ. Νίκος Αναστασιάδης, Σταύρος Μαλάς και Γιώργος Λιλλήκας.

Από τα λίγα πράγματα ωστόσο που δεν άλλαξαν ήταν η πορεία του Εθνικού μας θέματος. Μπορεί οι «πύλες» για τα κατεχόμενα να άνοιξαν, μπορεί να έγινε δημοψήφισμα το 2004, ωστόσο η κατάσταση παραμένει ίδια και δυστυχώς οι υποσχέσεις που είχε αφήσει η εκλογή του κ. Δημήτρη Χριστόφια, διαψεύστηκαν.

Όλα αυτά τα χρόνια λοιπόν, οι συντελεστές του περιοδικού EUROΚΕΡΔΟΣ προσπάθησαν να είναι όσο πιο αντικειμενικοί μπορούσαν. Επέλεξαν να είναι χρήσιμοι παρά αρεστοί σε μια ευρεία σειρά θεμάτων. Πήγαν πολλές φορές «κόντρα στο ρεύμα» δυσαρετώντας κατά περιόδους ορισμένους φίλους τους. Έτσι όμως πίστευαν ότι έπραπε να κάνουν.

Αναμφίβολα, κάναμε και λάθη. Σε ορισμένα άλλα σημεία, αποδείχτηκε ότι είμαστε υπερβολικοί. Σε ορισμένα άλλα αιθεροβάμονες. Σε κάθε περίπτωση όμως, ήμασταν ειλικρινείς και καλοπροαίρετοι.

Με αφορμή λοιπόν τα δεκατέσσερα χρόνια EUROΚΕΡΔΟΣ, νιώθουμε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε θερμά τους συνεργάτες του περιοδικού (τους σημερινούς, αλλά και όσους κατά καιρούς μας βοήθησαν) και ακόμη περισσότερο τις προσωπικότητες της Κύπρου που αρθρογράφησαν και συνεχίζουν να αρθρογραφούν στο περιοδικό μας.

Σε κάθε περίπτωση βέβαια, το μεγαλύτερο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ, το οφείλουμε σε εσάς, στους αναγνώστες μας, που τόσα χρόνια εκτιμάτε τη δουλειά μας και συγχωρείτε τα λάθη μας.

Θεοφάνης Λιβέρας
Εκδότης

Πρώτο και πιστό στις αρχές του

Το μηνιαίο πολιτικό, οικονομικό, επιχειρηματικό και χρηματιστηριακό περιοδικό **ΕΥΡΟΚΕΡΔΟΣ** κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το Φεβρουάριο του 1999 και από τότε παραμένει συνεπές στο στόχο του για την έγκυρη ενημέρωση του Κύπριου πολίτη πάνω στην πολιτική και την οικονομία.

Το **ΕΥΡΟΚΕΡΔΟΣ** ήταν και παραμένει το πρώτο περιοδικό της Κύπρου, εξειδικευμένο σε θέματα οικονομικού, επιχειρηματικού, χρηματιστηριακού και επενδυτικού περιεχομένου, τόσο της Κύπρου, όσο και της Ελλάδας. Το **ΕΥΡΟΚΕΡΔΟΣ**:

- Υποστήριξε ένθερμα την ευρωπαϊκή προ-

Όλα αυτά τα χρόνια οι συντελεστές του περιοδικού προσπάθησαν να είναι όσο πιο αντικειμενικοί μπορούσαν. Επέλεξαν να είναι χρήσιμοι παρά αρεστοί σε μια ευρεία σειρά θεμάτων.

οπτική της Κύπρου και την αναγκαιότητα ένταξης της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Προειδοποίησε έγκαιρα για τον κίνδυνο της χρηματιστηριακής φούσκας, αλλά και για σημαντικά λάθη αντιμετώπισης της κατάστασης (νόμος περί επενδυτικών εταιρειών, επιβράδυνση στον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου, κ.λπ.).
- Ένωσε την αγωνία των συντελεστών του με τη δική σας για την επίλυση του Εθνικού θέματος, φιλοξενώντας - κριτικά - όλες τις απόψεις.
- Δε δίστασε να ασκήσει αυστηρή κριτική σε κυβερνητικούς παράγοντες που ολιγωρούσαν...
- Έθεσε ως πρωταρχικό στόχο την εξισορ-

ρόπηση των μακροοικονομικών μας μεγεθών, μη διστάζοντας να επικρίνει κατά καιρούς κυβερνήτες και συντηχνίες.

- Προσπάθησε να αναδείξει τις αναπτυξιακές προσπάθειές των κυπριακών επιχειρήσεων, τόσο εντός, όσο και εκτός της χώρας.
- Έδωσε έμφαση στην επέκταση των κυπριακών εταιρειών και εκτός των ορίων της χώρας, με πρωταρχικούς στόχους την Ελλάδα και τα Βαλκάνια.
- Αφιέρωσε πολλές σελίδες για να περιγράψει και να αναλύσει την πολιτική και οικονομική ζωή της Ελλάδας.
- Συμμετείχε και συμμετέχει σε πλειάδα αποστολών στο εξωτερικό, αναλύοντας διεξοδικά πολιτικά και οικονομικά θέματα.
- Στήριξε αποφάσεις που αφηρούσαν το λεγόμενο «πολιτικό κόστος» και σήμερα πιστεύει ότι θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα που -θέλοντας και μη- θα δυσαρρστήσουν πολλούς από εμάς.
- Επεδίωξε να αποτελέσει μια ψύχραιμη φωνή στα γεγονότα, χωρίς κραυγές, φανατισμό και λαϊκισμούς.

Στόχος του **ΕΥΡΟΚΕΡΔΟΣ** είναι η συνεχής, πλήρης και έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση του κοινού για τις εξελίξεις στην Κύπρο, στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

Η συνεργασία του με ελλαδικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, όπως:

- Το οικονομικό περιοδικό της Ελλάδας **ΧΡΗΜΑ**
- Την ηλεκτρονική εφημερίδα **ΧΡΗΜΑ Week**
- Το ελλαδικό χρηματιστηριακό site www.euro2day.gr
- Την ελληνική οικονομική εφημερίδα **ΜΕΤΟΧΟΣ**

αλλά και με άλλα έγκυρα πολιτικά και οικονομικά έντυπα και ιστοσελίδες της Ελλάδας, διασφαλίζει την ποιότητα και ευρύτητα του θεματολογίου του περιοδικού. Με μία ομάδα από διακεκριμένους και εκλεκτούς συνεργάτες από την Κύπρο και την Ελλάδα, το **ΕΥΡΟΚΕΡΔΟΣ** αποτελεί σήμερα αλλά και πάντοτε, απαραίτητο και χρήσιμο οδηγό για τον κάθε επιχειρηματία, διευθυντικό στέλεχος, επενδυτή και ενημερωμένο πολίτη.

Οι βασικές μας Αρχές

- **Ευρωπαϊκός προσανατολισμός**
Από το πρώτο κιόλας τεύχος μας, στηρί-

Ξαμε τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Κύπρου και την ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν είναι τυχαίος άλλωστε και ο τίτλος του περιοδικού μας. Από το πρώτο κιόλας τεύχος, βαρεθήκαμε να τονίζουμε ότι η προσαρμογή στα Κοινοτικά κεκτημένα θα έφερνε κάποιες αρχικές «αναταράξεις», που θα έπρεπε να τις αντιμετωπίσουμε από τότε. Δυστυχώς, πολύ λίγα πράγματα έγιναν και σήμερα πληρώνουμε την ολιγωρία μας.

• Οικονομική-διπλωματία

Πιστέψαμε στην οικονομική διπλωματία, υποστηρίζοντας ότι μια χώρα με ισχυρή οικονομία δεν αντιμετωπίζει προβλήματα ασφάλειας και αναταραχών. Πολλές φορές υποστηρίξαμε ότι η προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων από το εξωτερικό αποτελεί πολύ πιο αποτελεσματικό όπλο από πυραύλους και βόμβες.

Δεν ήταν επίσης καθόλου λίγες οι φορές που αναφερθήκαμε στην αδήριτη ανάγκη να διαθέτει η χώρα μας ισχυρούς μακροοικονομικούς δείκτες. Για το σκοπό αυτό μάλιστα, πολλές φορές διαφωνήσαμε με αιτήματα Συντεχνιών, ή με προεκλογικά κυβερνητικά μέτρα αδικαιολόγητων παροχών.

• Ανάγκη για τομές

Έχουμε μιλήσει επανειλημμένως εδώ και χρόνια για την ανάγκη δραστικών αλλαγών στο θεσμικό πλαίσιο της αγοράς εργασίας γενικότερα (αλλά κυρίως σε τράπεζες και ημικρατικούς οργανισμούς), για την ανάγκη να ξαναδούμε από την αρχή το ασφαλιστικό, για την ανάγκη να περιοριστούν τα λειτουργικά κόστη των επιχειρήσεων, που είναι από τα υψηλότερα της Ευρωζώνης, χωρίς όμως να διαθέτουμε πολλές φορές ούτε την ανάλογη τεχνολογία, ούτε την ανάλογη παραγωγικότητα. Κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι μέσα στην τελευταία δεκαετία δεν έγιναν βήματα προόδου σε πολλούς τομείς. Ωστόσο, όλοι γνωρίζουμε πόσα πολλά πράγματα, απομένουν ακόμη για να γίνουν.

• Χρηματιστήριο

Στηρίζουμε το θεσμό του Χρηματιστηρίου, όταν αυτός στηρίζεται σε υγιείς βάσεις. Είναι γνωστά τα δημοσιεύματά μας το 1999 που καλούσαμε τον κόσμο να χαμηλώσει τις προσδοκίες του. Προειδοποιήσαμε έγκαιρα τους βουλευτές μας για την γκάφα που πήγαιναν να κάνουν, υποχρεώνοντας τις επενδυτικές εταιρείες να αγοράζουν μετοχές.

Φωνάξαμε - παρά το κλίμα της γενικότερης ευφορίας που επικρατούσε - εναντίον των όσων «τυχαίων» επιχειρούσαν ιδιωτικές τοποθετήσεις, που ουσιαστικά είχαν το χα-

ρακτήρα των παράνομων δημόσιων εγγράφων. Μιλήσαμε πρώτοι για τα «οχήματα» στο χρηματιστήριο, τα οφέλη και τους κινδύνους που συνεπάγονταν.

Αμφισβητήσαμε πρώτοι το τελικό αποτέλεσμα των διαφόρων επιτροπών για το χρηματιστηριακό σκάνδαλο του 1999.

Στηρίξαμε τα μέτρα εξυγίανσης του χρηματιστηριακού θεσμού, διαφωνώντας με εκείνους τους κυβερνητικούς παράγοντες που βλέπουν ως «λογιστές» το χρηματιστήριο. Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να δοθούν κίνητρα, να μειωθούν φόροι και να επιχειρήσουμε τομές, προκειμένου ο θεσμός να αναπτυχθεί. Αν βλέπαμε πχ τις off shore εταιρείες ως «λογιστές», τότε η οικονομία της χώρας θα βρισκόταν πολλά χρόνια πίσω...

Υπεραμυνθήκαμε του θεσμού της Κοινής Πλατφόρμας μεταξύ ΧΑΚ και ΧΑ.

• Εθνικό θέμα

Στο Εθνικό θέμα ως περιοδικό κρατήσαμε - ενσυνείδητα - χαμηλούς τόνους. Πώς άλλωστε να απαντήσεις με ένα «ναι» ή με ένα «όχι» ένα τόσο δύσκολο ερώτημα που τέθηκε στους Κυπρίους πολίτες στις 24 Απριλίου 2004. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν φιλοξενήσαμε και «έντονες» απόψεις, που ενδεχομένως να θεωρούσαμε και ακραίες. Στα δημοκρατικά καθεστώτα, δεν φιμώνουν κανέναν. Δίνουμε πάντοτε βήμα σε όλες τις απόψεις και αυτό θα συνεχίσουμε να πράττουμε για πάντα.

• Εξωστρέφεια

Πιστεύουμε στην εξωστρέφεια των Κυπρίων και ειδικότερα στηρίζουμε τις προσπάθειες των επιχειρήσεών μας να επεκταθούν εκτός των κυπριακών ορίων σε Ελλάδα, Βαλκάνια και όπου αλλού. Ενδεικτική είναι η έμφασή μας στα ελλαδικά νέα, αλλά και η δημοσίευση αφιερωμάτων και άρθρων έγκριτων αναλυτών για τα Βαλκάνια.

• Πιστεύουμε

Πιστεύουμε στην Κύπρο: σε μια χώρα με φυσικές ομορφιές, που έχει κατοίκους άξιους και δημιουργικούς.

Πιστεύουμε στην Ενωμένη Κύπρο, γιατί έχει έρθει ο καιρός να καταλάβει ο διεθνής παράγων - αλλά και όλοι οι Κύπριοι - ότι αυτά που μας ενώνουν είναι πολύ περισσότερα από αυτά που (μας έβαλαν να) μας χωρίζουν.

Η προσπάθεια του EUROΚΕΡΔΟΣ που εισλήθε πλέον στο 14ο έτος θα είχε διακοπεί, εάν δεν υπήρχε η δική σας στήριξη και η αναγνώριση στις προσπάθειες που καταβάλλουμε και το έργο που κάνουμε.

Σας οφείλουμε ένα μεγάλο ευχαριστώ!

ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ-ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΥΠΡΟΥ

Ετήσια Χοροεσπερίδα

Πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 19 Ιανουαρίου 2013 στην αίθουσα εκδηλώσεων της Πανεπιστημιούπολης στην Αγγλαντζιά η Ετήσια Χοροεσπερίδα της Νέας Δημοκρατίας-Νομαρχιακή Οργάνωση Κύπρου υπό την αιγίδα του Πρωθυπουργού της Ελλάδος και Προέδρου την Νέας Δημοκρατίας Αντώνη Σαμαρά, προς τιμή του Υποψηφίου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκου Αναστασιάδη.

Της Άννας Ζαφειριάδου

Στην εκδήλωση παρέυρεθήκαν εκατοντάδες άτομα, μέλη και φίλοι της Νέας Δημοκρατίας Κύπρου ως επίσης και δεκάδες επίσημοι προσκεκλημένοι. Ανάμεσα στους προσκεκλημένους διακρίναμε τον Υπουργό των Εσωτερικών της Ελλάδος κ. Ευριπίδη Στυλιανίδη ο οποίος εκπροσω-

Υπό την αιγίδα του Πρωθυπουργού της Ελλάδος και Προέδρου την Νέας Δημοκρατίας Αντώνη Σαμαρά, προς τιμή του Υποψηφίου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη

πούσε τον Πρωθυπουργό και Πρόεδρο της Ν.Δ κ. Αντώνη Σαμαρά, τον Πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού και Υποψήφιο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκο Αναστασιάδη που ήταν και το τιμώμενο πρόσωπο της βραδιάς, τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κόμματος κ. Δημήτρη Συλλούρη, τον Πρέσβη της Ελλάδος στην Κύπρο κ. Βασιλή Παπαϊωάννου, βουλευτές, ευρωβουλευτές, Δημάρχους, τον Πρόεδρο της Ολυμπιακής Επιτροπής κ. Ουράνιο Ιωαννίδη, τον

Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου κ. Κώστα Χριστοφίδη, αγωνιστές της ΕΟΚΑ 1955-59, επιχειρηματίες, εκπροσώπους Σωματίων, και πολλούς άλλους.

Χαιρετισμούς απηύθυναν ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας Κύπρου κ. Λευτέρης Δημητρίου, ο Υπουργός Εσωτερικών της Ελλάδος Ευριπίδης Στυλιανίδης, ο Υποψήφιος Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Νίκος Αναστασιάδης και ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κόμματος κ. Δημήτρης Συλλούρης.

• **Πιο κάτω δημοσιεύουμε την ομιλία του Προέδρου της ΝΟΔΕ Κύπρου και Μέλους της Πολιτικής Επιτροπής την Νέας Δημοκρατίας κ. Ελευθέριου Δημητρίου.**

Με αισθήματα εκτίμησης και χαράς σας καλωσορίζω στην καθιερωμένη ετήσια εκδήλωση της Οργάνωσης Κύπρου της Νέας Δημοκρατίας και σας ευχαριστώ θερμά για τη μαζική σας συμμετοχή. Είναι μια συμμετοχή που μας ενδυνα-

μώνει. Που στέλνει το μήνυμα στήριξης της εθνικής προσπάθειας του Αντώνη Σαμαρά για έξοδο της Ελλάδας από τον φαύλο κύκλο της κρίσης. Η φετινή εκδήλωσή μας, τελεί υπό την αιγίδα του Προέδρου μας και Πρωθυπουργού της Ελλάδος Αντώνη Σαμαρά. Του ανθρώπου που ανέλαβε να αποκαταστήσει την εθνική αξιοπρέπεια της πατρίδας μας και να την ξαναβάλει σε τροχιά ανάπτυξης και δημιουργίας.

Του ανθρώπου που αυτή την ώρα επωμίζεται ένα δυσβάσταχτο βάρος ευθύνης στην προσπάθειά του να οικοδομήσει την Ελλάδα της ελπίδας, της ανάπτυξης και της προοπτικής.

Το έργο του είναι αντίξοο. Όχι μόνο γιατί καλείται να ξαναχτίσει μέσα από τα ερείπια μια κατεστραμμένη και λεηλατημένη χώρα. Αλλά γιατί την ίδια ώρα έχει να αντιμετωπίσει τη στείρα, ανεύθυνη και καταστροφική αντιπολίτευση της άκρας αριστεράς και της άκρας δεξιάς, που καλλιεργούν φοβικά σύνδρομα στο λαό και συντηρούν ψεύτικες και αστήρικτες ελπίδες.

Υπόσχονται μαγικές λύσεις και συνταγές, χωρίς ποτέ μα ποτέ να αρθρώνουν έναν πατριωτικό και υπεύθυνο λόγο. Αυτοί είναι οι πολιτικοί που έχουν εργολαβικά αναλάβει να κατεδαφίσουν την προοπτική μιας αξιόπιστης, ισχυρής και δημιουργικής Ελλάδας. Την προοπτική που

μεθοδικά οικοδομεί ο Αντώνης Σαμαράς και η κυβέρνηση εθνικής ευθύνης που έχει σχηματίσει. Την ίδια ώρα εδώ στην Κύπρο, ο Κυπριακός Ελληνισμός βιώνει την κρίση. Βιώνει τα αποτελέσματα μιας ανεύθυνης και ανεργμάρτιστης πολιτικής που επέμενε να αγνοεί τις προειδοποιήσεις και τις πραγματικότητες. Που αρνιόταν πεισματικά να αξιοποιήσει την στάση ευθύνης σύσσωμης της αντιπολίτευσης και πρωτίστως του ηγέτη της μεγάλης φιλελεύθερης και πατριωτικής παράταξης, του Νίκου Αναστασιάδη.

Οι καθοριστικές εκλογές της 17ης Φεβρουαρίου απέχουν λίγες μόλις βδομάδες. Τα ψέματα τελειωσαν. Είναι ώρα ευθύνης για τους πολίτες. Ήρθε η ώρα να καταδικαστούν οι αποτυχημένες πολιτικές που οδήγησαν την Κύπρο στη χρεοκοπία και το λαό σε απόγνωση.

Κι ως μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας. Οποιαδήποτε άλλη επιλογή εκτός του Νίκου Αναστασιάδη είναι επιλογή που οδηγεί άμεσα ή έμμεσα στην παραμονή του ΑΚΕΛ στην εξουσία.

Μόνο ο Νίκος Αναστασιάδης, με τη στήριξη του Δημοκρατικού Κόμματος και άλλων πατριωτικών δυνάμεων από όλους τους πολιτικούς χώρους, μπορεί να εγγυηθεί το πέρασμα της Κύπρου σε μια νέα εποχή.

Η Νέα Δημοκρατία που είναι αδελφό κόμμα

με τον Δημοκρατικό Συναγερμό και που μαζί δι-
νομε δύσκολες εθνικές μάχες για τον Ελληνισμό μέσα από τη μεγάλη οικογένεια του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, βρίσκεται αυτή την ώρα στο πλευρό του Νίκου Αναστασιάδη.

Αυτό υποδηλώνει και το γεγονός ότι η αποψινή εκδήλωσή μας τελεί υπό την αιγίδα του Πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά.

Σας καλώ όλες τις φίλες και όλους τους φίλους της Νέας Δημοκρατίας στην Κύπρο να δώσουμε τη μάχη των προεδρικών εκλογών και να αναδείξουμε το Νίκο Αναστασιάδη Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, από τον πρώτο γύρο.

Μόνο έτσι Ελλάδα και Κύπρος θα πορευτούμε μαζί για να κερδίσουμε τη μάχη της εξόδου από την κρίση.

Αντώνης Σαμαράς και Νίκος Αναστασιάδης μπορούν να δώσουν τη νέα ελπίδα στον Ελληνισμό. Να οικοδομήσουν ένα μέλλον εθνικής αυτοπεποίθησης, σιγουριάς και προοπτικής. Για μας και τα παιδιά μας.

Τώρα ξεκινάει ο αγώνας μας. Ήρθε η ώρα της Ανάπτυξης και της Δημιουργίας.

Ανοίγει ο δρόμος για την Αναγέννηση Ελλάδας και Κύπρου.

Ανοίγει ο δρόμος για την Αναγέννηση του Οικουμενικού Ελληνισμού.

Διορίστηκε νέος Πρόεδρος του ΔΣ ΑΗΚ,

ο Χαράλαμπος Τσουρής

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 16 Ιανουαρίου 2013, ο κύριος Χαράλαμπος Τσουρής αναλαμβάνει τα καθήκοντα του ως νέος Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΗΚ σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος Προέδρου κυρίου Χάρη Θράσου, ο οποίος ήταν Πρόεδρος της ΑΗΚ από τον Μάρτιο του 2008. Ο Χαράλαμπος Τσουρής γεννήθηκε στην Κάτω Ζώδια και ήταν μέχρι τώρα Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΣΥΤΑ. Είναι Αρχιτέκτονας στο επάγγελμα και ενεργό Μέλος στο Επιστημονικό και Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ), στο Σύνδεσμο Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου (ΣΠΜΑΚ) και στο Σύλλογο Αρχιτεκτόνων Κύπρου (ΣΑΚ). Στον ΣΠΜΑΚ υπηρέτησε από

όλες τις διοικητικές θέσεις, διετέλεσε μέλος του Πειθαρχικού Συμβουλίου, του Γενικού Συμβουλίου και της Διοικούσας Επιτροπής του ΕΤΕΚ και μέλος του Πολεοδομικού Συμβουλίου. Διετέλεσε εκπρόσωπος του ΣΠΜΑΚ στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Αρχιτεκτόνων (ΑΓΕ) και εκπρόσωπος του ΕΤΕΚ στο Ευρωπαϊκό Φόρουμ για Αρχιτεκτονικές Πολιτικές (ΕFΑΡ) και αντιπρόεδρος της Ένωσης Αρχιτεκτόνων των Μεσογειακών Χωρών (UΜΑR). Είναι νυμφευμένος με την Ελιάνα από τη Γαλλία και έχουν δύο γιούς, τον Ανδρέα και τον Νίκο.

Άλμα στην αγορά

ακινήτων από ξένους

Μεγάλη αύξηση σημείωσε και το Δεκέμβριο του 2012 η εξωγενής ζήτηση ακινήτων λόγω του μεγάλου ενδιαφέροντος κινέζων επενδυτών για την Πάφο, περιορίζοντας τη διψήφια μείωση των αγορών ακινήτων από ξένους ολόκληρο το έτος. Για δεύτερο συνεχή μήνα η αγορά της εξοχικής κατοικίας δείχνει να βελτιώνεται, αν και εξακολουθεί να υστερεί σημαντικά από τη φρενήρη ανάπτυξη των προηγούμενων ετών. Σύμφωνα με τα στοιχεία του κτηματολογίου, οι αγορές ακινήτων από ξένους παρουσίασαν το Δεκέμβριο του 2012 αύξηση 48,3% φθάνοντας τα 172 τεμάχια από 116 τεμάχια πέρσι. Το Νοέμβριο η αύξηση έφθασε το 67%. Η διαφορά προκύπτει κυρίως στην Πάφο, όπου οι επιχειρηματίες ανάπτυξης άρχισαν να προσαρμόζουν τις διεθνείς τους καμπάνιες στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κινεζικής αγοράς. Οι πωλήσεις στην Πάφο αυξήθηκαν στα 86 τεμάχια από 25 πέρσι, ενώ οι πωλήσεις στην Αμμόχωστο έφθασαν τα 12 τεμάχια από 8 το Δεκέμβριο του 2011. Στη Λάρνακα οι πωλήσεις έφθασαν τα 23 τεμάχια από 21 πέρσι ενώ στη Λεμεσό στα 33 από 26. Στη Λευκωσία οι πωλήσεις από 23 πέρσι ανήλθαν στα 18 τεμάχια φέτος. Παρά τη βελτίωση των τελευταίων μηνών η εξωγενής ζήτηση συνεχίζει να μειώνεται φέτος και έχει υποχω-

ρήσει κατά 10,7% το 2012 στις 1476 από 1652 πέρσι. Η μεγαλύτερη μείωση στην εξωγενή ζήτηση από τις αρχές του έτους παρουσιάζεται στη Λευκωσία (-36,5%) με τον αριθμό των πωλήσεων να μειώνεται στα 178 από 266 τεμάχια, ενώ στην πτώση ακολουθεί η Λάρνακα (-29%). Οι πωλήσεις στην Αμμόχωστο παρουσιάζουν μείωση 20,9%. Η μείωση στη Λεμεσό περιορίζεται στο 5,3% καθώς το ενδιαφέρον των ρώσων αγοραστών φαίνεται να περιορίζει τη γενική κάμψη. Αντίθετα, στην Πάφο οι πωλήσεις ακινήτων από ξένους παρουσιάζουν αύξηση 14,8% φθάνοντας τα 542 τεμάχια από 472 πέρσι λόγω της ανατροπής των δεδομένων προς το τέλος του έτους.

Η Hermes Airports ανακοίνωσε πρόσφατα την αλλαγή σκυτάλης στη διεύθυνση της, με την αποχώρηση του κυρίου Alfred van der Meer από τη θέση του Ανώτατου Εκτελεστικού Διευθυντή και τη διαδοχή του από τον κύριο Craig Richmond. Σύμφωνα με την διαχειρίστρια των κυπριακών αεροδρομίων, η παρουσία του κυρίου Van der Meer στο τιμόνι της Hermes Airports για πέντε χρόνια, ταυτίστηκε με την επιτυχημένη παράδοση και λειτουργία των δυο νέων διεθνών αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου και συνέβαλε ουσιαστικά στην περαιτέρω ανάπτυξη των εργασιών και των προσφερόμενων υπηρεσιών των αερολιμένων της Κύπρου. Ο Πρόεδρος της Hermes Airports κ. Ιάκωβος Ιακώβου, εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες προς τον κύριο Van der Meer και εύχεται τόσο στον ίδιο, όσο και στην οικογένειά του κάθε καλό για το μέλλον. Ο νέος Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής της Hermes Airports, κύριος Craig Richmond διατηρεί τα τελευταία 2,5 χρόνια τη θέση του Ανώτατου Εκτελεστικού Διευθυντή της εταιρείας Vantage Airports UK, η οποία είναι ιδιοκτήτρια του Διεθνούς Αεροδρομίου «John Lennon» στο Λίβερπουλ του Ηνωμένου Βασιλείου. Η Vantage Airport Group είναι μια εκ των μετόχων της Hermes Airports. Σημειώνεται επίσης ότι ο κύριος Richmond κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο στον τομέα της Διεύθυνσης Επιχειρήσεων, του Πανεπιστημίου Manitoba του Καναδά. Ο κ. Richmond είναι νυμφευμένος με δύο παιδιά και έχει Καναδική υπηκοότητα.

Αλλαγή ηγεσίας

στην Hermes Airports

Εγκρίθηκε, υπό προϋποθέσεις από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς η δημόσια πρόταση της Εθνικής προς τους μετόχους της Eurobank-Ergasias.

Εγκρίθηκε η πρόταση

της Εθνικής για Eurobank

Το διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ζήτησε από την Εθνική Τράπεζα να προχωρήσει σε αλλαγές τεχνικού περιεχομένου

στο συνοδευτικό έντυπο του πληροφοριακού δελτίου ώστε να απεικονιστούν με μεγαλύτερη λεπτομέρεια στοιχεία τα οποία είναι χρήσιμα για την καλύτερη ενημέρωση των επενδυτών. Η προσφορά της Εθνικής διαμορφώνεται με σχέση ανταλλαγής 58 νέες μετοχές για κάθε 100 μετοχές της Eurobank. Η αξία των νέων μετοχών είναι 1 ευρώ ανά μετοχή. Οι μέτοχοι της Eurobank, οι οποίοι εκπροσωπούν συνολικά ποσοστό 43,6% του μετοχικού κεφαλαίου, έχουν δηλώσει ότι θα προσφέρουν τις μετοχές τους στη Δημόσια Πρόταση. Κατόπιν της ολοκλήρωσης της δημόσιας πρότασης, η Εθνική θα προβεί σε συγχώνευση με τη Eurobank.

Alpha Bank: Διάκριση

για το Τμήμα Ανάλυσης

Την 5η θέση παγκοσμίως για το 2012 κατέλαβε η Ανάλυση Διεθνών Αγορών της Διεύθυνσης Πωλήσεων Χρηματοοικονομικών Προϊόντων της Alpha Bank στη δημοσκόπηση για τις εκτιμήσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών (Στερλίνα/Δολάριο, Ευρώ/Δολάριο, Δολάριο/Γιεν) που διοργανώνει σε μηνιαία βάση το διεθνές πρακτορείο Reuters.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

Αυξάνεται η φτώχεια στην Κύπρο

Μια από τις μεγαλύτερες μειώσεις εισοδήματος στην Ευρώπη δείχνει για την Κύπρο έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με το διαθέσιμο ακαθάριστο εισόδημα των νοικοκυριών την περίοδο 2009-2011 να μειώνεται κατά 7%. Σύμφωνα με την έκθεση, το 8% των Κυπρίων το 2011 αντιμετώπιζε δυσκολίες στην αποπληρωμή του στεγαστικού δανείου ή την καταβολή του ενοικίου του σπιτιού του. Οι προσδοκίες της Κύπρου το 2013 για μείωση της ανεργίας είναι ελάχιστες, σύμφωνα με την έκθεση, αφού το 2011 οι μακροχρόνια άνεργοι αντιπροσώπευαν το 20,9% του συνόλου των ανέργων, ποσοστό σαφώς χαμηλότερο από τον μέσο όρο της Ε.Ε. (42,7%). Όπως σημειώνεται στην έκθεση, η μακροχρόνια ανεργία, που αφορά άτομα που αναζητούν εργασία πάνω από 12 μήνες, θεωρείται προπομπός της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

ώνεται κατά 7%. Σύμφωνα με την έκθεση, το 8% των Κυπρίων το 2011 αντιμετώπιζε δυσκολίες στην αποπληρωμή του στεγαστικού δανείου ή την καταβολή του ενοικίου του σπιτιού του. Οι προσδοκίες της Κύπρου το 2013 για μείωση της ανεργίας είναι ελάχιστες, σύμφωνα με την έκθεση, αφού το 2011 οι μακροχρόνια άνεργοι αντιπροσώπευαν το 20,9% του συνόλου των ανέργων, ποσοστό σαφώς χαμηλότερο από τον μέσο

ΚΕΒΕ: Η Έρευνα/Καινοτομία αποτελούν

τη συνταγή της ανάπτυξης

Το ΚΕΒΕ χαιρετίζει τη συμμετοχή των Κυπριακών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στο Σχέδιο Επιχειρηματικής Καινοτομίας του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στο οποίο έχουν ήδη υποβληθεί 83 αιτήσεις. Γεγονός που αποτελεί την καλύτερη απόδειξη ότι οι επιχειρήσεις μπορούν να καινοτομήσουν και να επιδείξουν αξιόλογα αποτελέσματα σε σύντομο χρονικό διάστημα, νοούμενου ότι θα τους παρασχεθεί η αναγκαία στήριξη. Στην κρίσιμη περίοδο που διανύουμε η ενίσχυση και στήριξη των επιχειρήσεων αποτελεί τεράστια πρόκληση που

μπορεί να φέρει ουσιαστικά αποτελέσματα ανάπτυξης για την οικονομία του τόπου. Ιδιαίτερα, προγράμματα τα οποία έχουν στόχο την εφαρμοσμένη έρευνα και ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών με εμπορική αξία, αποτελούν την καλύτερη συνταγή για ανάκαμψη και

προώθηση της ανάπτυξης, δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και νέες επενδύσεις. Το ΚΕΒΕ, θεωρεί την εφαρμογή του Σχεδίου ως πολύ θετική εξέλιξη η οποία έρχεται σε μια περίοδο όπου κονδύλια προς τις επιχειρήσεις δεν αναμένεται να εξαγγελθούν μέχρι και το 2014. Το Επιμελητήριο χαιρετίζει επίσης την πρόθεση του Υπουργείου Εμπορίου για δημόσια διαβούλευση με τις επιχειρήσεις για την προγραμματική περίοδο 2014-20. Είναι άλλωστε γνωστό ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θέσει ξεκάθαρα ως προτεραιότητα για το 2014-20 τους τομείς των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, της καινοτομίας και της ενέργειας. Η συνεργασία των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών με τους φορείς των επιχειρήσεων και ο έγκαιρος προγραμματισμός θα δώσουν τη δυνατότητα εφαρμογής στοχευμένων δράσεων για καλύτερη απορρόφηση κονδυλίων και βελτίωση του επιχειρηματικού και οικονομικού κλίματος.

ΚΥΠΡΙΑΚΟ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

Βουτιά οικονομικής

ελευθερίας στην Κύπρο

Βουτιά στην 41η θέση του δείκτη οικονομικής ελευθερίας σημείωσε η Κύπρος καταγράφοντας μια από τις μεγαλύτερες πτώσεις του δείκτη για το 2013, με βάση ετήσια στοιχεία που δημοσίευσε η Wall Street Journal και το αμερικανικό Ίδρυμα Heritage. Όπως καταδεικνύουν τα στοιχεία, η αξιολόγηση της Κύπρου είναι κατά 2,8 μονάδες χαμηλότερη από πέρσι υποχωρώντας στο 69.0 και στις χώρες με μέτρια οικονομική ελευθερία. Σύμφωνα με την έρευνα, η Κύπρος παρουσιάζει σημαντική διολίσθηση σε 7 από τις 10 οικονομικές ελευθερίες περιλαμβανομένης της οικονομικής ελευθερίας, της εργασιακής ελευθερίας και του ελέγχου δημοσίων δαπανών. Η πτώση που παρουσιάζει η Κύπρος είναι η τέταρτη μεγαλύτερη του δείκτη για το 2013 και οδηγεί στην απώλεια της θέσης της ως μια από τις 20 πιο ελεύθερες οικονομίες κυρίως λόγω της επιδεινούμενης δημοσιονομικής της κατάστασης και τις μειώσεις στην οικονομική ελευθερία. Όπως επισημαίνεται, η Κύπρος χρειάζεται έγκαιρη δημοσιονομική εξυγίανση και επιστροφή σε βιώσιμο επίπεδο των δημοσίων δαπανών για να αποκαταστήσει την οικονομική της ισορροπία και το δυναμισμό. Όσον αφορά τα δικαιώματα ιδιοκτησίας και την ελευθερία από τη διαφθορά, η Κύπρος κατέχει την 26η και 30η θέση αντίστοιχα ενώ στον τομέα της δημοσιονομικής ελευθερίας και των δημόσιων δαπανών κατέχει την 80η και 152η θέση. Στους τομείς επιχειρηματικής, εργασιακής και νομισματικής ελευθερίας η Κύπρος κατατάσσεται στην 31η, 84η και 8η θέση αντίστοιχα. Στους τομείς της ανοικτής αγοράς, δηλαδή της εμπορικής, επενδυτικής και χρηματοοικονομικής ελευθερίας η Κύπρος βρίσκεται στην 58η, 27η και 40η θέση.

Νέο ευρωπαϊκό

τραπεζογραμμάτιο

Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), κ. Mario Draghi, παρουσίασε στις 10 Ιανουαρίου, επισήμως το τραπεζογραμμάτιο των 5 ευρώ της σειράς «Ευρώπη». Η παρουσίαση έγινε με την ευκαιρία των εγκαινίων της έκθεσης «Το νέο πρόσωπο του ευρώ», η

οποία φιλοξενείται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Φρανκφούρτης από τις 11 Ιανουαρίου έως τις 10 Μαρτίου 2013. Για την ανάπτυξη του νέου τραπεζογραμματίου των 5 ευρώ αξιοποιήθηκε η τεχνολογική πρόοδος η οποία σημειώθηκε στον τομέα της παραγωγής τραπεζογραμμάτων κατά τη δεκαετία που μεσολάβησε από την εισαγωγή της πρώτης σειράς τραπεζογραμμάτων. Στο νέο τραπεζογραμμάτιο έχουν ενσωματωθεί καινούργια και ενισχυμένα χαρακτηριστικά ασφαλείας. Στο

υδατογράφημα και στο ολόγραμμα εμφανίζεται μια προσωπογραφία της Ευρώπης, μιας μορφής της ελληνικής μυθολογίας, από την οποία προήλθε και η ονομασία της νέας σειράς τραπεζογραμμάτων. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ευδιάκριτου «αριθμού με βαθυπράσινο χρώμα» είναι η εναλλαγή από βαθύ πράσινο σε βαθύ μπλε καθώς και μια αίσθηση κίνησης του φωτός από πάνω προς τα κάτω και αντίστροφα. Με τη βοήθεια μικρών ανάγλυφων γραμμών στην αριστερή και τη δεξιά άκρη του τραπεζογραμμάτιου διευκολύνεται η αναγνώρισή του, ιδίως για άτομα με προβλήματα όρασης.

Φεύγουν 300 εργαζόμενοι

από ΒΟΥΥ Ελλάδας

Γύρω στους τριακόσιους εργαζόμενους της Τράπεζας Κύπρου στην Ελλάδα φαίνεται να αποδέχτηκαν τελικά το πρόγραμμα εθελούσιας αφυπηρέτησης που προσφέρθηκε τον περασμένο Δεκέμβριο. Σύμφωνα με πληροφορίες που συνέλεξε η StockWatch, περίπου 90 εργαζόμενοι είχαν δηλώσει επιθυμία αποδοχής του προγράμματος από τον περασμένο Δεκέμβριο και αποχώρησαν πριν από την έλευση του νέου έτους. Αρχές Ιανουαρίου προστέθηκαν άλλοι 210 εργαζόμενοι οι οποίοι πρόκειται να

αποχωρήσουν οριστικά μέχρι τις 31 Ιανουαρίου. Από την πρόωρη αφυπηρέτηση των 300 εργαζομένων της Τράπεζας, εκτιμάται ότι ο οργανισμός θα έχει μία εξοικονόμηση περίπου 10% επί του ετήσιου μισθολογίου του στην Ελλάδα, που ανέρχεται σε περίπου 120 εκ. ευρώ. Επιπρόσθετα η τράπεζα έχει ήδη σημαντική εξοικονόμηση και από τη μείωση αριθμού υποκαταστημάτων της, στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης των εργασιών της.

Αυξήθηκαν τα «κόκκινα»

δάνεια στην Ελλάδα

Επισφαλές χαρακτηρίζεται ένα στα τέσσερα δάνεια, καθώς οι πολίτες δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους εξαιτίας της βαθιάς ύφεσης και της ανεργίας. Σύμφωνα με νέα στοιχεία, το 2012, το τραπεζικό σύστημα φορτώθηκε με επιπλέον 20 δισ. ευρώ νέα δάνεια που δεν εξυπηρετούνται. Το ποσοστό των επισφαλών δανείων είχε υπερβεί στο τέλος του έτους το 25% και αυξήθηκε κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες στο δωδεκάμηνο. Οι ρυθμίσεις που γίνονται, όπως η μείωση της δόσης και η επιμήκυνση της διάρκειας του δανείου, διατηρούν κάποια δάνεια, πριν περάσουν στο «κόκκινο».

Deutsche Bank προς επενδυτές:

Αγοράστε ευρώ!

Τρία χρόνια μετά το ξέσπασμα της κρίσης χρέους στην ευρωζώνη, ήρθε η ώρα της ηρεμίας καθώς σύμφωνα με τους αναλυτές της Deutsche Bank η περιοχή φέτος δεν θα ζήσει άλλη μια... υπαρξιακή κρίση. Γι αυτό το λόγο συμβουλεύει τους επενδυτές να αγοράσουν ευρώ με στόχο τα 1,40 δολ και χαρακτηρίζει το trade ένα από τα καλύτερα για φέτος. Σύμφωνα με τους αναλυτές, τρεις είναι οι λόγοι στους οποίους στηρίζουν τις παραπάνω εκτιμήσεις. Καταρχήν, οι αγορές έχουν συνηθίσει πλέον την ευρωπαϊκή σύγχυση όσον αφορά την πολιτική αστάθεια κι έχουν γίνει πιο ανθεκτικές στις εξελίξεις, για παράδειγμα στην επικείμενη εκλογική αναμέτρηση στην Ιταλία. Αυτό σημαίνει ότι παρά τους πολιτικούς κινδύνους, είναι πλέον πιο ανεκτικές. Δεύτερος λόγος και πιο θεμελιώδης, είναι το γεγονός ότι η Deutsche Bank θεωρεί για πρώτη φορά από το ξέσπασμα της κρίσης, ότι το πλαίσιο λειτουργίας των μηχανισμών ESM και OMT (πρόγραμμα αγοράς ομολόγων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας), είναι πιο λειτουργικό και ικανό να αντιμετωπίσει τους συστημικούς κινδύνους που θα ανακύψουν. Ο τρίτος λόγος αφορά τη σημαντική μείωση του κινδύνου για τα περιουσιακά στοιχεία των χωρών της περιφέρειας, η οποία αντανακλάται στη δραματική πτώση των αποδόσεων στα ισπανικά και ιταλικά ομόλογα.

Ρεκόρ ανέργων το 2013 περιμένει

η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας

Οι άνεργοι στον κόσμο θα ξεπεράσουν το 2013 τα 202 εκατομμύρια ανθρώπους και θα σπάσουν το απόλυτο ρεκόρ των 199 εκατομμυρίων που χρονολογείται από το 2009, ανακοίνωσε πρόσφατα η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ, ILO, OIT) στην ετήσια έκθεσή της για τις παγκόσμιες τάσεις της απασχόλησης που δόθηκε στη δημο-

κατά 3 εκατομμύρια επιπλέον το 2014», εκτιμούν οι εμπειρογνώμονες της ΔΟΕ.

Η Cyta λέει όχι

στην ιδιωτικοποίηση

Διοίκηση και διεύθυνση της Cyta, τάσσονται κατά της ιδιωτικοποίησης και της μετοχοποίησης του Οργανισμού.

Η διεύθυνση του οργανισμού δια του Ανώτατου Εκτελεστικού Διευθυντή της Άριστου Ριρή, τονίζει την ανάγκη συμμετοχής της Cyta στις διαβουλεύσεις για το μέλλον της Cyta, αφού όπως εξήγησε η καταρχήν

συμφωνία για το μνημόνιο την οδηγούν σε προκλήσεις. Σύμφωνα με τον κ. Ριρή η Cyta, θέλει να έχει θέση στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων με στόχο να διασφαλιστεί, όπως τόνισε, το μέλλον του Οργανισμού και των εργαζομένων, προσθέτοντας ότι ο Οργανισμός έχει τη γνώση, την εμπειρία, το δικαίωμα και την υποχρέωση να διαχειριστεί τις εξελίξεις που τον αφορούν. Ο πρόεδρος της Cyta κ. Στάθης Κιττής, ξεκαθάρισε ότι το ΔΣ είναι κατά της ιδιωτικοποίησης ή της μετοχοποίησης της Cyta, «είτε είναι βιώσιμο ή όχι το δημόσιο χρέος». Επικαλέστηκε πρακτικά συνάντησης του ΔΣ με τους εργαζομένους και ανέφερε ότι όλοι τάχθηκαν κατά της ιδιωτικοποίησης, τονίζοντας ότι η Cyta δεν πρέπει να θυσιάσει για να διασωθεί κάτι το προσωρινό, αλλά και εξαιτίας λαθών για τα οποία, όπως είπε, δεν ευθύνεται ο οργανισμός. Με έντονο ύφος, σημείωσε «δεν πρέπει να σφάξουμε τη Cyta» συμπληρώνοντας ότι «τι σημαίνει μετοχοποίηση. Η Cyta δεν είναι πέντε μαγαζάκια, προς τι ο στόχος της μετοχοποίησης».

συμφωνία για το μνημόνιο την οδηγούν σε προκλήσεις. Σύμφωνα με τον κ. Ριρή η Cyta, θέλει να έχει θέση στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων με στόχο να διασφαλιστεί, όπως τόνισε, το μέλλον του Οργανισμού και των εργαζομένων, προσθέτοντας ότι ο Οργανισμός έχει τη γνώση, την εμπειρία, το δικαίωμα και την υποχρέωση να διαχειριστεί τις εξελίξεις που τον αφορούν. Ο πρόεδρος της Cyta κ. Στάθης Κιττής, ξεκαθάρισε ότι το ΔΣ είναι κατά της ιδιωτικοποίησης ή της μετοχοποίησης της Cyta, «είτε είναι βιώσιμο ή όχι το δημόσιο χρέος». Επικαλέστηκε πρακτικά συνάντησης του ΔΣ με τους εργαζομένους και ανέφερε ότι όλοι τάχθηκαν κατά της ιδιωτικοποίησης, τονίζοντας ότι η Cyta δεν πρέπει να θυσιάσει για να διασωθεί κάτι το προσωρινό, αλλά και εξαιτίας λαθών για τα οποία, όπως είπε, δεν ευθύνεται ο οργανισμός. Με έντονο ύφος, σημείωσε «δεν πρέπει να σφάξουμε τη Cyta» συμπληρώνοντας ότι «τι σημαίνει μετοχοποίηση. Η Cyta δεν είναι πέντε μαγαζάκια, προς τι ο στόχος της μετοχοποίησης».

Λιγότερες τράπεζες

σε Κύπρο και ΕΕ

Τη μεγαλύτερη μείωση στην Ευρώπη καταγράφει τα τελευταία εννέα χρόνια ο αριθμός των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η μείωση που φθάνει το 66% αποδίδεται στις συγχωνεύσεις των συνεργατικών ιδρυμάτων, που μειώθηκαν μέχρι στιγμής σε 96 από 360 που ήταν το 2004, ενώ ο αριθμός αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω με τις νέες συγχωνεύσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΚΤ, ο αριθμός των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο μειώθηκε στα 139 το φετινό Ιανουάριο από 143 το 2012, 153 το

2011 και 409 το 2004. Σε σχέση με πέρσι, ο αριθμός των ιδρυμάτων παρουσιάζει μείωση 2,8% ενώ σε σχέση με το 2004 πτώση 66%. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΚΤ, ο αριθμός των εγχώριων και ξένων τραπεζών στην Κύπρο ανέρχεται σε 42. Στην ευρωζώνη ο αριθμός των ιδρυμάτων ανερχόταν τέλος Ιανουαρίου 2013 στις 7059 καταγράφοντας μείωση 6,3% σε σχέση με πέρσι και 14,2% σε σχέση με το 2004. Στην ΕΕ ο αριθμός των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων φθάνει τις 9076 καταγράφοντας μείωση 5,3% σε σχέση με το 2012 και 15,5% σε σχέση με το 2004.

Ποιός είναι

ο νέος Mr. Eurogroup;

Ο 46χρονος Ολλανδός υπουργός Οικονομικών Γερούν Ντεϊσελμπλουμ είναι από τις 22 Ιανουαρίου ο νέος επικεφαλής του Eurogroup, διαδεχόμενος τον Ζαν Κλοντ Γιούνκερ. Απόφοιτος σχολής «αγροτικής οικονομίας», ο Γ. Ντεϊσελμπλουμ, ο οποίος ανέλαβε υπουργικό χαρτοφυλάκιο για πρώτη φορά στη ζωή του πριν από μερικούς μήνες, διαδέχθηκε τον πολύπειρο φίλο της Ελλάδας, κ. Γιούνκερ, ελλείψει εναλλακτικών λύσεων και με την ισχυρή υποστήριξη των βορειοευρωπαϊκών κρατών με άριστη πιστοληπτική αξιολόγηση. Σημειώνεται ότι στη διάρκεια της συνεδρίασης του Eurogroup υπήρξε έντονο παρασκήνιο, καθώς την τελευταία στιγμή εκδηλώθηκε εν κρυπτώ κίνηση από τα κράτη του Νότου, υπό την ηγεσία της Γαλλίας, για να προωθηθεί έτερη υποψηφιότητα και συγκεκριμένα του Ισπανού υπουργού Οικονομικών, Λουί ντε Γκίντος. Η κίνηση επρόκειτο να δημοσιοποιηθεί μόνο σε περίπτωση που «έβγαιναν οι ψήφοι». Στη διάρκεια της βραδιάς έγιναν κρούσεις σε εθνικές αντιπροσωπείες κρατών που βρίσκονται υπό πίεση, για να βολιδοσκοπηθούν οι προθέσεις τους.

Ζητούμε νέες επενδύσεις,

όταν οι υπάρχουσες φεύγουν...

Αίσθηση προκάλεσε η ανακοίνωση της Olympic Air για διακοπή των δρομολογίων Αθήνας-Λάρνακας. Αναμφίβολα επηρέασε το υψηλό κόστος των καυσίμων και η κάμψη που εμφανίζουν οι αεροπορικές μεταφορές λόγω της κρίσης. Σ' αυτό, θα πρέπει ενδεχομένως να προσθέσει κάποιος και τη γενικότερη κόντρα μεταξύ της Marfin Investment Group (μητρική εταιρεία της Olympic Air) και παραγόντων της κυπριακής αγοράς. Έτσι, η MIG

μετά τη δικαστική εμπλοκή στο θέμα της Λαϊκής Τράπεζας, δρομολογεί την πώληση του ξενοδοχείου Hilton και των δύο κλινικών που κατέχει στην Κύπρο. Με διακοπή μάλιστα και των δρομολογίων Αθήνας-Λάρνακας φαίνεται να κλείνει η παρουσία του μεγαλύτερου ξένου επενδυτή που έβαλε τα λεφτά του στην Κύπρο. Ενώ δηλαδή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεχόταν και ασπαζόταν (και καλώς) Κινέζους, Καναδούς και Καταριανούς, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει πέσει ούτε ένα ευρώ απ' όλους αυτούς, καταφέραμε να δυσανεστήσουμε και να διώξουμε έναν μεγάλο επενδυτή που ήδη υπήρχε στην Κύπρο. Αναμενόμενο λοιπόν και το σχετικό δημοσίευμα στους Financial Times, που φυσικά προστέθηκε στα τόσα άλλα (αυτόν τον καιρό) αρνητικά δημοσιεύματα που γράφονται για εμάς... Άραγε, πώς να προσελκύσεις ξένες επενδύσεις, όταν οι υπάρχοντες ξένοι επενδυτές φεύγουν και σε μηνύουν;

Ελλάδα: Θα αντέξει τελικά την ύφεση;

Η Ελλάδα βγήκε από το κάδρο των εξελίξεων και δυστυχώς, μπήκε η Κύπρος. Τα δημοσιεύματα εναντίον της Ελλάδας έχουν κοπάσει, οι αναλυτές μειώνουν δραστικά τα ποσοστά που δίνουν για έξοδο από το ευρώ, ο δείκτης τιμών στο Χρηματιστήριο της Αθήνας ξανάπιασε τις χίλιες μονάδες, τα spreads των κρατικών ομολόγων προσγειώθηκαν στις χίλιες μονάδες βάσης και η πιστοληπτική της ικανότητας είναι

πλέον μεγαλύτερη από αυτή της Κύπρου. Η εικόνα της τρικομματικής κυβέρνησης του Αντώνη Σαμαρά είναι καλή στο εξωτερικό, ενώ στο εσωτερικό της χώρας, η Νέα Δημοκρατία καταφέρνει να βρίσκεται στα ίδια δημοσκοπικά επίπεδα με τον ΣΥΡΙΖΑ του Αλέξη Τσίπρα, παρά το μπαράζ των πολύ δύσκολων μέτρων που ψηφίστηκαν στη Βουλή. Έξω λοιπόν, η Ελλάδα πάει καλά, αλλά το κύριο ζήτημα είναι το πώς πηγαίνουν τα πράγματα μέσα στη χώ-

ρα. Η αλήθεια είναι πως κάποια πράγματα στην οικονομία αρχίζουν να βελτιώνονται. Για παράδειγμα, οι καταθέσεις άρχισαν να επιστρέφουν στις τράπεζες και οι υποχρεώσεις του δημοσίου προς τις επιχειρήσεις άρχισαν να εξοφλούνται μετά τις δανειακές δόσεις που εισέρευσαν. Επιπλέον, μέσα στο 2013 αναμένεται μια τόνωση του τουριστικού ρεύματος και μια νέα αύξηση των εξαγωγών. Τα καλά νέα ωστόσο, σταματούν κάπου εδώ. Η αλήθεια είναι πως η οικονομία εξακολουθεί να υποφέρει από έλλειψη ρευστότητας, πως η ανεργία έχει φτάσει σε εκρηκτικά επίπεδα, πως το 2013 ξεκίνησε με νέα μεγάλη υποχώρηση του ΑΕΠ και πως όσα θετικά πράγματα πάνε να γίνουν (π.χ. υπογραφές για επενδύσεις, κινήσεις για τόνωση ρευστότητας) θα αρχίσουν να επιδρούν από το 2014 και μετά. Το μεγάλο στοίχημα λοιπόν είναι αν μέχρι τότε, ο «ασθενής» θα βρίσκεται εν ζωή προκειμένου να μπορούν να τον θεραπεύσουν τα φάρμακα που σήμερα του δίδονται.

Αξιόγραφα τραπεζών:

Ζητείται τετραγωνισμός του κύκλου!

Πολύ δύσκολο πραγματικά το ζήτημα των αξιογράφων που εξέδωσαν οι δύο μεγάλες κυπριακές τράπεζες. Από μια πρώτη ματιά, οι τράπεζες φαίνεται να έχουν δίκιο. Οι όροι της έκδοσης είχαν εγκριθεί από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και ήταν γνωστοί στην Κεντρική Τράπεζα. Οι όροι επίσης υπεγράφησαν από τους πελάτες-επενδυτές. Κάνοντας μάλιστα κάποιος το συνήγορο του διαβόλου, μπορεί να απορήσει: «μα καλά, δεν αναρωτήθηκαν όσοι δέχτηκαν να επενδύσουν, πως αφού είναι κατάθεση, γιατί οι Τράπεζες του δίνουν υψηλότερο επιτόκιο; Επειδή απλά ήθελαν να κάνουν μια καλή πράξη;». Υπάρχει όμως και η δεύ-

τερη ματιά, σύμφωνα με την οποία εύκολα διαπιστώνει κάποιος πως δεν μπορεί η Κύπρος να έχει τόσους πολλούς επενδυτές με αυτό το risk profile και με αυτές τις γνώ-

σεις, ώστε να αποδεχτούν ενσυνείδητα τους συγκεκριμένους όρους των αξιογράφων. Άρα, πράγματι, κάτι δεν πήγε καλά στην όλη υπόθεση. Σύμφωνα με το ρεπορτάζ, στις περισσότερες περιπτώσεις γινόταν κάποια αναφορά από τους τραπεζικούς για τους κινδύνους των αξιογράφων, αλλά αυτή η αναφορά δεν έπαιρνε έκταση, γιατί ούτε τα τραπεζικά στελέχη, αλλά ούτε και οι πελάτες, φαντάζονταν αδυναμία πληρωμής από τις τράπεζες. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα πελάτη, που ρώτησε το (συγγενικό του τραπεζικό στέλεχος): «και τι θα γίνει αν η Τράπεζά σου δεν μπορέσει να με πληρώσει;» για να λάβει την απάντηση «ε, τότε εσύ θα χάσεις τα λεφτά σου και εγώ θα χάσω τη δουλειά μου, επειδή η Τράπεζα θα κλείσει». Και στο άκουσμα αυτής της απάντησης, γέλασαν και οι δύο...

Ας πάμε όμως τώρα στην ουσία: Πρώτον, χιλιάδες συμπολίτες μας κατεστράφησαν οικονομικά, με το θέμα να λαμβάνει έντονα κοινωνική σημασία και με τους υπευθύνους να είναι ηθικά εκτεθειμένοι (για τα περί τυχόν ποινικών ευθυνών, δεν νομίζουμε, ωστόσο ας μην κάνουμε τους δικαστές). Δεύτερον, είναι ουσιαστικά αδύνατον να αποζημιωθούν άμεσα οι κάτοχοι των αξιογράφων, καθώς από το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου λείπουν δισεκατομμύρια ευρώ και το κράτος προσπαθεί να περιορίσει όσο γίνεται αυτό το ποσό, προκειμένου να καταστεί το χρέος της χώρας βιώσιμο. Η δυσκολία του θέματος άλλωστε, προκύπτει από τη συνήθη τακτική της τρούικας να προτείνει γενναία κουρέματα σε τέτοιες περιπτώσεις, ενώ δεν είναι τυχαίο πως οι τρεις βασικοί διεκδικητές της Προεδρίας της Δημοκρατίας δεν έχουν υποσχεθεί το παραμικρό (καταγγέλλουν απλά με λιτά ή μεγαλόστομα λόγια και στη συνέχεια λένε πως θα εξετάσουν το θέμα...). Υπάρχουν βέβαια κάποιες σκέψεις (όπως να δοθούν περισσότερες μετοχές από αυτές που εδόθησαν, ή να δικαιούνται να λάβουν οι κάτοχοι των αξιογράφων τα λεφτά που δικαιούνται σε βάθος χρόνου, κ.λπ.). Ενδεικτική είναι η πρόταση του κ. Ανδρέα Βγενόπουλου, να δοθούν τώρα μετοχές και όταν το κυπριακό τραπεζικό σύστημα επανέλθει στην ομαλή του λειτουργία, να έχουν δικαίωμα οι κάτοχοι των αξιογράφων να αλλάξουν τις μετοχές τους με το ποσό των αξιογράφων συν τους τόκους. Σε κάθε περίπτωση, το κοινωνικό πρόβλημα είναι μεγάλο, αλλά λύση που να ικανοποιεί τους κατόχους των αξιογράφων, φοβόμαστε πως δεν θα βρεθεί. Μακάρι να κάνουμε λάθος...

The sky is in reach.
So is your success.

Connecting highly effective individuals with clients as a cohesive force. Committed in providing quality business solutions.

www.bakertillyklitou.com

Auditors, Accountants and Business Consultants

Baker Tilly Klitou:
Offices in Cyprus, Romania, Bulgaria, Moldova.

An independent member of Baker Tilly International

Ενίσχυση της προστασίας των επενδυτών στην ΕΕ μέσω της ενδυνάμωσης του συστήματος εναλλακτικής επίλυσης διαφορών χρηματοπιστωτικής φύσης

• Της **Δήμητρας Καλογήρου**

Προέδρου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου

Αναμφίβολα, η ύπαρξη μίας άρτια ρυθμιζόμενης και εποπτευόμενης κεφαλαιαγοράς, ή αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών γενικότερα, συντείνει στην ελαχιστοποίηση των περιπτώσεων παράβασης της νομοθεσίας και της καταπάτησης των δικαιωμάτων των επενδυτών ή άλλων καταναλωτών χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Εντούτοις, και παρά το υψηλό επίπεδο προστασίας των επενδυτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), συχνά παρουσιάζονται προβλήματα και περιπτώσεις όπου οι επενδυτές νιώθουν ότι έχουν εξαπατηθεί από εταιρείες παροχής επενδυτικών ή άλλων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, τα οποία παραμένουν ανεπίλυτα ή οδηγούν σε χρονοβόρες και ακριβές δικαστικές διαμάχες.

Ένα παράδειγμα αποτελεί η τάση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια σε μερικά κράτη-μέλη, εκ των οποίων και η Κύπρος, όπου χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, κυρίως τράπεζες, χρησιμοποιούν μη έννομες ή παραπλανητικές μεθόδους προώθησης σύνθετων χρηματοοικονομικών προϊόντων σε ιδιώτες επενδυτές οι οποίοι δεν είναι σε θέση να κατανοήσουν πλήρως τους κινδύνους που ενέχουν τα προϊόντα αυτά. Ως αποτέλεσμα, σημαντικός αριθμός ιδιωτών επενδυτών εκτίθενται στον κίνδυνο να απολέσει τα περισσότερα από τα χρήματά του. Παρόλο που η ορθή εποπτεία των χρηματοπιστωτικών αγορών εξασφαλίζει ότι, στην περίπτωση πρακτικών στην προώθηση χρηματοπιστωτικών προϊόντων που είναι αντίθετες με τη νομοθεσία, εφαρμόζονται αποτρεπτικές διοικητικές ή ποινικές κυρώσεις, τα συστήματα επίλυσης διαφορών είναι αυτά που μπορούν να αποκαταστήσουν τον επενδυτή στην οικονομική θέση στην οποία βρισκόταν αρχικά, δηλαδή πριν από την εν λόγω παραβίαση της νομοθεσίας.

Ως εκ τούτου, θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι φορείς εναλλακτικής επίλυσης διαφορών χρηματοπιστωτικής φύσης ολοκληρώνουν το ρόλο της εποπτείας της χρηματοπιστωτικής αγοράς και συμβάλουν στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των επενδυτών, μέσω της επίτευ-

ξης ενός συνδυασμού αποτρεπτικών μέτρων και μέτρων αποκατάστασης. Για το λόγο αυτό, στο παρόν άρθρο γίνεται η εισήγηση να αναγνωριστεί η ανάγκη να ενισχυθεί το σύστημα των ευρωπαϊκών εθνικών φορέων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών χρηματοπιστωτικής φύσης και να προωθηθεί η ομοιομορφία τους μέσω δράσης σε επίπεδο ΕΕ.

Οι φορείς εναλλακτικής επίλυσης διαφορών χρηματοπιστωτικής φύσης δίνουν τη δυνατότητα στους επενδυτές και άλλους καταναλωτές χρηματοοικονομικών προϊόντων να υποβάλουν τις καταγγελίες τους με σκοπό να επιδιώξουν εξωδικαστική επίλυση των διαφορών που προκύπτουν μεταξύ των συναλλασσόμενων μερών, δηλαδή μεταξύ των επενδυτών και άλλων καταναλωτών χρηματοοικονομικών προϊόντων και των εταιρειών που παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, μέσω της παρέμβασης ενός τρίτου φορέα που θα έχει το χαρακτήρα ενός διαμεσολαβητή. Ο εναλλακτικός αυτός τρόπος επί-

λυση των διαφορών χρηματοοικονομικής φύσης είναι ιδιαίτερα σημαντικός, διότι προσφέρει μια γρήγορη, αντικειμενική και ανέξοδη διαμεσολάβηση μεταξύ των μερών με σκοπό τη φιλική διευθέτηση των διαφορών, και δίνει την ευκαιρία στους επενδυτές να αποφύγουν τη δαπανηρή και χρονοβόρα δικαστική διαδικασία, προκειμένου να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχοντας εντοπίσει βασικές αδυναμίες που υπονομεύουν την αποτελεσματικότητα των φορέων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, έχει εκπονήσει διάφορες μελέτες για τη χρήση των φορέων και τις σχετικές εμπειρίες και αντιλήψεις των ευρωπαίων επενδυτών και άλλων καταναλωτών χρηματοπιστωτικών προϊόντων, έχει εκδώσει δύο Συστάσεις και έχει υποβάλει σχετικές προτάσεις Οδηγίας και Κανονισμού. Στο παρόν στάδιο όμως, οι προκλήσεις για τους επενδυτές στη χρήση αυτής της επιλογής για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους παραμένουν, ειδικά στις περι-

πτώσεις διασυνοριακών συναλλαγών, δηλαδή όταν ένας επενδυτής σε μια χώρα έχει διαφορά με έναν φορέα παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από άλλη χώρα.

Συγκεκριμένα, οι μελέτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εντόπισαν, μεταξύ άλλων, άνιση ποιότητα των διαδικασιών, έλλειψη στην ενημέρωση των επενδυτών και των επιχειρήσεων για τη χρήση των μηχανισμών εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, και αυξημένη δυσκολία στις περιπτώσεις παραπόνων σε σχέση με διασυνοριακές συναλλαγές. Οι δυσκολίες πηγάζουν τη σημαντική διαφοροποίηση που παρατηρείται στη νομοθεσία μεταξύ των κρατών-μελών, αφού ένας επενδυτής που θέλει να υποβάλει καταγγελία σχετικά με διασυνοριακές συναλλαγές θα πρέπει να απευθυνθεί σε περισσότερους από ένα φορέα και οι φορείς αυτοί θα πρέπει να συνεργαστούν μεταξύ τους στην εξέταση της καταγγελίας.

Η ανάγκη για συνεργασία μεταξύ των εθνικών συστημάτων εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, η οποία θα μπορούσε να βοηθήσει στη διαχείριση και επίλυση των διασυνοριακών διαφορών, έχει οδηγήσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το 2001, να δημιουργήσει το δίκτυο FIN-NET. Το FIN-NET ενώνει διαδικτυακά τα εθνικά εξωδικαστικά συστήματα επίλυσης διαφορών σε χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου που είναι υπεύθυνα για το χειρισμό των περιπτώσεων διαφορών μεταξύ επενδυτών και άλλων καταναλωτών χρηματοπιστωτικών προϊόντων και εταιρειών παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Στις περιπτώσεις των διασυνοριακών χρηματοπιστωτικών διαφορών, το δίκτυο FIN-NET φέρνει τον επενδυτή ή τον καταναλωτή άλλων χρηματοπιστωτικών προϊόντων σε επαφή με το σχετικό σύστημα εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, προκειμένου να υποβάλει ευκολότερα την καταγγελία του.

Η Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 98/257/EΚ που καθορίζει γενικές αρχές λειτουργίας των εν λόγω συστημάτων, όπως είναι η διαφάνεια, η αποτελεσματικότητα και η αμεροληψία της διαδικασίας, δεν αλλάζει το γεγονός ότι η δομή, η φύση και η αρμοδιότητα των διαφόρων εθνικών συστημάτων ποικίλλουν. Οι βασικές διαφορές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις πιθανές προθεσμίες για την υποβολή καταγγελίας στο σύστημα, οι τρόποι με τους οποίους μια καταγγελία μπορεί να υποβληθεί προκειμένου να γίνει δεκτή, ο δεσμευτικός ή όχι χαρακτήρας των αποφάσεων που λαμβάνονται από το σύστημα και η ύπαρξη ή όχι ορίων για το ύψος της οικονομικής αποζημίωσης που μπορεί να επιβληθεί.

Τα τελευταία χρόνια σε μερικά κράτη-μέλη, εκ των οποίων και η Κύπρος, χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, κυρίως τράπεζες, χρησιμοποιούν μη έννομες ή παραπλανητικές μεθόδους προώθησης σύνθετων χρηματοοικονομικών προϊόντων σε ιδιώτες επενδυτές οι οποίοι δεν είναι σε θέση να κατανοήσουν πλήρως τους κινδύνους που ενέχουν τα προϊόντα αυτά.

Σε ορισμένες δικαιοδοσίες υπάρχει ένα ενιαίο σύστημα επίλυσης διαφορών για τον χρηματοπιστωτικό τομέα, όπως στην Αυστρία, την Ιρλανδία και τη Σουηδία, σε άλλες χώρες υπάρχουν δύο ή τρία διαφορετικά συστήματα που καλύπτουν διάφορους τομείς όπως σε Βέλγιο, Ελλάδα, Ισπανία και Ιταλία, ενώ στη Γερμανία υπάρχουν μέχρι και έντεκα διαφορετικά συστήματα εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Επίσης, διαφορετικές προθεσμίες ισχύουν για την υποβολή καταγγελίας από την ημέρα που το περιστατικό έλαβε χώρα. Για παράδειγμα, η προθεσμία για τον ιταλικό Τραπεζικό Μεσολαβητή είναι δύο χρόνια, ενώ για την Υπηρεσία Οικονομικής Διαμεσολάβησης του Ηνωμένου Βασιλείου είναι έξι χρόνια. Από την άλλη πλευρά, για να γίνει αποδεκτή μια καταγγελία σε ανάλογο σύστημα στη Σουηδία θα πρέπει να υποβληθεί μέσα σε μόλις έξι μήνες από την ημέρα που η εταιρεία απέρριψε την καταγγελία του επενδυτή ή του καταναλωτή άλλων χρηματοπιστωτικών προϊόντων.

Μια άλλη βασική διαφορά είναι το όριο που καθορίζεται σε σχέση με τη μέγιστη οικονομική αποζημίωση που μπορεί να ζητηθεί να καταβληθεί από το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή το μέγιστο ποσό που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο της οικονομικής διαφοράς ώστε να μπορεί το κάθε σύστημα να αναλάβει την εξέταση μιας υπόθεσης. Σε ορισμένες χώρες, όπως το Βέλγιο, τη Γαλλία και την Ουγγαρία δεν υπάρχουν τέτοια όρια. Ωστόσο, σε άλλες χώρες οι εναλλακτικοί μηχανισμοί επίλυσης διαφορών έχουν διάφορα όρια.

Μια άλλη βασική διαφορά έχει να κάνει με τη δεσμευτικότητα των αποφάσεων που λαμβάνονται από το εναλλακτικό σύστημα επίλυσης διαφορών. Σύμφωνα με το FIN-NET, στις περισσότερες χώρες, όπως η Ελλάδα, η Εσθονία, Ιταλία και η Φινλανδία, οι αποφάσεις των εναλλακτι-

κών συστημάτων επίλυσης διαφορών δεν είναι δεσμευτικές για κανένα από τα δύο εμπλεκόμενα μέρη. Αντίθετα, οι αποφάσεις των εναλλακτικών συστημάτων επίλυσης διαφορών στην Ιρλανδία, την Πορτογαλία και την Πολωνία είναι δεσμευτικές για τα δύο μέρη. Στην Ιταλία, την Πολωνία, τη Λιθουανία και το Ηνωμένο Βασίλειο οι αποφάσεις των εναλλακτικών συστημάτων επίλυσης διαφορών είναι δεσμευτικές μόνο για την εταιρεία παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, αλλά όχι για τον επενδυτή.

Ακόμη ένα χαρακτηριστικό των εναλλακτικών συστημάτων επίλυσης διαφορών που παρουσιάζει σημαντική απόκλιση είναι το χρονικό διάστημα που το κάθε σύστημα έχει στη διάθεσή του για να εκδώσει μια απόφαση από τη μέρα υποβολής κάθε παραπόνου. Το εν λόγω χρονικό διάστημα κυμαίνεται σε δύο έως τρεις μήνες στο Βέλγιο, την Ουγγαρία και την Αυστρία, σε τέσσερις έως έξι μήνες σε Λιθουανία, Λουξεμβούργο και Πορτογαλία, ενώ στη Φινλανδία και τη Δανία ανέρχεται σε έως και δέκα μήνες.

Στην Κύπρο, αναμένεται σύντομα να λειτουργήσει ο θεσμός του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Financial Ombudsman) ο οποίος θα καλύπτει τις διαφορές που προκύπτουν σε σχέση με τον χρηματοπιστωτικό τομέα γενικότερα, με την εξαίρεση των περιπτώσεων που αφορούν τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα.

Με βάση τα πιο πάνω και την ολοένα αυξανόμενη διεθνοποίηση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, ειδικότερα μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ, πιστεύουμε ότι η ανάγκη για την ενίσχυση και τη μεγαλύτερη συνεργασία καθώς και την προώθηση μεγαλύτερης ομοιομορφίας και συνοχής μεταξύ των εθνικών εναλλακτικών συστημάτων επίλυσης διαφορών γίνεται ακόμα πιο επιτακτική. Η περαιτέρω σύγκλιση αναμένεται να επιτευχθεί με την έκδοση της Οδηγίας και του Κανονισμού της ΕΕ που θα δημιουργεί ένα κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο λειτουργίας και διαδικασιών εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (alternative dispute resolution). Σε ένα πρώτο στάδιο πρέπει να αναγνωριστεί η σημασία της εναλλακτικής επίλυσης διαφορών ως ένα ισχυρό εργαλείο που επιτρέπει σε ιδιώτες επενδυτές και καταναλωτές άλλων χρηματοπιστωτικών προϊόντων να διεκδικούν τα δικαιώματά τους απλά, γρήγορα και οικονομικά. Ο απώτερος στόχος είναι η προστασία των επενδυτών και των καταναλωτών άλλων χρηματοπιστωτικών προϊόντων, η ανάγκη για την διασφάλιση της οποίας στην παρούσα ταραχώδη οικονομική κατάσταση στην Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο γίνεται πιο επιτακτική από ποτέ.

Οι τράπεζες στην εποχή Liikanen

Ασφαλή, σταθερό και αποτελεσματικό τραπεζικό τομέα ο οποίος θα υπηρετεί τις ανάγκες των πολιτών, της ευρωπαϊκής οικονομίας και της εσωτερικής αγοράς επιδιώκει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Και είναι για αυτό το σκοπό που ανέθεσε στην Ομάδα Τεχνοκρατών Υψηλού Επιπέδου (High-level Expert Group) υπό τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Φινλανδίας Erkki Liikanen να μελετήσει εις βάθος το κατά πόσον υπάρχει ανάγκη διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στον τραπεζικό τομέα της ΕΕ και να προβεί σε σχετικές προτάσεις.

Του Μιχάλη Καμμά

Γενικού Διευθυντή
Συνδέσμου Τραπεζών
Κύπρου

Η έκθεση της Ομάδας Liikanen παραδόθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις αρχές Οκτωβρίου και δημοσιεύτηκε ώστε να γίνει η κατάλληλη δημόσια διαβούλευση μεταξύ των ενδιαφερομένων και να ληφθούν τελικές αποφάσεις αναφορικά με τις μεταρρυθμίσεις που ενδείκνυται να γίνουν στον ευρωπαϊκό

τραπεζικό τομέα. Η έκθεση Liikanen καταλήγει στο ότι είναι απαραίτητος ο νομικός διαχωρισμός συγκεκριμένων ιδιαίτερα ριψοκίνδυνων χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων (risky financial activities) από τις παραδοσιακές τραπεζικές εργασίες (οι οποίες περιλαμβάνουν την αποδοχή καταθέσεων) εντός των τραπεζικών ομίλων.

Οι δραστηριότητες οι οποίες με βάση την έκθεση Liikanen θα πρέπει να διαχωριστούν περιλαμβάνουν τις συναλλαγές σε αξίες χρεογράφων, αξιογράφων και παραγώγων για ιδιον όφελος (proprietary trading) και συγκεκριμένες άλλες συναλλαγές που σχετίζονται με τις αγορές ομολόγων και παραγώγων. Η Ομάδα Τεχνοκρατών προτείνει επίσης τη λήψη μέτρων σχετικά με το πλαίσιο αναδιάρθρωσης και διάλυσης των τραπεζικών ομίλων (bank recovery and resolution), την κεφαλαιακή επάρκεια καθώς και την εταιρική διακυβέρνηση των τραπεζών.

Αναλυτικότερα, η επιτροπή προτείνει τον υποχρεωτικό νομικό διαχωρισμό του επενδυτικού τμήματος μιας τράπεζας από το εμπορικό τμήμα μόνο όταν οι επενδυτικές δραστηριότητες αποτελούν το 15%-25% των περιουσιακών στοιχείων μιας τράπεζας ή αν υπερβαίνουν τα 100 δισ. ευρώ. Στο επενδυτικό τμήμα θα πρέπει να

μεταφερθούν και δάνεια, δανειακές δεσμεύσεις ή πιστωτική έκθεση σε κεφάλαια αντίσταθμισης κινδύνου, ειδικά επενδυτικά οχήματα ή ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια. Το κάθε τμήμα της τράπεζας θα πρέπει να καλύπτει από μόνο του τις κεφαλαιακές απαιτήσεις.

Οι προτάσεις περιλαμβάνουν δύο μεγάλες εξαιρέσεις. Συγκεκριμένα, οι υπηρεσίες κάλυψης κινδύνου (hedging) για πελάτες των τραπεζών και οι αναδοχές χρεογράφων δεν είναι ανάγκη να περιληφθούν στην επενδυτική τράπεζα και η παραδοσιακή τράπεζα μπορεί να χρησιμοποιεί παράγωγα για σκοπούς διαχείρισης του παθητικού της.

Με τις προτάσεις Liikanen το λεγόμενο μοντέλο «καθολικής τραπεζικής» (universal banking), σύμφωνα με την έκθεση, δεν καταργείται αφού η νομική οντότητα η οποία θα αναλάβει τις επενδυτικές δραστηριότητες θα συνεχίσει να είναι μέρος του τραπεζικού ομίλου. Πλην όμως, η επενδυτική οντότητα θα πρέπει να διατηρεί το δικό της κεφάλαιο και να ικανοποιεί τις κεφαλαιακές της ανάγκες ανεξάρτητα χωρίς να στηρίζεται ή να εξαρτάται στην παραδοσιακή τραπεζική. Βασικός στόχος η διασφάλιση ότι οι κυβερνήσεις δεν θα αναγκάζονται να χρησιμοποιούν τα χρήματα των φορολογουμένων για να στηρίξουν τραπεζικά ιδρύματα και καταθέσεις εάν οι traders δημιουργήσουν «τρίπες»

στους ισολογισμούς των τραπεζών.

Οι προτάσεις Liikanen, αν και δεν φαίνεται να αντιμετωπίζονται ως προτεραιότητα από την Επιτροπή η οποία έχει επικεντρωθεί στη διαμόρφωση του νομικού πλαισίου για τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό των τραπεζών, εντούτοις έχουν συμβάλει στη συζήτηση που διεξάγεται και έχουν προκαλέσει την αντίδραση των μεγάλων τραπεζών της Ευρώπης. Η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (European Banking Federation - ETO) θεωρεί ότι η πρόταση για υποχρεωτικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων των τραπεζών δεν λύνει το κεφαλαιώδες θέμα του συστημικού κινδύνου ενώ θα δημιουργήσει προβλήματα στους πελάτες των τραπεζών και την πραγματική οικονομία. Και αυτό διότι η αναγκαιότητα που θα προκύψει για ικανοποίηση της κεφαλαιακής επάρκειας σε ανεξάρτητη βάση μεταξύ των δύο οντοτήτων των τραπεζικών ομίλων θα είναι ιδιαίτερα δαπανηρή και κυρίως, θα επηρεάσει την ικανότητα των τραπεζών να παρέχουν δάνεια που θα διοχετεύονται στην πραγματική οικονομία.

Υποδεικνύει επίσης ότι θα περιορίσει την ανταγωνιστικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα της Ευρώπης σε σύγκριση με τους αντίστοιχους τομείς άλλων χωρών οι οποίοι δεν θα επηρεαστούν από τις προτάσεις της Ομάδας Τεχνοκρατών ενώ θα οδηγήσει σε περαιτέρω κατακερματισμό της Ενιαίας Αγοράς. Επίσης η ETO αμφισβητεί το κατά πόσον οι προτάσεις διατηρούν όντως το μοντέλο καθολικής τραπεζικής απλώς και μόνο διότι οι δύο νομικές οντότητες - παραδοσιακής τραπεζικής και επενδυτικής - θα παραμείνουν εντός του ίδιου ομίλου.

Από την άλλη, η ETO υποστηρίζει την πρόταση της έκθεσης Liikanen για περαιτέρω ενδυνάμωση των σχεδίων αναδιάρθρωσης και διάλυσης τραπεζών και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει το θέμα στα πλαίσια της υπό δημιουργία σχετικής οδηγίας (Bank Recovery and Resolution Directive).

Το συμπέρασμα καθώς και οι επιπτώσεις της έκθεσης Liikanen στον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα ενδείκνυται να μελετηθούν και στην Κύπρο στο πλαίσιο της μελέτης για το μέλλον του τραπεζικού συστήματος η οποία διεξάγεται από την επιτροπή εμπειρογνομώνων που έχει διορίσει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Οι απόψεις που εκφράζονται είναι προσωπικές.

Τελετή Αποφοίτησης των Σεμιναρίων «Διαχείριση και Διαμεσολάβηση»

Πραγματοποιήθηκε στις 21 Ιανουαρίου 2013 στην Αίθουσα Τελετών του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Ιεράς Μονής Κύκκου στον Αρχάγγελο στη Λευκωσία η Τελετή Αποφοίτησης των Σεμιναρίων «Διαχείριση Κρίσεων και Διαμεσολάβηση» που διοργάνωσαν από κοινού το Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, και το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Την Τελετή τίμησαν με την παρουσία τους ο Έντιμος Υπουργός Άμυνας κ. Δημήτρης Ηλιάδης, ο Αρχηγός της Κυπριακής Αστυνομίας κ. Μιχαήλ Παπαγεωργίου και ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς Αντιστράτηγος Στυλιανός Νάσης. Το πρόγραμμα των σεμιναρίων απευθυνόταν σε Στελέχη της Κυπριακής Δημόσιας Διοίκησης, της Εθνικής Φρουράς, της Κυπριακής Αστυνομίας καθώς και εξειδικευμένων κλάδων του δημόσιου τομέα και της κυπριακής κοινωνίας ευρύτερα. Την εκδήλωση χαιρέτησαν ο Έντιμος Υπουργός κ. Ηλιάδης, ο Μητροπολίτης Ταμασσού και Ορεινής κ.κ. Ησαΐας, ο Πρύτανης

του Πανεπιστημίου Νεάπολις κ. Ηλίας Ντινένης, οι οποίοι μαζί με άλλους επισήμους παρέδωσαν τα διπλώματα στους αποφοιτησαντες.

Μετά την τελετή ακολούθησε δεξίωση για όλους τους παρευρισκομένους.

Το περιοδικό EUROΚΕΡΔΟΣ μέσα στα πλαίσια της στενής και αγαστής συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Νεάπολις κάλυψε και αυτή την εκδήλωση όπως και τις προηγούμενες που πραγματοποιήθηκαν σε Λευκωσία και Πάφο.

Κυπριακή Ναυτιλία: Πλήρης Στήριξη από Προεδρικούς Υποψηφίους

Τονίζοντας την άμεση ανάγκη αναδιάρθρωσης της Κυπριακής Ναυτιλιακής Διοίκησης, οι υποψήφιοι για τις επερχόμενες Προεδρικές εκλογές, κ. Νίκος Αναστασιάδης, Σταύρος Μαλάς και Γιώργος Λιλλήκας, επιβεβαίωσαν τη κοινή δέσμευσή τους για τη δημιουργία θέσης “Υφυπουργού Προεδρίας για θέματα Ναυτιλίας” σε περίπτωση εκλογής τους.

Η ταυτόσημη αυτή θέση παρουσιάστηκε στο “Επίσημο Δείπνο” που διοργάνωσε το Κυπριακό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο, την Παρασκευή, 25 Ιανουαρίου 2013, στο ξενοδοχείο Hilton Park στη Λευκωσία, όπου οι τρεις Προεδρικοί υποψήφιοι εξέφρασαν την κοινή άποψη ότι η δημιουργία θέσης “Υφυπουργού Προεδρίας για θέματα Ναυτιλίας” θα επιφέρει την αναγκαία αναβάθμιση της Ναυτιλιακής Διοίκησης, και ως εκ τούτου, την ταχύτερη και ορθότερη διαμόρφωση Κυβερνητικής πολιτικής για τη Ναυτιλία, ανάλογα με τις διεθνείς συνθήκες και αποτελεσματικότερη επικοινωνία με άλλες κρατικές υπηρεσίες. Στο Επίσημο Δείπνο

παρευρέθηκαν, εκτός από τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, η Κύπρια Επίτροπος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Αρχηγοί / Εκπρόσωποι Κομμάτων, Υπουργοί, Βουλευτές, Διπλωμάτες, Ανώ-

τατοι Κυβερνητικοί Αξιωματούχοι, αντιπρόσωποι Επαγγελματικών Οργανισμών και Μέσων Ενημέρωσης, καθώς και ανώτατα διευθυντικά στελέχη της Ναυτιλιακής Βιομηχανίας της Κύπρου.

Μαζί κινούμε την Κύπρο

Στην Πετρολίνα, για περισσότερα από 50 χρόνια μοιραζόμαστε μαζί τις ίδιες αξίες. Με δραστηριότητες που σήμερα εκτείνονται σε «γη, ουρανό και θάλασσα», είμαστε καθημερινά δίπλα σας, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ποιότητα ζωής του Κύπριου πολίτη.

Ο IBAN... εξαπλώνεται

Ηλεκτρονικό εργαλείο μετατροπής τραπεζικών λογαριασμών

Την αποκλειστική χρήση του διεθνούς αριθμού τραπεζικού λογαριασμού, του γνωστού IBAN (International Bank Account Number), για σκοπούς τραπεζικών συναλλαγών επιδιώκει τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσο και διεθνείς οργανισμοί προκειμένου να διευκολύνει τις διασυνοριακές αλλά και τις εγχώριες

Του Μάριου Νικολάου

Ανώτερου Λειτουργού
Συνδέσμου Τραπεζών
Κύπρου

πράξεις. Ο IBAN, μια διεθνώς συμφωνημένη μέθοδος αναγνώρισης τραπεζικών λογαριασμών, δημιουργήθηκε αρχικώς από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικών Προτύπων αλλά υιοθετήθηκε στη συνέχεια ως διεθνές πρότυπο. Μέχρι σήμερα εφαρμόστηκε από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Πληρωμών (SEPA - Single European Payment Area) καθώς επίσης και από χώρες της Μέσης Ανατολής και της Καραϊβικής.

Από την 1η Φεβρουαρίου 2014, ο IBAN θα είναι το αποκλειστικό εργαλείο διενέργειας διασυνοριακών και εγχώριων πληρωμών για Εμβάσματα (Credit Transfers) και Άμεσες Χρεώσεις (Direct Debits) στις χώρες του SEPA, σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για την «Καταληκτική Ημερομηνία Μετάπτωσης στο SEPA (EK260/2012)».

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, όλα τα εμπλεκόμενα μέρη οφείλουν να λάβουν ενεργά μέτρα ούτως ώστε να διευκολύνουν την ομαλή χρήση του IBAN.

Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν:

- Τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι πελάτες είναι ικανοί να εντοπίσουν εύκολα το IBAN τους. Επιτυγχάνεται με την αναγραφή του IBAN στις μηνιαίες καταστάσεις των τραπεζικών λογαριασμών ή με την εκτύπωσή του στις κάρτες πληρωμών ή στα βιβλιάρια επιταγών. Οι τράπεζες οφείλουν επίσης να παρέχουν στους πελάτες τους πληροφόρηση για τη χρήση του IBAN.

- Τη δημιουργία εθνικής ιστοσελίδας για το IBAN η οποία θα περιλαμβάνει σχετική πληροφόρηση καθώς επίσης και εργαλεία μετατροπής των παραδοσιακών αριθμών τραπεζικών λογαριασμών σε IBAN.

- Αναμένεται από τις επιχειρήσεις και τους δημόσιους οργανισμούς να αναθεωρήσουν τις διαδικασίες τιμολόγησης και λογιστικής καταχώρησης, να εντοπίσουν και να προσαρμόσουν όλα τα λειτουργικά τους συστήματα στη βάση των αριθμών τραπεζικών λογαριασμών και των τραπεζικών κωδικών, και να επανακαθορίσουν τις τυποποιημένες διαδικασίες τους για διασυνοριακές πληρωμές, ώστε να περιλαμβάνουν όλους τους τραπεζικού λογαριασμούς σε μορφή IBAN.

- Αναμένεται επίσης από τις επιχειρήσεις να ενημερώσουν για τον αριθμό IBAN των λογαριασμών τους όλους τους συνεργάτες και τους πελάτες τους.

Έχοντας όλα τα πιο πάνω υπόψη, ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου και τα μέλη του έχουν συμφωνήσει να δημιουργήσουν ειδική σελίδα στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου, η οποία θα παρέχει γενική πληροφόρηση για το IBAN καθώς επίσης και εργαλεία μετατροπής του αριθμού λογαριασμού σε IBAN.

Η σελίδα θα περιλαμβάνει συνδέσμους στις ιστοσελίδες όλων των τραπεζών-μελών του SEPA στην Κύπρο. Με το πάτημα ενός κουμπιού, οι σύνδεσμοι θα παραπέμπουν στις ιστοσελίδες των τραπεζών όπου θα βρίσκονται και τα εργαλεία μετατροπής των αριθμών λογαριασμών σε IBAN. Κατά αυτό τον τρόπο, οι αποστολές ηλεκτρονικών πληρωμών θα μπορούν εύκολα να εντοπίζουν τους αριθμούς IBAN των συνεργατών τους εξοικονομώντας χρόνο.

Η προβλεπόμενη μέρα εφαρμογής του εργαλείου μετατροπής στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου είναι η 31η Μαρτίου 2013.

Πριν από τη χρήση του IBAN, η πληθώρα παραλλαγών ταυτοποίησης τραπεζικών λογαριασμών από χώρα σε χώρα και από τράπεζα σε τράπεζα με διαφορετικούς κώδικες και φόρμες, προκαλούσε σύγχυση σε εταιρικούς και λιανικούς πελάτες. Ταυτόχρονα οι παραδοσιακοί αριθμοί τραπεζικών λογαριασμών δεν περιελάμβαναν ψηφία ελέγχου με αποτέλεσμα απλά λάθη που προέκυπταν κατά τις συναλλαγές να περνούν απαρατήρητα. Το γεγονός ότι δεν υπήρχε τρόπος επικύρωσης των πληροφοριών πριν την υποβολή μιας εντολής πληρωμής, είχε ως αποτέλεσμα να παρατηρούνται καθυστερήσεις στις πληρωμές και επιπλέον κόστη για όλες τις τράπεζες που εμπλέκονταν σε μια συναλλαγή. Η δημιουργία του SEPA κατέστησε τον

IBAN ένα ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο για τη διενέργεια διασυνοριακών πληρωμών αφού αντικατέστησε τους εγχώριους αριθμούς τραπεζικών λογαριασμών η χρήση των οποίων, σε πολλές περιπτώσεις, κατέληγε σε λάθη, σύγχυση και όπως προαναφέρθηκε καθυστέρηση στις διασυνοριακές πληρωμές.

Τα κύρια πλεονεκτήματα από τη χρήση του IBAN από τις τράπεζες, τις εταιρείες και τους ιδιώτες είναι τα εξής:

- Απλοποιεί τις διασυνοριακές συναλλαγές αναθέτοντας μια μοναδική μορφή αριθμών τραπεζικών λογαριασμών σε όλες τις χώρες που συμμετέχουν. Επίσης παρέχει ομοιόμορφη παρουσίαση του αριθμού λογαριασμού, καθιστώντας το έτσι ευκολότερο να αναγνωριστεί η χώρα και η σχέση του ιδιοκτήτη του λογαριασμού με την τράπεζά του.

- παρέχει ένα επίπεδο ασφάλειας στους συναλλασσόμενους ότι ο αριθμός λογαριασμού είναι πραγματικός και ότι μπορεί να επικυρωθεί έναντι των εθνικών αρχείων πληρωμών.

- Μειώνει τα κόστη συναλλαγών υποστηρίζοντας μεγαλύτερο επίπεδο αυτοματοποίησης στη διαδικασία πληρωμής. Επίσης μειώνει το κόστος των ερευνών καθώς ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο λαθών.

Σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό Προτύπων (ISO - International Organization for Standardization), ο IBAN μπορεί να αποτελείται από μέχρι και 34 αλφαριθμητικούς χαρακτήρες, οι οποίοι έχουν την εξής δομή:

- Δύο γράμματα που αντιπροσωπεύουν τη χώρα προέλευσης της τράπεζας που τηρεί το λογαριασμό,

- Δύο ψηφία ελέγχου τα οποία επιτρέπουν στην τράπεζα που στέλνει την εντολή να διενεργεί ελέγχους εγκυρότητας του αριθμού κατά την εισαγωγή των πληροφοριών και

- Μάξιμου 30 αλφαριθμητικούς χαρακτήρες που αναφέρονται στην τράπεζα και στον εγχώριο αριθμό λογαριασμού.

Η τραπεζική κοινότητα της Κύπρου, σε συνεργασία με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, έχουν αποφασίσει την υιοθέτηση 28 χαρακτήρων για το κυπριακό IBAN. Συνεπώς, ένας τυπικός αριθμός τραπεζικού λογαριασμού στην Κύπρο θα έχει την ακόλουθη μορφή:

- CY 51 0030 0013 0000 0013 2102 4363

*Οι απόψεις που εκφράζονται είναι προσωπικές

Ένας όμιλος... μια υπόσχεση: ασφαλώς ασφαλισμένα

Μια μεγάλη Τράπεζα, δύο αξιόπιστες Ασφαλιστικές Εταιρείες:

HELLENIC alico LIFE

**ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

γραμμή εξυπηρέτησης 8000 9999

γραμμή από εξωτερικό +357 22 743843

www.hellenicbank.com

Παγκυπριακή Ασφαλιστική Λτδ: Κάτοχος άδειας άσκησης ασφαλιστικών εργασιών γενικού κλάδου. Κεντρικά γραφεία: Λεωφ. Γρίβα Διγενή 66, 1095 Λευκωσία.
Hellenic Alico Life Insurance Company Ltd: Κάτοχος άδειας άσκησης ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής. Κεντρικά γραφεία: Λεωφ. Κέννεντυ 38, 1087 Λευκωσία.
Περισσότερες πληροφορίες στη Γραμμή Εξυπηρέτησης 8000 9999 και στα καταστήματα της Ελληνικής Τράπεζας.

Παγκόσμια Ναυτιλία και Οικονομική Ύφεση

Συνέντευξη με τον Δρ. Πέτρο Λοΐ, Αναπληρωτή Καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Ερ: Κύριε Λοΐ, σε ποιούς τομείς του σημερινού παγκόσμιου περιβάλλοντος συμβάλλει η ναυτιλία;

Απ: Ο πρώτος και κυριότερος τομέας στον οποίο συμβάλλει η ναυτιλία είναι ο οικονομικός. Είναι γεγονός ότι η ναυτιλία, από αρχαιοτάτων χρόνων, εξυπηρετούσε και συνεχίζει να εξυπηρετεί το διεθνές εμπόριο. Μια υγιή και βιώσιμη ναυτιλία δημιουργεί θέσεις εργασίας τόσο στη θάλασσα, όσο και στη στεριά. Αυτό συνεπάγεται μια οικονομική ευρωστία στα κράτη και στους ανθρώπους. Συνεπώς, μια οικονομικά εύρωστη ναυτιλία είναι σε θέση να δημιουργήσει ανάπτυξη, αλλά και να επηρεάσει θετικά τον παγκόσμιο κοινωνικό ιστό.

Ερ: Πώς οι εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία επηρεάζουν τις θαλάσσιες μεταφορές;

Απ: Οι εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία επηρεάζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό τις θαλάσσιες μεταφορές αφού είναι άρρηκτα συνδεδεμένες. Λόγω της πτώσης στη ζήτηση των αγαθών και της αβεβαιότητας που υπάρχει στην παγκόσμια οικονομία, πιστεύω ότι θα συνεχίσει να υπάρχει αστάθεια στις αγορές. Φυσικά, η οικονομική ύφεση έχει δημιουργήσει και άλλα σοβαρά προβλήματα που η παγκόσμια ναυτιλιακή κοινότητα καλείται να επιλύσει. Μεταξύ αυτών είναι η έλλειψη χρηματοδοτικών πόρων, η μεγάλη πτώση στις αξίες των πλοίων και αυξανόμενη χωρητικότητα με παράλληλη μείωση των φορτίων που διακινούνται στις θάλασσες.

Ερ: Ποιές είναι οι συνέπειες των πιο πάνω προβλημάτων;

Απ: Εδώ ισχύει η ρήση «ενός κακού μύρια έπονται». Τα προβλήματα που αναφέραμε οδηγούν σε συνεχή πίεση τα ναύλα, με αποτέλεσμα η αναχρηματοδότηση να γίνεται δυσκολότερη αλλά και ακριβότερη. Φυσικά, υπάρχουν και άλλα προβλήματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν, όπως η κλιμάκωση της πειρατείας, αλλά και οι συνεχιζόμενες γεωπολιτικές συγκρούσεις.

Ερ: Ποιές, πιστεύετε, θα είναι οι προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει η ναυτιλία στα επόμενα χρόνια;

Απ: Οι προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει η παγκόσμια ναυτιλία, όχι στα επόμενα χρόνια, αλλά στις επόμενες 2-3 δεκαετίες εστιάζονται στην οικονομική ύφεση, στους ενεργειακούς πόρους, όπως επίσης στις κοινωνικές και τεχνολογικές αλλαγές. Θα πρέπει άμεσα να παρθούν σοβαρά

μέτρα για εξυγίανση της παγκόσμιας οικονομίας αλλά και της ανάπτυξης. Εάν υπάρξει καθυστέρηση, τότε τα δεδομένα θα χειροτερεύσουν αφού υπάρχουν σοβαροί λόγοι που θα μπορούν να προκαλέσουν επιδείνωση της κατάστασης με αποτέλεσμα την εξασθένηση του παγκόσμιου εμπορίου. Επίσης, η παγκόσμια ναυτιλία αντιμετωπίζει την πρόκληση της έλλειψης φθηνού πετρελαίου. Αυτό που σήμερα παρατηρείται είναι η αλλαγή του παγκόσμιου ενεργειακού χάρτη λόγω του φυσικού αερίου. Πάρτε παράδειγμα την Κύπρο και την Ελλάδα, οι οποίες πλέον μπαίνουν στο «ενεργειακό παιχνίδι». Δεν μπορούμε μέσα σε λίγες γραμμές να αναπτύξουμε αυτό το μεγάλο θέμα, αλλά αυτό που μπορούμε να ευχηθούμε είναι οι ηγεσίες των δύο χωρών να πάρουν σοφές αποφάσεις για να μη μείνουν οι χώρες μας θεατές των εξελίξεων. Τέλος, θα έλεγα ότι θα γίνουν προσπάθειες εφαρμογής νέων τεχνολογιών, αλλά και αναθεώρηση νομοθετικών πλαισίων για καλύτερη ρύθμιση της βιομηχανίας, που φυσικά θα πρέπει να στοχεύει στην σταθερότητα, ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα στις επενδύσεις.

Ερ: Πώς μπορεί η ναυτιλία να εξέλθει το συντομότερο από την οικονομική ύφεση;

Απ: Πιστεύω ότι κανένας δεν κρατεί το μαγικό ραβδί. Όμως μπορούν να γίνουν πολλά προς αυτή την κατεύθυνση. Δυστυχώς η έλλειψη αξιοπιστίας στον τραπεζικό τομέα δεν βοηθάει καθόλου. Για αυτό χρειάζεται άμεσα η αποκατάσταση της αξιοπιστίας στον τραπεζικό τομέα. Η άποψή μου είναι ότι είναι δύσκολο κάποιος να προσδιορίσει το χρόνο που χρειάζονται οι τράπεζες να εξέλθουν των προβλημάτων τους. Το μόνο που

μπορούμε να ευχηθούμε είναι να μπορέσουν να εξέλθουν μέσα στα επόμενα 2-3 χρόνια. Επίσης, θα μπορούν να παρθούν μέτρα αντίστασης του προστατευτισμού που υπάρχει σήμερα, προωθώντας συνεργασίες μεταξύ των μεγάλων ναυτιλιακών χωρών. Αυτές οι συνεργασίες θα πρέπει να έχουν στόχο τη δημιουργία ευνοϊκότερων συνθηκών για τις θαλάσσιες μεταφορές και το παγκόσμιο εμπόριο γενικότερα. Θα πρέπει, ακόμη, να μπει ένας φραγμός στην αύξηση της χωρητικότητας. Εάν συνεχιστεί η αύξηση στην ήδη πλεονάζουσα χωρητικότητα, τότε τα πράγματα θα δυσκολέψουν πολύ, αφού και η ζήτηση μειώνεται λόγω της οικονομικής ύφεσης. Από τη στιγμή που η ναυτιλία είναι μια παγκοσμιοποιημένη βιομηχανία, οι προσπάθειες που θα γίνονται πρέπει να είναι συντονισμένες από όλους, και οι ναυτιλιακές πολιτικές να προσεγγίζονται ολοκληρωμένα. Μια βιώσιμη ναυτιλία θα βοηθήσει στην ανάπτυξη των θαλάσσιων μεταφορών και του παγκόσμιου εμπορίου, εξέλιξη που θα ωθήσει την παγκόσμια οικονομία να εξέλθει από τη σημερινή δύσκολη συγκυρία.

Ερ: Ποιές είναι οι προσδοκίες σας για την Κύπρο;

Απ: Είναι σε όλους γνωστό ότι η Κύπρος ήδη μπήκε στον παγκόσμιο ενεργειακό χάρτη. Όπως ήδη αναφέραμε, θα πρέπει η νέα ηγεσία του τόπου μας να πάρει σοφές αποφάσεις, αφού το φυσικό αέριο θα καθορίσει και το μέλλον της Κύπρου και των επόμενων γενεών. Δεν πρέπει, επίσης, να αγνοούμε τη ναυτιλία μας. Είναι επίσης γνωστό ότι η ναυτιλία προσέφερε, προσφέρει και θα συνεχίσει να προσφέρει τα μέγιστα στην οικονομία της Κύπρου. Οι επιτυχίες της ναυτιλίας είναι συνέπεια των προσπαθειών που γίνονταν και συνεχίζονται να γίνονται από το αρμόδιο Υπουργείο, αλλά και το Κυπριακό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο που για χρόνια τώρα συμβάλλει στην ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας. Βέβαια, αυτές οι προσπάθειες που καταβάλλονται θα πρέπει να τυγχάνουν και στήριξης από το κράτος. Έτσι, αυτό που αναμένω είναι η νέα ηγεσία του κράτους να πάρει τη μεγάλη απόφαση να δημιουργήσει Υφυπουργείο Ναυτιλίας, έτσι όλες οι ενέργειες και προσπάθειες να γίνονται συντονισμένα με ένα και μοναδικό σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη της Κυπριακής Ναυτιλίας, αλλά και την ανάπτυξη της Κυπριακής Οικονομίας.

* Ο κ. Πέτρος Λοΐς είναι Διδάκτωρ σε Ναυτιλιακά θέματα

Πως σκεφτόμαστε για τις καταθέσεις των πελατών μας

αναλήψεις
απόδοση
επιπρόσθετες καταθέσεις
διάρκεια
πληρωμές τόκων
ευελιξία

		1 ^ο έμμηνο	2 ^ο έμμηνο	3 ^ο έμμηνο	4 ^ο έμμηνο	Ετήσια Απόδοση*	Ετήσια Απόδοση: μέχρι 4.92%
Κατάθεση	12 μήνες	4.50%	4.60%			4.60%	
Κατάθεση	18 μήνες	4.60%	4.70%	4.80%		4.81%	
Κατάθεση	24 μήνες	4.60%	4.70%	4.80%	4.90%	4.92%	
Ανάληψη%**		10%	15%	20%			
Επιπρόσθετη Κατάθεση***		10%	10%	10%			
Ελάχιστο ποσό Κατάθεσης EUR 20,000							

* Ετήσια απόδοση με επανεπένδυση των τόκων κάθε εξάμηνο

** Ποσοστό επί του αρχικού ποσού κατάθεσης

*** Ποσοστό επί του αρχικού ποσού κατάθεσης με ανώτατο ποσό EUR 100,000 ανά εξάμηνο.

- Στο τέλος κάθε εξάμηνο μπορείτε να:
- εισπράξετε τους τόκους ή να τους επανεπενδύσετε
  - αποσύρετε μέρος του ποσού της αρχικής κατάθεσης
  - καταθέσετε ένα επιπρόσθετο ποσό στο αρχικό σας κεφάλαιο

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: 8000 79 79

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ, ΛΕΩΦ. ΑΡΧ. ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ' 62, ΧΕΝΙΟΣ BUILDING
ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ, ΛΕΩΦ. ΑΡΧ. ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ' 50, ΛΕΥΚΩΣΙΑ

www.cdb.com.cy

cdbbank
Σχέση ανάπτυξης

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Τ.Ε.

Παγκόσμια διάκριση στελέχους της PwC στις πρόσφατες εξετάσεις του ICAEW

Η Μαρίνα Βακανά, εκπαιδευόμενη λογιστής της PwC, κατέκτησε την πρώτη θέση παγκόσμια και επιπλέον το βραβείο Little Prize στην εξέταση Taxation κατά τις πρόσφατες εξετάσεις του Institute of Chartered Accountants in England & Wales (ICAEW). Η Μαρίνα, είναι απόφοιτος του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Κύπρου. Εντάχθηκε στο δυναμικό της PwC τον Οκτώβριο του 2011 και εργάζεται στο Τμήμα Ελεγκτικών και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών του οργανισμού, στη Λεμεσό.

Ο κ. Ευγένιος Ευγενίου, Διευθύνων Σύμβουλος της PwC Κύπρου και ο κ. Φίλιππος Σώσιλος, Επικεφαλής Ανθρώπινου Δυναμικού του οργανισμού, συνεχάρησαν τη Μαρίνα κατά τη διάρκεια σύντομης τελετής που πραγματοποιήθηκε προς τιμή της και της απένειμαν τιμητική αναμνηστική πλακέτα.

Κατά τη διάρκεια της τελετής, ο κ. Ευγενίου εξήρε την απόδοσή της, σημειώνοντας ότι: «Αναγνωρίζουμε ότι η ικανότητα μας να προσφέρουμε στους πελάτες μας τον επαγγελματισμό και την αξία που αναζητούν εξαρτάται από τους ανθρώπους μας, τις γνώσεις, το ταλέντο και την εξειδίκευσή τους. Επενδύουμε σταθερά στην προσέλευση και στην εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού μας γεγονός που επιβεβαιώνεται μέσα από ανάλογα βραβεία και διακρίσεις. Προτεραιότητά μας είναι η στήριξη των ανθρώπων μας ώστε να πετύχουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους».

Κοινωνικό έργο από την PwC Κύπρου

Η Εταιρική Ευθύνη αποτελεί για την PwC θεμελιώδη εταιρική αρχή που αγκαλιάζει το σύνολο της επιχειρηματικής μας λειτουργίας και επηρεάζει τη συνολική μας στάση ως προς τα κοινωνικά, τα οικονομικά και τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Η PwC Κύπρου συνεπής στο όραμα της για ένα καλύτερο αύριο, έχει εφαρμόσει ένα πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που σκοπό έχει την αντιμετώπιση των διαφόρων περιβαλλοντικών και κοινωνικών ζητημάτων μέσα από την ενεργή συμμετοχή

στα κοινωνικά δρώμενα. Οι βασικοί πυλώνες του προγράμματος είναι πέντε και καθορίστηκαν με βάση τις ανάγκες της τοπικής μας κοινωνίας αλλά και μετά από τον διάλογο με τους Κοινωνικούς μας Εταίρους.

Εθελοντισμός

Για 11η συνεχή χρονιά ο οργανισμός διοργάνωσε την καθιερωμένη ετήσια αιμοδοσία στα γραφεία της PwC σε Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα και Πάφο προς ενίσχυση της Κεντρικής Τράπεζας Αίματος με την συμμετοχή 100 μελών του οργανισμού. Αξίζει να σημειωθεί ότι για 4η συνεχή χρονιά η Ημέρα Αιμοδοσίας διοργανώθηκε ταυτόχρονα με το ετήσιο παζαράκι της Unicef, επισφραγίζοντας με αυτόν τον τρόπο τις αξίες της προσφοράς και του εθελοντισμού που διέπουν τον οργανισμό μας. Ο αξία του εθελοντισμού αναγνωρίζεται ευρέως από τα μέλη του οργανισμού και αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της δραστηριότητας Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Τα μέλη του προσωπικού κατά την διάρκεια του έτους έλαβαν μέρος σε διάφορες εκστρατείες όπως είναι ο καθαρισμός παραλίας στη Λεμεσό και πάρκου στη Λευκωσία συμμετέχοντας ενεργά στην εκστρατεία «Let's Do it Cyprus» και η πώληση λάχνων για συλλογή χρημάτων προς στήριξη του Telethon.

Δωρεές/Κοινωνία

Η PwC πιστή στην ανθρωποκεντρική της φιλοσοφία στηρίζει πρωτοβουλίες με στόχο την προαγωγή της κοινωνικής προσφοράς. Ο οργανισμός στήριξε για ακόμη μια χρονιά τον Αντικαρκινικό Συνδέσμο Κύπρου με την συμμετοχή 5 κλασικών αυτοκινήτων που έλαβαν μέρος στο φιλανθρωπικό Ράλλυ - 48 ΩΡΕΣ ΚΥΠΡΟΣ το οποίο διεξήχθη το τριήμερο 5-7 Οκτωβρίου 2012. Επιπλέον, η PwC Κύπρου ήταν ο υπερήφανος χορηγός του εταιρικού δρόμου στον διεθνή μαραθώνιο Λεμεσού στον οποίο έλαβαν μέρος 50 εταιρίες με περισσότερους από 1.200 δρομείς. Ο διεθνής μαραθώνιος Λεμεσού ΓΣΟ, πιστοποιημένος από τις διεθνείς ομοσπονδίες AIMS και IAAF, πραγματοποιήθηκε για 6η συνεχόμενη χρονιά στις 18 Μαρτίου στον Μόλο Λεμεσού και συγκέντρωσε τη συμμετοχή περισσότερων από 100 εργαζόμενων από την PwC.

Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο, που φέτος γιορτάστηκε στις 7 Φεβρουαρίου ο οργανισμός διοργάνωσε εκδήλωση για τα παιδιά των εργαζομένων κατά την διάρκεια της οποίας είχαν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε μια πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση και να λάβουν πρακτικές συμβουλές για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου. Στην ίδια εκδήλωση, ο Κύπριος ιστιοπλόος Ανδρέας Καριόλου, χορηγός του οποίου είναι η PwC Κύπρου, μοιράστηκε το όραμα και τις εμπειρίες του μαζί με τα μέλη του προσωπικού και τα παιδιά τους. Την ίδια περίοδο ολοκληρώθηκε και η πρωτότυπη ηλεκτρονική καμπάνια της PwC Κύπρου με θέμα «Στηρίζουμε τον Σύνδεσμο Ευμερίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία» με στόχο την συγκέντρωση χρημάτων με βάση τον αριθμό των «Likes» στην σελίδα της PwC στο Facebook. Τέλος, κατά την διάρκεια της χρονιάς ο οργανισμός και τα μέλη του στήριξαν ένα μεγάλο αριθμό φιλανθρωπικών οργανώσεων και συνδέσμων όπως ο Ραδιομαραθώνιος, το Euroρα Donna, το Κέντρο Προληπτικής Παιδιατρικής, το Ίδρυμα Νικόλα Οικονόμου, ο Κυπριακός Ερυθρός Σταυρός, το Cans for Kids και πολλούς άλλους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς συμβάλλοντας έτσι στην επίτευξη των στόχων τους.

Περιβάλλον

Όλοι εμείς στη PwC προσπατούμε το περιβάλλον που ζούμε και εργαζόμαστε θέτοντας υψηλούς στόχους για την σωστή και εύρυθμη λει-

τουργία μας. Λόγω της φύσης τους οργανισμού μας έχουμε σχετικά χαμηλή επίπτωση στο περιβάλλον ωστόσο έχουμε εφαρμόσει μια περιβαλλοντική πολιτική σύμφωνα με την οποία ο καθαρισμός των κτιρίων μας γίνεται με προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον, ενώ παράλληλα προσέχουμε να κάνουμε εύλογη χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας, του νερού και του χαρτιού. Τέλος, έχουμε εφαρμόσει ανακύκλωση χαρτιού και έχουμε μειώσει σημαντικά τις εκπομπές CO2.

Παροχή επαγγελματικών υπηρεσιών

Την χρονιά που μας πέρασε 59 άτομα από το προσωπικό μας συμμετείχαν στην παροχή υπηρεσιών αφιλοκερδώς στηρίζοντας κατά αυτόν τον τρόπο κοινοτικές οργανώσεις και φιλανθρωπικά ιδρύματα

Μεταφορά γνώσεων και εμπειριών

Ο εν λόγω πυλώνας αφορά την διάθεση της τεχνογνωσίας και των εμπειριών στα ενδιαφερόμενα μέρη. Μέσα από την έκδοση και διανομή πολύτιμων εκδόσεων για τις επαγγελματικές μας υπηρεσίες, την διεξαγωγή ερευνών ώστε να θίξουμε τα επίκαιρα θέματα που μας απασχολούν όλους και τη συμμετοχή του προσωπικού μας σε επιχειρηματικούς συνδέσμους, η PwC δίνει πρόσβαση στη γνώση και στην πληροφορία σε όλους.

Η PwC πιστοποιείται με την ανώτατη διάκριση Investors in People GOLD

Η PwC αναγνωρίστηκε πρόσφατα σαν ο μεγαλύτερος οργανισμός παροχής επαγγελματικών υπηρεσιών στην Κύπρο που πιστοποιήθηκε με την ανώτατη διεθνή διάκριση Investors in People GOLD, καθώς και ο μοναδικός οργανισμός στην Κύπρο που έχει βραβευθεί με 3 διακρίσεις του Investors in People τα τελευταία 4 χρόνια.

Σε εκδήλωση που διοργάνωσε η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχανών (ΟΕΒ) στις 18 Δεκεμβρίου 2012, η PwC βραβεύθηκε με το πρότυπο του Investors in People για το 2008, τη διεθνή διάκριση Investors in People SILVER για το 2011 και στη συνέχεια με την ανώτατη διεθνή διάκριση Investors in People GOLD για το 2012.

Το Investors in People είναι το μοναδικό διεθνώς αναγνωρισμένο πρότυπο ποιότητας στον τομέα διαχείρισης και ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού. Μέσα στις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που διέ-

χεται η Κύπρος, αυτή η ανώτερη διάκριση αντικατοπτρίζει τις βέλτιστες πρακτικές σε θέματα Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού που εφαρμόζει η PwC καθώς και την αναγνώριση από τους ανθρώπους της για τη συνεχή ανάπτυξη και υποστήριξη που τους παρέχει.

Η αξιολόγηση της PwC βασίστηκε σε προσωπικές συνεντεύξεις ενός μεγάλου αριθμού επαγγελματιών του οργανισμού, σε 165 δείκτες που καλύπτουν όλους τους σημαντικούς τομείς διαχείρισης και ανάπτυξης του Ανθρώπινου Δυναμικού. Με αυτή τη διάκριση, η PwC γίνεται μέλος του 2% των εκλεκτών οργανισμών παγκοσμίως που έχουν πιστοποιηθεί με το Investors in People GOLD.

Μειωμένη η αισιοδοξία των CEOs σε ό,τι αφορά τις προοπτικές ανάπτυξης

Η πλειοψηφία των CEOs δηλώνει ότι η παγκόσμια οικονομία θα παραμείνει στάσιμη το 2013

Τα δημοσιονομικά ελλείμματα, οι πολλαπλές ρυθμίσεις και η οικονομία ανάμεσα στις κυριότερες ανησυχίες που εκφράζονται στην 16η Ετήσια Παγκόσμια Έρευνα της PwC για τους CEOs. Σύμφωνα με την 16η Ετήσια Παγκόσμια Έρευνα της PwC για τους CEOs, μόλις το 36% αυτών παγκοσμίως είναι «πολύ αισιόδοξοι» για τις προοπτικές ανάπτυξης της εταιρείας τους στους επόμενους 12 μήνες. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο σε σχέση με το 40% των CEOs που είχαν δηλώσει πέρσι «πολύ αισιόδοξοι» για βραχυπρόθεσμη ανάπτυξη και το 48% του 2011. Είναι ωστόσο υψηλότερο από τα χαμηλά ποσοστά του 2010 και του 2009, που άγγιξαν το 31% και 21% αντίστοιχα.

Σε ό,τι αφορά την οικονομία γενικότερα, το 28% των CEOs δηλώνει ότι η παγκόσμια οικονομία θα σημειώσει περαιτέρω συρρίκνωση το 2013, ενώ μόλις το 18% προβλέπει βελτίωση. Το 52% θεωρεί ότι θα παραμείνει στα ίδια επίπεδα. Ενώ οι προοπτικές παραμένουν, σύμφωνα με τους CEOs, ζοφερές, η πρόβλεψη αυτή είναι βελτιωμένη σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή, όπου το 48% των ερωτηθέντων είχε προβλέψει ότι η παγκόσμια οικονομία θα κατέγραφε πτώση το 2012.

Σε μακροπρόθεσμο επίπεδο, η αισιοδοξία των CEOs παρέμεινε σταθερή. Το 46% των ερωτηθέντων παγκοσμίως εξέφρασε μεγάλη εμπιστοσύνη στις προοπτικές ανάπτυξης για τα επόμενα τρία χρόνια, ποσοστό περίπου το ίδιο με το αντίστοιχο περσινό. Οι CEOs στην Αφρική και τη Μέση Ανατολή ήταν αυτοί που εξέφρασαν τη μεγαλύτερη αισιοδοξία για μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, με 62% και 56% αντίστοιχα. Στη Βόρεια Αμερική, το 51% των CEOs δήλωσαν ότι είναι «πολύ αισιόδοξοι» για μακροπρόθεσμη ανάπτυξη ενώ στην περιοχή Ασίας Ειρηνικού το αντίστοιχο ποσοστό ανήλθε στο 52%. Τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφησαν στην Ευρώπη με 34%.

Οι απόψεις των CEOs στην Κύπρο

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο της παγκόσμιας έρευνας, η PwC Κύπρου διεξήγαγε για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά μελέτη για τη χώρα μας, η οποία περιλαμβάνει τις απόψεις 32 CEOs. Τα αποτελέσματα της τοπικής έρευνας θα δοθούν στη δημοσιότητα κατά την διάρκεια εκδήλωσης που διοργανώνει ο οργανισμός την Τετάρτη, 30 Ιανουαρίου 2013.

Στα \$23 δις. τα παγκόσμια έσοδα της KPMG

Πολύ ικανοποιητικές επιδόσεις λαμβάνοντας υπόψη το αντίξοο οικονομικό περιβάλλον

Συνολικά έσοδα \$23,03 δις. παγκοσμίως, σε όρους τοπικών νομισμάτων, ανακοίνωσε η KPMG International για το οικονομικό έτος που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2012. Τα αποτελέσματα αντιπροσωπεύουν αύξηση 4,4% ως προς το προηγούμενο οικονομικό έτος, ενώ σε όρους δολαρίου συνεπάγονται μικρότερη αύξηση, της τάξης του 1,4%, λόγω της σχετικής ισχύος που παρουσίασε το αμερικανικό νόμισμα κατά την υπό επισκόπηση περίοδο. Τα αποτελέσματα κρίνονται ως ιδιαίτερα ικανοποιητικά και πιστοποιούν την ορθότητα της στρατηγικής του οργανισμού παγκοσμίως, σε μία εξαιρετικά δύσκολη οικονομική περίοδο. Η μεγέθυνση των εσόδων μέσα σε ένα ιδιαίτερα αντίξοο οικονομικό περιβάλλον, όπως επισημαίνει η KPMG, καταδεικνύει την ορθότητα της στρατηγικής εστίασης στις αναδυόμενες αγορές, αλλά και την υλοποίηση της φιλοσοφίας της πρόσληψης στον οργανισμό ταλαντούχων νέων ανθρώπων με επαγγελματική επάρκεια και εξειδικευμένες δεξιότητες. Όπως επισημαίνει ο Michael J. Andrew, πρόεδρος της KPMG International, ο χρόνος που πέρασε παρουσίασε δύο πρόσωπα. «Στους πρώτους έξι μήνες του οικονομικού έτους ο ρυθμός μεγέθυνσης των εσόδων της KPMG ήταν εξαιρετικά ψηλός και ανήλθε σε 6,4% ενώ, στο δεύτερο μισό του έτους μέχρι το Σεπτέμβριο η αύξηση ήταν μικρότερη, της τάξης του 2,1%. Αναμφίβολα, η επίτευξη θετικών ρυθμών μεταβολής των εσόδων και ανάπτυξης του κύκλου εργασιών μας, μέσα σε ένα τόσο αντίξοο οικονομικό περιβάλλον τεκμηριώνει κατά τον καλύτερο τρόπο την ποιότητα του προσωπικού του οργανισμού αλλά και των σχέσεων που έχουν αναπτυχθεί με τους πελάτες μας», σημειώνει ο πρόεδρος της KPMG International.

Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Ιδιαίτερη σημαντική ήταν η αύξηση στα έσοδα από την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, με το ρυθμό μεγέθυνσης να ανέρχεται σε 8,3%, στα \$7,86 δις. Τα έσοδα από την παροχή φορολογικών υπηρεσιών κατέγραψαν επίσης σημαντική μεταβολή, της τάξης του 6,3%, στα \$4,86 δις. Τέλος, αν και με μικρότερη αύξηση, που ανήλθε στο 0,9%, τα έσοδα από τις ελεγκτικές υπηρεσίες αποτέλεσαν τη μεγαλύτερη πηγή

εσόδων του οργανισμού παγκοσμίως, ανερχόμενα στα \$10,31 δις. Ανά τομέα δραστηριότητας και βιομηχανία ιδιαίτερα σημαντική ήταν η βελτίωση των αποτελεσμάτων του οργανισμού στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, τις μεταποιητικές αγορές και τις υποδομές, τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τη βιομηχανία ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Στο επίπεδο της απασχόλησης ο οργανισμός συνέχισε κατά το συγκεκριμένο οικονομικό έτος να προσλαμβάνει πρόσωπα με εξαιρετικό ταλέντο και δεξιότητες. Κατά το δωδεκάμηνο υπό επισκόπηση η KPMG αύξησε το προσωπικό της παγκοσμίως κατά 5%, σε περισσότερους των 152.000 συνεταίρους και χαμηλότερης ιεραρχίας εργαζομένους, αριθμός που αποτελεί ιστορική επίδοση για τον οργανισμό. Στη διάρκεια του οικονομικού έτους διορίστηκαν πέραν των 450 νέων συνεταίρων, με το σύνολο τους παγκοσμίως να ανέρχεται σήμερα στο επίπεδο ρεκόρ των 8.600. Έγιναν επίσης προσλήψεις πέραν των 18.000 πανεπιστημιακών αποφοίτων, ενώ στα σχέδια του οργανισμού είναι η πρόσληψη στην επόμενη τριετία ακόμη 60.000 αποφοίτων ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων παγκοσμίως.

Με τη μόνιμη εστίαση της στους τομείς της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής ανέλιξης του προσωπικού της η KPMG έχει δικαιωματικά καταλάβει τα τελευταία χρόνια περίοπτη θέση ανάμεσα στους κορυφαίους εργοδότες παγκοσμίως. Η σημαντική πρόοδος προς την κατεύθυνση αυτή έχει, άλλωστε, καταγραφεί σε αρκετές έρευνες αγορας ανάμεσα σε απόφοιτους πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένης και εκείνης του πολύ γνωστού οίκου Universum, με βάση την οποία η KPMG τοποθετείται τα τελευταία τρία χρόνια στη δεύτερη θέση του πλέον ελκυστικού εργοδότη διεθνώς (θέση που βρίσκεται ψηλότερα από εκείνες που καταλαμβάνουν οι άλλοι τρεις κορυφαίοι διεθνείς ελεγκτικοί οίκοι).

Κύπρος

Σχολιάζοντας τις επιδόσεις του Οίκου στην Κύπρο, ο Ανδρέας Χριστοφίδης, Διευθύνων Σύμβουλος της KPMG στη χώρα, ανέφερε ότι, παρά τις πολύ δύσκολες συνθήκες που επικράτησαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2011-2012 στην κυπριακή αγορά, τα αποτελέσματα της KPMG Κύπρου ήταν ικανοποιητικά. «Βασισμένοι στην άριστη κατάρτιση, τον υψηλό επαγγελματισμό και την αφοσίωση των 800 και πλέον μελών του προσωπικού μας σε παγκύπρια βάση και στις ισχυρές σχέσεις εμπιστοσύνης και συνεργασίας με τους πελάτες μας, ατενίζουμε με σιγουριά και αισιοδοξία τις σοβαρότατες προκλήσεις που αναμένονται κατά το 2013 υποσχόμενοι παράλληλη ενίσχυση του κοινωνικού μας ρόλου», σημειώνει ο κ. Χριστοφίδης.

KPMG: Διακρίσεις και βραβεία για το προσωπικό

Για άλλη μια φορά, η KPMG Limited τίμησε τους αριστεύσαντες εκπαιδευόμενους λογιστές της για τις παγκόσμιες αλλά και τις παγκύπριες διακρίσεις τους στα μαθήματα των επαγγελματικών τίτλων του ACA και ACCA, σε τελετή που έγινε στα καινούργια γραφεία της εταιρείας στη Λεμεσό, στις 14 Δεκεμβρίου 2012. Με μεγάλη υπερηφάνεια και τιμή απονεμήθηκε βραβείο στο Βελισάριο Μασούρα για την κατάκτηση της 5ης θέσης παγκόσμια για τη συμπλήρωση του Professional Stage και την απονομή του Casselton Elliott Prize από το ICAEW. Απονεμήθηκαν επίσης βραβεία στη Liana Lekishvili, η οποία κατέλαβε την 3η θέση παγκύπρια στις εξετάσεις του ACCA και την 1η θέση στο μάθημα του P7, στην Olga Loginova, η οποία κατέλαβε την 3η θέση παγκύπρια στις εξετάσεις ACCA, στην Kateryna Sokolova, η οποία πρώτευσε στα μαθήματα του F6 και F8 και στους Κωνσταντίνο Κυπριώτη, Viktoriya Perrin και Olena Loginova, οι οποίοι κατέλαβαν την 1η θέση στα μαθήματα του P2, P6 και F9 αντίστοιχα.

Στη λίστα των βραβευθέντων συμπεριλαμβάνονταν και οι τρεις ACA εκπαιδευόμενοι λογιστές που συμπλήρωσαν τις εξετάσεις τους καταλαμβάνοντας τον υψηλότερο μέσο όρο στην εταιρεία. Συγκεκριμένα,

βραβείο απονεμήθηκε στο Γιώργο Αποστόλου, που πέτυχε τον υψηλότερο μέσο όρο σε όλα τα μαθήματα του ACA, στην Άντρια Γεωργιάδου για τα μαθήματα του Advanced Stage και στο Μιχάλη Καρατζιά για τα μαθήματα του Professional Stage.

Ένας νέος θεσμός βραβείων εισήχθη από φέτος, τα "People Awards", τα οποία απευθύνονται στα μέλη του προσωπικού της εταιρείας που με τη συμπεριφορά και τις πράξεις τους αποτέλεσαν παραδείγματα προς μίμηση. Συγκεκριμένα, απονεμήθηκαν τα βραβεία «Beyond the call of Duty» στη Χριστίνα Δημητρίου, «Leading by Example» στους Αναστάση Γιασεμίδη και Γιάννη Νικολάου και τέλος το βραβείο «Outstanding Team Financial Performance and Business Development» στην ομάδα που ηγείται ο Διοικητικός Σύμβουλος Σοφοκλής Σοφοκλέους. Η σκληρή δουλειά των ατόμων αυτών, σε συνδυασμό με την υψηλή ποιότητα εκπαίδευσης που λαμβάνουν, αντανακλάται στις πιο πάνω άριστες επιδόσεις του προσωπικού της εταιρείας.

KPMG: Τελετή απονομής βραβείου «Μαρία Πογιατζή»

Τελετή βράβευσης πραγματοποιήσε η KPMG Limited στα γραφεία της στη Λευκωσία στις 28 Δεκεμβρίου 2012, όπου και απονεμήθηκε το βραβείο «Μαρία Πογιατζή». Το βραβείο δίνεται εις μνήμην της Μαρίας Πογιατζή, υπαλλήλου της εταιρείας που έχασε απρόσμενα τη ζωή της στο αεροπορικό δυστύχημα της «Ήλιος» το 2005. Το βραβείο απονεμήθηκε στην Ευδοκία Γεωργίου για την εξαιρετική της απόδοση στα μαθήματα του ACA για την περίοδο 2009-2012. Ο κ. Πογιατζής ευχαρίστησε την KPMG για τη συμπαράσταση που έχει δείξει από την πρώτη στιγμή και για το ανθρώπινο πρόσωπο που προβάλλει με την καθιέρωση της εκδήλωσης αυτής για την αξέχαστη Μαρία.

Μεγαλύτερη αισιοδοξία εκφράζουν οι CEOs στην Κύπρο όσον αφορά την ανάπτυξή τους τα επόμενα 3 χρόνια

✓ Αποκαλυπτική η 16η έρευνα της PwC για τους CEOs

Σύμφωνα με την 16η ετήσια παγκόσμια έρευνα της PwC, οι Κύπριοι CEOs στην πλειοψηφία τους παρουσιάζονται σχετικά απαισιόδοξοι όσον αφορά τις προοπτικές ανάπτυξης των επιχειρήσεων τους μέσα στους επόμενους 12 μήνες, με το ακριβές ποσοστό να αγγίζει το 59%. Μόνο το 6% των ερωτηθέντων δήλωσαν «πολύ αισιόδοξοι» όταν τα ποσοστά που καταγράφηκαν διεθνώς αλλά και στην Ευρωζώνη φτάνουν το 36% και το 20% αντίστοιχα. Στην ίδια ερώτηση, ένα σημαντικό ποσοστό των CEOs που φτάνει το 40% δήλωσαν αισιόδοξοι για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές αύξησης των εσόδων τους.

Ωστόσο οι CEOs εμφανίζονται πιο αισιόδοξοι για τις προοπτικές ανάπτυξής τους μέσα στα επόμενα 3 χρόνια, με το 25% αυτών να δηλώνουν πολύ αισιόδοξοι. Το ποσοστό αυτό αντιπροσωπεύει μια αύξηση 22 ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με την περσινή έρευνα. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι CEOs στην Κύπρο όσον αφορά τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές αύξησης των εσόδων τους, είναι πιο αισιόδοξοι (94%) από τους CEOs στην Ευρωζώνη (82%) αλλά και διεθνώς (90%).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, οι CEOs στην Κύπρο πιστεύουν ότι η οργανική ανάπτυξη στην εγχώρια αγορά καθώς και η ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών αποτελούν τις μεγαλύτερες ευκαιρίες επιχειρηματικής ανάπτυξης για τους επόμενους 12 μήνες. Ακολουθούν η δραστηριότητα σε νέες αγορές του εξωτερικού, η ανάπτυξη σε υπάρχουσες αγορές του εξωτερικού και τελευταίες οι συγχωνεύσεις-εξαγορές και οι στρατηγικές συμμαχίες.

Αναφορικά με τις οικονομικές και πολιτικές απειλές που αντιμετωπίζουν σήμερα οι επιχειρήσεις, το 91% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι ανησυχεί για την αβέβαιη οικονομική ανάπτυξη, ενώ το 88% ότι ανησυχεί για τα μέτρα του κράτους σε σχέση με την αντιμετώπιση του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους, καθώς και για την έλλειψη σταθερότητας στις κεφαλαιαγορές. Η συντριπτική πλειοψηφία των CEOs στην Κύπρο δηλώνει επίσης ανήσυχη για την αδυναμία χρηματοδότησης της ανά-

πτυξης με το ποσοστό αυτό να αγγίζει το 91% ενώ το 84% φαίνεται να το απασχολεί η μεταβολή της καταναλωτικής δαπάνης και συμπεριφοράς.

Για να αντιμετωπίσουν τις απειλές αυτές, το 72% των CEOs στην Κύπρο σχεδιάζει αλλαγές στην στρατηγική των εταιριών τους μέσα στους επόμενους 12 μήνες, με το 94% να προβαίνει σε πρωτοβουλίες για την ελάττωση του κόστους, ενώ οι κορυφαίες επενδυτικές προτεραιότητες επικεντρώνονται στην ανάπτυξη της πελατειακής βάσης και στη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πελατών.

Όσον αφορά στο ρόλο του κράτους, το 97% των CEOs πιστεύουν ότι αυτό δεν έχει επιτύχει τη διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού και της πρόσβασης σε προσιτά κεφάλαια, ενώ θεωρούν ότι αυτό θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα.

Αξιζει να σημειωθεί, ότι η έρευνα που βασίστηκε σε συνεντεύξεις με 32 CEOs από την Κύπρο, παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια εκδήλωσης που πραγματοποιήσε η PwC, την Τετάρτη,

30 Ιανουαρίου 2013. Η εκδήλωση περιλάμβανε παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας και συζήτηση πάνελ, το οποίο απαρτιζόταν από τους κ.κ. Μάκη Κεραυνό, Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας, Μάνθο Μαυρομάτη, Πρώην Πρόεδρο του ΚΕΒΕ, Γιώργο Παπαναστασίου, Διευθύνοντα Σύμβουλο της VTT Vasiliko Ltd και καθηγητή Χαρίδημο Τσοούκα, Κοσμήτορα της Σχολής Οικονομικών Επιστημών & Διοίκησης του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Ο κ. Ευγένιος Χρ Ευγενίου, Διευθύνων Σύμβουλος της PwC Κύπρου δήλωσε ότι «Ζούμε σε μια νέα πραγματικότητα όπου πρέπει να μάθουμε να «πλεύουμε κόντρα σε ισχυρούς ανέμους». Για να επιτευχθεί αυτό, οι εταιρείες θα πρέπει να αναπτύξουν ανθεκτικότητα και να διαχειριστούν με αποτελεσματικότητα την άμεση επίδραση των γεγονότων, αποκτώντας την ικανότητα προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Σκοπός της έρευνας μας είναι να μεταφέρει τις σκέψεις και τις ανησυχίες των CEOs αλλά και να ενθαρρύνει τον διάλογο σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σήμερα οι επιχειρήσεις, αλλά και το πως ανταποκρίνονται σε αυτές. Η οικονομική ανάκαμψη εξαρτάται από τη διατήρηση ενός ενεργού και επιτυχημένου ιδιωτικού τομέα ο οποίος θα δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας και θα πραγματοποιεί επενδύσεις για το μέλλον».

Τα αποτελέσματα της έρευνας είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της PwC www.pwc.com.cy/ceo-survey

Το 1^ο νερό σε πωλήσεις στην Ελλάδα

ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ Α&Ρ (ΑΝΔΡΕΟΥ & ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΙΔΕΣ) ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD, ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΔΙΑΝΟΜΕΙΣ ΤΩΝ PEPSI, 7UP, ΗΒΗ, GATORADE, LIPTON ICE TEA.

Ο Νόμος για τους Υδρογονάνθρακες

Το 2007 η Κυπριακή Δημοκρατία προχώρησε στο σημαντικό βήμα της ψήφισης σχετικού Νόμου για τους Υδρογονάνθρακες. Ο Περί Υδρογονανθράκων (Αναζήτηση, Έρευνα και Εκμετάλλευση) Νόμος του 2007, Αρ. 4(Ι)/2007, καλύπτει το φάσμα της αναζήτησης, αδειοδότησης, έρευνας και εκμετάλλευσης του τεράστιου φυσικού πλούτου της Δημοκρατίας. Σημειώνεται ότι ο Νόμος αναφέρεται

στις έρευνες αλλά και στην εκμετάλλευση υδρογονανθράκων με κάθε πρόσφορο τρόπο.

Ως υδρογονάνθρακες ορίζονται τα κάθε είδους πετρελαιοειδή σε στερεά, υγρή ή αέρια κατάσταση. Στον ορισμό αυτό περιλαμβάνονται το ορυκτό αργό πετρέλαιο ή φυσική βενζίνη, φυσικά υδρογονανθρακούχα αέρια, καθώς και κάθε είδους συναφή ορυκτά ή ουσίες που εξορύσσονται μαζί τους.

**Του Δρα
Αντώνη
Στ. Στυλιανού**

Λέκτορα Νομικής στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, LL.B Law Bristol, Ph.D in Law - International Law and Human Rights (Kent), Διευθυντής Μονάδας Νομικής Κλινικής Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Η αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων βασίζεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας η οποία κυρώθηκε με τον περί της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (Κυρωτικό) Νόμο του 1988 από την Κυπριακή Δημοκρατία. Ο Νόμος του 2007 δίδει στο Υπουργικό Συμβούλιο τη δυνατότητα να χορηγεί άδεια αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης κατόπιν επίσημης πρόσκλησης. Η χορήγηση άδειας γίνεται μετά από υποβολή μελέτης προς τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας από τη Συμβουλευτική Επιτροπή που εγκαθιδρύεται βάση του Νόμου. Έργο της Επιτροπής αυτής είναι η μελέτη του περιεχομένου των αιτήσεων για χορήγηση άδειας, η αξιολόγηση των αιτήσεων για αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων, καθώς και η αξιολόγηση άλλων θεμάτων που προκύπτουν σε σχέση με τις αιτήσεις ή που τίθενται ενώπιον της, ως επίσης και η παραχώρηση συμβουλών προς τον Υπουργό για οποιοδήποτε θέμα προκύπτει κατά την εφαρμογή του Νόμου.

Ο Νόμος ορίζει επακριβώς τη διαδικασία εξέτασης της αίτησης από τη Συμβουλευτική Επιτροπή, ως επίσης και τα κριτήρια για την αξιολόγηση των αιτήσεων τα οποία μπορεί να αφο-

ρούν την εθνική ασφάλεια ή το δημόσιο συμφέρον, την τεχνική και οικονομική δυνατότητα του αιτητή για χορήγηση άδειας, τους τρόπους με τους οποίους ο αιτητής προτίθεται να φέρει σε πέρας τις δραστηριότητες που καθορίζονται στην άδεια, τα οικονομικά ανταλλάγματα που προσφέρει ο αιτητής προκειμένου να αποκτήσει την άδεια, και την τυχόν έλλειψη αποτελεσματικότητας και υπευθυνότητας που επέδειξε ο αιτητής στα πλαίσια προηγούμενης άδειας, όπου αυτό εφαρμόζεται.

Ο περί Υδρογονανθράκων Νόμος αναφέρει ρητά ότι σε περίπτωση που δύο ή περισσότεροι αιτητές που αξιολογούνται με τα πιο πάνω κριτήρια κριθούν ισάξιοι, τότε το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να υιοθετήσει πρόσθετα σχετικά κριτήρια για να μπορέσει να επιλέξει σε ποιο φορέα θα χορηγήσει την άδεια, και τα οποία κριτήρια δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σημαντική είναι η πρόνοια του Νόμου που αναφέρεται στην κρατική συμμετοχή σε δραστηριότητες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Σύμφωνα με το Άρθρο 16 του Νόμου, η διαχείριση της Δημοκρατίας στις δραστηριότητες αυτές δύναται να αναληφθεί από την ίδια τη Δημοκρατία ή από νομικό πρόσωπο που δύναται να καθορίσει το Υπουργικό Συμβούλιο. Στη βάση αυτής της πρόνοιας, το Υπουργικό Συμβούλιο προχώρησε με

την ίδρυση της Κρατικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων τον Οκτώβριο του 2012. Τονίζεται ότι η αντιπολίτευση αντέδρασε στην ίδρυση της εταιρείας αυτής υπό το καθεστώς του ιδιωτικού δικαίου (δηλαδή απλή εγγραφή της εταιρείας στο Μητρώο του Εφόρου Εταιρειών ως μια συνηθισμένη εταιρεία) χωρίς την ύπαρξη συγκεκριμένου νομοθετικού πλαισίου για την καθ' αυτήν λειτουργία της.

Καταληκτικά αναφέρεται ότι, εν όψει και των διαβουλεύσεων για την αδειοδότηση για αναζήτηση υδρογονανθράκων που λαμβάνουν χώρα τις μέρες αυτές μετά το πέρας της υποβολής αιτήσεων για τον Β' Γύρο Αδειοδότησης, οι οποιεσδήποτε κινήσεις προς το θέμα της αξιοποίησης των υδρογονανθράκων που βρίσκονται εντός της δικαιοδοσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικές, συγκεκριμένες και αποτελεσματικές με μοναδικό στόχο και σκοπό την ορθή, προσοδοφόρο και επαρκή αξιοποίηση των κοιτασμάτων φυσικού αερίου ή και πετρελαίου προς όφελος του Κυπριακού Λαού, που να διασφαλίζει την σε βάθος χρόνου εκμετάλλευση του φυσικού πλούτου της Δημοκρατίας για τις σημερινές, αυριανές και όλες τις γενιές που θα ακολουθήσουν. Η ύπαρξη σαφούς και αδιαμφισβήτητου νομικού πλαισίου ως επίσης και η ύπαρξη διαφανών διαδικασιών αποτελούν αρχές εκ των ων ουκ άνευ για την επιτυχή ολοκλήρωση του τεράστιου κεφαλαίου των υδρογονανθράκων του Τόπου μας.

* 1 & μοναδικό!

Οι αγαπημένες μας μάρκες, ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ ΚΡΙΣΤΗΣ, ενώθηκαν και μας προσέφεραν ένα & μοναδικό φρέσκο γάλα Υγιεινό & θρεπτικό. Ό,τι καλύτερο για την καθημερινή μας ευεξία.
Ασφαλές. Εφαρμόζονται πιστοποιημένα οδοιμήματα ασφάλειας των τροφίμων βάσει των διεθνών προτύπων ISO 22000 & AIB. Γίνονται 650 φυσικοχημικοί και μικροβιολογικοί έλεγχοι καθημερινά.
Απολαυστικό. Με τη γεύση που έχει αγαπήσει!
Ένα και μοναδικό φρέσκο γάλα, πρώτο στην προτίμησή μας!

ενωμένοι γινόμαστε καλύτεροι

www.karalambideskristis.com.cy

Crowe Horwath Cyprus:

Διοργάνωσε εκδήλωση για την παράδοση ενός mini-van στο Φιλανθρωπικό Ίδρυμα Τοξότης

Στο πλαίσιο της κοινωνικής της προσφοράς, η Crowe Horwath Cyprus διοργάνωσε εκδήλωση την Τετάρτη 23 Ιανουαρίου, στο TEATRO Restaurant & Lounge Bar (νέο κτίριο ΘΟΚ), για την παράδοση ενός mini-van στο Φιλανθρωπικό Ίδρυμα Τοξότης. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα σημαντική ενέργεια που πραγματοποιήθηκε, αφού ο Τοξότης κατάφερε να πετύχει τον στόχο που έθεσε: να μαζέψει 2000 likes στη σελίδα του στο Facebook, ώστε η Crowe Horwath να το εξοπλίσει με ένα mini-van για εκδρομές. Στην εκδήλωση έδωσαν το παρών τους δημοσιογράφοι και υπάλληλοι του Τοξότη και της Crowe Horwath, τα παιδιά του ιδρύματος με τις οικογένειές τους, καθώς επίσης και άλλοι φίλοι του Τοξότη. Αναμφίβολα, η πρωτοβουλία αυτή υπήρξε μια έμπρακτη απόδειξη της κοινωνικής προσφοράς της Crowe Horwath, αλλά και ταυτόχρονα μια σημαντική συμβολή ως προς τη διευκόλυνση των εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων του ιδρύματος Τοξότης.

Στηρίζουμε κάθε αγώνα για τον Πολιτισμό.

Γιατί ο Πολιτισμός είναι η
ταυτότητά μας.

μία εταιρία
μία ιδέα
καλόγια όλους

Η επένδυση στον πολιτισμό αποτελεί βασική προτεραιότητα της ΟΠΑΠ Κύπρου. Κάθε χρόνο με δεκάδες χορηγίες προωθεί και ενισχύει την πολιτιστική δημιουργία φέρνοντας νέους αλλά και καταξιωμένους καλλιτέχνες πιο κοντά στο κυπριακό κοινό.

- Επιχορήγηση Συναυλίας "Στέλιος Πισής - Στην πόλη που γεννήθηκα".

- "Πορφυρώματα Μιχάλη Χριστοδουλίδη". Η ΟΠΑΠ Κύπρου στηρίζει διαχρονικά εκδηλώσεις του Φεστιβάλ "ΚΥΠΡΙΑ".

- Η ΟΠΑΠ Κύπρου επιχορηγεί κάθε χρόνο το Πολιτιστικό Φεστιβάλ του Πανεπιστημίου Κύπρου.

- Διαχρονική στήριξη του Θεάτρου Ριάλτο το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου.

- Επιχορήγηση συναυλίας στη μνήμη του Μάριου Τόκα.

- Η ΟΠΑΠ στηρίζει διαχρονικά τη διοργάνωση του Μεσαιωνικού Φεστιβάλ Αγίας Νάπας.

Δημήτρης Μαλλιάρopoulos και Τάσος Αναστασάτος:

«Η βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Οικονομίας και οι Προϋποθέσεις για ένα Εξωστρεφές Πρότυπο Ανάπτυξης»

Η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Προβλέψεων της Eurobank EFG, εξέδωσε στις 21 Ιανουαρίου το πρώτο τεύχος του ένατου τόμου της περιοδικής έκδοσης Οικονομία και Αγορές. Στο τεύχος αυτό φιλοξενείται άρθρο του Καθηγητή Δημήτρη Μαλλιάρopoulos, Συμβούλου Οικονομικών Μελετών, και του Δρα Τάσου Αναστασάτου, Senior Economist της Διεύθυνσης Οικονομικών Μελετών της Eurobank, με τίτλο: «Η Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Οικονομίας και οι Προϋποθέσεις για ένα Εξωστρεφές Πρότυπο Ανάπτυξης».

Η μελέτη αναλύει τις εξελίξεις στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ), την ανταγωνιστικότητα και τις σχέσεις της με την επίδοση των εξαγωγών. Εξετάζονται οι προοπτικές των εξαγωγών και της ανάπτυξης, καθώς και ο βαθμός στον οποίο οι εξελίξεις συντελούν στη διαδικασία μετάβασης της ελληνικής οικονομίας από ένα μοντέλο βασισμένο στην κατανάλωση προς ένα αναπτυξιακό πρότυπο με βάση τις εξαγωγές και την επένδυση στην τεχνολογία.

Το εξωτερικό έλλειμμα έχει μειωθεί σημαντικά από την έναρξη της κρίσης και ιδίως το 2012. Συνολικά, το έλλειμμα του ΙΤΣ αναμένεται να περιοριστεί κάτω του 5% του ΑΕΠ το τέλος του 2012 από περίπου 15% του ΑΕΠ το 2008. Εντυπωσιακότερη είναι η πρόοδος στο εμπορικό έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών πλην πλοίων και καυσίμων, το οποίο μειώθηκε κατά 50% τα τελευταία τρία έτη και μετεστράφη σε πλεονασματικό ήδη από το τέλος του 2011.

Ωστόσο, η μείωση του εμπορικού ελλείμματος την τελευταία τριετία οφείλεται πρωτίστως στη μείωση των εισαγωγών αγαθών και δευτερευόντως μόνο στην ανάκαμψη των εξαγωγών. Περαιτέρω, η μείωση των εισαγωγών αφορά σε μεγάλο βαθμό μείωση επενδύσεων σε πάγιο εξοπλισμό κεφαλαίου και όχι μόνο μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης, γεγονός που έχει επιπτώσεις στην αναπτυξιακή δυναμική της ελληνικής οικονομίας. Από την άλλη πλευρά, η αναδιάρθρωση του ελληνικού δημόσιου χρέους και η νέα μείωση του επιτοκίου δανεισμού του ελληνικού δημοσίου από τους επίσημους δανειστές, απόρροια των αποφάσεων της Συνόδου Κορυφής της 26ης Νοεμβρίου 2012, έχει οδηγήσει σε σημαντική ελάφρυνση του ΙΤΣ από πληρωμές για τό-

κους. Αυτή η εξέλιξη, σε συνδυασμό με την εξομάλυνση των αγορών πλοίων, τη σταδιακή μείωση της εξάρτησης της χώρας από εισαγωγές πετρελαίου και την ευεργετική επίδραση της βελτιούμενης ανταγωνιστικότητας στις εξαγωγές, αναμένεται να οδηγήσει σε ισοσκελισμό του ΙΤΣ έως το 2015 το αργότερο.

Η χαμηλή επίδοση των ελληνικών εξαγωγών τα τελευταία έτη αποδίδεται συχνά στην απώλεια ανταγωνιστικότητας ως προς τις τιμές εξαιτίας της αύξησης του μισθολογικού κόστους. Η μελέτη δείχνει ότι η επιδείνωση στο κόστος ανά μονάδα προϊόντος δεν οφείλετο σε μία επιθετική αναδιανομή εισοδήματος υπέρ των μισθών και εις βάρος του κεφαλαίου, αλλά κατά κύριο λόγο στην αύξηση του κόστους εργασίας και των τιμών των μη διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών σε σχέση με τα αντίστοιχα των διεθνώς εμπορεύσιμων κλάδων. Κατά συνέπεια, η προσαρμογή απαιτεί μειώσεις μισθών και τιμών των μη εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών σε σχέση με τα διεθνώς εμπορεύσιμα, δηλαδή μία αλλαγή των σχετικών τιμών εντός της χώρας, και όχι μία οριζόντια μείωση μισθών και τιμών σε όλο το φάσμα την οικονομίας.

Κατά τα προηγούμενα τρία έτη, η ελληνική οικονομία ανέκτησε σχεδόν το σύνολο των προηγούμενων απωλειών ανταγωνιστικότητας σε όρους κόστους εργασίας (περίπου 20 ποσοστιαίες μονάδες από 22% απώλεια ανταγωνιστικότητας έναντι των κύριων εμπορικών εταίρων της χώρας από την υιοθέτηση του Ευρώ) μέσω δραστικών μειώσεων των ονομαστικών μισθών, και παρά τη μειούμενη παραγωγικότητα εξαιτίας της ύφεσης. Αυτή είναι μία σημαντική εξέλιξη η οποία συχνά παραβλέπεται από τις αγορές και τους αναλυτές. Αναμένουμε πλήρη αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας κόστους της ελληνικής οικονο-

μίας στα επίπεδα του 1995 εντός του 2013 και μία συνολική μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας κατά 30% την περίοδο 2009-2020.

Βραχυπρόθεσμα, η στρατηγική της εσωτερικής υποτίμησης, εκτός από εγγενώς επώδυνη οικονομική και πολιτική διαδικασία, περιπλέκεται περαιτέρω από το γεγονός ότι ο ελληνικός εξαγωγικός τομέας είναι πολύ μικρός ως ποσοστό του ΑΕΠ και η κατανάλωση πολύ μεγάλη. Ως αποτέλεσμα, η αναπλήρωση της ταχείας μείωσης της εσωτερικής ζήτησης θα απαιτούσε ασυνήθιστα υψηλούς ρυθμούς αύξησης των εξαγωγών στο μεσοχρόνιο διάστημα. Συμπεραίνεται ότι, η βύθιση και η χρονική επιμήκυνση της ύφεσης θα μπορούσε να έχει αποφευχθεί εάν το Πρόγραμμα είχε σχεδιαστεί εξ αρχής με μία πιο μακροχρόνια στόχευση, ήτοι μία στρατηγική πιο βαθμιαίας και πιο δομικής προσαρμογής.

Στο πιο μακροχρόνιο διάστημα, ωστόσο, με βάση την εγχώρια και διεθνή εμπειρία, θεωρείται εφικτό οι εξαγωγές να επιτύχουν ρυθμό μέσης ετήσιας πραγματικής αύξησης 8%, ώστε ο λόγος των εξαγωγών προς το ΑΕΠ να φθάσει το 39% το 2020, από 25% τώρα. Αυτό είναι επαρκές για να αναπληρωθεί η μειούμενη συνεισφορά της εσωτερικής ζήτησης στο ΑΕΠ και η ελληνική οικονομία να φθάσει τον δυνητικό ρυθμό ανάπτυξης του 3%. Κατά την άποψή μας, ο τρόπος για να επιτευχθεί δεν είναι μέσω περαιτέρω μειώσεων στους μισθούς αλλά μέσω αύξησης της παραγωγικότητας. Χρησιμοποιώντας μία μεγάλη βάση διεθνών στατιστικών στοιχείων, εκτιμήσαμε ότι ένας ρυθμός αύξησης της παραγωγικότητας ο οποίος είναι 1% υψηλότερος σε σχέση με αυτόν των εμπορικών εταίρων, οδηγεί σε μία μέση μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας (ήτοι μία βελτίωση της ανταγωνιστικότητας ως προς τις τιμές) κατά 2% ετησίως σε σύγκριση με τους εμπορικούς εταίρους. Η ελληνική οικονομία έχει πετύχει αντίστοιχους ρυθμούς αύξησης της παραγωγικότητας κατά το παρελθόν και μπορεί να το επαναλάβει, με τη συνδρομή κατάλληλων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Υπό αυτή την προϋπόθεση και επιτρέποντας στους ονομαστικούς μισθούς να αυξάνονται με ρυθμούς ίσους με τον πληθωρισμό, εκτιμούμε ότι είναι δυνατόν η ανταγωνιστικότητα να βελτιώνεται κατά 1% ετησίως λόγω της αύξησης της παραγωγικότητας.

**MAKE
WAVES**

pepsi

REFRESHYOURWORLD.COM

Απολογισμός του έργου της Κυπριακής Προεδρίας Συμβουλίου της Ε.Ε. μέσω της υπηρεσίας της Cyta «Telepresence»

✓ Σύνοδη Λευκωσίας - Βρυξελλών

Η Cyta διοργάνωσε την Παρασκευή, 25 Ιανουαρίου 2013, ζωντανή σύνδεση μέσω της υπηρεσίας «Telepresence», μεταξύ της Λευκωσίας και των Βρυξελλών, για παρουσίαση του έργου της Κυπριακής Προεδρίας στο Συμβούλιο της Ευρώπης.

Στη σύνδεση παρευρέθηκαν και μίλησαν, από τη Λευκωσία ο Υφυπουργός Προεδρίας για Ευρωπαϊκά Θέματα, κ. Ανδρέας Μαυρογιάννης και ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, κ. Στέφανος Στεφάνου, ενώ από τις Βρυξέλλες μίλησε ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κ. Κορνήλιος Κορνηλιού. Στη σύνδεση συμμετείχε και η Αθήνα με τον εκεί Πρόσβη της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Ιωσήφ Ιωσήφ.

Ο Πρόεδρος της Cyta, κ. Στάθης Κιττής, σε χαιρετισμό του κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, τόνισε πως η Cyta, που είναι Πλατινένιος Χορηγός της Κυπριακής Προεδρίας στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εν μέσω χαλεπών καιρών, στάθηκε δυναμικά και με σοβαρότητα στο πλευρό της προσπάθειας της Κύπρου για να παρουσιάσει μια πολύ πετυχημένη Προεδρία.

Ο κ. Κιττής επεσήμανε: «Ο απολογισμός της Προεδρίας επιβεβαιώνει πως όλο αυτό το δύσκολο εγχείρημα πέτυχε και ήδη εκτιμήθηκε απ' όλους, τόσο στο εξωτερικό, όσο και στο εσωτερικό, κάνοντας όλους μας ιδιαίτερα περήφανους που συμμετείχαμε μαζί σας σε αυτό το τόσο σημαντικό έργο του τόπου μας.

Ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, αλλά και ο Υφυπουργός της Προεδρίας ευχαρίστησαν θερμά τη Cyta που, αντιλαμβανόμενη τη ση-

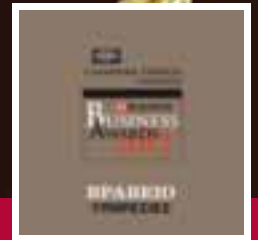
μασία του ευρωπαϊκού καλέσματος για την Κύπρο, ανταποκρίθηκε πρόθυμα με την αξιοπιστία και τον επαγγελματισμό που τη χαρακτηρίζει, στις υψηλές απαιτήσεις της διοργάνωσης και που η σημαντική στήριξή της βοήθησε γι' ακόμη μια φορά στα μέγιστα την πατρίδα μας.

Η Cyta στήριξε την Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ, παραχωρώντας όλες τις αναγκαίες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες και προϊόντα, που είχαν ως στόχο την επιτυχή διεξαγωγή της Προεδρίας.

Η Cyta παρείχε ανάμεσα σε άλλα και το δίκτυο διασύνδεσης υψηλών ταχυτήτων με τον τερματικό εξοπλισμό τύπου «telepresence», το οποίο έδωσε τη δυνατότητα για πραγματοποίηση καθ' όλη τη διάρκεια της προεδρίας τηλεδιασκέψεων υψηλής ποιότητας και ευκρίνειας στις Βρυξέλλες, στο Προεδρικό Μέγαρο, στο Συνεδριακό Κέντρο και στα Κεντρικά Γραφεία της Cyta. Σε στενή συνεργασία με τη Γραμματεία της Προεδρίας και το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, δημιουργήθηκαν όλες οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την παροχή όλων των αναγκαίων σύγχρονων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών που απαιτούσαν οι ανάγκες της Προεδρίας και η παρουσία των εκπροσώπων των ξένων μέσων μαζικής ενημέρωσης, που βρέθηκαν στη χώρα μας για το σκοπό αυτό.

Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι η Cyta ανέπτυξε εξειδικευμένη υποδομή για την φιλοξενία του επίσημου ιστότοπου της Κυπριακής Προεδρίας, ενώ η θυγατρική της εταιρεία, Emporion Plaza, με την ιδιότητα του Μέγα Χορηγού, ανέλαβε όλα τα θέματα ανάπτυξης της λογισμικής εφαρμογής της επίσημης ιστοσελίδας της Προεδρίας www.cy2012.eu/en/page/home

Καταιγισμός Διακρίσεων

IN Business Awards 2012

Intercollege Globaltraining: Καλύτερος Οργανισμός στην κατηγορία «Υπηρεσίες»

Σίγουρα κάτι κάνουμε σωστά – αλλιώς δεν εξηγούνται οι συνεχείς διακρίσεις και βραβεύσεις.

Το 2009, κερδίσαμε το «**Βραβείο Αριστείας**» της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), στον τομέα των *Εκπαιδευτικών Υπηρεσιών*, στη βάση έρευνας μεταξύ του κοινού και των εργοδοτών.

Το 2011, πήραμε το «**Χρυσό Βραβείο Επιχειρηματικής Ηθικής**», μια διάκριση που απονέμεται από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιχειρηματικής Ηθικής (EBEN), στη βάση της προσφοράς του Πανεπιστημίου σε θέματα *Εταιρικής Διακυβέρνησης και Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης*.

Φέτος, προσθέτουμε μια νέα διάκριση, που απέσπασε ένα από τα τμήματα του Πανεπιστημίου Λευκωσίας / Intercollege, στα πλαίσια του «**IN Business Awards**» 2012. Συγκεκριμένα, το *Intercollege Globaltraining* αναδείχθηκε ως ο καλύτερος οργανισμός στην κατηγορία «Υπηρεσίες» στην Κύπρο, στα σχετικά επιχειρηματικά βραβεία της χρονιάς.

Το *Intercollege Globaltraining* είναι η ονομασία (brand name) που υιοθέτησε από τον Ιανουάριο του 2012 το Τμήμα Επαγγελματικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας / Intercollege. Ταυτόχρονα, έγινε και η ενοποίηση των εργασιών του στις τρεις χώρες που δραστηριοποιείται: Κύπρο, Ελλάδα και Ρουμανία. Η νέα δομή αποτελεί την μετεξέλιξη του τμήματος σε ένα **διεθνή οργανισμό επαγγελματικών σπουδών**, με εξειδίκευση στα λογιστικά/ελεγκτικά και χρηματοοικονομικά. Το *Intercollege Globaltraining* έχει εκπαιδέψει περισσότερους από 3,000 γενικούς διευθυντές, οικονομικούς διευθυντές, συνεταίρους και στελέχη ελεγκτικών εταιρειών, στα κέντρα σπουδών του (εντός και εκτός Κύπρου), καθώς και μέσω της καινοτόμου μεθόδου εξ αποστάσεως «Live-On-Line».

Η βράβευση στα πλαίσια του IN Business Awards 2012, έρχεται να επισφραγίσει την όλη δραστηριότητα και προσφορά του οργανισμού – αναδεικνύοντας την εμπιστοσύνη, τόσο του κοινού όσο και των εργοδοτών, στην ποιότητα των εκπαιδευτικών υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας / Intercollege.

Εκδήλωση Αγροτουρισμού και Ειδικών Ενδιαφερόντων

Με ιδιαίτερη επιτυχία διοργανώθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2012 στον Καλοπαναγιώτη, εκδήλωση δικτύωσης των μελών της Κυπριακής Εταιρείας Αγροτουρισμού και των μελών του Συνδέσμου Ειδικών Ενδιαφερόντων και Πολιτιστικού Τουρισμού σε μια ιδιαίτερη Χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα με απώτερο σκοπό την οργάνωση και προσφορά ελ-

κυστικών προτάσεων διακοπών στην κυπριακή ύπαιθρο. Στα πλαίσια των εργασιών της συνάντησης έγιναν παρουσιάσεις από την Πρόεδρο της Κυπριακής Εταιρείας Αγροτουρισμού και Διευθύντρια Τουρισμού του Τμήματος Στρατηγικής

στον ΚΟΤ, κα Αννίτα Δημητριάδου, τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Ειδικών Ενδιαφερόντων και Πολιτιστικού Τουρισμού κ. Γιώργο Μιχαηλίδη ως επίσης και την κα Πολίνα Λαζάρου, Διευθύντρια του Casale Panayiotis το οποίο φιλοξένησε την εκδήλωση. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν ιδιοκτήτες αγροτουριστικών καταλυμάτων, επιχειρήσεις ειδικών ενδιαφερόντων και ταξιδιωτικοί πράκτορες. Οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να περιδιαβούν τη χριστουγεννιάτικη αγορά και να απολαύσουν παραδοσιακά εδέσματα, κρασί και δείπνο τα οποία προσφέρθηκαν από το Casale Panayiotis. Αναμφισβήτητα, η κυπριακή ύπαιθρος προσφέρει ξεχωριστές εμπειρίες για διακοπές σε παραδοσιακά αγροτουριστικά καταλύματα και ενασχόληση με δραστηριότητες ειδικών ενδιαφερόντων σε κάθε εποχή του χρόνου.

Βράβευση Γραφείου ΚΟΤ Άμστερνταμ

Στα πλαίσια της ετήσιας τελετής βράβευσης Τουριστικών Επιχειρήσεων / Οργανισμών που διοργανώνεται στην Ολλανδία κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής έκθεσης της Ουτρέχτης, στο γραφείο ΚΟΤ Άμστερνταμ έχει απονεμηθεί φέτος το πρώτο βραβείο, γνωστό και ως «Χρυσό Φτερό».

Το γραφείο μας έχει καταφέρει για δεύτερη φορά μετά από το 2009 να διακριθεί ξανά στο σημαντικό αυτό θεσμό αυτό καταλαμβάνοντας την πρώτη θέση. Η διάκριση αυτή δεν τιμά μόνο το Γραφείο του Οργανισμού στην

Ολλανδία αλλά και τον ίδιο τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού και κατ' επέκταση την Κύπρο γενικότερα. Η βράβευση του γραφείου έγινε μετά από ενδελεχή αξιολόγηση όλου του φάσματος υπηρεσιών που προσφέρει στον τομέα του Μάρκετινγκ και Δημοσίων Σχέσεων. Ση-

μειώνεται ότι η αξιολόγηση του φάσματος υπηρεσιών γίνεται κατόπιν έρευνας σε όλα τα τουριστικά πρακτορεία της Ολλανδίας, την οποία διεξάγει ανεξάρτητο ινστιτούτο ερευνών της Ολλανδίας. Η διάκριση αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία εάν συνυπολογισθεί το μέγεθος της Ολλανδικής αγοράς που διακινείται στην Κύπρο σε συνάρτηση και με τα περιορισμένα κονδύλια που διατίθενται για προβολή και διαφήμιση της Κύπρου στην υπό αναφορά χώρα. Τα κριτήρια βράβευσης στον τομέα αυτό ήταν μεταξύ άλλων η έγκαιρη και εκτενής εξυπηρέτηση και πληροφόρηση των τουριστικών πρακτορειών, η συνεργασία των Εθνικών Οργανισμών με τα τουριστικά πρακτορεία, η προβολή της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού σε διάφορες εκδηλώσεις, ενώ σημαντική βαρύτητα στην έρευνα διαδραματίζει το επίπεδο των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Ο ΚΟΤ συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Leonardo da Vinci "ECOTOUR"

Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού συμμετείχε πρόσφατα στην συντονιστική συνάντηση των εταίρων του προγράμματος "ECOTOUR" που έγινε στην Ισπανία και το οποίο συγχρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Leonardo da Vinci. Τον ΚΟΤ εκπροσώπησε η κα Μάρω Καζέπη, Τουριστικός Λειτουργός Α' - Τμήμα Στρατηγικής, Συντονίστρια του προγράμματος. Στόχος του προγράμματος είναι η βελτίωση των δεξιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων Οικοτουρισμού στην Κύπρο, Εσθονία, Λιθουανία και Ισπανία, ως επίσης και η ανάπτυξη του Οικοτουρισμού στις συμμετέχουσες χώρες και στην Ευρώπη γενικότερα. Το πρόγραμμα άρχισε τον Οκτώβριο του 2011 και θα ολοκληρωθεί τον Σεπτέμβριο του 2013. Στα πλαίσια του προγράμματος θα δημιουργηθούν εργαλεία εκπαίδευσης Οικοτουρισμού στην Κύπρο, Εσθονία, Λιθουανία και Ισπανία. Το πρόγραμμα ECOTOUR υλοποιείται από κοινοπραξία οκτώ εταίρων από τέσσερις χώρες της Ευρώπης: την Κύπρο, Εσθονία, Λιθουανία και Ισπανία. Στην κοινοπραξία περιλαμβάνονται εταίροι Τουρισμού, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Σύμβουλοι Επιχειρήσεων ώστε να υπάρχει μια πολυδιάστατη εμπειρία για την επιτυχή υλοποίηση έργου. Η Κύπρος συμμετέχει στο πρόγραμμα με το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, επικεφαλής εταίρο, τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού και την εταιρεία X-Panel. Τα αποτελέσματα του προγράμματος θα μπορούν να αξιοποιηθούν από επιχειρήσεις τουρισμού, σπουδαστές ή Κοινωνίες της υπαίθρου για την καλύτερη ανάδειξη και πληροφόρηση τουριστών για την τοπική περιβαλλοντική και πολιτιστική κληρονομιά. Για περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα ECOTOUR, μπορείτε να επικοινωνείτε με την κα Μάρω Καζέπη, Τουριστικό Λειτουργό Α' Τμήμα Στρατηγικής ΚΟΤ στην ηλεκτρονική διεύθυνση Maro.Kazepi@visitcyprus.com ή στο τηλέφωνο 22 691216.

ΔΗΜΗΤΡΑ

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012

ΕΚΔΟΣΗ / ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΠΡΟΤΕΚΩ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΟΝΑΔΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΓΡΕΚΟΪΑ ΑΣΙΑ	ΟΛΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΙΑ ΑΣΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
	€	€	€	€	€	€	%
1 Τραπεζικές επενδύσεις	€	€	€	€	77.826.799	77.826.799	51,37%
2 Επενδύσεις σε ομόλογα	€	€	€	€	30.449.054	30.449.054	19,7%
3 Επενδύσεις σε μετοχές	€	€	€	€	9.422.876	9.422.876	6,1%
4 ΔΑΕ (Επένδυση σε Πράσινη Ενέργεια)	€	€	€	€	4.147.764	4.147.764	2,7%
5 ΔΑΕ (Επένδυση σε Πράσινη Ενέργεια)	€	€	€	€	2.900.000	2.900.000	1,9%
6 ΔΑΕ (Επένδυση σε Πράσινη Ενέργεια)	€	€	€	€	2.420.230	2.420.230	1,6%
7 ΔΑΕ (Επένδυση σε Πράσινη Ενέργεια)	€	€	€	€	1.900.000	1.900.000	1,3%
8 ΔΑΕ (Επένδυση σε Πράσινη Ενέργεια)	€	€	€	€	1.200.000	1.200.000	0,8%
9 ΔΑΕ (Επένδυση σε Πράσινη Ενέργεια)	€	€	€	€	744.000	744.000	0,5%
10 ΔΑΕ (Επένδυση σε Πράσινη Ενέργεια)	€	€	€	€	552.214	552.214	0,4%
ΟΛΙΚΟ					144.161.096	144.161.096	96,08%

Η ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΤΔ είναι μέλος της Ομίλου ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΤΔ. Η ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΤΔ είναι μέλος της Ομίλου ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΤΔ. Η ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΤΔ είναι μέλος της Ομίλου ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΤΔ.

Η ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΤΔ είναι μέλος της Ομίλου ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΤΔ. Η ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΤΔ είναι μέλος της Ομίλου ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΤΔ.

Έναρξη Εργασιών του Ναυτιλιακού Επιχειρηματικού Κέντρου

Ένας ακόμη στρατηγικός στόχος υλοποιείται που δείχνει την αποφοσιτικότητα του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας για συνεχή ανάπτυξη και δυναμική παρουσία στο οικονομικό γίγνεσθαι του τόπου μας.

Η Ελληνική Τράπεζα αναγνωρίζοντας τη σημασία του ναυτιλιακού τομέα στην κυπριακή οικονομία και τις προοπτικές ανάπτυξης του, προχώρησε στην ίδρυση του πρώτου εξειδικευμένου κέντρου στην Κύπρο για την ταχεία και ανταγωνιστική εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ναυτιλίας. Το Ναυτιλιακό Επιχειρηματικό Κέντρο (NEK) της Ελληνικής Τράπεζας στεγάζεται σε νέο κτήριο το

οποίο αποτελεί ένα σύγχρονο επαγγελματικό χώρο στο κέντρο της Λεμεσού και ξεχωρίζει για το υψηλό επίπεδο αισθητικής, άνεσης, τεχνολογίας και λειτουργικότητας. Το Κέντρο θα προσφέρει υπηρεσίες σε πλοιοκτήτες, σε πλοίο-διαχειριστές, ναυλωτές πλοίων, τροφοδότες πλοίων, ναυτιλιακές ασφαλιστικές υπηρεσίες και άλλες συναφείς υπηρεσίες.

Τα στοιχεία επικοινωνίας του Κέντρου είναι τα ακόλουθα: Διεύθυνση: Γωνία Γλάδστωνος & Ευαγγελίστριας 1, Κτήριο Αγαθαγγέλου, 1ος Όροφος, 3031 Λεμεσός. Τηλέφωνο: 25502700 - για εξωτερικό: 25500500. Τηλεομοιότυπο: 25 345430. E-mail : sbc@hellenicbank.com

Νέα διάκριση για τον Όμιλο της Ελληνικής Τράπεζας

Άλλη μια αναγνώριση πέτυχε ο Όμιλος της Ελληνικής Τράπεζας. Με συνεχείς βραβεύσεις και διακρίσεις, ο Όμιλος της Ελληνικής Τράπεζας υλοποιεί βήμα - βήμα τη δεδηλωμένη στρατηγική του για ανάπτυξη κουλτούρας συνεχούς ποιοτικής βελτίωσης και εξέλιξης. Η Ελληνική Τράπεζα βραβεύτηκε, από την JP Morgan, ένα από τα μεγαλύτερα τραπεζικά ιδρύματα της Αμερικής, με το βραβείο (The 2012 Elite Quality Recognition Award for Outstanding Achievement of Best-in-Class), για την πλήρως αυτοματοποιημένη μετάδοση όλων σχεδόν των εμβασμάτων (SWIFT) που αποστέλλονται από την Ελληνική Τράπεζα προς τη JP Morgan. Η βράβευση αυτή είναι αποτέλεσμα των έντονων προσπαθειών της Τράπεζας για τεχνολογική αναβάθμιση των συστημάτων προετοιμασίας και αποστολής των διεθνών πληρωμών. Οι ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση έφεραν βελτίωση στο χρόνο διεκπεραίωσης των πληρωμών, μείωση στο κόστος εκτέλεσής τους και, ασφαλώς, αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών της Τράπεζας προς τους πελάτες της. Ο Όμιλος της Ελληνικής Τράπεζας προσπαθεί συνεχώς να επιτυγχάνει τη μέγιστη βελτίωση σε εξυπηρέτηση προς τους πελάτες τους. Ακόμη, δεσμεύεται για ποιότητα και ικανοποίηση των πελατών μέσα από συνεχή αύξηση της παραγωγικότητας. Η πιο πάνω διάκριση αποτελεί αναγνώριση των μέχρι τώρα συστηματικών προσπαθειών που καταβάλει το ανθρώπινο δυναμικό της

Ελληνικής Τράπεζας, με την παράλληλη δέσμευση και ενθάρρυνση από τη διοίκηση του Ομίλου. Η διάκριση δημιουργεί εφελκυστικό νέων στόχων για διαρκή βελτίωση της ποιότητας εξυπηρέτησης σε όλα τα επίπεδα, σε όλους τους τομείς, προς όφελος των πελατών.

Η Ελληνική Τράπεζα συνεχίζει την έμπρακτη της κοινωνική προσφορά

Μετά από τις πρόσφατες ενέργειες στήριξης του Παιδοογκολογικού Κέντρου στη Λευκωσία και σε άπορες οικογένειες στη Λάρνακα και ελεύθερη Αμμόχωστο η Ελληνική Τράπεζα συνεχίζει την έμπρακτη της κοινωνική προσφορά στηρίζοντας το Σύνδεσμο Γονέων & Φίλων Καρδιοπαθών Παιδιών στη Λευκωσία, το Σύνδεσμο Πολυτέκνων Πάφου και τον Επαρχιακό Σύνδεσμο Ευημερίας Ηλικιωμένων Πάφου. Συγκεκριμένα, σε συνάντηση στα γραφεία του Συνδέσμου Γονέων & Φίλων Καρδιοπαθών Παιδιών παραδόθηκε από το Διευθυντή της Υπηρεσίας Μάρκετινγκ, Δημ. Σχέσεων & Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας κ. Ανδρέα Παπανικολάου επιταγή για την οικονομική στήριξη του στη Διευθύντρια του Συνδέσμου κα Στέλλα Ελευθεριάδου. Παράλληλα

στηρίχθηκε ο Σύνδεσμος Πολυτέκνων Πάφου, όπου η Πάφος όπως είναι γνωστό έχει πληγεί σε μεγάλο βαθμό από την οικονομική κρίση και την ανεργία με αποτέλεσμα, ειδικά οι πολύτεκνες οικογένειες, να αντιμετωπίζουν τεράστια προβλήματα επιβίωσης. Σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Πολυτέκνων Πάφου και τον Πρόεδρο του κ. Λεόντιο Τσιέλεπο, παραδόθηκαν δωροκουπόνια αγοράς τροφίμων για κάλυψη των άμεσων αναγκών σε άπορες πολύτεκνες οικογένειες της Επαρχίας Πάφου. Σε σεμνή τελετή στα κεντρικά γραφεία της Ελληνικής Τράπεζας στην Πάφο έγινε η παράδοση των σχετικών δωροκουπονιών. Επιπρόσθετα η Ελληνική Τράπεζα προσέφερε οικονομική στήριξη στον Επαρχιακό Σύνδεσμο Ευημερίας Ηλικιωμένων Πάφου. Ο Διευθυντής Υπηρεσίας Μάρκετινγκ, Δημ. Σχέσεων & Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας Ανδρέας Παπανικολάου τόνισε ότι η Ελληνική Τράπεζα βρίσκεται πάντα δίπλα σε συνδέσμους, σωματεία, ιδρύματα και άτομα που χρειάζονται βοήθεια και στήριξη. Ευχαρίστησε τη Διευθύντρια του Συνδέσμου Γονέων & Φίλων Καρδιοπαθών Παιδιών και τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Πολυτέκνων Πάφου για τη συνεργασία και ευχήθηκε να είναι η τελευταία χρονιά που αντιμετωπίζονται τέτοια προβλήματα. Τόσο η Διευθύντρια του Συνδέσμου Γονέων & Φίλων Καρδιοπαθών Παιδιών όσο και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου όσο και οι οικογένειες που βοηθήθηκαν ευχαρίστησαν την Ελληνική Τράπεζα για την ενέργεια αυτή ειδικά αυτή τη δύσκολη περίοδο που περνούν λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης.

CELEBRATING 10 YEARS OF INNOVATION

WEB Hosting

-
- 1 Ideal for Business
  - 2 Unlimited Bandwidth
  - 3 Windows or Linux OS
  - 4 99,99% uptime

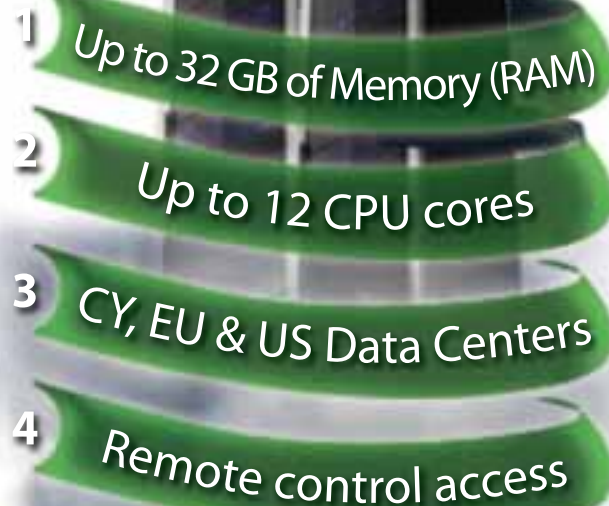
WEB Design & CONTENT Management

-
- Hosted on our servers in Cyprus
- Search Engine Friendly
- Powerfull Functionality

EXCHANGE Servers

-
- * Hosted Exchange
  - * 25 GB user storage
  - * Outlook Web secure access
  - * Real-time sync included for iPhone, iPad, Android
  - * 99.999% uptime SLA
  - * Daily backups - disaster recovery

VIRTUAL Servers

-
- 1 Up to 32 GB of Memory (RAM)
  - 2 Up to 12 CPU cores
  - 3 CY, EU & US Data Centers
  - 4 Remote control access

valicomnet
INTERNET SERVICES

Βράβευση της Εθνικής ως «Καλύτερη Τράπεζα της Ελλάδας στο Trade Finance»

Η Εθνική Τράπεζα βραβεύθηκε ως η καλύτερη Τράπεζα της Ελλάδας στο Trade Finance για το 2013 από το διεθνές φήμις περιοδικό Global Finance ("Greece Best Trade Finance Bank 2013"). Για την ανάδειξη της καλύτερης τράπεζας συγκεντρώθηκαν και αξιολογήθηκαν οι απόψεις αναλυτών της αγοράς και ειδικών του χώρου, ενώ ιδιαίτερη σημασία έχει ότι για πρώτη φορά συμμετείχαν με ψηφοφορία ελληνικές και πολυεθνικές επιχειρήσεις. Τα κριτήρια αξιολόγησης εστιάζονται στο εύρος και την πληρότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, στο επίπεδο εξυπηρέτησης της πελατείας, καθώς και στην ενεργό συμμετοχή στις εξελίξεις σε παγκόσμιο ή περιφερειακό επίπεδο. Η διάκριση αυτή επιβεβαιώνει την έμφαση που δίνει η Εθνική Τράπεζα στο Trade

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

διευκολύνοντας τη διείσδυσή τους σε αγορές ενδιαφέροντος και εξασφαλίζοντας την ομαλή ροή της εφοδιαστικής και της χρηματοοικονομικής αλυσίδας. Η ηγετική θέση της Εθνικής Τράπεζας, η πρωτοπορία στην προσφορά εξειδικευμένων λύσεων Trade Financing και ευρύτερα Συναλλακτικής Τραπεζικής, οι πρωτοβουλίες σε συνεργασία με τους φορείς που διαμορφώνουν τις παγκόσμιες τάσεις και οι ισχυροί δεσμοί με τα μεγαλύτερα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, διασφαλίζουν την εξυπηρέτηση των αναγκών της ελληνικής επιχείρησης σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Η διάκριση της Εθνικής Τράπεζας στις υπηρεσίες Trade Finance επιβεβαιώνει για άλλη μία φορά την εμπιστοσύνη με την οποία περιβάλλουν την τράπεζα οι ελληνικές επιχειρήσεις και αναδεικνύει την αποτελεσματική ανταπόκρισή της στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς. Ταυτόχρονα το διεθνές κύρος της Εθνικής αποτελεί εγγύηση για την πρόσβαση των ελληνικών επιχειρήσεων με τους καλύτερους δυνατούς όρους στις ξένες αγορές.

Η ΕΤΕπ εγκρίνει ποσό 500 εκατ. ευρώ για τη χρηματοδότηση του εξωτερικού εμπορίου της Ελλάδος

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΕπ ενέκρινε σήμερα ένα νέο χρηματοδοτικό μέσο που για πρώτη φορά τίθεται στη διάθεση της Ελλάδος. Το μέσο αυτό θα επιτρέψει στην Τράπεζα να στηρίξει, με ποσό ύψους έως 500 εκατ. ευρώ, τη χρηματοδότηση του εξωτερικού εμπορίου της Ελλάδος. Ο Πρόεδρος της ΕΤΕπ κ. Hoyer δήλωσε: Με τη δημιουργία αυτού του προγράμματος, πραγματοποιήσαμε ένα σημαντικό βήμα που θα προσδώσει νέο δυναμισμό στη χρηματοδότηση του εξωτερικού εμπορίου της Ελλάδος, επιτρέποντας στις ελληνικές επιχειρήσεις να αναπτύξουν τις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές τους σε μια περίοδο κατά την οποία οι ξένες τράπεζες αναδιπλώνονται. Αυτή η πρωτοβουλία έρχεται να προστεθεί στη συνεισφορά, ύψους 900 εκατ. ευρώ, την οποία είχε η ΕΤΕπ προς την ελληνική οικονομία το 2012 και από την οποία επωφεληθήκαν επενδύσεις στους τομείς της ενέργει-

ας, των μεταφορών και της εκπαίδευσης, καθώς και μικρές επιχειρήσεις. Η Τράπεζα, έχοντας ήδη παράδοση στη χορήγηση μακροπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων με ευνοϊκούς όρους, προσθέτει ένα μέσο στήριξης των βραχυπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων, το οποίο θα καλύψει το κενό που δημιουργήθηκε από την αναδίπλωση των εμπορικών τραπεζών. Η Τράπεζα θα παρέχει εγγυήσεις προς τις εμπορικές τράπεζες για τη χρηματοδότηση διεθνών εμπορικών συναλλαγών και, καθώς οι εγγυήσεις αυτές θα είναι ανακυκλούμενες, αναμένεται με αυτό τον τρόπο να στηρίξει έναν όγκο συναλλαγών της τάξεως των 1,5 δισ. ευρώ ετησίως. Η ΕΤΕπ θα συμβάλει καθοριστικά στη μείωση του κινδύνου, όπως τον εκτιμούν οι εμπορικές τράπεζες που δεν ήταν πλέον σε θέση να παρέχουν τέτοιου είδους υπηρεσίες, και θα δώσει τη δυνατότητα να συνεχιστεί η παροχή αυτών των υπηρεσιών σε μια περίοδο κατά την οποία η Ελλάδα χρειάζεται χρηματοδότηση του εξωτερικού της εμπορίου, προκειμένου να επιδώσει οικονομική ανάπτυξη στηριζόμενη στις εξαγωγές ώστε να επιτύχει την ανάκαμψη της οικονομίας της.

Η "ForexTime" λαμβάνει άδεια Επενδυτικής Εταιρείας από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου

Νέα εταιρεία forex με έδρα την Κύπρο και επικεφαλής τον Andrey Dashin

Η νέα μεσιτική εταιρεία forex, ForexTime Ltd (FXTM), έχει λάβει άδεια Κυπριακής Επενδυτικής Εταιρείας (CIF) από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (CySEC) και σύντομα αρχίζει λειτουργία. Η εταιρεία θα λειτουργήσει επίσημα στις αρχές του 2013, μετά την ενεργοποίηση της άδειας, προσφέροντας επενδυτικές υπηρεσίες σε συνάλλαγμα (forex), εμπορεύματα, πολύτιμα μέταλλα, μετοχές, δείκτες και άλλα χρηματοοικονομικά εργαλεία. Περισσότερες λεπτομέρειες θα ανακοινωθούν με τη λειτουργία της ιστοσελίδας και όταν η εταιρεία θα είναι έτοιμη να εξυπηρετήσει πελάτες, ενώ θα εκδίδονται ανακοινώσεις και κάθε φορά που θα παρουσιάζονται καινούρια προϊόντα. Η εταιρεία ιδρύθηκε από τον κ. Andrey Dashin, ιδρυτή της Alpari. Αυτή η νέα επιχειρηματική δραστηριότητα του κ. Dashin ενισχύει τη φήμη του ως επιχειρηματικός ηγέτης με περισσότερα από 14 χρόνια εμπειρίας στον διεθνή χρηματοπιστωτικό τομέα και προκύπτει από τη φιλοδοξία του να έχει οργανικό ρόλο στη δημιουργία νέων υψηλών προτύπων στον τομέα του Forex trading στη συνεχώς μεταβαλλόμενη διεθνή αγορά. Η νέα εταιρεία αποτελεί ελπιδοφόρα είδηση για την Κύπρο, αφού φέρνει μαζί της επένδυση πολλών εκατομμυρίων Ευρώ που αναμένεται να έχει μια σειρά από οικονομικά οφέλη για τη χώρα σε ένα δύσκολο οικονομικό κλίμα, συμπεριλαμβανομένων νέων θέσεων εργασίας και σημαντικών εσόδων από εταιρικό φόρο. Αναφερόμενος στην ίδρυση της FXTM, ο κ. Dashin δήλωσε: «Φιλοδοξία μου είναι η ForexTime να αλλάξει τα δεδομένα στο χώρο του online forex trading. Είμαι σίγουρος ότι η ForexTime θα αλλάξει τον τομέα προς το καλύτερο και πιστεύω ότι η ομάδα μου και εγώ προσωπικά έχουμε το συνδυασμό της εμπειρίας και της δέσμευσης που χρειάζονται για να οδηγήσουμε τον τομέα στο επόμενο επίπεδο».

THE BLACK GROUSE

A DISTINCT CHARACTER

**AN INTRIGUING BLEND OF SMOKY, PEATED MALTS
AND SCOTLAND'S FAVORITE WHISKY**

Meet the rakish relative of The Famous Grouse. Bold and charismatic, uniquely smoky but smooth.
The Black Grouse has a character as distinctive as the whisky he has inspired.

The Black Grouse is a strikingly beautiful bird, and something of a show-off, strutting with a raised tail and a glint in the eye. It's a special breed, just like the light, smoky blend that bears the same name.

www.black-grouse.com • Enjoy responsibly

ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ: Βραβείο Lifetime Achievement στον Κίκη Λευκαρίτη

Ο Εκτελεστικός Πρόεδρος της εταιρείας πετρελαιοειδών Petrolina (Holdings) Public Ltd, κ. Κίκης Λευκαρίτης, βραβεύθηκε στις επιχειρηματικές βραβεύσεις InBusiness Awards, με το τιμητικό βραβείο Life Achievement Award για τα επιχειρηματικά του επιτεύγματα και για τη συνεισφορά του στην ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας. Ο κ. Κίκης Λευκαρίτης, μιλώντας κατά την τελετή βράβευσης, εξέφρασε τη συγκίνησή του, τονίζοντας ότι η τιμητική αυτή διάκριση αποτελεί την αναγνώριση και την επιβράβευση σκληρής δουλειάς και προσφοράς πολλών χρόνων. Ο κ. Λευκαρίτης, πρόσθεσε πως «Είναι μεγάλη τιμή να αναγνωρίζεις ο κόσμος το τι έχεις προσφέρει μετά από τόση σκληρή δου-

λειά και θυσίες, να χαιρείς εκτίμησης και να μοιράζεσαι αυτές τις στιγμές με την οικογένεια σου και τους ανθρώπους που αγαπάς». Ο κ. Λευκαρίτης, αποφοίτησε από το Εμπορικό Λύκειο Λάρνακας το 1944 και στη συνέχεια, ενώ του δόθηκε υποτροφία για σπουδές στο εξωτερικό, εντούτοις, παρέμεινε στην Κύπρο, βοηθώντας στην οικογενειακή επιχείρηση χερσαίων μεταφορών ΑΔΕΛΦΟΙ ΛΕΥΚΑΡΙΤΗ. Το 1959, με την ίδρυση της ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ ΛΤΔ, της πρώτης κυπριακής εταιρείας πετρελαιοειδών, ανέλαβε υπεύθυνος ανέγερσης των κεντρικών εγκαταστάσεων αποθήκευσης πετρελαιοειδών και των επτά πρώτων πρατηρίων καυσίμων της εταιρείας. Ο κ. Κίκης Λευκαρίτης είναι σήμερα ο Εκτελεστικός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Petrolina (Holdings) Public Ltd και του Ομίλου Εταιρειών ΛΕΥΚΑΡΙΤΗ. Μεταξύ άλλων, ο κ. Λευκαρίτης εξελέγει Δημοτικός Σύμβουλος Λάρνακας, διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου των Κυπριακών Αερογραμμών, της εταιρείας Andreou & Paraskevaides Enterprises LTD, ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD και DODONE PORTFOLIO. Διετέλεσε επίσης Πρόεδρος του Ροταριανού Ομίλου Λάρνακας, καθώς και Πρόεδρος του Ναυτικού Ομίλου Λάρνακας.

«Φοιτητής για μια ημέρα» στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Το πρόγραμμα «Φοιτητής για μια ημέρα», εγκαινιάζει το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, με στόχο να δώσει τη δυνατότητα στους Κύπριους μαθητές να ζήσουν για μια μέρα την εμπειρία της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και της φοιτητικής ζωής. Μέσα από το πρόγραμμα οι μαθητές των σχολείων θα έχουν τη δυνατότητα να «μεταμορφωθούν» σε φοιτητές για μια μέρα, να ξεναγηθούν στους χώρους του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, παρακολουθώντας επιδείξεις στα διά-

φορα εργαστήρια, καθώς επίσης και μαθήματα του κλάδου που τους ενδιαφέρει. Ακολούθως, θα προσφέρεται δωρεάν, σε όσους συμμετέχοντες το επιθυμούν, το Τεστ Επαγγελματικού Προσανατολισμού «Άριστον», το οποίο διερευνά την προσωπικότητα, τις κλίσεις, τις ικανότητες, τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντα του κάθε μαθητή, προσδιορίζει τα επαγγέλματα που του ταιριάζουν και βοηθά στη λήψη ορθής επιλογής σπουδών και επαγγελματικής καριέρας. Μιλώντας στη δημοσιογραφική διάσκεψη για την παρουσίαση του προγράμματος, ο Α' Λειτουργός της Διεύθυνσης Μέσης, κ. Κυπριανός Λούης, ανέφερε ότι αυτό μπορεί να συμβάλει έμπρακτα στην υπεύθυνη ενημέρωση των μαθητών για τις επιλογές σπουδών και στην απόκτηση δεξιοτήτων προσαρμογής στο πανεπιστημιακό περιβάλλον. Σημειώνεται ότι δήλωση συμμετοχής στο πρόγραμμα «Φοιτητής για μια Ημέρα» μπορεί να γίνει ατομικά ή ομαδικά, στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, στα τηλέφωνα 22841723 και 22841528, ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση michael.l@unic.ac.cy.

H MetLife Alico χορηγός του 1ου αγώνα κλειστής κωπηλασίας επί εργομέτρου

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στη Λεμεσό ο πρώτος αγώνας κλειστής κωπηλασίας επί εργομέτρου. Χορηγός της εκδήλωσης, όπως και σε πολλά αλλά αθλητικά δρώμενα της Κύπρου, ήταν η MetLife Alico. Τον αγώνα διοργάνωσε ο Ναυτικός Όμιλος Λεμεσού στο Φυτίδειο Αθλητικό Κέντρο, υπό την μορφή σκυταλοδρομίας για αποστάσεις 2 και 4 χιλιομέτρων, αναλόγως με την κατηγορία που συμμετείχαν οι ομάδες, η κάθε μία από τις οποίες απαρτιζόταν από 4 άτομα ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου. Στον αγώνα πήραν μέρος οι 5 Ναυτικοί Όμιλοι της Κύπρου και συνολικά 25 ομάδες, οι οποίες έδειξαν απίστευτο πάθος και καταχειροκροτηθήκαν από πλήθος κόσμου που παρακολουθούσε από κοντά την προσπάθεια των αγωνιζομένων κωπηλατών. Σε δήλωσή του, ο Γενικός Διευθυντής της MetLife Alico στην Κύπρο, κ. Α. Καρπασίτης, τόνισε μεταξύ άλλων τα εξής: «Ο αθλητισμός είναι πολιτισμός και η MetLife Alico φροντίζει να βρίσκεται πάντα κοντά στα αθλητικά δρώμενα του τόπου μας. Υποστηρίζουμε το έργο του Ναυτικού Ομίλου Λεμεσού, ο οποίος μας έκανε υπερήφανους με το αργυρό μετάλλιο που κατέκτησε στους Ολυμπιακούς του Λονδίνου ο αθλητής του Παύλος Κοντίδης. Συγχαρητήρια σε όλους τους αθλητές που συμμετείχαν και εύχομαι στους νικητές ακόμη μεγαλύτερες διακρίσεις στο μέλλον».

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΤΑΘΕΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ALPHA Πρόσδος 1+ / 3+ / 6+ / 12+

Έξυπνο στις μέρες μας είναι να έχεις επιλογές για να πετυχαίνεις υψηλές αποδόσεις και μέγιστη ευελιξία...

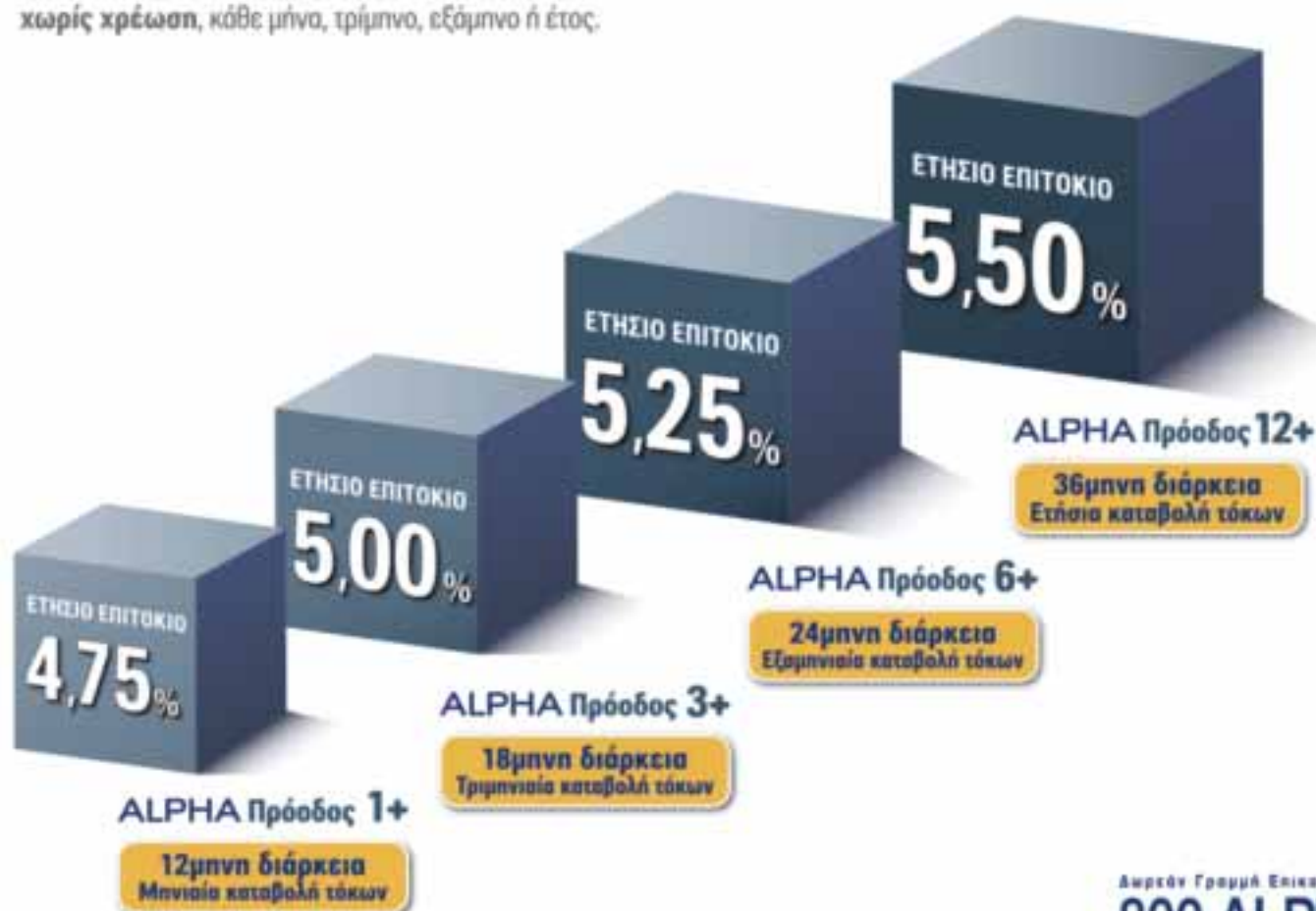
...με καταβολή τόκων και δυνατότητα διακοπής χωρίς χρέωση, κάθε μήνα, τρίμηνο, εξάμηνο ή έτος.

Τώρα η νέα σειρά καταθέσεων Alpha Πρόσδος 1+, 3+, 6+ και 12+ σας προσφέρει ακόμη περισσότερες εναλλακτικές! Προθεσμιακές καταθέσεις που σας εξασφαλίζουν τους τόκους κάθε μήνα, τρίμηνο, εξάμηνο ή έτος, επιλογή συνολικής διάρκειας μεταξύ 12, 18, 24, ή 36 μηνών και υψηλές κλιμακούμενες αποδόσεις που φθάνουν το 6,10%, με μέσο ετήσιο επιτόκιο έως 5,50%!

Επιπλέον, ανάλογα με το είδος της προθεσμιακής κατάθεσης που επιλέγετε και το πώς θέλετε να αξιοποιήσετε το δικό σας κεφάλαιο, έχετε το δικαίωμα ολικής ανάληψης στο τέλος κάθε μήνα, τρίμηνο, εξάμηνο ή έτους, χωρίς καμία χρέωση!

Ελάτε τώρα σε ένα Κατάστημα της Alpha Bank και επιλέξτε τη δική σας Πρόσδο! Περισσότερες πληροφορίες στο www.alphabank.com.cy.

Ελάχιστο ποσό καταθέσεως €25.000. Τα προϊόντα μπορούν να αποσπασθούν ανά πάσα στιγμή κατά την κρίση της Τραπεζής.

Δωρεάν Γραμμή Επικοινωνίας
800 ALPHA
(2 5 7 4 2)

ALPHA BANK

Και για έξυπνα καταθετικά προϊόντα... *μαζί*

Οι Baker Tilly International διεξάγουν Έρευνα Σχεδιασμού Διαδοχής για οικογενειακές και ιδιωτικές επιχειρήσεις

Οι Baker Tilly στην Κύπρο, ανεξάρτητο μέλος της Baker Tilly International, ανακοίνωσαν ότι θα συμμετέχουν σε ένα παγκόσμιο ερευνητικό πρόγραμμα για το Σχεδιασμό της Διαδοχής και καλούν τους ιδιοκτήτες οικογενειακών και ιδιωτικών επιχειρήσεων να συμμετέχουν μέσω της διαδικτυακής έρευνας στη διεύθυνση <https://www.research.net/s/BTISuccessionSurvey>.

«Ο Σχεδιασμός της Διαδοχής είναι ένα βασικό ζήτημα για τις επιχειρήσεις στην Κύπρο και στον υπόλοιπο κόσμο. Στην επόμενη δεκαετία ένας άνευ προηγουμένου αριθμός ιδιοκτητών θα συνταξιοδοτηθούν, οδηγώντας σε μια μαζική μετατόπιση του πλούτου, της ιδιοκτησίας και του ελέγχου», δήλωσε ο Μάριος Κλείτου, Ανώτερος Εκτελεστικός Σύμβουλος των Baker Tilly στην Κύπρο.

«Είναι τέτοια η κλίμακα της επικείμενης διαδοχής» συνέχισε ο Μάριος Κλείτου «που ο τρόπος με τον οποίο η ιδιοκτησία των επιχειρήσεων αυτών θα μεταφέρεται, θα καθορίσει όχι μόνο τον πλούτο των ατόμων που εμπλέκονται και της οικογένειας, αλλά και τη μελλοντική ευημερία των οικονομιών στις οποίες δραστηριοποιούνται. Πολλοί από αυτούς που συνταξιοδοτούνται σήμερα δεν έχουν στρατηγική εξόδου και θα πρέπει να κατανοήσουν πολλά σύνθετα οικογενειακά, ατομικά και επιχειρηματικά θέματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά τη διαδικασία διαδοχής, αν είναι να επιτευχθεί η βέλτιστη δυνατή αξία για την επιχείρησή τους».

Πώς να πάρετε μέρος

Οι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων που θα ήθελαν να λάβουν μέρος στην έρευνα μπορούν να το κάνουν μέσω της ιστοσελίδας <https://www.research.net/s/BTISuccessionSurvey>. Θα χρειαστούν περίπου 15 λεπτά για να συμπληρωθεί το ερωτηματολόγιο.

Όσοι ολοκληρώνουν την έρευνα θα λάβουν αυτόματα ένα αντίγραφο του Σχεδιασμού Διαδοχής, ενός οδηγού των Baker Tilly International για οικογενειακές και ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Αργότερα το Μάρτιο-Απρίλιο, θα λάβουν επίσης ένα αντίγραφο της έκθεσης με βάση τα πορίσματα της έρευνας, με υψηλού επιπέδου ανάλυση και σχολιασμό, η οποία θα παρέχει πολύτιμες πληροφορίες για τις προκλήσεις που θα διαφάνουν στον προγραμματισμό της διαδοχής στην Κύπρο και θα συμπεριλαμβάνει περιφερειακές και παγκόσμιες συγκρίσεις.

Η καταληκτική ημερομηνία για τη συμπλήρωση της έρευνας είναι η 28η Φεβρουαρίου 2013.

Παρακαλούμε επισκεφθείτε την ιστοσελίδα <http://www.bakertillyinternational.com/web/services/specialist-advisory-services/succession-planning.aspx> για να μάθετε περισσότερα σχετικά με το Σχεδιασμό της Διαδοχής ή επικοινωνήστε με τους Baker Tilly Κύπρου στο +357 - 22458500.

Η EMSc (Cyprus) διοργάνωσε με επιτυχία το 2ο σεμινάριο «Energy Efficiency & Environmental Effects»

Η EMSc (Cyprus) διοργάνωσε με επιτυχία για 2η συνεχόμενη χρονιά το σεμινάριο «Energy Efficiency & Environmental Effects» στο Elias Beach Hotel στη Λεμεσό. Στο εξειδικευμένο σεμινάριο, που σκοπός του ήταν η περαιτέρω ενημέρωση για την εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας, παρευρέθηκαν άτομα του επιχειρηματικού κόσμου και τεχνικοί διευθυντές/προσωπικό.

Ο ιδρυτής της EMSc, Δρ. Αλέκος Μαρδαπήττας, ανέλυσε το θέμα «τι είναι η βελτιστοποίηση τάσης και με ποιους τρόπους επιτυγχάνει εξοικονόμηση ενέργειας». Κατά τη διάρκεια της παρουσίασης του ο Δρ Μαρδαπήττας τόνισε τα οφέλη που προσφέρει η εγκατάσταση του καινοτόμου συστήματος εξοικονόμησης ηλεκτρικής ενέργειας Powerstar® για εταιρείες, ξενοδοχεία, ιατρικές εγκαταστάσεις και εργοστάσια τόσο από οικονομικής, όσο και από περιβαλλοντικής πλευράς.

Την ομιλία του Δρ. Α. Μαρδαπήττα ακολούθησαν παρουσιάσεις από τον κ. Σώτο Σάββα, βοηθό διευθυντή περιφέρειας Λεμεσού της ΑΗΚ με θέμα «εξοικονόμηση στο τιμολόγιο της ΑΗΚ μέσα από τη σωστή χρήση της διατίμησης», του κ. Χρυσάνθου Μαρούχου, Διευθύνοντα Σύμβουλου της Value Creation Consulting Ltd με θέμα «εξοικονόμηση ενέργειας - για μείωση λειτουργικού κόστους και προστασία του περιβάλλοντος». Το σεμινάριο έκλεισαν ο κ. Χάρης Κακουλλής, μέλος του Δ.Σ. της KPMG και η κα. Αλεξάνδρα Κασαστογιάννη, διευθύντρια παγίων των υπεραγορών Carrefour, οι οποίοι μίλησαν για την εμπειρία τους και τα αποτελέσματα εξοικονόμησης μετά την εγκατάσταση του συστήματος Powerstar®. Με το τέλος του σεμιναρίου η EMSc (Cyprus) ανακοίνωσε 10% έκπτωση για παραγγελίες στο σύστημα Powerstar® μέχρι τον Δεκέμβριο 2012 για νέους και υφιστάμενους πελάτες.

Το Powerstar® είναι ένα μοναδικό σύστημα που ρυθμίζει με ακρίβεια την τάση του ρεύματος, συμβάλλοντας, έτσι, στη μείωση της κατανάλωσης. Η μεγάλη μείωση στην κατανάλωση που έρχεται με την εγκατάσταση του Powerstar® βασίζεται στο ότι οι ηλεκτροπαραγωγικοί σταθμοί προσφέρουν ηλεκτρική ενέργεια σε ψηλότερη τάση για κατανάλωση στις παροχές μας από ότι συνιστάτε από τις κατασκευαστριες εταιρείες ή και γενικά από ότι χρειαζόμαστε. Κατά συνέπεια η υπερβολική τάση που διατίθεται προκαλεί και αύξηση στην κατανάλωση, με αποτέλεσμα ψηλότερους λογαριασμούς ρεύματος και αύξηση στην εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα. Ρυθμίζοντας την τάση που παρέχεται εξαλείφονται οι αρμονικές διαταραχές αυξάνοντας έτσι το χρόνο ζωής του ηλεκτρικού / ηλεκτρονικού εξοπλισμού και μειώνοντας το κόστος συντήρησής του.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Powerstar® και τις λύσεις εξοικονόμησης ενέργειας Star που προσφέρει η EMSc, μπορείτε να επικοινωνήσετε στο τηλέφωνο 22423142 ή στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο infocypus@ems-uk.org ή μέσω της ιστοσελίδας www.powerstar.com.cy.

Τα Public καλωσορίζουν την MTN

Public και MTN αναβαθμίζουν τη στρατηγική τους συνεργασία με τους ειδικά διαμορφωμένους χώρους της MTN μέσα στα Public. Οι επισκέπτες των Public στο The Mall of Cyprus στη Λευκωσία και το MyMall στη Λεμεσό θα μπορούν πλέον να απολαμβάνουν την ολοκληρωμένη εμπειρία MTN σε έναν ειδικά διαμορφωμένο χώρο καθώς και να αξιοποιούν τα μοναδικά προνόμια των υπηρεσιών της. Οι επισκέπτες θα μπορούν:

- Να ενημερώνονται για όλα τα πλάνα και υπηρεσίες της MTN από εξειδικευμένο προσωπικό.
- Να συνδέονται με MTN PayMonthly ή MTN Mobile Broadband ή να ανανεώνουν τα υφιστάμενα συμβολαία τους.
- Να συνδέονται με τα πακέτα προπληρωμένης τηλεφωνίας της MTN, της meemob καθώς και της APOEL FC mobile.
- Να εξαργυρώνουν τους MTN Rewards βαθμούς τους.
- Να επεξεργάζονται και να δοκιμάζουν τις συσκευές που επιθυμούν, ώστε να επιλέξουν αυτή που ταιριάζει στις δικές τους ανάγκες.

Ο Γενικός Διευθυντής των Public Κύπρου, κ. Χρήστος Νούλης, αναφερόμενος στη δημιουργία των νέων χώρων MTN μέσα στα Public, σχολιάσε: «Στα Public υποδεχόμαστε με χαρά τους φίλους και συνδρομητές της MTN στον ειδικά διαμορφωμένο κοινό μας χώρο, που αλλάζει τα δεδομένα στην επικοινωνία. Τους καλωσορίζουμε και δεσμευόμαστε στην υψηλού επιπέδου εξυπηρέτηση που χαρακτηρίζει τα καταστήματά μας». Ο Chief Marketing Officer της MTN, κ. Θάνος Χρονόπουλος, σημειώνει σχετικά: «Τα Public είναι για εμάς ένας ιδανικός χώρος που αντιπροσωπεύει τις αξίες της MTN για μοναδικές εμπειρίες προς τους καταναλωτές, ποιότητα, ευελιξία και αξιοπιστία. Οι φίλοι της MTN έχουν πλέον στα Public το χώρο που τους αντιπροσωπεύει και τους καλούμε όλους να τον επισκεφθούν». Τα Public και η MTN περιμένουν όλους τους φίλους της τεχνολογίας να δουν, να δοκιμάσουν τις συσκευές, να επωφεληθούν από τα μοναδικά πακέτα MTN και να κερδίσουν ασύγκριτα προνόμια από τη συνεργασία των δύο δυνάμεων της τεχνολογίας.

Πράσινη ηλεκτρική ενέργεια από το Φωτοβολταϊκό Πάρκο της Medochemie

Την περιβαλλοντική της ευαισθησία, αποδεικνύει για μια ακόμα φορά η Φαρμακοβιομηχανία Medochemie. Η Εταιρεία δημιούργησε το δικό της Φωτοβολταϊκό Πάρκο και άρχισε ήδη να διοχετεύει πράσινη ηλεκτρική ενέργεια στο Δίκτυο της ΑΗΚ μεγέθους 150 KW. Στόχος της Επιτροπής Προστασίας του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμησης Ενέργειας της Medochemie είναι:

- Η συμβολή στη μείωση της εκπομπής του διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), που εκπέμπεται από τους ηλεκτροπαραγωγικούς σταθμούς.

- Η μείωση της ρύπανσης στην ατμόσφαιρα, καθώς από τώρα και στο εξής, θα εκπέμπονται 201.5 tons CO₂ λιγότεροι το χρόνο.

Η Επιτροπή, επισημαίνει ότι το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂), συμβάλλει στην αλλαγή του κλίματος μέσω του φαινομένου του θερμοκηπίου, που είναι ένα στρώμα αερίων γύρω από τη γη που παγιδεύει τη θερμότητα, όπως ακριβώς το πλαστικό κάλυμμα παγιδεύει τη θερμότητα ενός θερμοκηπίου.

«MapCyprus»

Μετά την πολύ μεγάλη επιτυχία της ΔΩΡΕΑΝ εφαρμογής «MapCyprus» για το iPhone, η εφαρμογή είναι τώρα διαθέσιμη και για κινητά Android.

Η εφαρμογή «MapCyprus», από τη χαρτογραφική εταιρεία SELAS Mapping Services, είναι η πιο λεπτομερής και ολοκληρωμένη εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα που είναι διαθέσιμη για την Κύπρο. Είναι βασισμένη στον πιο πλήρη και λεπτομερή χάρτη της Κύπρου της εταιρείας SELAS, και με αυτήν μπορείτε να αναζητήσετε, από το κινητό σας, οποιαδήποτε διεύθυνση ή σημείο ενδιαφέροντος στην Κύπρο χρησιμοποιώντας ένα πανέξυπνο και εύκολο τρόπο, που θα σας καθοδηγήσει όπου εσείς επιθυμείτε. Η εφαρμογή περιλαμβάνει πέραν των 9.000 σημείων ενδιαφέροντος (POI), περισσότερα από κάθε άλλο Χάρτη της Κύπρου, ταξινομημένα σε 18 κατηγορίες και 113 υποκατηγορίες, δίνοντάς σας όλες τις πληροφορίες που θα χρειαστείτε ποτέ. Οι κύριες κατηγορίες περιλαμβάνουν τράπεζες, δημόσιες υπηρεσίες, ιατρικά κέντρα και φαρμακεία, εκπαίδευση, εστιατόρια, ξενοδοχεία, καταστήματα κ.λ.π. Η εφαρμογή περιλαμβάνει:

- Περισσότερα από 9.000 σημεία ενδιαφέροντος
- Ζωντανή ενημέρωση για τα δημευόμενα φαρμακεία σε όλη την Κύπρο
- Λεπτομερείς πληροφορίες για κάθε σημείο ενδιαφέροντος
- Περιγραφές και φωτογραφίες των κυριότερων αξιοθέατων της Κύπρου από το γεωγραφικό αρχείο της SELAS
- Αναλυτικές οδηγίες πλοήγησης από την τρέχουσα θέση του χρήστη σε οποιοδήποτε σημείο ενδιαφέροντος
- Καταγραφή της γρηγορότερης ή πιο σύντομης διαδρομής για αυτοκίνητο ή πεζό
- Αναζήτηση είτε με ελεύθερο κείμενο είτε κατά κατηγορία / υποκατηγορία
- Εναλλαγή μεταξύ Street Map και Satellite View
- Υποστηριζόμενες γλώσσες: Ελληνικά και Αγγλικά.

Κατεβάστε σήμερα την ΔΩΡΕΑΝ εφαρμογή «MapCyprus» από το App Store και το Google Play. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο www.selas.com.cy.

Το σταθερό δίκτυο δεδομένων της Εθνικής Τράπεζας στην MTN Business

Η MTN Business, ο κλάδος της MTN που ασχολείται με τους επιχειρηματικούς πελάτες, σημείωσε άλλη μια επιτυχία: Κέρδισε το διεθνή διαγωνισμό για το σταθερό δίκτυο δεδομένων της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου), την τοπική θυγατρική του μεγαλύτερου και ισχυρότερου Ομίλου χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στη νοτιανατολική Ευρώπη. «Σε δύσκολες εποχές, όπως η σημερινή, η σωστή επιλογή στρατηγικών συνεργατών είναι προϋπόθεση ανάπτυξης μιας επιχείρησης» σημειώνει ο Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου), κ. Νικόλαος Μπέης. Η επιλογή της MTN

Business από την Εθνική είναι ακόμη μια επίδειξη αξιοπιστίας για το εξειδικευμένο τμήμα Business to Business της MTN που ισχυροποιεί το πλούσιο πελατολόγιό της. Ήδη, κορυφαίες πολυεθνικές και κυπριακές επιχειρή-

σεις εμπιστεύονται την MTN, όπως οι Τράπεζα Κύπρου, Societe General, Ernst & Young, PricewaterhouseCoopers, Iacovou Brothers, J&P Avax, Αφοί Λανίτη, Unilever Tseriotis, Petrolina, Aphrodite Hills, Εκδοτικός Όμιλος ΔΙΑΣ, JCC Payment Systems, KONE Elevators, MSC Ship management, TNT Express, Lumiere TV, Logicom, Βάσσος Ηλιάδης, Piperaris Security, και πολλοί άλλοι. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της MTN κ. Verkade εξηγεί σχετικά: «Με την MTN Business οι πελάτες μας παίρνουν το καλύτερο deal της αγοράς. Πρώτον, αξιοποιούν το πιο σύγχρονο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο στην Κύπρο, με άριστη κάλυψη όπου κι αν βρίσκονται. Δεύτερον, επιλέγουν το πλάνο και την υπηρεσία που τους ταιριάζει μέσα από ένα φάσμα επιλογών. Τρίτον, έχουν στη διάθεσή τους μια αφοσιωμένη ομάδα υποστήριξης, 24 ώρες και 7 μέρες την εβδομάδα και τέταρτον παίρνουν τις χαμηλότερες χρεώσεις, προγράμματα επιβράβευσης αλλά και εταιρικές εκπτώσεις που επιτρέπουν μείωση των λειτουργικών εξόδων τους. Γι' αυτό μας εμπιστεύονται μερικές από τις καλύτερες εταιρείες στην Κύπρο». Η MTN BUSINESS είναι ο βραχίονας της MTN που ασχολείται αποκλειστικά με τους επιχειρηματικούς πελάτες της εταιρείας. Το τμήμα στελεχώνεται από μια ομάδα εξειδικευμένων επαγγελματιών με γνώση και πείρα στις τηλεπικοινωνίες που, αξιοποιώντας τις υποδομές της MTN, έχει τη δυνατότητα να καλύψει κάθε ανάγκη επικοινωνίας της σύγχρονης επιχείρησης.

Leptos Belveder Plots & Villas: Ονειρεμένη Θέα

Σε ένα Πανέμορφο και ειδυλλιακό τοπίο στη περιοχή "Μέλανος" λίγο έξω από την Πόλη της Πάφου η Leptos Estates δημιουργεί ένα νέο εντυπωσιακό οικισμό με μοναδικές στο είδος τους επαύλεις 2 και 3 υπνοδωματίων. Το όμορφο αυτό συγκρότημα επαύλεων σχεδιάστηκε σε ένα πλέγμα Κυπριακής και Αιγαιοπελαγίτικης αρχιτεκτονικής, με άσπρους τοίχους, ξύλινα παντζούρια και πέργκολες, κεραμιδιένες

στεγές, πέτρινες καμάρες και πλακόστρωτα. Το Leptos Belvedere Villas συνδυάζει την χαρακτηριστική αρχιτεκτονική με την υψηλή ποιότητα κατασκευής με ωραίους κήπους, μεγάλες πισίνες, καλυμμένους χώρους στάθμευσης μεγάλες βεράντες καθώς επίσης υπηρεσίες διαχείρισης και συντήρησης.

Όλες οι κατοικίες απολαμβάνουν άπλετη θέα στο απέραντο γαλάζιο της θάλασσας καθώς επίσης τα ονειρικά ηλιοβασιλέματα ιδίως τα καλοκαιρινά δειλινά. Το Leptos Belveder Plots & Villas προσφέρει μοναδικές ευκαιρίες αγοράς και επένδυσης τόσο για Κύπριους, όσο και για ξένους αγοραστές και επενδυτές, ιδίως από την Κίνα και τις Αραβικές χώρες οι οποίοι το έχουν επιλέξει για την εξοχική τους κατοικία. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε στο τηλέφωνο (χωρίς χρέωση) 8000 0707, στο e-mail: info@leptosestates.com ή να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.LeptosEstates.com

Η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ δίπλα στην EUROPA DONNA

Η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ στο πλαίσιο της συνεργασίας της με την EUROPA DONNA, παρέδωσε επιταγή ύψους 20.000 ευρώ για σκοπούς κάλυψης των εξόδων ειδικού ψυχολόγου για τη στήριξη γυναικών και ανδρών που πάσχουν από καρκίνο του μαστού. Η χορηγία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος 'Στηρίζω' της EUROPA DONNA του οποίου η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ είναι κύριος χορηγός. Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε και υλοποιείται με βασικό στόχο να ανταποκριθεί στις ολοένα αυξανόμενες ανάγκες των ατόμων με καρκίνο του μαστού, προσφέροντας άμεση ψυχολογική και συναισθηματική στήριξη στους παθόντες και στις οικογένειές τους. Μέσω της χορηγίας του προγράμματος 'Στηρίζω' η ΟΠΑΠ Κύπρου και η EUROPA DONNA

επιδίδουν την κατανόηση και διαχείριση των συναισθημάτων των ατόμων με διάγνωση καρκίνου του μαστού, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους και των οικογενειών τους. Η χορηγία αυτή της ΟΠΑΠ Κύπρου είναι πρωτοποριακή για τα κυπριακά δεδομένα αφού είναι το πρώτο πρόγραμμα ψυχολογικής στήριξης για άτομα που πάσχουν από καρκίνο του μαστού. Μέσω της χορηγίας εξασφαλίζεται η παρουσία του ψυχολόγου σε παγκύπρια βάση αφού κατά τη διάρκεια της εβδομάδας το άτομο αυτό είναι παρών στα σπίτια της EUROPA DONNA σε Λευκωσία, Λεμεσό και Παραλίμνι. Το πρόγραμμα Στηρίζω θα προσφέρει ψυχοθεραπεία και συμβουλευτική τόσο σε ατομικό επίπεδο, όσο και σε οικογενειακό και ομαδικό. Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν στο 22 490849.

UAE Ministry of Foreign Trade's Annual Investment Meeting to host international gathering on the emerging international economic landscape

- ✓ **AIM Congress 2013 announces patronage of His Highness Sheikh Mohamed Bin Rashid Al Maktoum, UAE Vice President, Prime Minister and Ruler of Dubai**
- ✓ **Global leaders and economic experts to discuss growth prospects of frontier and emerging markets**

Top-level government officials representing more than 80 countries are expected to attend the Third Annual Investment Meeting (AIM) Congress 2013 in Dubai to define the future economic landscape for frontier and emerging markets.

The third edition of AIM, organised by the UAE's Ministry of Foreign Trade and held under the patronage of HH Sheikh Mohamed Bin Rashid Al Maktoum UAE Vice president, Prime Minister and Ruler of Dubai will provide a comprehensive and genuine assessment of investment opportunities in frontier, emerging and transition economies with a special focus on some high growth regions such as Africa and Asia as well as the Middle East and North Africa; and in particular the United Arab Emirates, which has become a regional economic powerhouse.

With the theme "A Future International Economic Landscape in the making, implications on FDI Growth in Frontier and Emerging Countries", AIM Congress 2013 hopes to facilitate discussions and direct action plans that will further boost trade activities in and among developing economies through unrivalled conference and country presentations as well as panel discussions; in addition to B2B meetings and a plethora of other networking opportunities.

The keynote address will be delivered

by Karl Sauvant, Resident Senior Fellow, Vale Columbia Center on Sustainable International Investment, and former Director of the UNCTAD Investment Division.

"The conference will provide, not only an in-depth analysis of global trade and investment trends and major policy developments therein, but it will also feature a series of sessions focusing on policy responses to reignite growth, foreign investment policies, strategies and objectives of sovereign wealth funds (SWFs) and fiscal policies and investment incentives in a fiercely competitive world," said HE Sheikha Lubna Bint Khalid Al Qasimi, Minister of Foreign Trade, UAE. "While the world continues to grapple with one of the most severe economic crisis, with high unemployment rates, mounting

sovereign debt and limited economic growth in mature markets, emerging and frontier markets continue to grow and are leading the FDI recovery."

Last year, the AIM Congress reached new heights with record participation from countries, as well as regional and international investment and trade communities. The 2012 edition accomplished concrete and tangible results as sizeable transactions were realized translating into millions of dollars of new development projects and an array of newly concluded MoUs and cooperation agreements.

For its significant contributions to the development of trade and investments in emerging frontier markets, AIM Congress has received global attention, with leading development organisations confirming

their participation in this year's event, including United National Economic Commission for Europe, (UNECE), United National Industrial Development Organisation (UNIDO), International Trade Centre (ITC), Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD), and the International Fund for Agricultural Development (IFAD)

Among those who have already confirmed their attendance include top-level ministers from Burkina Faso, Burundi, Hungary, Indonesia, Malaysia, Laos, Liberia, Maldives, Mauritius, Mauritania, Sri Lanka, Tanzania, Qatar and Yemen; as well as the President of Tatarstan.

Investors from China, Russia, Malaysia, Saudi Arabia, Kuwait, Qatar, Germany, and the United States will actively be looking for investment opportunities through the various country presentations; while exhibiting countries such as Tatarstan, Malaysia, Indonesia, Morocco, Yemen, Libya, Ecuador, Gabon, Namibia, Cameroon, Sudan, USA, France, China, Turkey, Poland, Zambia, Burkina Faso, Ghana will further showcase trade and investment opportunities.

The RAK Free Trade Zone and Hamriyah Free Zone will lead a host of other important UAE-based organisations who will make a case for investing in emerging markets within the UAE. Regional property giant DAMAC Holding has signed up as the event's Diamond Sponsor, underscoring the important that the private sector plays in boosting regional trade and investment activities.

The AIM Congress 2013 is scheduled to take place on April 30 to May 2, 2013 at the Dubai International Convention and Exhibition Centre. For more information, please visit www.aimcongress.com.

Η κρίση θέλει καινοτομία

Σε μια οικονομία προσφοράς υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας, η καινοτομία είναι το κλειδί για την επιβίωση. Με κύριο στόχο ένα πιο αποτελεσματικό Σύστημα Καινοτομίας και την επιτάχυνση της ανάπτυξης, παρουσιάζω επιγραμματικά δώδεκα αλληλοενισχυόμενες δράσεις για έξοδο από την κρίση:

1. Το Εργαστήρι «Απελευθερώνοντας τη Δημοσιότητα» στοχεύει στην ενίσχυση της δημοσιότητας των μαθητών / σπουδαστών και των στελεχών του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Του Νίκου Γ. Σύκα
Συμβούλου
Στρατηγικής &
Επικοινωνίας

2. «Δέσμη Καινοτομιών»: Το πρώτο στρατηγικό εργαλείο -σε παγκόσμιο επίπεδο- που ενώνει τη δημοσιότητα με την καινοτομία.

3. Ενίσχυση της ικανότητας για καινοτομία και της επιχειρηματικότητας σε όλα τα στάδια της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Εμπέ-

δωση κουλτούρας καινοτομίας.

4. Branding Δημοσίων Υπηρεσιών. Καλές πρακτικές και τρόποι εφαρμογής της στρατηγικής Branding στη Δημόσια Υπηρεσία ως σύνολο καθώς και στα επιμέρους Τμήματα / Υπηρεσίες.

5. Καινοτομία & Δημόσια Διοίκηση. Ανασχεδιασμός του δημόσιου τομέα με βάση τα νέα δεδομένα: πρωτοφανείς προκλήσεις, οικονομική κρίση, δημιουργία αξίας με λιγότερο κόστος.

6. Πετυχημένα Συστήματα Ελέγχου και Αξιολόγησης (Successful Monitoring & Evaluation Systems) - διεθνείς πρακτικές.

7. Αμφίδρομη Επικοινωνία και Διακυβέρνηση.

8. Εγχειρίδιο Καινοτομίας - Συστήματα καινοτομίας και καλές πρακτικές (Δημόσιος και ιδιωτικός τομέας).

9. Τρόποι σχεδιασμού και ανάπτυξης της Κοινωνικής Καινοτομίας.

10. Ο Πολιτισμός και οι Δημιουργικές Βιομηχανίες ως μοχλός ανάκαμψης.

11. Ο ρόλος του Δημιουργικού Μάρκετινγκ σε περιόδους σοβαρών οικονομικών κρίσεων.

12. Διακυβέρνηση - Διαφάνεια και Λογοδοσία.

Οι πιο πάνω στρατηγικές καινοτομίες αποτελούν την κινητήρια δύναμη για: **α)** Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. **β)** Δημιουργία νέων Αγορών για υπάρχοντα προϊόντα και νέων προϊόντων για νέες Αγορές (γρήγορη ανάπτυξη, νέες θέσεις εργασίας).

Οι δημιουργικές τεχνικές του 1920 και οι στρατηγικοί ανασχεδιασμοί της δεκαετίας του '60 που ανακυκλώνονται και εφαρμόζονται το 2013, σε συνδυασμό με τις μεμονωμένες ή/και κατακερματισμένες πρωτοβουλίες καινοτομίας που αναλαμβάνονται, αδυνατούν να αντιμετωπίσουν τις πρωτοφανείς προκλήσεις και να οδηγήσουν τις παγκόσμιες οικονομίες σε έξοδο από την κρίση. Οι ρητορικές καινοτομίες που εξαγγέλλουν οι εθνικές κυβερνήσεις -οι δημόσιες διοικήσεις, οι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις- έχουν την τύχη του Σίσυφου, αφού επιχειρείται έξοδος από την κρίση με πολιτικές που έχουν πτωχεύσει και στρατηγικές που έχουν ξεπεραστεί - με ακατάλληλα εργαλεία που επιτείνουν τις επιπτώσεις και βαθύνουν την ύφεση.

Η ανάκαμψη απαιτεί δημιουργική σκέψη, ολιστική καινοτομία και εργαλεία αιχμής, συμβατά με το νέο περιβάλλον. Οι νέες μορφές και σύγχρονες θεωρίες καινοτομίας -Open Innovation, Frugal Innovation, Radical-Transformational Innovation- δεν μπορούν να εφαρμοστούν με απηρχαιωμένα δημιουργικά-στρατηγικά εργαλεία και τεχνικές.

Πάφος 2017: Πολιτιστική Οικονομία

Η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2017 δεν αφορά μόνο την Πάφο - είναι εθνική υπόθεση. Γιατί αφορά την πολιτιστική και τουριστική προβολή της χώρας μας. Γιατί αφορά την ενδυνάμωση της εικόνας της Κύπρου στη διεθνή σκηνή. Γιατί μπορεί να λειτουργήσει ως ένας νέος μοχλός ανάπτυξης και ανάκαμψης της κυπριακής οικονομίας.

Παρουσιάζω επιγραμματικά ένα νέο Σχέδιο Πολιτιστικής Καινοτομίας, με στόχο την πολύπλευρη και πολυδιάστατη στήριξη του σημαντικού αυτού γεγονότος. Το Πρόγραμμα -το οποίο έχω ονομάσει «ΠΑΦΟΣ 2017 Πολιτιστική Οικονομία»-

αφορά ένα καινοτόμο Σχέδιο Χορηγιών, με την Πολιτιστική Πρωτεύουσα να λειτουργεί ως πλατφόρμα ενθάρρυνσης και ανάπτυξης συνεργασιών των επιχειρήσεων με πολιτιστικούς φορείς.

Η Πάφος, ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2017, θα έχει στη διάθεσή της πλειάδα επικοινωνιακών εργαλείων όπως η επίσημη ιστοσελίδα, τα ΜΜΕ, οι διάφορες εκδόσεις, τα συνέδρια, οι εκδηλώσεις, οι αρχαιολογικοί και τουριστικοί χώροι, τα δημόσια κτίρια, τα αναμνηστικά δώρα, τα διάφορα σημεία εξωτερικής διαφήμισης, τα αεροδρόμια, τα λιμάνια, κ.ά. Παράδειγμα: Όταν μια επιχείρηση συνεργάζεται ή/και επιχορηγεί ένα πολιτιστικό φορέα, η Πάφος, ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2017, θα προβάλλει τη συνεργασία αυτή μέσω των επικοινωνιακών εργαλείων/μέσων που έχει στη διάθεσή της. Παράλληλα, οι επιχειρήσεις και οι πολιτιστικοί φορείς θα έχουν πολλές και διάφορες ευκαιρίες να προβληθούν (μέσα ακριβώς από τα επικοινωνιακά εργαλεία/μέσα που έχουμε αναφέρει).

Το Σχέδιο «ΠΑΦΟΣ 2017 Πολιτιστική Οικονομία» δεν θα περιορίζεται μόνο στην Πάφο αλλά θα μπορεί να εφαρμοστεί και σε παγκύπριο επίπεδο. Για παράδειγμα, μια εταιρεία αυτοκινήτων, ως χορηγός, θα μπορούσε να προσφέρει τα οχήματα, μια εταιρεία πετρελαιοειδών τα καύσιμα, και σε συνεργασία με Μουσεία ή και Πολιτιστικούς Φορείς να διοργανώνονται εκδρομές, ξεναγήσεις και εκδηλώσεις σε όλες τις επαρχίες. Η εμπλοκή όλων των πόλεων είναι εκ των ων ουκ άνευ για την επιτυχία της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2017 (συνέργια και πολλαπλά οφέλη για την Πάφο και για ολόκληρη την Κύπρο). Οι συνεργασίες / στρατηγικές συμμαχίες των Δημιουργικών Βιομηχανιών με Πολιτιστικούς Φορείς μπορεί να έχουν τοπικό, πανευρωπαϊκό αλλά και διεθνή χαρακτήρα. Οι νέες αυτές μορφές συνεργασίας του επιχειρηματικού κόσμου με τον Πολιτισμό θα προσελκύσουν νέα ακροατήρια / επισκέπτες / πελάτες, δημιουργώντας νέες Αγορές και νέες θέσεις εργασίας (μοχλός γρήγορης ανάπτυξης και ανάκαμψης). Εισηγούμαι όπως το Σχέδιο «ΠΑΦΟΣ 2017 Πολιτιστική Οικονομία» καλύψει την περίοδο 2013-2017 για δύο κυρίως λόγους: 1. Για να δοθεί επαρκής χρόνος στις επιχειρήσεις και τους πολιτιστικούς φορείς να κάνουν τα πλάνα τους και να κτίσουν τις συνεργασίες τους. 2. Για να αξιοποιηθεί η θετική εικόνα και η δυναμική που έχει δημιουργήσει η Κυπριακή Προεδρία ΕΕ.

Αγροτουρισμός στην τουριστική βιομηχανία

Αγροτουρισμός είναι μια μορφή τουρισμού που προτιμάται στις μέρες μας από μεγάλη μερίδα τουριστών της κεντρικής Ευρώπης, Σκανδιναβικών χωρών και πολλών ευρωπαίων που εργάζονται στις χώρες της Μέσης Ανατολής. Είναι η προτίμησή των τουριστών που επιδιώκουν να περάσουν τις διακοπές τους στην ατμόσφαιρα που τους προσφέρει το παραδοσιακό σπίτι του χωριού. Μα-

κριά από το θόρυβο των μεγαλουπόλεων, των λαμπερών φώτων και της πολυτέλειας.

Έτσι αναζητούν διαμονή σε κοινότητες που διαθέτουν τα κατάλληλα διαμορφωμένα λειτουργικά αγροτουριστικά σπίτια, με την τοπική παραδοσιακή αρχιτεκτονική, την απλότητα, μέσα στη ησυχία, την ομορφιά της φύσης, τις παραδοσιακές ασχολίες των λιγοστών κατοίκων που προσπαθούν με τον αγροτουρι-

Του Μιχάλη Δημοσθένους

ΦΗCΙΜΑ
Ειδικού στα θέματα
Τουρισμού και
επιμόρφωσης ΕΛΠΙΣ
Τουρισμού και
Φιλοξενίας Σεμινάρια

σμό να αναπτυχθούν και να επιβιώσουν. Αυτά τα αγροτουριστικά σπίτια που έχουν διαμορφωθεί και διατίθενται στις ανάγκες του αγροτουρισμού λειτουργούν σαν μικρά ξενοδοχεία και προσφέρουν διαμονή για ανάπαυση σε ήσυχο αγροτικό περιβάλλον και όχι μόνο. Ο τουρισμός αυτού του είδους, αναπτύσσεται ραγδαία τα τελευταία χρόνια, προτιμούνται οι κοινότητες που διαθέτουν τα κατάλληλα διαρρυθμισμένα σπίτια, με τις αναγκαίες βασικές παροχές. Επιλέγουν περιοχές με καλό κλίμα και φυσική ομορφιά, άλλοτε κοντά στη θάλασσα και άλλοτε σε ορεινά θέρετρα, ώστε να περνούν τις διακοπές τους ευχάριστα και να έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν κάποιες δραστηριότητες να γνωρίσουν την κουλτούρα των ανθρώπων, τις ασχολίες τους την ιστορία και τον πολιτισμό τους.

Είναι ανάγκη να δημιουργηθούν γύρω από τα αγροτουριστικά διάφορες δραστηριότητες ώστε οι άνθρωποι αυτοί να έχουν επιλογές να περνούν ευχάριστα το χρόνο τους εικοκοδομητικά και να απολαμβάνουν νέες εμπειρίες. Να δημιουργηθούν μονοπάτια της φύσης για περπατήματα, Ποδηλατοδρόμοι, φάρμες με διάφορα ζώα, αγροκτήματα με οπωροφόρα δένδρα, όπου οι τουρίστες να έχουν την ευχέρεια να τα επισκέπτονται και να αγοράζουν φρούτα, λαχανικά, αυγά, γάλα, χαλούμι και άλλα. Να δημιουργηθούν από τους μικροκτηματίες, μικρές βιομηχανίες με τα τοπικά κατασκευάσματα, όπως γλυκά του κουταλιού, μαρμελάδες, πήλινα κατασκευάσματα, καλαθοπλεκτικής, σκαφοκατασκευές, κατασκευής λουκουμιού, φούρνοι, υπεραγορές, οινοποι-

ία, ταβέρνες με παραδοσιακά κυπριακά φαγητά, που αναβιώνουν την παράδοση μας. Οι μάγειροι, οι σερβιτόροι και όλοι όσοι απασχολούνται στις υπηρεσίες αυτές να φορούν επαγγελματικές στολές, και να πειθαρχούν σύμφωνα με τους νόμους ώστε να προσφέρουν στους επισκέπτες σωστές υπηρεσίες και με αυτόν τον τρόπο να δείχνουν τον επαγγελματισμό τους. Καθαριότητα στους δημόσιους και υγειονομικούς χώρους, καθώς επίσης χώρους αναψυχής για μικρά και μεγάλα παιδιά αλλά και άνεση και ασφάλεια για ανθρώπους με ειδικές ανάγκες.

Φροντίδα όλων των πολιτιστικών χώρων που τυχόν υπάρχουν στην περιοχή, όπως βυζαντινές εκκλησίες, μοναστήρια, νερόμυλοι, ελιόμυλοι, Ιστορικά γεφύρια, προσβάσιμα για τους επισκέπτες με ασφάλεια και καθαρό περιβάλλον.

Οι κοινότητες που θα διαθέτουν τέτοια πλεονεκτήματα οφείλουν να επενδύσουν σωστά στον αγροτουρισμό, και να γίνουν τουριστικές περιοχές προσφέροντας εναλλακτικό τουρισμό που πλέον άρχισε να προτιμάται όλο και περισσότερο μια και δίνει τη δυνατότητα σε αυτούς που τον επιλέγουν να έρχονται σε επαφή με τη φύση αλλά και να απολαμβάνουν καινούριες εμπειρίες. Ένα άλλο θέμα για τις κοινότητες που αναπτύσσουν αγροτουρισμό, είναι το θέμα της καθαριότητας καθώς και της ηχορύπανσης στα οποία θα πρέπει να είναι πολλοί προσεκτικοί. Πρέπει επίσης να ελέγχουν τις τιμές των προϊόντων και των υπηρεσιών τους ώστε να μην παρατηρούνται φαινόμενα αισχροκέρδειας, να σέβονται και να βοηθούν τους επισκέπτες ώστε με αυτόν τον τρόπο να αναδείξουν την πατροπαράδοτη κυπριακή φιλοξενία. Η οργάνωση δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων είναι πολύ σημαντική για να γνωρίσουν οι επισκέπτες τα ήθη και τα έθιμα του τόπου τον οποίον επισκέφθηκαν. Η συμμετοχή των ντόπιων κατοίκων σε αυτές τις δραστηριότητες-εκδηλώσεις για

τους τουρίστες κρίνεται αναγκαία μια και με αυτόν τον τρόπο μπορούν να αναπτυχθούν διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ τους οι οποίες θα είναι προς όφελος και των δύο. Οι διαχειριστές των καταλυμάτων πρέπει να συνεχίζουν να τυγχάνουν της αναγκαίας επιμόρφωσης ώστε να διοικούν τα αγροτουριστικά καταλύματα τους με επαγγελματικές προδιαγραφές. Να γνωρίζουν τα απαραίτητα για την εμπορικότητα της επιχείρησής τους, να οργανώνουν σωστά τα αγροτουριστικά καταλύματα τους, να έχουν παροχές για τους πελάτες τους υψηλής ποιότητας, να επιλέγουν δραστηριότητες για τους επισκέπτες τους σύμφωνα με τη δυνατότητα που τους δίνει η τοποθεσία στην οποία βρίσκονται και σύμφωνα με τις προτιμήσεις των αυτών. Η διαφήμιση, η συνεργασία με τουριστικούς πράκτορες η παρουσία τους σε εκθέσεις τουρισμού, η χρήση του διαδικτύου με τη χρήση των νέων τεχνολογιών ώστε το προϊόν τους να φτάνει στο καταναλωτή έγκαιρα.

Όσοι θα ασχοληθούν με τον αγροτουρισμό είναι ανάγκη να διακατέχονται από τουριστική συνείδηση, ευγένεια, προθυμία, σεβασμό, επαγγελματική κατάρτιση να φροντίζουν με κάθε τρόπο οι διακοπές των πελατών τους ολοκληρώνονται με επιτυχία. Αυτό θα τους εξασφαλίσει με τον καλύτερο τρόπο τους ίδιους πελάτες για τον επόμενο χρόνο αλλά και πιθανότατα καινούργιους μια και αυτοί θα αποτελούν την καλύτερη διαφήμιση για τα καταλύματα στα οποία έμειναν και για τους χώρους τους οποίους επισκέφτηκαν.

Τέλος, ο Αγροτουρισμός είναι μια μορφή τουρισμού πολλά υποσχόμενη τόσο για τις κοινότητες οι οποίες έχουν τη δυνατότητα αυτή όσο και για όλη την Κύπρο συνολικά. Ας βάλουμε λοιπόν σωστούς θεμέλιους λίθους ώστε τα επόμενα δύσκολα χρόνια να είμαστε αυτοί που θα δρέψουμε τους καρπούς αυτής της νέας πηγής εσόδων για όλους μας!

Ψήφισμα για το νέο χρόνο: «Παραιτούμαι του ρουσφετιού, του βολέματος και του τυχοδιωκτισμού!»

Φέτος υποδεχόμαστε το νέο χρόνο με τη μεγαλύτερη αβεβαιότητα που τον υποδεχτήκαμε ποτέ. Ακόμα και το Δεκέμβριο του 1974 με το μισό σχεδόν κόσμο στη προσφυγιά και 70% της οικονομίας χαμένη ήμασταν αισιόδοξοι ότι ο νέος χρόνος θα ξημέρωνε καλύτερος. Φέτος περιμένουμε το 2013 να είναι ακόμα χειρότερο από το 2012. Και θα είναι χειρότερο αν δεν πάρουμε τα μέτρα μας. Τα δικά μας μέτρα, όχι μόνο αυτά της τρόικας που απλώς θα μας νοκοκυρέσουν για να τους ξοφλήσουμε το χρέος βυθίζοντας μας σε βαθύτερη ύφεση τουλάχιστο για τα επόμενα δύο χρόνια.

**Του
Θεόδωρου
Παναγιώτου***

Περιμένοντας το νέο χρόνο ας αναλογιστούμε πώς φτάσαμε ως εδώ. Από την αυτοπεποίθηση με την οποία, προ τετραετίας, μπαίναμε στην Ευρωζώνη διακηρύσσοντας το οικονομικό μας θαύμα, καταλήξαμε στην επαιτεία και την παρ'όλιγο πτώχευση. Όπως ρωτά και το γνωστό τραγούδι «τι να φταίει, τι να φταίει που δεν πήγαμε μπροστά;». Η εξήγηση είναι πως προτού να ξανοιχτούμε στο Ευρωπαϊκό «δεν μετρήσαμε το κύμα και τον άνεμο σωστά» όπως εξηγά και το τραγούδι.

Νομίσαμε ότι η κατ'εξοχή Κυπριακή τεχνολογία του ρουσφετιού, του βολέματος και του τυχοδιωκτισμού θα μπορεί να ανταγωνιστεί, ακόμα και να υπερικήσει της Ευρωπαϊκής τεχνολογίας της έρευνας, της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας, και της παραγωγικότητας. Στην πρώτη τρικυμία το φανταχτερό μας κρουαζιερόπλοιο αποδείχτηκε σαπιοκάραβο κατάλληλο μόνο για ήρεμες θάλασσες κι' απάνεμα λιμάνια. Κι' όσο κι' αν λαχταρούμε την ασφάλεια και τη θαλπωρή του δικού μας μικρόκοσμου όπου «λάθη στραβά και πάθη μας εβγαλαν σωστούς», τώρα που ξανοιχτήκαμε στα πέλαγα και τα βαθιά νερά του διεθνούς ανταγωνισμού, μόνον η αλλαγή νοοτροπίας και κουλτούρας μας σώζει.

Τώρα που πήραμε το μάθημά μας με τον πιο σκληρό τρόπο ενώ ετοιμαζόμαστε να υποδεχθούμε τον νέο χρόνο ας πάρουμε μια απόφαση, ένα ψήφισμα, ένα όρκο για τον νέο χρόνο πως «όσο η καρδιά κι' αν λαχταρά» δεν θα επιδοθούμε ξανά στο ρουσφέτι, στο βόλεμα και τον τυχοδιωκτισμό.

Ότι δεν θα επιτρέψουμε ξανά στους κυβερνώ-

ντες, όποιοι και να είναι να ξοδεύουν τον ιδρώτα του εργαζόμενου για το βόλεμα των «ημετέρων», να διορίζουν κομματικούς στους ημικρατικούς οργανισμούς, να κατακυρώνουν προσφορές με αλόττρια κίνητρα, να δίνουν κοινωνικές παροχές χωρίς εισοδηματικά κριτήρια, και γενικά να διασπαθίζουν τα δημόσια έσοδα στην ικανοποίηση προσωπικών ή κομματικών επιδιώξεων.

Ότι δεν θα επιτρέψουμε ξανά σε άπληστους τραπεζίτες και τους υπνώττοντες επόπτες τους να μετατρέψουν το τραπεζικό μας σύστημα από αναπτυξιακό θεσμό σε καζίνο, με την ανοχή όλων μας ακόμα και εκείνων που ιδεολογικά αντιτίθενται στον θεσμό των νόμιμων καζίνων. Ότι δεν θα ανεχτούμε ξανά να ιδιωτικοποιούνται με υπεροψία τα κέρδη των τραπεζών στις τσέπες των τραπεζιτών και μεγαλομετόχων και να κοινωνικοποιούνται με αναίδεια τα ρίσκα και οι ζημιές τους στη ράχη των φορολογουμένων.

Ότι θα αντισταθούμε στον πειρασμό να ζούμε σε παλάτια πέραν των δυνατοτήτων μας με δανεικά που δεν μπορούμε να τα ξοφλήσουμε υποθηκεύοντας το μέλλον των παιδιών μας. Ότι θα αποστασιοποιηθούμε από την επιδίωξη του εύκολου κέρδους, του νεοπλουτισμού, της επιδεικτικής χλιδής και της επίπλαστης ευμάρειας.

Ότι θα αντισταθούμε με όλες μας τις δυνάμεις στην επιδίωξη του ρουσφετιού και του βολέματος για μας και τα παιδιά μας και θα υπερασπιστούμε την αξιοκρατία σ' όλες τις εκφάνσεις της ζωής μας. Ότι θα θέσουμε επί τέλους στην κομματοκρατία και στην κομματοκρατία οι οποίες μας έφεραν στα χείλη του ολέθρου. Ότι από εδώ και μπρος

θα επενδύσουμε στη δημιουργία πραγματικής αξίας για μας, τα παιδιά μας, τον συνάνθρωπο μας και την κοινωνία γενικότερα κ' όχι στα μέσα και τις πελατειακές σχέσεις που διαβρώνουν τα ηθικά θεμέλια της κοινωνίας και της οικονομίας.

Αυτό το ψήφισμα είναι το πρώτο ψήφισμα που θα πρέπει να ψηφίσουν οι βουλευτές μας αν πραγματικά θέλουν να απαλλαχτούν από τη ρετινιά που τους έχει αποδώσει ο λαός μας, δικαιολογημένα ή αδικαιολόγητα, ως «βουλευτές» και συντηρητές του κατεστημένου. Αυτό είναι το ψήφισμα, η υπόσχεση, και ο όρκος που θα πρέπει να μας δώσουν (και να τηρήσουν) καθ' όλη τη θητεία τους, αν εκλεγούν, στο αξίωμα που επιδιώκουν οι υποψήφιοι Πρόεδροι της Δημοκρατίας, για να μην οδηγήσουν τον τόπο σε χειρότερα αδιέξοδα.

Τέλος και πιο σημαντικό απ' όλα, είναι να περάσουμε εμείς αυτό το ψήφισμα στη ζωή μας, να δώσουμε εμείς αυτό τον όρκο και την υπόσχεση στους εαυτούς μας να μην παρασυρθούμε ξανά από τις ιδιοτέλειες και την απληστία μας και να ενδώσουμε στους πειρασμούς του βολέματος και του εύκολου πλουτισμού. Να μην παρασυρθούμε ξανά από κούφια υποσχέσεις πολιτικών για επίγειους παράδεισους χωρίς θυσίες και σκληρή δουλειά.

Ο Δρ. Θεόδωρος Παναγιώτου είναι Καθηγητής Ηθικής και Επιχειρηματικότητας και Διευθυντής του Διεθνούς Ινστιτούτου Διεύθυνσης Κύπρου, γνωστού ως CIPM. Διετέλεσε Καθηγητής Οικονομικών & Περιβάλλοντος στο Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ των Ηνωμένων Πολιτειών. Διετέλεσε επίσης σύμβουλος του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και κυβερνήσεων και επιχειρήσεων στις ΗΠΑ, Κίνα, Ρωσία, Βραζιλία, Μεξικό και Κύπρο. Έχει πλούσιο συγγραφικό έργο και τιμήθηκε για τη συμβολή του στο έργο της Διακυβερνητικής Επιτροπής Κλιματικών Αλλαγών που κέρδισε το Βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 2007

Πρώτιστος στόχος της νέας κυβέρνησης πρέπει να είναι μια λειτουργική και αποτελεσματική δημόσια υπηρεσία

Η διοίκηση δεν είναι μια απλή υπόθεση αλλά μια πολυσύνθετη και πολύπλοκη διαδικασία η οποία εμπεριέχει προγραμματισμό, οργάνωση και παράλληλα, αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. Είναι χρέος της δημόσιας διοίκησης να διασφαλίσει στους υπαλλήλους της ένα λειτουργικό περιβάλλον εργασίας διαφορετικά η παραγωγικότητα θα παραμείνει εσαεί σε χαμηλά επίπεδα. Τι θα πει «λειτουργικό περιβάλλον»; Αυτός ο ορισμός περιγράφει την κατάσταση όπου η εργασία διεξάγεται ομαλά, χωρίς καθυστερήσεις και αχρείαστα εμπόδια. Για να γίνω πιο σαφής: με τον τρόπο που λει-

**Του
Ανδρέα Θ.
Ασσιώτη**

τουργεί σήμερα η δημόσια υπηρεσία υπάρχει πληθώρα διευθυντικών στελεχών τα οποία υπολειτουργούν, κυρίως γιατί έχουν εντελώς λανθασμένη αντίληψη του ρόλου που επιτελούν. Δεν έχει γίνει ακόμη αντιληπτό από πολλούς ότι ο ρόλος του κάθε προϊστάμενου είναι να βοηθά τους συνεργάτες του να αποδίδουν στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους, έγκαιρα και ποιοτικά και όχι να παρεμβάλλει με διάφορους τρόπους εμπόδια στο έργο τους. Συνήθως, οι προϊστάμενοι προτιμούν την αυστηρή επιτήρηση της καθημερινής εργασίας των συνεργατών τους αντί να διαδραματίζουν ρόλο συμβούλου και καθοδηγητή. Βέβαια, αυτό προϋποθέτει τις κατάλληλες γνώσεις και την ικανότητα προαγωγής και μετάδοσης αυτών των γνώσεων.

Από την μέχρι πρότινος εμπειρία μου στην κρατική μηχανή έχω διαπιστώσει ότι η πλειοψηφία των δημοσίων υπαλλήλων εργάζονται συνειδητά αλλά οι περισσότεροι δεν αξιοποιούνται όσο θα έπρεπε. Η εξουσιοδότηση εργασίας γίνεται με τρόπο που υποδεικνύει ότι μερικοί προϊστάμενοι δεν αντιλαμβάνονται ότι η ευθύνη δεν μεταβιβάζεται αλλά παραμένει σ' αυτούς. Δυστυχώς, η έλλειψη υπευθυνότητας και σεβασμού προς τους συνεργάτες τους οδηγεί μερίδα προϊσταμένων να σκέφτονται και να δρούν αλόγιστα. «Έχω τόσα άλλα να κάνω. Άστον να τα βγάλει πέρα μόνος του, εγώ δεν έχω χρόνο να σταταλήσω.» Το φαινόμενο αυτό μπορεί να χαρακτηριστεί με το δόκιμο αγγλικό όρο *dumping*, δηλαδή, ξεφόρτωμα του μεπελά. Η κοινή λογική υπαγορεύει τη δημιουργία εκείνων των προϋποθέσεων όπου οι δημόσιοι υπάλληλοι θα νοιώθουν ελεύθεροι να αναπτύξουν πρωτοβουλίες στη δουλειά τους, χωρίς ευ-

θυνοφοβία επικεντρώνοντας την προσπάθεια τους στην ποιότητα του τελικού αποτελέσματος. Σε πολύ μεγάλο βαθμό εξαρτάται από τους προϊσταμένους εάν οι συνεργάτες τους θα μπορέσουν να αναδείξουν τις αρετές και τις δεξιότητες τους, αυξάνοντας κατακόρυφα την απόδοσή τους.

Δυστυχώς, μέχρι τώρα, το κράτος παρέμεινε εν πολλοίς θεατής των εξελίξεων. Ενόψει των οικονομικών δυσχερειών και των απαιτήσεων της τρούικα καλείται σήμερα η πολιτική ηγεσία να διαχειρισθεί μια ιδιαίτερα σύνθετη πρόκληση και να μελετήσει τι πρέπει να γίνει. Η απερχόμενη κυβέρνηση, οι ηγεσίες των κομμάτων και οι υποψήφιοι Πρόεδροι δεν έχουν ακόμη ιεραρχήσει τα προβλήματα που ταλανίζουν τον τόπο. Αναμένεται από τον νέο Πρόεδρο, που θα εκλεγεί το Φεβρουάριο του 2013, να δώσει μια ξεκάθαρη εικόνα της κατάστασης και να τονίσει ότι μόνο με θυσίες και στερήσεις, σκληρή δουλειά και ορθολογισμό μπορούμε να ξαναμπούμε στο δρόμο της ανάπτυξης. Είναι βασική ευθύνη της κυβέρνησης να ξέρει πού πηγαίνει, γιατί οι πολίτες πρέπει να ξέρουν ακριβώς τι έχουν μπροστά τους

Εννοείται ότι, για την αντιμετώπιση της υφιστάμενης οικονομικής κρίσης, θα εφαρμοσθεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο το οποίο η νέα κυβέρνηση θα καταστήσει καθ' ολοκληρίαν αποδεκτό σε όλους τους εμπλεκόμενους. Η εκπαίδευση είναι ο μόνος τρόπος για να αλλάξουν στάση ή νοοτροπία οι άνθρωποι και το πώς μόνος τρόπος που βλέπουν τον εαυτό τους και τους άλλους στην κοινωνία. Από μικρές ηλι-

κίες χρειάζεται στα σχολεία να διδάσκονται επιστήμες οργάνωσης και διοίκησης. Για την υλοποίηση ενός τέτοιου φιλόδοξου προγράμματος απαιτείται μακροχρόνιος σχεδιασμός και εφαρμογή σειράς μέτρων από διαδοχικές κυβερνήσεις. Ελπίζεται ότι η νέα κυβέρνηση θα αναλάβει την πρωτοβουλία να συζητήσει το ζήτημα με όλους τους πολιτικούς φορείς και την κοινωνία των πολιτών ώστε να θέσει τις βάσεις για ένα καλύτερο αύριο.

Με όραμα για το μέλλον, έχει χρέος η νέα κυβέρνηση να δημιουργήσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις ώστε οι άριστοι και οι ικανότεροι, στις δύσκολες αυτές ώρες που περνά ο τόπος, να αναλάβουν θέσεις δημόσιας ευθύνης. Ο Σταμάτης Κριεζής¹ πρώην ανώτερο στέλεχος της NASA, μιλώντας για την Ελλάδα είπε: « Η αναξιοκρατία καταδίκασε τη χώρα σε αποτυχία. Η Ελλάδα θα συνεχίσει να είναι αποτυχημένη αν δεν ξεπεράσει αυτό το πρόβλημα.» Καμιά χώρα δεν θα πάει μπροστά και να λύσει περίπλοκα ζητήματα χωρίς να βασισθεί σε ό, τι καλύτερο διαθέτει. Είναι ευθύνη της κυβέρνησης - της κάθε κυβέρνησης - η οικοδόμηση ενός αποτελεσματικού κράτους δικαίου μέσω της δημόσιας διοίκησης. Κατά τον Ντάνκαν Κάμπελ,² πρέπει να ορίσει σταθερούς, διάφανους και λειτουργικούς κανόνες που να τηρούνται και οφείλει να είναι αμελικτη όπου διαπιστώνεται καταπάτηση των αρχών της ισονομίας και της ισοπολιτείας ή παρουσιάζονται κρούσματα διαφθοράς.

Υπάρχει τρόπος εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης; Ασφαλώς και υπάρχει! Όπως υποδεικνύει ο Νίκος Τιμοθέου,³ πρώην Γενικός Διευθυντής της Α.Τ.Η.Κ., για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου υπηρεσιών, θα ήταν σωστότερο όλοι οι υψηλόβαθμοι κρατικοί αξιωματούχοι να εργάζονται με συμβόλαια καθορισμένου χρόνου (τρία έως πέντε χρόνια), τα οποία θα μπορούσαν να ανανεώνονται με βάση την απόδοσή τους. Επιπλέον, η νέα κυβέρνηση θα μπορούσε να διορίσει άτομο με ηγετική προσωπικότητα ως επικεφαλής ομάδας δράσης (*task force leader*) αποτελούμενη από εξειδικευμένο προσωπικό, με αποκλειστικό στόχο να υποβάλει εισηγήσεις για διαρθρωτικές αλλαγές ώστε να καταστεί πιο λειτουργική και αποτελεσματική η δημόσια υπηρεσία.

¹Ντάνκαν Κάμπελ, Συνέντευξη στον Κώστα Φαρμάκη, Περιοδικό Κ της εφημερίδας Η Καθημερινή, Αθήνα, Κυριακή 9 Δεκεμβρίου 2012.

²Σταμάτης Κριεζής, Πρόεδρος Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας, Συνέντευξη στην Τόνια Γεωργιοπούλου, Η Καθημερινή, Αθήνα, Κυριακή 9 Δεκεμβρίου 2012

³Νίκος Τιμοθέου, Επισπευστικός την κυβέρνηση, Πολίτης της Κυριακής, 23.12.2012

Σπάζοντας τον κώδικα της επιτυχίας

Είναι άραγε δυνατό να γίνει κάποιος επιτυχημένος μέσα σε μία μέρα; Προσωπικά πιστεύω ότι κάποιος μπορεί να φθάσει στην επιτυχία σε ένα μόλις δευτερόλεπτο. Γιατί; Επειδή για να φθάσετε στην επιτυχία, το μόνο που χρειάζεται να κάνετε είναι να αλλάξετε τον τρόπο που σκέφτεστε και να ξεκινήσετε να σκέφτεστε σαν να είστε ήδη επιτυχημένοι. Πρέπει να προγραμματίσετε το μυαλό σας να ανταποκρίνεται διαφορετικά σε καταστάσεις που στο παρελθόν αντιδρούσε.

**Του Δημήτρη
Στυλιανίδη**

Dip.LC, CTM, CL, FAIA,
FCCA, CPA, Διεθνή
Εκπαιδευτή NLP

Από τι συγκεκριμένα είναι κατασκευασμένοι οι επιτυχημένοι άνθρωποι και με ποιο τρόπο σκέφτονται; Έχω διαβάσει και έχω μελετήσει τον τρόπο σκέψης των επιτυχημένων ανθρώπων. Πιο κάτω σας παραθέτω μια λίστα από μυστικά που κάνουν τους συνηθισμένους ανθρώπους, ασυνήθιστα επιτυχημένους.

Αν δεσμευτείτε στην εφαρμογή των πιο κάτω απλών κανόνων, τότε θα ξεκινήσετε και εσείς να βλέπετε τη ζωή σας να μεταμορφώνεται:

1. Θετικότητα

Οι επιτυχημένοι άνθρωποι δεν αφήνουν αρνητικά γεγονότα να επηρεάσουν τον εγωισμό τους. Βλέπουν πάντοτε το ποτήρι μισογεμάτο και όχι μισοάδειο. Στην παρέα τους θεωρούνται σαν τα άτομα που εκπέμπουν λάμψη και θετικότητα ανάμεσα σε όλους. Το αποτέλεσμα είναι ότι όλοι οι φίλοι τους θέλουν να τους κάνουν παρέα επειδή αυτό τους κάνει να νιώθουν καλύτερα.

2. Είναι μέσα σε όλα

Οι άνθρωποι αυτοί αρπάζουν την κάθε ευκαιρία που βρίσκουν στο διάβα τους. Δεν φοβούνται να δοκιμάσουν κάτι καινούριο όπως να κάνουν μια ομιλία μπροστά σε ακροατήριο. Αντιμετωπίζουν την κάθε ευκαιρία σαν πρόκληση. Φυσικά όταν λέω ότι αρπάζουν την κάθε ευκαιρία εννοώ αφού πρώτα την αξιολογήσουν και διαπιστώσουν ότι αξίζει το χρόνο που θα ξοδέψουν σε αυτή!

3. Δεν λένε ΟΧΙ

Δεν μπορούν να λένε ΝΑΙ σε όλα. Αλλά αντί απλά να λένε ΟΧΙ, αιτιολογούν την άρνηση τους παρά να βρίσκουν δικαιολογίες.

4. Ποτέ δεν εξασκούν κριτική σε άλλους

Οι επιτυχημένοι άνθρωποι δεν κρίνουν τους άλλους όταν αυτοί δεν είναι παρόντες για να απαντήσουν διότι ούτε σε αυτούς αρέσει να λέγονται πράγματα πίσω από την πλάτη τους.

5. Δεν διαμαρτύρονται ποτέ

Ο καθένας μπορεί να ξεκινήσει να διαμαρτύρεται για διάφορα θέματα. Είναι γεγονός ότι άσχημα γεγονότα μπορεί να συμβούν σε όλους μας κατά διαστήματα. Η διαμαρτυρία και η μουρμούρα δεν αποτρέπει άρα δεν είναι και η καλύτερη αντίδραση.

6. Προσφέρουν τη βοήθεια τους απλόχερα και αφιλόκερδος

Είναι συχνή παρατήρηση ότι τέτοιοι άνθρωποι προσφέρουν τη βοήθεια τους χωρίς χρέωση οπότε μπορούν. Ορισμένα παραδείγματα είναι όλοι αυτοί που έχουν το δικό τους blog στο διαδίκτυο. Η βοήθεια που προσφέρουν ανεβάζει την αξιοπιστία τους και το ενδιαφέρον του κόσμου για αυτούς.

7. Χαμογελούν

Χαμογελούν συχνά και ανεβάζουν την ενέργεια των γύρω τους κτίζοντας έτσι δυνατές φιλίες.

8. Προσφέρουν λύσεις

Οι επιτυχημένοι άνθρωποι είναι άτομα που με την πρώτη ευκαιρία βλέπουν τη λύση στο ζήτημα που τους απασχολεί. Άλλοι στη θέση στους θα έμειναν αδρανείς. Όταν κάτι δε δουλεύει τότε προσπαθούν να ανακαλύψουν μια άλλη λύση παρά να ξεκινήσουν να παραπονιούνται.

9. Δίνουν περισσότερα από ότι υπόσχονται

Όταν πληρώνεις για κάτι, συνήθως παίρνεις ισότιμο αντάλλαγμα. Δεν υπάρχει τίποτα κακό με αυτό

αλλά πως θα αντιδρούσατε αν μετά την πληρωμή σας, παίρνατε πολύ περισσότερα από αυτά που πληρώσατε; Φυσικά είτε θα αγοράζατε περισσότερα από αυτό το άτομο είτε θα δίνατε συστάσεις στους φίλους σας για να αγοράσουν και αυτοί. Οι επιτυχημένοι άνθρωποι γνωρίζουν το αποτέλεσμα αυτής της ενέργειας και για αυτό δίνουν περισσότερα από ότι υπόσχονται έτσι ώστε να τους θυμούνται και να τους συστήνουν.

10. Δείχνουν πραγματικό ενδιαφέρον για τους συνάνθρωπους τους

Όλοι οι επιτυχημένοι άνθρωποι δείχνουν πραγματικό ενδιαφέρον για το κτίσιμο μιας δυνατής σχέσης με τους γύρω τους. Δεν το κάνουν απλά για χάρη δικτύωσης.

11. Αναγνωρίζουν πότε πρέπει να ακούσουν προσεκτικά

Σε όλους αρέσει να μιλούν απλά και μόνο επειδή έχουν την εντύπωση ότι κάποιος ακούει αυτά που λένε. Οι επιτυχημένοι άνθρωποι μιλούν λιγότερο και δίνουν περισσότερη προσοχή σε αυτά που λένε οι άλλοι. Αν δεν έχουν κάτι να πουν τότε υποβάλλουν ερωτήσεις στους συνομιλητές τους, παρά να συνεχίζουν να μιλούν για τον εαυτό και τα κατορθώματά τους.

12. Κάνουν τους άλλους να αισθάνονται σημαντικοί

Αφήνουν τους συνομιλητές τους να ανακαλύψουν κάτι που μπορεί να ήταν πασιφανές και αυτό τους κάνει να νιώθουν πιο σημαντικοί στην παρέα. Αφήνοντας τους άλλους να επιδείξουν την εξυπνάδα τους δείχνει ότι οι επιτυχημένοι άνθρωποι δεν έχουν την ανάγκη να αποδείξουν τον εαυτό τους σε κανένα.

13. Είναι πάντοτε ήρεμοι και σκέφτονται πολύ

Μιλούν με φειδώ και δεν ανοίγουν το στόμα τους να πουν οτιδήποτε αν δεν το καλοσκεφτούν. Αυτό δείχνει ότι είναι πιο έξυπνοι από τους υπόλοιπους και ότι πραγματικά ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν με τα σχόλια τους στο θέμα υπό συζήτηση.

14. Αν κάνουν κάποιο λάθος, το παραδέχονται

Τι είναι το χειρότερο πράγμα που μπορεί να συμβεί αν παραδεχθείτε το λάθος σας; Δεν πιστεύω να είναι και το τέλος τους κόσμου αλλά με το να παραδεχθεί κάποιος το λάθος του, δείχνει ανωτερότητα και είναι κάτι που όλοι οι επιτυχημένοι άνθρωποι επιδεικνύουν με την συμπεριφορά τους.

15. Ποτέ δεν θα σας πουν ότι κάνατε λάθος

Η έννοια μιας επικοινωνίας δεν είναι να αποδει-

χθεί ο ένας σωστός και ο άλλος λάθος. Αν κάποιος, μετά από μια δήλωση σας, σας ανέφερε ότι κάνατε λάθος, πως θα νιώθατε; Σίγουρα όχι και τόσο ωραία. Έτσι αν είχατε την επιλογή να διαλέξετε μεταξύ του να είστε ο σωστός ή να έχετε πολλούς φίλους, ποιο από τα δύο θα διαλέγατε; Εγώ θα επέλεγα να είχα πολλούς φίλους! Σε περίπτωση που κάποιος συνομιλητής σας έκανε λάθος σε κάτι αντί να του το πείτε καλύτερα να αναφέρετε κάτι σαν: «εγώ σκέφτηκα κάτι διαφορετικό και ας δοκιμάσουμε να δούμε αν αυτό μας οδηγήσει κάπου που θα βοηθήσει και τους δύο μας».

16. Παρακινούν τους γύρω τους

Οι επιτυχημένοι άνθρωποι παρακινούν τους γύρω τους για να πετύχουν περισσότερα. Τους δείχνουν πώς να το καταφέρουν. Πολλοί το πετυχαίνουν μέσω των blogs που διατηρούν στο διαδίκτυο και έτσι καταφέρνουν να έχουν ένα μεγάλο αριθμό από οπαδούς που διαβάζουν όλες τις πληροφορίες που αναρτούν.

17. Αναλαμβάνουν την ευθύνη

Οι επιτυχημένοι άνθρωποι είναι υπεύθυνοι για ότι κάνουν. Ακόμη αν κάτι βρίσκεται έξω από τον δικό τους έλεγχο, επηρεάσει τον τρόπο που αισθάνονται, αμέσως αναλαμβάνουν την ευθύνη να βελτιώσουν την κατάσταση.

18. Επιδεικνύουν ενθουσιασμό σε οτιδήποτε κάνουν

Μπορείτε να φανταστείτε κάποιον να ενθουσιάζεται μόλις ηχησει το ξυπνητήρι του; Τα άτομα αυτά μόλις ακούσουν τον κτύπο του ξυπνητηριού τους, αντί να νιώσουν άσχημα, επιλέγουν να εστιάσουν τη σκέψη τους σε όλα τα ενδιαφέροντα πράγματα που θα κάνουν κατά τη διάρκεια της μέρας τους. Αυτό τους δίνει μια ευχάριστη αίσθηση και για αυτό το λόγο νιώθουν υπέροχα. Οι επιτυχημένοι άνθρωποι έχουν την τάση να επιδεικνύουν ενθουσιασμό σε οτιδήποτε αναλάβουν να κάνουν και προσπαθούν να καταφέρουν το καλύτερο αποτέλεσμα με την πρώτη ευκαιρία.

19. Αποτυγχάνουν

Δεν μπορεί να περιμένεις να είσαι σωστός από την πρώτη φορά. Την πρώτη φορά οι περισσότεροι αποτυγχάνουν. Αυτοί που έχουν τις περισσότερες επιτυχίες, είναι αυτοί που έχουν ήδη αποτύχει αρκετές φορές στο παρελθόν. Η αποτυχία είναι σημαντικό συστατικό για την επίτευξη της επιτυχίας και οι επιτυχημένοι άνθρωποι γνωρίζοντας το προσπαθούν να φθάσουν στο στόχο τους μέσω της αποτυχίας.

20. Μαθαίνουν οτιδήποτε με την πρώτη ευκαιρία

Οι επιτυχημένοι άνθρωποι είναι καταπληκτικοί στο να μαθαίνουν καινούρια πράγματα. Προσπαθούν να μάθουν τα πάντα για οποιοδήποτε θέμα βρεθεί στο δρόμο τους. Δεν σπαταλούν τη μέρα τους διαβάζοντας συνεχώς βιβλία επειδή προτιμούν να βάλουν

σε εφαρμογή αυτά που έχουν μάθει και να δουν στην πράξη τα αποτελέσματα.

21. Δικτυώνονται με άλλους ανθρώπους

Θα βρείτε μεγάλες δυσκολίες στο να φθάσετε στην επιτυχία αν δεν αξιοποιήσετε τη βοήθεια που μπορεί να σας παρέχουν οι άλλοι άνθρωποι. Μην υποτιμήσετε το σημαντικό κομμάτι αυτό της επιτυχίας. Ξεκινήστε από σήμερα να δημιουργείτε όσο περισσότερες επαφές μπορείτε. Όλοι οι επιτυχημένοι άνθρωποι γνωρίζουν το μυστικό αυτό και συμφωνούν ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της επιτυχίας.

22. Επιδεικνύουν επιμονή

Αν θέλετε να δείτε αποτελέσματα, τότε πρέπει να επιδείξετε υπομονή και επιμονή. Οι επιτυχημένοι άνθρωποι και οι επιτυχημένες επιχειρήσεις δεν κτίζονται σε ένα βράδυ. Αν δεν δουλέψετε σκληρά στην αρχή, δεν θα καταφέρετε να χαρείτε τους καρπούς των κόπων σας αργότερα.

23. Είναι αισιόδοξοι

Η αισιόδοξια αποτελεί το κλειδί στην επιτυχία. Μελέτες απέδειξαν ότι οι αισιόδοξοι άνθρωποι είναι αυτοί που καταφέρνουν να πετύχουν τα περισσότερα αποτελέσματα. Το να είναι κάποιος αισιόδοξος, βοηθά σε κάθε περίπτωση είτε στον προσωπικό είτε στον επαγγελματικό τομέα. Οι επιτυχημένοι άνθρωποι το γνωρίζουν καλά και έτσι είναι πάντοτε αισιόδοξοι όποτε ξεκινούν κάτι καινούριο.

24. Ξέρουν πώς να συγκεντρώνουν την προσοχή τους στα σημαντικά πράγματα

Η συγκέντρωση σε σημαντικά πράγματα είναι το μυστικό στην ολοκλήρωση οποιουδήποτε στόχου. Οι επιτυχημένοι άνθρωποι δεν θέλουν να τους

διακόπτουν όταν δουλεύουν διότι ξέρουν ότι η αυτοσυγκέντρωση τους αποτελεί τη δύναμη της επιτυχίας τους.

25. Κάνουν λιγότερα πράγματα αλλά με καλύτερο τρόπο

Οι επιτυχημένοι άνθρωποι γνωρίζουν ότι δεν είναι παραγωγικό να ασχολείσαι με πολλά πράγματα την ίδια στιγμή. Έτσι αξιολογούν τα πράγματα που θα τους αποφέρουν το μεγαλύτερο κέρδος και προτιμούν να αξιοποιούν το χρόνο τους σε αυτά, αποφεύγοντας όλα τα υπόλοιπα σαν μη σημαντικά.

26. Είναι ανοικτόμυαλοι

Όλα εξελίσσονται. Πριν 30 χρόνια κανείς δεν χρησιμοποιούσε το διαδίκτυο ή τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές αλλά σήμερα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος οποιασδήποτε επιχείρησης. Παρόλα αυτά, υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που δεν ξέρουν πώς να χρησιμοποιήσουν ένα ηλεκτρονικό υπολογιστή. Οι επιτυχημένοι άνθρωποι καλωσορίζουν την τεχνολογία και την αξιοποιούν για να βελτιώσουν ακόμη περισσότερο την επιχείρησή τους.

27. Έχουν αυτοπεποίθηση

Οι επιτυχημένοι άνθρωποι πιστεύουν στον εαυτό τους και σε αυτά που κάνουν καθημερινά. Αναγνωρίζουν ότι η επιτυχία θα έρθει αν αφιερώσουν σε κάτι χρόνο και πάθος. Στο τέλος πρέπει να γνωρίζετε ότι η επιτυχία είναι ένα ταξίδι και δεν αποτελεί προορισμό. Κάτι κοινό που μοιράζονται όλοι οι επιτυχημένοι άνθρωποι είναι ο τρόπος που αντιλαμβάνονται τον κόσμο γύρω τους. Μια προοπτική που, αν την υιοθετήσετε, θα φέρει και σε σας την επιτυχία. Σπάζοντας τον κώδικα της επιτυχίας προϋποθέτει την εφαρμογή όλων αυτών που έχουν αναφερθεί πιο πάνω.

Αυθεντίες του Μάνατζμεντ στον 20ό αιώνα

Harold Koontz (1909-1984) Cyril O' Donnell (1900-1976)

Harold Koontz

Ο Harold Koontz άρχισε την καριέρα του ως κοστολόγος. Το 1936 απέκτησε μεταπτυχιακό

**Του Δημήτρη
Εργατούδη**

Αφηρητήσαντα
Ανώτερου Διευθυντή
του Ομίλου Λαϊκής
(2006) και Fellow του
Ινστιτούτου
Τραπεζιτών Λονδίνου

από το πανεπιστήμιο Yale. Διετέλεσε καθηγητής της Διοίκησης Επιχειρήσεων στο πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας. Επίσης εργάστηκε ως σύμβουλος σε πολλούς από τους μεγαλύτερους οργανισμούς των Η.Π.Α. Θεωρείται εισηγητής του όρου «Ανθρώπινο Δυναμικό» που αντικατέστησε τον όρο «προσωπικό». Έγραψε τα εξής βιβλία (τα πιο πολλά με τον

Cyril O' Donnell):

- Essentials of Management
- Management
- Management: A special perspective
- A practical introduction to business
- Management, a book of readings
- Management: A systems and contingency analysis of the managerial function
- Appraising managers, as managers
- Principles of management: An analysis of managerial functions

Cyril O' Donnell

Ο Cyril O' Donnell γεννήθηκε το 1900 στο Lincoln, Nebraska των ΗΠΑ. Πήρε το πρώτο του πτυχίο (BSc Commerce) το 1924 από το πανεπιστήμιο Alberta, του Καναδά και MA από το ίδιο πανεπιστήμιο το 1926. Ακολούθως επέστρεψε στις ΗΠΑ (1930) και διορίστηκε πρόεδρος του οικονομικού τμήματος του πανεπιστημίου DePaul. Το 1944 απέκτησε Ph.D. από το πανεπιστήμιο του Σικάγο. Το 1948 προσλήφθηκε στο UCLA (University of California, Los Angeles), στο οποίο δίδαξε Διοίκηση Επιχειρήσεων. Επίσης υπηρέτησε ως πρόεδρος του ελεγκτικού συμβουλίου του UCLA. Αφηρητήσε το 1968 και συνέχισε να εργάζεται ως σύμβουλος σε διάφορους μεγάλους οργανισμούς (Hughes Aircraft κ.λπ.) και στην κυβέρνηση της Τζαμάικα. Έγραψε τα εξής βιβλία (τα πιο πολλά με τον Harold Koontz):

- Essentials of management
- Management: A book of readings

- Management: A systems and contingency analysis of managerial functions
- Principles of management: An analysis of managerial functions.

ΑΡΧΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ (PRINCIPLES OF MANAGEMENT)

Το βιβλίο των Koontz και O' Donnell «Principles of management: An analysis of managerial functions» υπήρξε για αρκετά χρόνια το «ευαγγέλιο» των τότε «προσωπαρχών» (έτσι ονομάζονταν οι Διευθυντές Προσωπικού). Πωλήθηκαν δύο εκατομμύρια αντίτυπα του βιβλίου, το οποίο μεταφράστηκε σε 15 γλώσσες.

Το βιβλίο αναφέρεται στις αρχές που διέπουν την επιστήμη της Διοίκησης Επιχειρήσεων και περιλαμβάνει θέματα που αφορούν:

- το σχεδιασμό/προγραμματισμό
- την οργάνωση
- τη στελέχωση
- την καθοδήγηση
- τη μεταβίβαση εξουσιών και καθηκόντων (delegation), και
- τον έλεγχο.

Σχεδιασμός/προγραμματισμός

Ο σχεδιασμός/προγραμματισμός πρέπει να στοχεύει στην επίτευξη των στόχων της επιχείρησης. Οι στόχοι πρέπει να είναι σαφείς και να συνοδεύονται από χρονοδιαγράμματα για την επίτευξή τους. Τα σχέδια/προγράμματα πρέπει να αναθεωρούνται τακτικά και, αν χρειάζεται, να αναπροσαρμόζονται.

Οργάνωση

Η οργάνωση των επιχειρήσεων πρέπει να είναι τέτοια ώστε όλοι να εργάζονται για τον κοινό σκοπό, με το χαμηλότερο δυνατό κόστος. Ανάλογα με το είδος της επιχείρησης, κάθε προϊστάμενος πρέπει να έχει υπό την επιβλεψή του έναν λογικό αριθμό υπαλλήλων. Η γραμμή ιεραρχίας πρέπει να είναι σαφής, ούτως ώστε να μην υπάρχει επικάλυψη ρόλων, ευθυνών και καθηκόντων. Το κάθε τμήμα πρέπει να έχει ξεκάθαρους όρους εντολής ούτως ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις σχετικά με τις αρμοδιότητες κάθε τμήματος.

Μεταβίβαση εξουσιών-καθηκόντων

Η μεταβίβαση εξουσιών και καθηκόντων πρέπει να είναι διάχυτη μεταξύ όλων των υπαλλήλων. Όμως πρέπει οι μεταβιβάζοντες εξουσίες και καθήκοντα να είναι σίγουροι ότι τα πρόσωπα στα οποία μεταβιβάζονται οι εξουσίες και τα καθήκοντα είναι ικανά και πρόθυμα να αναλάβουν αυτές τις εξουσίες και αυτά τα καθήκοντα.

Έλεγχος

Πρέπει να ασκούνται προληπτικοί έλεγχοι ούτως ώστε τυχόν παρεκκλίσεις από τους στόχους να εντοπίζονται έγκαιρα και να λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα. Πρέπει να υπάρχουν σαφή πρότυπα, βάσει των οποίων οι ασκούντες τον έλεγχο να συγκρίνουν τα πρότυπα με την υπό έλεγχο διαδικασία ή τη συμπεριφορά συγκεκριμένων υπαλλήλων.

Διεθνείς Τραπεζικές Υπηρεσίες

Εδώ και δεκαετίες, η Υπηρεσία International Banking Services της Τράπεζας Κύπρου ικανοποιεί τις ανάγκες των πελατών της σε όλο τον κόσμο. Προσφέρουμε ένα ολοκληρωμένο φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, που αντλούνται από τη συνεχή επαφή μας με τον πελάτη και την αφοσίωση μας να υπερέχουμε στον τομέα μας.

Πάνω από όλα, επικεντρωνόμαστε στην άριστη εξυπηρέτηση των πελατών μας και την υποστήριξη των επιχειρήσεων τους ώστε να μπορούν να διενεργούν τραπεζικές συναλλαγές γρήγορα και με ασφάλεια, όπου και αν βρίσκονται στον κόσμο. Είμαστε πάντα εδώ για σας.

Γεφυρώνουμε τις αποστάσεις

Για περισσότερες πληροφορίες
επικοινωνήστε μαζί μας στο
ibs@cy.bankofcyprus.com
ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας
www.bankofcyprus.com

Τράπεζα Κύπρου

THIS SALE

ΔΙΠΛΑ

LITRES

ΠΡΟΝΟΜΙΑ

PRICE/LITRE

AMERICAN EXPRESS

Διπλά προνόμια από την American Express.

Πληρώνοντας με τις κάρτες σας τα καύσιμα αυτοκινήτου και το πετρέλαιο θέρμανσης της οικίας σας.

Οφέληματα/προνόμια που προσφέρονται στον Κάτοχο Κάρτας από τρίτο πρόσωπο (φυσικό ή νομικό) συνεργάτη της Τράπεζας, δυνατό να τροποποιηθούν από καιρού εις καιρό ή και να αποσυρθούν.

Για επιπρόσθετες πληροφορίες και για τους όρους που σήμερα ισχύουν για τη χρήση των καρτών American Express, αλλά και για τους όρους του Σχεδίου "Διπλά Προνόμια" μπορείτε να απευθυνθείτε στην ιστοσελίδα www.bankofcyprus.com.cy ή στα καταστήματα της Τράπεζας Κύπρου.

Από 15 Ιανουαρίου έως 15 Μαρτίου 2013, κάθε συναλλαγή σας σε οποιοδήποτε πρατήριο βενζίνης στην Κύπρο με την κάρτα σας American Express, σας ανταμείβει με διπλά προνόμια!

- **Διπλοί βαθμοί Sunmiles για τους κατόχους καρτών Sunmiles American Express.** Είστε έτσι πιο κοντά σε ακόμα ένα ταξίδι με τις Κυπριακές Αερογραμμές!
- **Διπλάσια επιστροφή χρημάτων σε δωροεπιταγή με το Σχέδιο ΑΛΦΑΜΕΓΑ American Express, για τους κατόχους καρτών American Express Gold, Green και Blue που είναι μέλη στο Σχέδιο ΑΛΦΑΜΕΓΑ American Express.** Έτσι κερδίζετε 2% επιστροφή και το ποσό της επόμενης δωροεπιταγής σας θα είναι ακόμα μεγαλύτερο!
- **Διπλάσια Επιστροφή χρημάτων απευθείας στον λογαριασμό σας με το Σχέδιο Cashback American Express, για τους κατόχους καρτών American Express Gold και Green Cashback.** Έτσι η επιστροφή χρημάτων στον λογαριασμό της κάρτας σας θα είναι ακόμα μεγαλύτερη!

10 ΧΡΟΝΙΑ

Τράπεζα Κύπρου

